

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG17346	ImageGroup:	I1KG17352
LCCN:	2003313731	ISBN:	n/a

Title:	ཤེས་རིག shes rig
Author:	n/a
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	dharamsala, h.p.
Publisher:	bod gzhung shes rig las khungs/
Date:	2002-2011
Volume:	5
Total Volumes:	15
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 5/2014

D30347

4

ସମ୍ପାଦନା

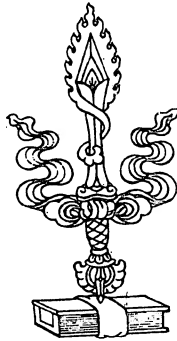
ཐོད་གཞུང་གིས་ཐིག་ལས་བྱངས་ནས།

མཐོང་པོ་ལྟ་བུ་ལྟེན་པུ་

ལྟེན་པུ་

ལྟེན་པུ་ No. 30347

(01-84)

ཐུགས་རྒྱུང་ལྟེན་པུ་

༣༠༠༦

ཐོན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ལྟེན་པུ་

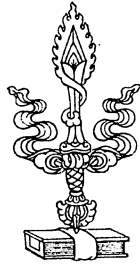

- [illegible]

ཚུམ་ཐུག་པ། རྒྱུ་ཆེ་མིང་།
 ལྷ་དག་པ། ཉ་ག་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟན་དཔ།
 ལ་ཤོག་མི་མོ། ཆེ་པ་ལྟན།
 དེཔ་གཟུགས་དང་ལ་ཤོག་བྱས་པ་ལོ།ད། རྒྱུ་ཆེ།
 བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་དཔཔ།

རྩོམ་ཡིག་གཏོང་ཡུལ་ཁ་བྱང་ག་ཤམ་གསལ།
 Editor of SHERIG Journal
 Department of Education (C.T.A.)
 Gangchen Kyishong
 Dharamsala - 176215 (H.P.) India
 E-mail: education@gov.tibet.net
 Fax: 01892 223481

ཤེལ་རིག་པ།

འདོན་ཐེངས་ལྔ་པ།

དཀར་ཆག

ཤེས་ཡིན་སྲིད་བྱས་དང་འབྲེལ་པའི་དམིགས་པས་ལ་དགེ་ཆན་འོས་སྦྱང་ཐེངས་དང་པོའི་དབུ་འབྱེད་

མཛད་སྒོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

བཀའ་ཁྲི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ། ༡

སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས།

༢༧

ལུས་ཤུགས།

ཆོས་རྒྱལ་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། ༣༡

མདོ་ཁམས་ཏེ་ཤོད་དཀར་མཛེས་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཐ་སྙད་རིག་གཞུང་གི་

འཕེལ་རིམ་ལ་རུང་ཟད་དཔྱད་པའི་སྒྲིང་བསྟུས།

ཐེ་རི་འཛིགས་མེད་དབང་རྒྱལ། ༤༥

བོད་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་

འགོ་རྒྱུགས་སྟངས།

བུ་རྫོང་རྩ་མོ་ཆང་ཆེ་རིང་དབང་ལྷག་ ༥༥

གཞིན་རྒྱ་བྱུག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་འབྲེལ་ཆུང་དོན་བསྟུས། (ལུ་འགོད།)

རྩ་མོ་སྐྱབས། ༡༡༧

ལེ་ཐོ་རྩ་སྟངས་རྒྱས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྲ་བ། (ལུ་འགོད།)

ཨེ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ༡༩༥

༡༡། །ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་བཅན་བྱེད་པོད་མིའི་གཞི་
རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བསལ་དག་ཀྱི་ལོ་སྤྱོད་
ཐེངས་དང་པོའི་དབུ་འབྲེད་མཛད་སྒོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

བཀའ་ཁྲི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

༡༡། །དེ་རིང་འདིར་ཕེབས་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་དང་། སྤྱག་སླེལ་ཤེས་རིག་བཀའ་
སློན། ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེས་དབྱས་པའི་ཤེས་རིག་ལས་བྱེད་རྣམས་པ། རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་
ཁང་དང་། ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དབུ་ལས་རྣམས་པ། དེ་རིང་མགོན་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱབ་པ་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ་དམིགས་བསལ་དག་ཀྱི་ལོ་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་དགེ་ལོས་སློབ་སྦྱོང་བ་རྣམས་
པ་ཆོ་དང་། གཞན་ཡང་འདིར་ཕེབས་པའི་ཆོས་གྲོགས་ཆང་མར། དེ་རིང་དམིགས་བསལ་
དག་ཀྱི་ལོ་སྤྱོད་དེ། རེ་དོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འོག་ནས་འགོ་འཇུགས་བྱེད་ཐུབ་པར་དགའ་
པོ་བྱུང་། དེ་རིང་འགོ་འཇུགས་དེའི་ཐོག་གངས་ཅན་སྤྱིད་གཤོངས་ལ་བྲེལ་བེང་མང་པོ་ཡོད་
པའི་བར་གསེང་ནས་ང་རང་ངོ་མ་འདིར་བཅར་ཐུབ་པར་དགའ་པོ་ཞི་བྱུང་། བྱས་ཅང་།
ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་དྲུང་ཆེས་དབྱས་པའི་ཤེས་རིག་གི་ལས་བྱེད་ཆང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་
འདོད་བྱུང་།

ད་ལྟ་འདིར་བྲེལ་བ་ཡང་དེ་ཅུ་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས། ངས་བྱེད་རང་ཆོར་
སྦྱང་དང་གནས་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་ཁ་ཤས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད། ད་ངས་ཞིབ་ཆགས་པོ་ཤེས་

ཀྱི་མེད་དེ། ངའི་རེ་བ་ལ། ད་རེས་འདིའི་ནང་ལ་མི་བརྒྱ་བདུན་ཡོད་པ་ཚང་མ། ཤེས་
ཡོན་སྤྱི་དབྱུང་གི་ནང་དོན་དེ་ཆོ་ཤེས་ནས་ད་རེས་འོས་སྤྱོད་འདི་བྱེད་པར་དམིགས་ཡུལ་ངས་
ཅན་ཞིག་བཟུང་སྟེ་དང་སྤྱོད་པ་ཤེས་ནས་ཕེབས་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་དང་དབྱུང་གིས་མ་འགྲོ་རང་འགྲོ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་
བསྐྱོས་བཞག་པ། ཡང་མིན་ན་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་འགྲོ་ས་སྟོན་ས་གཞན་དག་མེད་པའི་
སྐབས་ལ་ཡོང་བཞག་པ་དེ་འདྲ་མིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ད་ལྟ་ང་ཆོས་འབད་བཅོན་བྱེད་པའི་ལས་དོན་འདི་ལས་སྤོང་པ་ཞིག་གང་ཡང་མ་རེད།
ལྷག་པར་དུ་ལས་དོན་འདིའི་ནང་ཞུགས་མཁན་དེ་ཆོས་ལས་དོན་འདིའི་ངོ་བོ་དང་། ལས་
དོན་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་དང་མ་འོངས་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་འཛིང་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དགེ་མཚན་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
ཚང་མ་ཆོད་དཔག་ཐིག་པ་དང་མཁྱེན་ནས་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་མ་གཏོགས་
སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ནམ་རྒྱུན་དགེ་ཆུན་འོས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཆོ་དང་འདྲ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ནམ་
རྒྱུན་དགེ་ཆུན་འོས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གཅིག་ཡིན་ན། ལམ་ཁ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ལམ་
ཁ་དེའི་ཐོག་ལ་འཁོར་ལོ་གཏོང་སྟངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ། ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་ཉ་འདྲ་
ཞིག་ཡོང་ན། གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་པ། ལྷུ་མ་འཁོར་གྱི་ཁ་ལོ་བའི་སྒོ་བ་སྤྱོད་བྱེད་ས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཆགས་ཚར་ཡོད་པ་རེད། ལམ་ཁ་གཏན་འཁེལ་འཁེལ་པ་རེད། ལམ་ཁ་དེའི་ནང་འགྲོ་
སྟངས་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་འཁེལ་པ་རེད། དེའི་ནང་འགྲོ་ལུགས་འགྲོ་སྟངས་བསྐྱབ་ཐུ་ཅམ་
ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་བསལ་རང་འགྲུལ་གྱི་གསར་གཏོད་དང་། འགན་འཁུར་བྱེད་
དགོས་པའི་གནས་བབས་ཞིང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ད་ལྟ་འདིར་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡུལ་བྱེད་རང་ཆོ་མི་བརྒྱ་བདུན་པོ་དེ་མ་འོངས་པར་ག་
རེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། ལམ་ཁ་བཟོ་བྱེད་ལམ་ཁ་དེའི་སྟེང་འཁོར་ལོ་གཏོང་བྱེད་

གཉིས་ཀྱི་ལས་འགན་འབྲེལ་མཁན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ལམ་ཁ་བཅོས་ཆར་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱིང་ནགས་ཡོད་པ་རེད། དྲག་ཡོད་པ་རེད། རྩ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆོར་གང་འདྲ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ལམ་ཁ་བཅོ་དགོས་པ་དང་། ལམ་ཁ་བཅོས་ཆར་བའི་རྗེས་ལ་དེའི་སྒྲིབ་ལ་མེ་ཆོག་གང་འདྲ་བྱས་ནས་འབྲིད་དགོས་པ། འཁོར་ལོ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གཏོང་དགོས་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་སྟབས། བྱིད་ཆོའི་བསམ་སྒྲུབ་ནང་གལ་སྤྱིད་བཅན་བྱོལ་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དོ་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་བཞིན་པའི་ལས་གཞི་ཡིན་སྟབས། ལས་སྒྲུབ་པོ་ཞིག་ལ་འགྲིག་འགྲོ་གི་རེད། ཡང་མིན་ན་དེའི་ནང་འཆོ་ཐབས་ཡག་པོ་ཞིག་རག་འགྲོ་གི་རེད་བསམ་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་ལ། གལ་སྤྱིད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནོར་བུ་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད།

བྱུང་རབས་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་མི་རིགས་ཞིག་གི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཐོག་ལ་ཕན་ཉུས་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་གདོང་ལེན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མདུན་བསྐྱོད་པ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་སྟབས་ལམ་འགྲོ་རྒྱུག་པོ་དང་གྲ་འགྲིག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན། འབྱུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་བྱུང་བའི་ནང་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་ཞུ་བྱུང་བའི་གོ་སྟབས་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། མོར་འབྲུལ་ཕྱིན་པ་དང་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་པ། ག་མ་འགྲིག་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། མི་རིགས་ཞིག་གི་བདེ་ཆུང་དོན་དག་ལ་གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་རྒྱུ་འཁྲིལ་ཁ་ཡོད་པ་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གོ་སྟབས་དང་ཉེན་ཁ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཞིག་ཡིན་དུས་བྱིད་རང་ཆོ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། གནད་འགག་ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་སྤྱིར་གཏོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སེམས་ནང་ཆོར་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་མཁྱེན་གནད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །ངས་ད་ལྟ་བྱིད་རང་ཆོར་གསལ་འདེབས་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ས་བཅད་འདྲ་པོ་རིམ་པ་གསུམ་ལ་ཕྱེ་ནས་ཞུ་གི་ཡིན། ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་དཔྱད་པ་གནང་སྟེ་བ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །

གང་ཡང་མ་ཞུས་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བའི་གསལ་འདེབས་ལྟ་བུ་དེ་ག་རེ་རེད་
གསུངས་པ་ཡིན་ན། ངས་ད་ལྟ་བྱིད་རང་ཚོར་ལུ་བཞིན་པ་འདི་ལམ་སྟོན་ཡང་མ་རེད།
གདམས་ངག་ཀྱང་མ་རེད། བཀའ་ཡང་མ་རེད། དེ་པོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་ཤེས་རིག་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཞིག་རེད། མཐོང་སྤང་ཞིག་རེད། དེ་བྱིད་རང་ཚོས་གསལ་
པོ་མཁྱེན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གསལ་པོ་མཁྱེན་པའི་ཐོག་བྱིད་རང་ཚོ་རང་
ངོས་ནས་ཞིབ་འདུག་གནང་ནས་འདོད་པ་མཐུན་པ་དང་ཉམས་སུ་གླངས་འོས་པ་འདུག་བསམ་
པ་ཡིན་ན། དེའི་ཐོག་ཡང་བསྐྱར་གཏིང་ཟབ་པོའི་བསམ་གཞིགས་ལྷག་པོ་གནང་བྱ་དང་།
དེ་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ད་ཡང་དེ་འགྲིག་གི་མི་
འདུག་དགོངས་པ་ཡིན་ན། མ་འགྲིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ག་རེ་འདུག །དེ་ཆོ་ངེས་པར་
དུ་སློབས་པ་མཐོན་པོའི་ཐོག་ནས། ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་ཐོག་ནས། སྟོན་བཅོམ་བྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བཅོམ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་མཐོང་ཚུལ་དེ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་དགོངས་འཆར་གནང་དགོས་བྱ་དང་། སྟོན་བཅོམ་བྱེད་
དགོས། ཐུགས་འདོད་མཐུན་གྱི་མེད་པ་ཡིན་ན། ང་འདིར་འདོད་པ་མཐུན་གྱི་མེད། ངས་
འདིར་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་བསམ་པོད་པ་ཞིག་དང་བཤད་པོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད།
དེ་མིན་ན་གཅིག་གིས་ལབ་གཅིག་གིས་ཉན་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། བདར་གཙོད་པ་ཞིག་ཡོང་
གི་མ་རེད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་ཡོང་གི་མ་རེད།

ང་ཚོ་ཆང་མ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འདུག་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ནང་
པ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ང་རང་ཚོའི་བསམ་ཚོད་ལ་མང་ཆེ་བ་
ཞིག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འདུག་ཡིན་པར་ཁས་འཆིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་པ་ཡིན་
ན། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ཆོའི་སྟོན་
པ་དང་མི་འདབ་བྱས་ནས། བསྐྱེད་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་

བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་མགར་བ་དེ་ཆོས་གསེར་
མའི་ནང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞི་འགྲུབ་པ་ཅད་པ་དང་། རྟོག་པ་བརྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་
དཔུང་པ་བྱས་ནས་གསེར་ཆ་དང་ལྡན་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔུང་བྱེད་པ་ཇི་བཞིན། ངས་ལ་བ་པའི་
གདམས་ངག་དེ་ཆོ་ལའང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་དེ་ཆོ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་བཞུགས་པའི་ཆ་
ལ་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་གཞི་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་བཞུགས་པའི་ཆ་ལ་དངོས་
སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞི་པ་ཡོད་མེད། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་བཞུགས་པའི་ཆ་ལ་ཡོད་ཆེས་
རྗེས་དཔག་གི་གཞི་པ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་བྱས་ནས་ངས་
པ་རྟེན་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། གཞི་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱུ་
ལ་དད་པ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ལ་གུས་ཞབས་ཡོད་པ། ཆོག་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོག་ངོ་མ་
ནང་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ངས་
ལ་བ་པ་དེ་ཁས་ལེན་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་གསུངས་པ་དེ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བྱེད་ཆོས་ཤིག་རེད།

དེར་བརྟེན་ང་རང་ཆོས་གནས་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་ནའི་རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲིལ་ངོས་ནས་
དཔུང་པ་བྱས་ནས་དཔུང་མཐའ་རྟེན་པ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན།
དེ་རིང་ངས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོ་ཆང་མ་དཔུང་གཞི་རེད། དཔུང་གཞིའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ལ་བྱེད་རང་ཆོས་དཔུང་པ་གནང་དགོས་རེད་ཅེས་དེ་ངས་སྟོན་དང་པོ་དེར་ཁྱེད་པ་རེད་
མ་གཏོགས། བྱེད་རང་ཆོ་ཁ་གས་ཀྱིས་ང་ཆོ་དགེ་ཅན་འོས་སྤྱོད་གི་སྤྱི་འདུགས་ནང་ཡོད་
པ་ཡིན་སྐབས། བཀའ་སློབ་བྲི་པས་གང་ལ་བ་པ་དེ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད་བསམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡར་བཞག་དགོས་རེད།

དེ་ནས་ད་དོན་དག་དང་པོ་དེ་ང་རང་ཆོ་བོད་ཟེར་བའི་ལུང་པ་དེ་དང་། ལུང་པ་
དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་བོད་ཟེར་བའི་མི་རིགས་དེའི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་གྱི་བྱུང་བ་ལ་

སྤྱིར་བཏགས་ཤིག་སྒྲིག་དགོས་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། བོད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཏགས་
པ་མ་དར་གོང་ལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། གང་
འདྲ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཏགས་པ་དར་ཡོད་མེད། དེའི་རྗེས་ལ་བོད་ནང་སངས་རྒྱུ་དང་
སངས་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཆང་མའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
ཆམ་གཞག་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད། དེ་མཐུན་དགོས་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ཆེན་པོ་ཞི་བྲག་རེད།
དེའི་ཐོག་སྤྱིར་བཏགས་ཤིག་སྒྲིག་པ་ཡིན་ན། བོད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་
ཟབ་ཡོད་པ་དང་། བོད་པ་ནང་བཞིན་མཁས་པ་མང་པོ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
བྱེད་ཀྱིས་མཁན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་སྤྱི་ཡང་ཡོད་
པ་མ་རེད་ཅེས་ངས་ཐག་བཅད་ནས་ལབ་བཞུད་ཀྱི་ཡོད།

བོད་མི་ཆོ་ནང་ཁུལ་འཛོམས་པའི་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁས་པ་ཆོ་
འཛོགས་པའི་སྤྱི་ཆ་ལ་ཡང་ངས་དེ་ག་རང་ལབ་བཞུད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ཕན་ཆད་ལ་སྤྱི་གང་
གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། དན་ཏགས་སྟོན་མཁན་བྱུང་མ་སོང་།
མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འཆད་པ་དང་རྩོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་གང་
ཟག་གཅིག་གི་མི་ཆོ་གཅིག་གི་རིང་ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། མི་ཆོ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་
རྗེས་ལ་ལག་རྗེས་འཛིན་སྐྱོད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྩོམ་པའི་བྱ་བ་དེ་རི་སྤྱི་རྩོམ་ཡིག་
གནས་པ་དེའི་བར་དུ་མཐོང་སྐྱོད་ཡོད་པ་གཅིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ཆད་ལྡན་གྱི་མཁས་
པ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ག་གནང་དགོས་པའི་ངས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
རེད། མཁས་པ་མང་པོ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་འཆད་རྩོམ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
མི་གནང་མཁན་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁ་གསལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་དང་འཆད་པའི་བྱ་
བ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཤོག་ལྟེ་གཅིག་ཀྱང་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་མི་གནང་མཁན། རྩོད་པའི་བྱ་བ་
ཡང་མི་གནང་མཁན་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞི་བྲག་ཡོད་པ་རེད། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གའི་བྱ་

བ་གནང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མཁས་པའི་གྲངས་འཛོམས་ནང་
ནས་སྤུས་ཆ་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་མེད་དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་རེད། སལ་ཆེར་སྤུས་ཆ་གཅིག་
ཀྱང་ཡོང་གི་མ་རེད་ལམ་ཀྱང་། བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་གྲུག་བདུན་བརྒྱད་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་
རེད་ལམ་ནང་འགྲིག་ངེས་ཤིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་འཛོམས་དང་།
རྩོམ་རིགས་ཀྱི་བརྗོད་གཞིའི་ནུས་གྲངས་མི་འདྲ་བ། རྩོམ་རིགས་ཀྱི་གཏོང་བཅུ་གྱི་ངེས་པ་
ཆེད་པའི་སྒྲུབ་དེ་ཆོ་ད་ལྷ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཆོར་ཆ་བཞག་ན། རྩོམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་
ངེས་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱ་རྒྱུང་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ནང་ལ་
ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྩོམ་ཡིག་གི་འཛོམས་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་འཛོམས་བྱ་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་
དང་མི་རིགས་སུ་ལའང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྩོམ་པའི་ལག་རྒྱུས་འཛོགས་མཁན་གྱི་མཁས་པ་འགུན་
ཟུམ་མེད་པ་དེ་ཙམ་མང་པོ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་ན། ད་གིན་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་འཆད་
ཚིད་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་མི་གནང་མཁན་དང་། འཆད་ཚིད་ཀྱི་བྱ་བ་གནང་བ་ཡིན་ནའང་རྩོམ་
པའི་བྱ་བ་མི་གནང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་གཞོན་ཙམ་ཤོན་པ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཆོས་གྲངས་ཀྱི་ཐེབས་
ཐབས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་རེད།

འཛོམས་བྱ་སྤྱིང་གི་ནང་ལ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀྱི་ལ་ལོ་སྤོང་ཕྲག་བདུན་ལྷག་
ཙམ་གྱི་བྱུང་རབས་ཡོད་པ་རེད། ལོ་སྤོང་ཕྲག་བདུན་གྱི་བྱུང་རབས་དེ་ཡིག་ཐོག་ལ་འཁོད་
པ་དང་། བྱུང་བ་རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་བྱུང་རབས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིང་
གཏམ་བཤད་པར་བྱས་ན། ལོ་སྤོང་ཕྲག་བདུན་ལས་བཅུ་ལ་བ་ཡོད་པ་རེད། མི་འཛོམས་ཏེ་
ཅང་གིས་ཆེན་པོ་རེད། བོད་ཀྱི་མི་འཛོམས་གྱིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་མི་འཛོམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་ཁྱད་
ཀོར་ཁྱད་ཀོར་ཁྱད་ཀོར་ནས་ཇར་ཇར་གཅིག་ལ་མ་གཏོགས་སྒྲེབས་ཀྱི་མ་རེད། བརྒྱ་ཆ་གཅིག་
ཀྱང་ཡོངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲའི་རིག་གཞུང་ཆེད་པའི་བྱུང་རབས་ཡོད་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཁས་པའི་གྲངས་འཛོམས་དང་། རྩོམ་ཡིག་གི་ལག་རྒྱུས་ཕྱོགས་གཅིག་

ལ་བཞག་པོ་དེ་ལ་ལོ་གཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་བྱང་རབས་ཡོད་པ་དང་། ཏུས་
ཆོད་བྱང་བྱང་ཞིག་གི་བྱང་རབས་ཡོད་པ། གནས་སྐབས་ག་ཏུས་ཡིན་ནའང་མི་འཐོར་ས་
ཡ་དྲག་ལས་མི་བཀལ་བ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ །ང་ཆོ་བོད་རིགས་ཀྱི་མི་འཐོར་ས་ཡ་དྲག་ལས་
ཕལ་ཆེར་བཀལ་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། ང་ཆོ་འི་
དེ་རིང་སང་ཉིན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་ལ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲག་ཟེར་ལབ་བསྐད་ཡོད་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་མེད་མཁའ་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་གིས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་
ཀྱི་ཐོག་ལ། ནང་དོན་རིག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བྱི་ནང་བྱུན་མོང་པའི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་
སུ་ཚོགས་པར་ལག་རྒྱུ་འཛོག་མཁའ་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞི་དྲག་ཐོན་པ་གཉིས་མཚུངས་བསྐྱར་
བྱས་པ་ཡིན་ན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རིགས་སུ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲན་དུ་མེད་པ། བསྐྱར་
དུ་མེད་པ། མཚུངས་བསྐྱར་བྱེད་ཐབས་མེད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞི་དྲག་བྱང་བ་རེད། དེ་
ཞི་དྲག་གསལ་པོ་རེད། དེ་ངས་སྐྱབ་བྱེད་མང་པོ་བཀོད་ནས་བྱེད་རང་ཆོར་ལབ་དགོས་དོན་
མི་འདུག །དེ་ཡང་ཅིས་རྒྱག་རྒྱ་རེད། གཅིག་གཉིས་ཟེར་ནས་གངས་ཀ་རྒྱག་རྒྱ་རེད།

དེ་འདྲའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱང་བ་རེད་ཟེར་ན། ཤེས་ཡོན་
སྟོབ་སྟོང་གི་ལམ་སྟོལ་ཞིག་ལ་བཞུགས་ནས་བྱང་བ་རེད་མ་གཏོགས། ཤེས་ཡོན་སྟོབ་སྟོང་
གི་ལམ་སྟོལ་ཁྱོད་ནས་མེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱུ་རང་བྱང་བ་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་
རང་བྱང་གི་མཁས་པ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྟོབ་སྟོང་བྱས་ནས། ཤེས་ཡོན་སྐྱངས་ནས་
གཞི་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཞུས་པ་ཡིན་ན་བོད་ལ་ཤེས་ཡོན་
གྱི་གོ་སྐབས་དེ་ཡོངས་ཁྱབ་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེ་རིང་སང་ཉིན་གྱི་ཡུ་ནི་ཤར་ས་ལི་ཁྱིའི་(university) ཟེར་བ་དེ་ཡོད་མ་རེད།
བོད་པའི་ན་གཞོན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྟོབ་གྱར་འགྲོ་དགོས་རྒྱ་
དང་། གཞི་རིམ་འཛོན་གྲུ་མ་ཐོན་ན་ཆོག་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཡོད་

པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྐབས་ཀྱི་མིས་དང་པོ་ང་ཚོར་བཅེངས་གྲོལ་གཏོང་བར་ཡོང་བའི་
 སྐབས་ལའང་ཁོང་ཚོ་སྐྱགས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་མུན་ནག་རེད། ཁོང་ཚོ་རྗེས་ལུས་རེད། ཆེས་
 མུན་ནག་ནང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀྱི་ཡོད་
 པ་རེད། དེ་ཡང་ཆ་ཤས་ཁ་ཤས་ཤིག་བདེན་པ་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་ལ་མ་འགྲོ་ན་
 མི་ཚོགས་པའི་སློབ་གཞི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། སློབ་གྲྭ་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད་ན་ལམ་སང་སློབ་
 འབྲས་དུ་འགྲོ་སའི་སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ཡིན་ནའང་།
 སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འོན་ཀྱང་ཡོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་
 ན། བཟའ་རྒྱ་འབྲུང་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱང་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་ཚོ་ཆང་མ་ལ་རང་གི་སེམས་ནང་ལ་
 སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འདུན་པ་ཡོད་ན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འོ་སྐབས་རག་གི་ཡོད་པ་རེད།
 སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འོ་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་སང་ཉིན་ནང་བཞིན་སློབ་འཇུགས་
 དང་ཇུན་པའི་སློབ་གཞི་(structure) འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་དང་ལས་སྡོམ་སྦྱར་ཆོག་ཆོག་ཅིག་
 ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་འདུན་པ་ཡོད་པའི་ན་གཞོན་ཞིག་
 ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་མ་རག་པར་ལུས་པ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་ཏུ་ལམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནའང་རྟོག་
 རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད།

དེར་བརྟེན། དེ་འདྲའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སློབ་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱི་
 གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱར་དུ་མེད་པའི་བྱེད་པར་བཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ད་རེས་ང་ཚོ་ཏུ་ཅང་གི་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་ལ་
 ཡང་། བོད་པའི་ངོས་འཛིན་དང་བོད་པའི་མཆོན་སྟན་གྲགས་དེ་མ་བརྒྱག་པར་འཛམ་བུ་གླིང་
 གི་མི་ཆང་མས་བོད་པའི་མདུན་ལ་ཚུར་སྐད་ཆ་འདྲི་བར་སླེབས་པ་མ་གཏོགས། དགོ་ན་
 བྱེད་རོགས་ཞེས་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། བྱེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག བྱེད་ཆོ་མུན་ནག་རེད་

འདུག བྱིད་ཚོ་སྒྲོང་ས་པ་རེད་འདུག །ང་ཚོས་ཕར་བསྐྱབ་དགོས་ཟེར་བ་ཞིག་ང་ཚོ་བཙན་
ཕྱོལ་དུ་སྒྲེབས་ནས་ལོ་བཞི་ཅུ་ཞེ་དུག་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། བཙན་ཕྱོལ་
གྱི་ནང་ལ་བསྐྱར་དུ་གཞི་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་པ་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཡར་ཐོན་ཕྱིན་པའི་
བྱུང་ཁབ་ཚོའི་ནང་ལ་དགེ་ཆན་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་དགེ་ལྷན་བྱས་ནས་
འགྲོ་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། དེ་རིང་སང་ཉིན་དགེ་ལྷན་བྱས་ནས་འགྲོ་མཁན་ཏོག་ཙམ་མང་
དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་བཙུག་ཉི་ཤུའི་སྡོན་ལ་ཡིན་ན། དགེ་ཆན་བྱས་ནས་འགྲོ་མཁན་
མ་གཏོགས་དགེ་ལྷན་བྱས་ནས་འགྲོ་མཁན་ཞེ་དུག་དཀོན་པོ་རེད།

བོད་ཀྱི་ནང་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སློལ་མ་དར་དབང་གིས་
བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲི་བོ་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་བྱས་
ན་ཡིན་ཤས་ཆེ། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། བྱེ་ལོ་ཆེན་སྒྲོང་
དགུ་བརྒྱ་ལྗེ་བཙུང་དགུའི་བར་དུ་བོད་ནང་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློལ་མ་དར་བ་དེས་
ད་རེས་ང་ཚོ་དཀའ་ངལ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་ལའང་། རྫོགས་ཤི་ཐེབས་དགོས་
པའི་ཉམས་ཐག་པོ་མ་བྱུང་བར་ད་དུང་ང་རང་ཚོ་མི་རིགས་ཀྱི་སློབས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་
གཟེ་བཟིན་དེ་བཟུང་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ་དེ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། བོད་
པའི་ངོས་འཛིན་དེ་དེ་ག་རང་རེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ང་ཚོ་བོད་པའི་ངོས་འཛིན་གང་ཡང་
ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སློལ་བཟང་པོ་གཅིག་གིས་ང་ཚོ་བོད་
མ་ཤོར་བར་དུ་མ་ཉམས་པ་བྱས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད་ལ། དེ་ཡི་འཕྲོས་འཇར་ཟེར་ནའང་
མི་འདུག །དེ་ལས་མར་འཇར་ཡོང་བའི་རྒྱུད་པ་འདྲ་པོ་གཅིག་དེ་རིང་ཡང་ཡོད་བསྐྱད་པ་
རེད།

རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གྲ། ངས་གདན་ས་ཁག་གི་སྐད་ཆ་མ་བཤད་པ་ཡིན་ན། ད་
ལྟ་བྱིད་རང་ཚོ་བཞུགས་སའི་ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་འདི་ཚོ་ཆང་མ་དུ་བྱིན་ཅི་དང་། ཡང་ཕྱིས་དང་།

ཆན་རིག་དང་། འབྲེལ་ཆས་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་མཐོ་སྒྲོབ་མ་རེད། སྒྲོལ་རྒྱུ་གྱི་སྒྲོབ་
ཆན་ཁག་སྒྲོབ་ས་དེ་འདྲ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་ནི་དེ་ལྟ་ཡང་གནས་ཡོད་པ་
རེད། ང་ལྟ་གནས་དོན་དེ། འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ལྟ་བུ་དེའི་ཆ་ནས་གནས་ཡོད་པ་རེད། ལུས་ནག་རེད། རྗེས་ལུས་རེད་
ཅེས་ལབ་ནས་ཤེས་ཡོན་ལྡན་པའི་མི་སྤྱ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་མཐོང་ཆུང་གཏོང་གི་ཡོད་པ་མ་
རེད། འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་མི་ཆང་མས་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་བཞུགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་སྒྲོང་གི་ལམ་སྒྲོལ་དེར་དུས་ཚོད་དང་མཉམ་
དུ་དགོས་ངེས་ཐིག་ངེས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་བྱུང་བའི་ཞན་ཆ་ཞིག་ང་ཚོ་ལ་ཉན་ཉན་བྱུང་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ང་རང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་ཐུན་མོང་ཐ་སྟད་རིག་གནས་
ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྒྲོལ་དེའི་ཐོག་ལ་དུས་དང་མཐུན་པའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁ་ཤས་
ཐིག་ང་ཚོས་མ་སྒྲངས་པར་ལུས་པ་དེ། ང་ལྟ་ཐུན་བུའི་སྒྲོན་ཆ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ང་
ཚོས་ང་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དོན་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་འདས་
པའི་བྱུང་རབས་ཀྱི་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་སྒྲོང་གི་ལམ་སྒྲོལ་ཆད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རིགས་དེ་འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ། ང་ལྟའི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་ཚོས་མཐོང་དགོས་པ་ཞིག་དང་།
ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ །ང་འཕྲོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དག་
གཅིག་ཡིན།

དོན་དག་གཉིས་པ་དེ། ལཱ་བརྒྱ་ང་དགྱའི་ལོ་ལ་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཙུན་ལ་སྒྲེབས་མ་
ཐིག་ལ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱགས་རྒྱུང་རིང་པོའི་དགོངས་པ་གཅིག་བཞེས་ནས་བོད་
ཀྱི་སྒྲོབ་གྲ་རྒྱར་འཇུགས་གནང་བ་རེད། དེ་ངས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་རྒྱ་མིན། ཁྱེད་རང་ཚོ་
མང་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲ་རྒྱར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་གྱི་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་འདས་པའི་ལོ་བཞི་ཙུ་ཞེ་དྲུག་རིང་ལ་ང་རང་ཆོས་ཞན་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་
དང་། ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་
ཏན་ཏན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ཡང་ཞན་ཆ་དེ་ག་རང་རེད། ང་ཆོ་ལྷ་བཙུ་
ང་དགུ་ལ་སླེབས་པའི་ལོ་དེ་ག་རང་ལ། རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་མ་ཐག་ལམ་སེང་རྒྱ་གར་གྱི་ལམ་
སྲོལ་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་སྤྱིན་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་ལམ་གཞན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་
ནའང་དྲུག་ཙུ་རེ་གངས་བདུན་ཙུ་དོན་གངས་ནས། ཉུང་མཐའ་ལ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་
བརྒྱ་བདུན་ཙུ་དོན་གངས་ནས་ང་རང་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆས་
པའི་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་སྦྱོང་སྤྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་མ་བཟོ་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་རེད།
དེའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ན་ཡང་ང་ཆོ་རྒྱལ་ལུས་ཞེ་དྲུག་ཐེབས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཤེས་རིག་བྱུང་ཆེས་
ང་ཆོ་ལ་དཀའ་ངལ་དང་ཞན་ཆ་མང་པོ་གཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་བ་དེ་ངོས་
ལེན་གནང་དགོས་པ་རེད། ང་ཆོས་དུས་དང་མཐུན་པའི། ང་རང་ཆོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་
ཤེས་ཡོན་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ནང་ནས་ད་ལྟ་ལམ་སེང་ལག་ལེན་ལ་འཁེལ་
བའི་ཁོ་པ་ན་དེ་ཆོ་སྤངས་ནས་བྱེད་མ་ཐུབ་སྟབས། རྒྱ་དུ་རྒྱ་གར་དང་། དེ་རིང་ཁ་སང་
གི་འཇམ་བུ་སྤྱི་ལོ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པར་གྲགས་པའི་མི་དེ་ཆོ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་པའི་དཀའ་
ངལ་ཡོང་བ་དེ། ང་ཆོ་བཙན་བྱོལ་བ་གཞིས་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་
གི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་། འཆར་གཞི་བྱས་ཏེ་འགྱུར་བ་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་དེས་
བྱུང་བ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་དོན་དག་ཅིག་རེད།

ལྷ་བཙུང་དགུའི་སྤྱིན་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གང་འདྲ་ཞིག་
ཡོད་པ་རེད་དམ། དེས་ང་ཆོའི་མི་རིགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་རེད་དམ། ལྷ་
བཙུང་དགུའི་རྒྱལ་ལ་ཡ་སྐྱེད་མཁོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་དང་མཐུན་པའི་ང་ཆོར་དེང་
རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་གང་ཞིག་རག་པ་རེད། དེས་ད་ལྟ་ང་ཆོ་ག་པར་བར་དུ་བསྐྱེད་

ཡོད་དམ། འདི་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་རྒྱ་དེ་བྱེད་རང་ཆོའི་ལས་འགན་ཞིག་རེད། ངས་
དེ་གཅིག་དང་གཉིས་བྱས་ནས་ཞིབ་ཆགས་ཞུ་རྒྱུ་འདི་དུས་ཆོད་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་རེད།
ངས་དེ་ས་བོན་ཙམ་དུ་ཞུས་པ་རེད། དེ་གཉིས་བྱེད་རང་ཆོས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གཏིང་
ཟབ་པོ་བྱས་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། གཟིགས་དགོས་ཀྱི་རེད། སྦྱོན་ག་པར་
འདུག །དགོ་ག་པར་འདུག །དེ་དོན་དག་ཅིག་རེད།

དོན་དག་གསུམ་པ་དེ། ལཱ་བརྩ་དང་དགུ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་རང་ཆོས་ལག་ལེན་ལ་བསྐྱར་
བསྐྱར་པའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློལ་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། ད་ལྟ་ག་པར་སླེབས་
ཡོད་པ་རེད་དམ། དེ་མང་ཆེ་བས་མཐུན་གྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་འདིར་ངས་སྐྱུང་
གཅིག་ཞུས་ན་བསམ་བྱུང་། སྐྱུང་ཟེར་བ་དེ་ངས་སྟོན་དག་གི་འུང་བརྒྱབ་ནས་ལབ་པ་ཡིན་
མ་གཏོགས། ངས་ད་ལྟ་ཞུས་བསྐྱར་པ་དེ་བྱུང་རབས་རང་རེད། དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་ཞུ་
གི་ཡོད་མ་གཏོགས། དོན་མེད་སྣོ་བཏགས་ཀྱི་མ་འོས་འོས་ཚུལ་འདྲ་གང་ཡང་ཞུ་གི་ཡོད་
པ་མ་རེད། རང་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཡོང་ས་དེ་རྒྱ་གར་རང་རེད། དེ་
འདྲ་ཡིན་སྐབས། རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སློལ་དེ་ཡང་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པོ་ཡོད་སའི་ཡུང་པ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་དུས་ཕྱིས་དང་པོ་ཨིསི་ཨིན་དི་ཡ་ཀམ་པ་ནི་ (East India Company)
ཟེར་བ་དེས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁྱོན་གང་ལ་གང་འཆམས་ཤིག་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩུ་བ་དུན་པའི་མཇུག་
དང་། བརྒྱ་ཕྱག་བཙོ་བརྩུད་པའི་མགོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བྱས། དེའི་མཇུག་ལ་དབྱིན་ཇིའི་
གཞུང་རང་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་ནས་རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་འོག་ལ་ད་
ལམ་བརྒྱ་ཆ་བརྩུད་ཅུ་དགུ་བརྩུ་ཙམ་ཞིག །རྒྱ་གར་གྱིས་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་དབང་གཅིག་
ཀྱང་མེད་པར་རྒྱ་གར་ཡོངས་ཇོགས་འཛིན་སྦྱོང་གི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་
ནའང་། གང་ལྟར་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་དབང་འོག་ལ་བསྐྱར་རྒྱུ་འདི་དབྱིན་ཇིའི་སོ་འོ་ཟ་རན་གྱི་

(Sovereignty) ཟེར་བ་དེའི་འོག་ལ་བསྟན་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་གང་ལ་གང་འཆམས་ཡོད་ནས་
 ཕྱིན་པ་རེད། དེའི་སྐབས་ལ་དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཁོང་རང་ཆོའི་ཆབ་སྲིད་
 དབང་བསྐྱར་བརྟན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཆེད་དུ་མཁས་པ་དེ་ཆོས་དུས་ནས་དུས་སུ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་
 གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་སྟངས་གཤམ་ཆེ་བ་གཅིག་སྟུ་ཞབས་མར་
 ཁེ་ལེ་(Macaulay) ཞུ་བ་དེ་རེད། རྒྱུ་སུ་དེ་ལོར་གྲོ་(Lord) ཆགས་ནས་ལོར་གྲོ་མར་
 ཁེ་ལེ་ལ་བ་གྱི་རེད། ལོར་གྲོ་མར་ཁེ་ལེ་དེ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་མོ་གངས་ནང་ལ་
 རྒྱ་གར་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཞི་ལྔ་བསྟན་འདུག །དེ་ལོ་བཞི་ལྔ་བསྟན་པའི་རིང་མང་ཆེ་བ་མ་དུས་
 ངང་། ཉམེད་རབྱད། ལྷ་ལི་ཀ་ཏ། ལྷ་ལི། ལྷ་རྩ་ཆ་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གསུམ་
 རྩོ་བྱང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དེ་ཆོའི་ནང་དང་། གྲོང་གསེབ་ཀྱང་གང་ལ་གང་འཆམས་ལ་
 བསྐྱར་བ་བརྒྱབ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཕར་ལོག་པའི་རྒྱུ་ལ། ཁོ་རང་དབྱིན་ཇིའི་གྲོས་
 ཆོག་ས་འོག་མའི་ཆོག་ས་མི་ཆགས། གྲོས་ཆོག་ས་འོག་མའི་ནང་གཏམ་བཤད་རིང་པོ་གཉིས་
 བྱས་ཡོད་པ་རེད།

དེའི་གཏམ་བཤད་རིང་པོ་དེའི་ནང་ག་རེ་བཤད་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་
 གྱི་ནང་ལ་སློབ་རྒྱུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སློབ་ཆེས་ཐུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་ཞིག་འདུག །དེ་འདྲ་
 ཡིན་སྐབས་རྒྱ་གར་མི་མང་ཡོངས་ལྗོན་པའི་གོ་འབྲི་སྒྲིག་ཤེས་པ་དང་། སློབ་སྦྱང་ཡོད་པ་
 མེན་ན་ཡང་། ཉུང་གས་ཤིག་གི། གཤམ་རིམ་དམིགས་བསལ་བ་གཅིག་གི། ཉ་ཅང་གི་ཤེས་
 ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོན་པོ་དང་། བསམ་སྒྲུའི་གནས་ཆད་མཐོན་པོ་ཡིན་སྐབས། འདིའི་
 གནས་བབ་དེ་ལ་ང་ཆོས་སྒྲིན་གཅིག་གཏང་མ་ཐུབ་ན། འགྱུར་བ་ཞིག་གཏང་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་
 ན། དབྱིན་ཇིའི་མངའ་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཐོག་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱུན་རིང་པོ་གནས་ཐུབ་
 པའི་རེ་བ་ཅ་བཞིན་ནས་མི་འདུག །གལ་སྲིད་ང་ཆོའི་དབང་བསྐྱར་རྒྱ་གར་གྱི་ཐོག་རྒྱུན་རིང་
 པོ་བསྟན་དགོས་གྱི་ཡོད་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ན་གཞོན་དེ་ཆོ་ལ་ང་རང་ཆོའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་

པའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་ནས་རྗེས་མ་ཁོང་ཚོ་དང་ཚོ་ལ་དུས་དྲག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སྒྲོས་འགོ་ལ་བྱས་ནས།
ཅི་གསུང་བཀའ་སླུབ་བྱེད་མཁན་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་
ན། ང་ཚོའི་དབང་བསྐྱར་བྱ་གར་ནང་ལ་ལོ་གངས་ཀྱི་བརྒྱུ་བཞག་པ་ (Our years of domi-
nation is countable) དེ་འདྲའི་གཏམ་བཤད་ཆ་པོ་གཉིས་གྲོས་ཚོགས་ནང་བྱས་པའི་རྗེས་
ལ་དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་གིས་དེ་དངོས་ནས་རེད་འདུག །དེར་བརྟེན། བྱིད་རང་ཚོགས་ཀྱི་ང་
ལ་བསྐོས་གི་ཡིན། བྱིད་རང་གི་དབུ་བྱིད་འོག་ལ་བྱ་གར་ལ་ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློལ་གསར་
པ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱིའི་འཆར་གཞི་སྒྲིགས་ཞེས་ལབ་པའི་སྐབས་ལ། ངས་མིང་དེ་བརྟེན་འདུག་
མ་གཏོགས་དེའི་ནང་བྱ་གར་གྱི་པར་ཏྲ་གཅིག་ཡོད་པ་རེད། མཁས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་རེད།
དབྱིན་ཇིའི་མཁས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་རང་དེའི་ཚོགས་གཙོ་དེ་རེད། མི་གསུམ་
གྲིས་ཀྱི་ལེ་ཀ་ཏར་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཞི་ཅུ་ཞེ་དུག་ལ་ཡིན་ནམ། ཞེ་བདུན་ཡིན་
དེ་འདྲའི་དུས་ཚོད་གཅིག་ལ་ཁོང་ཚོས་ལོར་གྲེ་མར་ཁེ་ལེ་ཆེད་གཉེར་ཚོགས་ཀྱི་ང་ (Lord
Macaulay Commission) ཞེས་པ་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་བྱ་གར་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློལ་
གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱིའི་འབད་བཅོམ་བྱས་པ་རེད། དེ་ལ་མིང་དེ་ག་རེ་བཏགས་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློགས་གང་ཡང་ལབ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལ་མིང་བཏགས་
པ་དེ་ཡིང་ལེ་གི་ ཨེ་ཅུ་ཁའི་ཤོན། (English Education) དབྱིན་སྐད་ཐོག་ནས་བསྐྱབ་
སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་ཟེར་བ་ཞིག་བཏོན་པ་རེད། ཁོང་ཚོའི་ཚོགས་ཀྱི་ང་དེ་ཡིས་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་
པའི་ཆོག་ཐོ་ཆང་མ་དེ་རིང་སང་ཉིན་ཡོད་པ་རེད། རྗེས་མ་བྱིད་རང་ཚོར་ངས་ཡིག་ཆ་ངོ་
མ་འདིར་མར་བཏང་རོགས་ལབ་ཀྱི་ཡིན།

དེའི་ཆོག་ཐོ་དེ་ཚོ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྒྲིག་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་
ལ་ཁོ་རང་གི་རོགས་པ་དབྱིན་ལན་ནས་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ངས་མིང་མ་དུན་པ་དེས་ག་རེ་ལབ་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། དབྱིན་སྐད་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིམ་གཞི་དེ་བྱ་གར་ནང་ལ་འགོ་འཇུགས་བྱས་ན་ཉིན་

ཁ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ཆོས་དབྱིན་ཇི་སྤྲུངས་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་
མཐོན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་སོང་ན། དབྱིན་ཇི་ལ་ངོ་ཚྭ་ལྟར་མཁན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དེ་འདྲ་
འདི་ནས་ཐོན་སྲིད་པ་རེད། དེ་ལས་ད་ལྟ་ཁོང་རང་ཆོར་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ། རྗེས་ལུས་དང་
ལུན་ནག་ག་རེ་ཡིན་ནའང་དེ་ག་རང་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ང་ཆོའི་དབང་བསྐྱར་དེ་བཞན་
པ་གནས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། མི་སེ་ཀྱར་མར་ཁེ་ལེ་ཡི་ (Mr Macaulay) བསམ་སྒྲོ་ནང་
བཞིན་ང་ཆོས་ཁོང་ཆོར་དབྱིན་ཇིའི་སློབ་སྦྱང་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲད་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཉན་
དེའི་ནང་ང་ཆོ་ལ་ངོ་ཚྭ་ལྟར་མཁན། རང་དབང་བསྐྱར་ཚིན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དེ་འདྲ་ཐོན་
སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་དཔེ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ཁོས་གྲགས་ཆེན་པོ་བཤད་འདུག །ཡིན་
ནའང་མར་ཁེ་ལེ་དང་ལྷ་གར་གྱི་མི་དེས་ཁས་ལེན་ཅ་བཤིད་ནས་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷ་
གར་གྱི་མི་དེས་མར་ཁེ་ལེ་ལ་ཀྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་ཅ་བཤིད་ནས་ཡོང་ཐབས་ཡོད་པ་
མ་རེད། སློབ་སྦྱང་དེ་ཡག་པོ་གཅིག་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་ཉན་ཉན་ལྷ་གར་གྱི་ན་གཞོན་མི་རིགས་
དེ་ཆོ་དབྱིན་ཇིའི་དབང་བསྐྱར་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཀྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ང་
ཆོས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ང་ཆོས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ཐ་མ་ཁོང་ཆོས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་
བྱས་དེ་ (Education Policy) ཁོ་རང་ཆོས་ཀྱབ་གཉེར་བྱས་པ་ནང་བཞིན་དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་
གིས་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་ལྷ་གར་གང་ས་གང་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སློབ་གྲགས་ར་པ་འཇུགས་སྤྱི་
འགོ་འཇུགས་དེ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བྱང་བ་རེད། དེར་བཞེན། ལོར་གྱེ་མར་ཁེ་ལེས་གསལ་
པོ་བྱས་ནས་ག་རེ་ལབ་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། ང་ཆོས་ལྷ་གར་གྱི་པགས་པའི་ཆོས་གཞི་དེ་བརྗེ་
པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་དུས་ལྷ་གར་ནག་པོར་བརྗེ་ཡི་ཡོད་པ་དང་ཁོ་རང་ཆོའི་མི་རིགས་
དེ་དཀར་པོར་བརྗེ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་གར་གྱི་པགས་པ་དེ་དཀར་པོ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།
པགས་པ་ལས་གཞན་པ་ཆང་མ་དབྱིན་ཇི་རང་ཡིན་པ་གཅིག་ང་ཆོས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར།
བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤངས། འབྲེལ་བ་བྱེད་སྤངས། མངོན་འདོད་དེ་ཆོ་ཆང་མ་མི་དཀར་པོ་

དང་མཐུན་པ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་དབང་བསྐྱར་དེ་
བདན་པོ་བྱས་ནས་བཟང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར། དེ་ཡིས་བཟོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་
ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་ཡི་བར་དུ། དེ་རིང་གི་བར་དུ་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ག་མ་ཞིག་གྲུ་མ་ཉམས་པར་
བཟང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གར་རང་བཅན་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་བྱས་གསར་པ་བཟོ་ཡི་ཡིན་ཟེར་
ཚོགས་ཚུང་རིམ་པ་ལྟ་བུ་གསུང་བ་རེད། ར་ཏྭ་ཀེ་རི་ཤན་ ཁ་མི་ཤོན་(Radhakrishan
Commission) གསུམ་པར་བྱུང་ནས་ཉེ་ཆར་གྱི་རྒན་ཏྭ་ཡི་རྗེས་ལ་ཀོང་རེ་སི་དུས་ཡུན་བྱུང་
བྱང་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། ཉི་འུ་ཨེ་རུ་ཁེ་ཤོན་ཟེར་བ་དེའི་བར་དུ་ཁ་མི་ཤོན་དེ་ཚོས་བསམ་
ཚུལ་མང་པོ། ཚོགས་ཚུང་དེ་ཚོས་བསམ་ཚུལ་ཚད་ལྡན་དེ་འདྲ་མང་པོ་བཏོན་ཡོད་པ་རེད་
དེ། གང་ལྟར་ལོ་གྲུ་མར་ཁེ་ལོ་ཡི་སྒྲིམ་གཞི་དེ་ལ་འགྱུར་བ་གཅིག་ཀྱང་གཏོང་ཐུབ་ཡོད་པ་
མ་རེད། ཚོགས་ཚུང་དེ་ཚོའི་རྒྱལ་གཉེར་དེ་ཚོ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲོད་གཞུང་རིམ་པས་རྩ་བ་
ནས་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད་པ་མ་རེད། དགེ་ཆན་ཚོའི་ཕྱོགས་རིམ་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ལམ་
སེང་ལམ་སེང་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ཀྱི་རེད། ཀོ་ཁྲ་རི་ཁ་མི་ཤོན་(Kotary
Commission) བཅུགས་པའི་རྗེས་ལ། སྒྲོན་ལ་དང་པོ་དེ་ཀོ་ཁྲ་རི་ཁ་མི་ཤོན་གྱིས་རྒྱལ་
གཉེར་བྱས་པའི་ཕྱོགས་རིམ་དེ་སྤྲོད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཀོ་ཁྲ་རི་ཁ་མི་ཤོན་གྱིས་
རྒྱལ་གཉེར་བྱས་པའི་དོན་དག་གཞན་གཅིག་ཀྱང་ད་ལྟ་བར་དུ་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་ཡོད་པ་
མ་རེད།

དེའི་དབང་གིས་ང་རང་ཚོའི་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་(Central School for
Tibetan) ཡིན་ནའང་འདྲ། ང་ཚོས་ད་ལྟ་སི་བེ་ཨེ་སེ་ཨེ་(Central Board of Sec-
ondary Education) སྒྲིམ་གཞིའི་ནང་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོས་གསར་པ་ཞིག་ག་རེ་བཅུག་ཡོད་
དམ་ཟེར་ན། བོད་སྐད་དེ་མ་སྐད་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་རྒྱ་ཞིག་བཅུག་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་

ཇི་མ་ཇི་བཞིན་མར་ཡོང་བསྐད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོར་གྲུབ་འབྲས་
དོག་དོག་འདྲ་པོ་ག་རེ་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་དང་གཅིག་པ་བྱས་ནས་ན་གཞོན་ལས་མེད་
ཟེར་བ་དེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་མང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ག་རེ་བྱས་ནས་ན་གཞོན་ལས་མེད་མང་
དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ང་ཚོའི་ཤེས་ཡིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེའི་ནང་ནས་སློབ་སྦྱང་ཐོན་
ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་མཐུ་ཆ་སྤྱད་ནས་གཡོག་པོར་བཀོལ་མཁན་ཞིག་མ་རག་ན། རང་གི་རྐང་
པའི་ཐོག་རང་ལངས་ནས་སོ་སོ་རང་དབང་གི་མི་ཆོ་སྦྱེལ་རྒྱུའི་འདུན་པ་དང་། ལུས་པ། གཤིས་
ཀ་གསུམ་ག་མེད་པ་རེད། དེ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ང་རང་ཚོའི་ནང་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་བཟོ་ཐུབ་པ་རེད། རྩེ་ཨ། རྩེ་འོ་མ། ཨམ་ཨེ་གཅིག་ཐོན་ཡོང་བའི་
སྐབས་ལ་ལམ་སང་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་བརྟེན་ན། ལས་ཀ་ཞིག་འཚོལ་གྱི་ཡོད་ཟེར་གྱི་རེད།
ལས་ཀ་གཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་མཁན་ཞེ་དྲག་ཉུང་ཉུང་རེད། ལས་ཀ་གཅིག་འཚོལ་གྱི་ཡོད་
ཟེར་མཁན་ནང་དུ་ལས་ཀ་གཅིག་རག་སོང་ཟེར་མཁན་དེ་ཞེ་དྲག་ཉུང་ཉུང་རེད། རྒྱ་གར་
གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཁག་གི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ། ངས་
ཚོགས་ཚོའི་གཏམ་བཤད་དེའི་ནང་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ལབ་ཡོད། སུ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་མ་
རེད་ཅེས་ལབ་མཁན་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་རིང་སང་ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
ཁང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། ན་གཞོན་ལས་མེད་ལས་ཀ་མི་འཕེར་མཁན་དེ་འདྲ་བསྐྱུན་སའི་
བཟོ་གྲུའི་ངོ་པོར་ཆགས་ཟིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོའི་ཤེས་ཡིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ལ་
གཞི་རིམ་གྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་མ་གཏང་ན། གཏོང་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་རེ་བ་རྒྱག་རྒྱ་གང་ཡང་
ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་ལབ་ཡོད། གཅིག་བྱས་ན་གཏམ་བཤད་དེ་འདྲ་ཞིག་ལབ་པ་དེ་གྲགས་
ཆེན་པོ་དང་ཉམས་པ་ཆ་པོ་ཞིག་རེད་དེ་དོན་དག་དེ་ངོ་མ་རང་རེད། གང་ལྟར་རང་གི་པ་མ་
དེ་ཚོ་རང་འཚོ་ཐུབ་ངེས་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འང་ཕུ་གུ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་ཡོང་བའི་
སྐབས་ལ། ཞེ་དྲག་གྱི་ཚོང་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད་མ་གཏོགས།

མང་ཆེ་བས་གཡོག་ལས་འཛོལ་རྒྱ་དེ་མ་གཏོགས་ཐབས་ལམ་གང་ཡང་མེད་པ་མཐོང་ནས་
གང་འཆོམས་ཤིག་ནས་གཡོག་པོར་བཀོལ་མཁན་ཞིག་མ་རག་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ཚྱིས་ཇུས་
བཟའ་རྒྱ་དང་། ཆང་རག་འབྲུང་རྒྱ། བར་དུ་འབྲམས་སྡོད་རྒྱ། དེ་འདྲ་དེ་འདྲའི་ནང་མི་
ཆོ་བད། སྤྱི་ཚོགས་དང་གང་ཟག་སྒྲེར་གཉིས་ཀར་པན་མཐོགས་པར་འགྲོ་རྒྱུ་འགན་སྦྲངས་
ཤིག་ང་ཆོའི་མདུན་ལ་ཡོང་བཅུད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐྱུང་དེ་དོན་དག་གསུམ་པ་འདྲ་བོ་ཡིན།

འདི་ཡན་ང་ཆོས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཉམས་ལེན་བྱས་བཅུད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློན་
བྱས་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སློལ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་བྱུང་
བ་རེད། དེ་ངས་མདོ་ཙམ་ཁྱས་པ་ཡིན། དེ་ཁྱེད་རང་ཆོས་ཞིབ་ཆགས་པོ་བྱས་ནས་ཉམས་
ཞིབ་བྱས་ཏེ་མཁྱེན་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །

དེ་ནས་དོན་དག་བཞི་པ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་། དེའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སློལ་དེ་འགྲིག་
གི་མི་འདུག །དེ་ལ་འགྱུར་བ་གཏང་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་ལ་གདམ་ག་གཞན་དག་ཅིག་
འཛོལ་དགོས་ཀྱི་འདུག (Other alternative Education system) དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་
མཁན་ཞིང་ག་བྱུང་བ་རེད། མི་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། མི་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་འདྲ་ཡང་བྱུང་
བ་རེད། འདྲ་མི་འདྲ་སྤྱི་ཚོགས་བྱུང་བ་རེད། ར་བིན་དྲན་ཐེ་གོ་ར་ (Rabindranath
Tagore) གྱིས་ཤན་ཏི་ནི་ཁེ་ཏན་ (Shantineketan) འགོ་ཚུགས་རྒྱ་དེ་ཡང་ཤེས་ཡོན་གྱི་
ལམ་སློལ་གསར་པ་ཞིག་གཏོད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད།

སྤྱི་ཡུལ་འཕྲོ་ལྷོ་ (Sri Aurobindo Gosh) ཡིས་ཡུལ་འཕྲོ་ལྷོ་ཤི་རམ་ (Aurobindo
Ashram) སོགས་བཙུགས་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སློལ་གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་ཆེད་
དུ་འབད་བཅོལ་བྱས་པ་རེད། ལུམ་ཡན་ཉི་ཤེ་སན་ཏི་ (Annie Beasant) ཡིས་དེན་དུའི་
སུ་ཁྲལ་དང་། (Hindu School) དེན་དུའི་ཀོ་ལི་ཇི་ (Hindu College) ཟེར་བ་བཙུགས་
ནས་མཐའ་མ་དེ་མ་ཏན་མལ་བི་ཡ་ (Madan Maulviya) ཡིས་ལྷ་རྒྱ་ཆ་སྤྱིའི་ཡུ་ནི་ཤ་སི་

རྟེན་(University) ཟེར་བ་དེ་འགོ་འདྲུགས་དུས་སྐབས་ལ། དབྱིན་ཇིས་བཅོས་པའི་ཤེས་
 ཡོན་ལམ་སློལ་དེ་ལས་ཚྭ་གསལ་གང་མ་ག་གསལ་པ་ཞིག་སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་
 གསལ་བཙུགས་པ་ཞིག་རེད། གོ་རུ་ཀོ་ཀང་རིས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡིད། དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་དོན་
 དུ་རེད། བདག་ཉིད་ཆེན་གླིང་གི་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་ཡོད་པའི་ (Kashividyapita) ཟེར་བ་ཞིག་ཡིད་
 པ་རེད། དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་དོན་དུ་རེད། ལུང་རྒྱུ་སྒྲིང་དུ་ཡོད་པའི་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་
 དོན་དུ་རེད། ཡིན་ནའང་ལོ་གཅིག་སོང་གཉིས་སོང་གསུམ་སོང་བཞི་སོང་གི་རྗེས་ལ། ག་
 ལེ་ག་ལེར་འདག་པའི་ཐོག་འདྲེད་བརྒྱུ་མོར་བ་བཞིན་མཐའ་མ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་ཁྱིན་ཡོངས་དེ་
 ལོར་གྲུ་མར་ཁེ་ལེ་ནས་མར་ཡོང་བ་སྐད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་ཕར་སེམས་སོང་
 བ་ཞིག་མ་གཏོགས། རང་རྒྱུ་འཕེར་བ་བྱས་ནས་སྒྲིང་མ་ཐུབ་པ་གཅིག་བྱུང་བ་སྐད་ཡིད་པ་
 རེད།

དེ་ཆོ་ཆང་མའི་ནང་ནས་ཕྱན་བྱའི་བྱང་དུ་ཐོན་པ། ལྷག་པར་དུང་ལག་གི་རིམ་ཤེས་
 ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཞི་འཛིན་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་ཟེར་
 བ་དེ་རེད། ཆོག་ངོ་མ་དེ་ནཱ་ཏུ་ལྷིམ་(Nai Talim)ཟེར་བ་དེ་རེད། ནཱ་ཏུ་ལྷིམ་ནི་གསར་
 པ་རེད། ཏུ་ལྷིམ་ཟེར་ན་ཤེས་ཡོན་རེད། དེ་ཡི་བྱུང་སྐད་སྐད་དེ་ལ་ཡང་བྱུང་རབས་ཤིག་
 ཤོད་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། བྱུང་རང་ཆོས་ཀྱང་གོ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་པས་མ་གྱི་འདུག །ཤི་རྒྱུ་
 ཞི་ག་རེ་ཡིན་ནའང་ཆོད་ལྷ་ག་སྟག་བྱས་ཏེ་ཕེབས་མཁའ་ཞིག་རེད། ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་། དེས་པ་མ་རྟོན་པ་ཡིན་ནའང་ཆོད་ལྷ་བྱས་ཆོད་ལྷ་བྱས་ནས་ཕེབས་
 རྒྱ་དེ་ཁོ་རང་ལ་སྒོ་ཁོག་འདྲ་ཞེ་དག་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོ་རང་གི་རང་རྣམ་དེ་ལ་ཡང་
 ངའི་བདེན་པའི་ཆོད་ལྷ་(My Experiments with truth)ལལ་དགོས་པ་དེ་ཡང་ཁོང་རང་
 གི་ཆོ་གང་བདེན་པ་འཆོལ་རྒྱུ་འཆེད་དུ་ཆོད་ལྷ་ག་སྟག་བྱས་ནས་ཕེབས་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་
 པ་རེད། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་རྟོན་པ་དེས་འགྲིག་གི་མི་འདུག །ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་

གསར་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་དེ་སྡོན་ནས་བྱུང་བསྐད་ཡོད་པ་རེད།

སེམས་ཀ་རམ་ཨུལ་རམ་ (Seva karam Ashram) མར་ཕེབས་པའི་རྗེས་ལ། དེའི་
 སྡོན་ནས་གསྐྱའི་སྒར་བྱང་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་ཕྱག་ལས་སྤྲུལ་མཐུད་ནས་ཁོ་རང་དགོངས་
 པ་མ་རྗེས་བར་དུ་གནང་མཁན་མདུ་དེ་ཕ་དེ་སཱཱི་ (Mahadeva Desai) ཟེར་མཁན་སྐད་
 བྲགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། མདུ་དེ་ཕ་དེ་སཱཱི་གློ་རྒྱུ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཀ་རམ་ཨུལ་
 ག་རམ་དུ་བཞུགས་བསྐད་པའི་སྐབས་ལ་གུ་རུ་ར་བློ་རྒྱུ་རྒྱ་ཐེ་གོར་མཉམ་དུ་ཡོད་མཁན་གྱིས་
 གླའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན། ངས་མིང་དང་པོ་དེ་བརྗེད་ཆར་འདུག། མིང་
 མཐའ་མ་དེ་ན་ཡ་ཀམ་ཟེར། དེ་དང་ཁོ་རང་གི་ཕུམ་གཉིས་ཀ་ལོན་ཏོན་དང་ཨོག་སེ་སྡོར་
 རི་ནས་པའི་ཨའི་ཅུ་རྒྱུ་ཐོན་པ་ཞིག་རེད། གུ་རུ་ར་བློ་རྒྱུ་རྒྱ་ཐེ་གོར་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་
 ལས་གནང་བསྐད་པའི་སྐབས་ལ། གློ་རྒྱུ་ནག་ཤུར་གཡས་གཡོན་ལ་སློབ་གྲྭ་གསར་པ་དེ་
 འདྲ་འདྲུགས་དགོས་ཀྱི་འདུག། སློབ་གྲྭ་ཡག་པོ་འདྲུགས་དགོས་ཀྱི་འདུག། དེ་འདྲ་ཡིན་
 སྐབས། དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེས་ན་ཡ་ཀམ་ཁོང་ཆོ་མར་བྲིད་ཡོང་ནས་སློབ་གྲྭ་ཞིག་
 བཅུགས་པ་རེད། ཡིན་རྒྱུ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲུའི་ལམ་སློལ་དང་གཅིག་པ་
 ཡིན་པ་ལ་དེའི་ནང་དོག་ཅམ་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་སྦྱོད་ལམ་དང་དེ་འདྲ་བསྐབས་ཉེ་མི་འདྲ་བ་
 གཅིག་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་སློབ་གྲུ་དེའི་སློབ་སྦྱོང་དེ་ན་ཡ་ཀམ་ཡིན་པའི་སྐབས་དེར་
 རེད། མདུ་དེ་བ་དེ་སཱཱི་ཞེས་པ་དེའི་བྱ་འབྲིང་བ་རྒྱ་རྒྱལ་དེ་སཱཱི་ཁོང་ད་ལྟོ་འདྲ་བཞུགས་
 ཡོད། ད་ལོ་དགྲང་ལོ་བཅུད་ཅུ་གྲ་བཅུད་རེད། རྒྱ་རྒྱལ་དེ་སཱཱི་དེ་དུས་ལོ་བཅུ་རེད།
 སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ར་བློ་རྒྱུ་རྒྱ་ཐེ་གོར་གྱི་ས་ནས་མར་བྲིད་ཡོང་བའི་ན་ཡ་
 ཀམ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་སློབ་གྲུ་དེའི་ནང་ལ་བཅུག་འདུག། སློབ་གྲུར་ཉིན་མོ་གཉིས་
 ཕྱིན་ནས་ཚུར་ལོག་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་མདུ་དེ་བ་དེ་སཱཱི་འགྲམ་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་དེ་སཱཱིས་ད་ང་
 སང་ཉིན་ནས་སློབ་གྲུར་འགྲོ་གི་མིན། ཕ་གི་ལ་བྱུང་གང་ཡང་མི་འདུག་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་

སྐད་ལ་བྱས་ན་ཇི་ཉི་ཟེར་གྱི་རེད། ཁོ་རང་གིས་ཨུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་ད་ར་སློབ་གྲུར་འགྲོ་
གི་མིན་ཟེར་ལབ་འདུག །པ་ཕས་ཀྱང་སློབ་གྲུར་གཏོང་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་ཞེ་དག་བྱས་ཀྱང་
ཅ་བ་ནས་འགྲོ་གི་མིན་ཞེས་བཤད་འདུག ཁོ་རང་གི་པ་ཕས་མཐའ་མ་ཁྱེད་རང་སློབ་གྲུར་
མ་ཕྱིན་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་གྲུར་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་བུ་བུ་ལ་སྐད་ཆ་དེས་
ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་དམ་ཞེས་བཤད་འདུག །འདིའི་བུ་བུ་ཟེར་བ་དེ་གློ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་
པ་རེད། འགྲིག་གི་འདུག །ད་བུ་བུ་ལ་སྐད་ཆ་འདི་གི་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་ཡན་དེ་སྤྲི་ཁོ་རང་
གིས་གློ་ལ་ཤོག་བྱའི་སྐད་ལ་ད་སློབ་གྲུར་ཉིན་མོ་གཉིས་ཕྱིན་པ་ཡིན། བྱལ་གང་ཡང་
མཐོང་མ་མོང་། ད་ར་སློབ་གྲུར་དེར་འགྲོ་གི་མིན། མི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་འདྲ་འདི་
འདྲ་ཡིན། སློབ་གྲུ་གཡུག་བཞག་གི་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་ནས་མདྲ་དེ་བཞིན་གྱི་
ལག་པར་བསྐྱར་འདུག །མདྲ་དེ་བཞིན་གྱིས་ཡི་གེ་དེ་གློ་ལ་ཕུལ་བའི་སྐབས་ལ་གློ་ལ་ལམ་
སོང་ལན་དེ་ལ་ཆོག་གཅིག་རང་ཤེའུ་བུ་བུ་ག་(Beta Shabash) ཟེར་བ་དེ་མ་གཏོགས་འགྲོ་
དང་མི་འགྲོའི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་གསུངས་མེད། ཤེའུ་ག་བུ་ག་ཞི་ར་ཆོས་བྱས་ན། ལེགས་
སོ་འགྲིག་འདུག་ཟེར་བ་རེད། ཆོག་དེ་བྲིས་ནས་གློ་ལ་དེའི་སང་ཉིན་དེར་ཡི་གེ་དེ་མར་
བཏང་ནས་རྒྱུ་ཡན་དེ་སྤྲི་ལ་ཞེས་སློབ་གྲུར་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱུ་ཡན་དེ་སྤྲི་སློབ་
གྲུར་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན་སྐབས། ད་ལྟོ་སློབ་སྦྱོང་དེས་གློ་ལ་ཡི་གེ་གཅིག་བྲིས་ནས། ཁྱེད་
རང་གི་རྒྱུ་ཡན་དེ་སྤྲི་སློབ་གྲུར་མ་ཕྱིན་པར་ག་བ་ཤིའི་ཞེས་ལབ་འདུག་ཀྱང་། དེས་ཕུ་
གུ་དེའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་ཕྱེད་མོ་ཕྱེས་པ་འདྲ་པོ་མ་རེད་དམ། ཁོ་སློབ་གྲུར་མ་
ཕྱིན་ན་ད་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་རེད་དམ། རྗེས་མ་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རེད་དམ། ཞེ་
དག་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་དམ་ཞེས་སྒྲན་རྟེ་ལ་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་འདྲ་མང་
པོ་བཏོད་ནས་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བྲིས་པའི་སྐབས་ལ་གློ་ལ་ཁྱེ་ས་ཁྱེད་རང་
གིས་ལབ་པ་དེར་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་འདུག །རྒྱུ་ཡན་གྱིས་ལབ་པ་དེ་ལ་ཡང་

རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་འདྲུག། ཁོ་ཚོ་གསུམ་ཚོགས་འདྲུ་འཛོགས་དགོས་རེད། རྒྱ་ཡན་ལ་ག་རེ་ལ་བ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་རང་ལ་ལ་བ་ཏུ་བཅུག། བྱེད་རང་ག་རེ་ལ་བ་རྒྱ་ཡོད་པ་བྱེད་རང་གིས་ལ་བ། ངས་དེའི་དཀྱིལ་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཡག་ཤོས་དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་གྲོས་བསྟར་བྱེད་དོ་ཟེར། རྒྱ་ཡན་ལོ་བཅུ་བྱས་པའི་ཕུ་གུ་རྒྱ་རྒྱ་ལོག་རེད། གཅིག་པོ་དེ་པའི་ཨེ་རྒྱ་ཁྱི་ཐོན་པ། གཟུགས་པོ་ཡང་ཆེན་པོ་གླིང་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ཉག་པར་ཉི་མ་གསུམ་བཞིའི་རིང་ལ་གླིང་དང་། རྒྱ་ཡན། ན་ཡ་ཀམ་བཅས་ཁོང་ཚོ་གསུམ་དེ་དགོང་དྲོ་འཆམ་འཆམ་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ལ་གླིང་ཕྱག་ལ་གཅིག་རྒྱ་ཡན་སྒྲང་ལ་བཞག། ཕྱག་ལ་གཅིག་དེ་ན་ཡ་ཀམ་སྒྲང་ལ་བཞག། ཁོང་ཚོ་གསུམ་དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་སེ་སྤྲུ་ག་རམ་(Sevagram) གཡས་གཡོན་འཆམ་འཆམ་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ལ་ན་ར་ཡན་གྱི་བྲིམས་ཚེད་པ་འདྲ་པོ་དེ་གླིང་རོགས་བྱས། ན་ཡ་ཀམ་ཁོང་གིས་ཁོ་རང་གི་དེ་བྱས་ཏེ་ཉི་མ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཁོང་རང་ཚོ་དེའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྤངས་དང་། དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་ཐོག་ལ་གྲོས་བསྟར་བྱས་པའི་མཐའ་མ་དེ་ལ། ན་ཡ་ཀམ་གྱིས་ཀྱང་ན་ར་ཡན་སློབ་ཐུར་མ་འགོ་གསུངས་པ་དེ་འགྲིག་འདྲུག་ཅེས་ལ་བ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ལམ་སང་ཁོང་རང་གིས་ཀྱང་ད་ལྟ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཁུས་ཏེ་ན་ཡ་ཏེ་ལིམ་གྱི་ལམ་སློབ་བཟོ་རྒྱུའི་མི་དང་པོ་དེ་ཁོ་རང་རེད། ཁོང་ཚོས་ལས་ཀ་གཞི་ནས་བྱས་ཏེ་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་འདི་ཉམས་གསོ་ག་ལྟག་བྱས་ནས་འགོ་རྒྱུ་དེ་འགྲིག་གི་མི་འདྲུག། གཞི་རིམ་གྱི་འགྲུར་བ་གཅིག་བཏང་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་ཐབས་མི་འདྲུག། ཁེས་ན་ཉུང་ལྡན་གྱི་འགོ་བཅུགས་སྤངས་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་བཅུགས་པ་རེད།

བྱེད་རང་ཚོས་གོ་ཚུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཏེ་ག་ཏར་ཇ་ཀིར་ཏུ་སེན་(Dr.Zakir Hussain) དང་། ཀུམ་རུབ། ན་ཡ་ཀམ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་དེ་ཚོས་ལོ་ནས་ལོ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་ན་ཉུང་ལྡན་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

ཡིན་ནའང་སྐབས་ཉེས་པ་གཅིག་ལ་གླིང་དགོངས་པ་མཛོགས་ཏེ་ཀྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་བའི་
རྗེས་ལ་གཞུང་གི་ངོས་ནས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནུལ་སྐྱོད་ལྟུང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་ལས་
ཀ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟེད། དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་ལུས་ཏེ་ད་ལྟོ་གནས་སྐབས་ལའང་ལག་
བསྟར་(Implementation) གྱི་ཆ་ཤས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཟེད། གླིང་དགོངས་པ་མཛོགས་ཙམ་
གྱི་སྐབས་ལ་གླིང་སྤྱི་མཐུན་གཏམ་བཤད་གཅིག་གནང་ཡོད་པ་ཟེད། ག་རེ་གནང་ཡོད་དམ་ཟེར་
ན། ནུལ་སྐྱོད་ལྟུང་དེ་ངའི་མི་ཚོ་གཅིག་གི་ནང་གི་ཞབས་འདེགས་ཡག་ཤོས་དང་། མཐའ་
མ་དེ་ཡིན་གསུངས་ཡོད། (This is my last and the best contribution to the nation
of India) ཞེས་ཀྱ་གར་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དོན་དུ་ངའི་ཞབས་ཞུ་ཡག་ཤོས་དེ་དང་།
ངའི་ཞབས་ཞུ་མཐའ་མ་དེ། ཤེས་ཡིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་ཡིན་ཞེས་གླིང་ཁ་ཆེ་མས་ཟེར་
ནའང་འདྲ། དགོངས་པ་མཛོགས་གོང་ཙམ་དུ་བཀའ་མོལ་གསུངས་པ་དེ་འདི་ཟེད། ཡིན་
ནའང་སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ངས་ད་གིན་གོང་དུ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་
མེད། ལག་བསྟར་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ག་རེ་ལ་ཐུག་པ་ཟེད་ཟེར་ན། ད་ལྟོ་འཛིན་
ཏེན་ནང་དར་བཞིན་པའི་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་(Modern Civilization) དེ་
ལ་ཐུག་བསྟར་ཡོད་པ་ཟེད།

གླིང་ཤེས་ཡིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གཉིས་
པོ་དེ་ཏག་ཏག་ཁ་གཏད་ཞིག་ཟེད། ཁ་གཏད་བྱས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པར་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་
འགོ་མ་ཐུབ་པའི་(ཕན་ཚུན་གནོད་ཐུག་བྱེད་ཁར་གཟུར་བའི་ཐུག་བརྟན་གནང་།) གནོད་ཐུག་རང་བྱས་
པ་ཞིག་ཡིན་དུས། དེང་རབས་ཀྱི་མི་ཡུལ་ཆེ་བས་དེ་ལ་དོ་སྣང་སྤྲད་ཡོད་པ་མ་ཟེད། དེའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་ད་ལྟོ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་གནས་སྟངས་དང་། ད་ལྟོ་ཀྱ་གར་གྱི་གནས་སྟངས་
ག་རེ་ཡིན་མིན་དེ་ང་ཚོའི་མདུན་ལ་ཡོད་བཞིན་པ་ཞིག་ཟེད། ངས་ནུལ་སྐྱོད་ལྟུང་གི་བྱུང་རབས་
དེ། སྤྱིང་དེ་ཞིབ་ཚགས་པོ་བྱས་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོར་བཤད་དོན་ག་རེ་ཟེད་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་དབྱུང་དེའི་ནང་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ཕ་གི་ནས་ཚུར་སྒྲངས་ཡོད་པ་
རེད། བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྩ་མང་པོ་ཞིག་ཕ་གི་ནས་ཚུར་སྒྲངས་ཡོད་པ་ཡིན་
སྟབས་དེའི་བྱུང་སྐྱེད་སྒྲངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ཚོས་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་དོན་དག་ལྡེ་པ་དེར་མང་པོ་ལབ་དགོས་པ་མི་འདུག ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་
དབྱུང་ཁྱེད་རང་ཚོའི་མདུན་ལ་ཡོད་པ་རེད། ཡིག་ཐོག་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྷོག་ན་མཁྱེན་
རྒྱ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ངས་དེ་རིང་སྡོམ་བརྒྱབ་ནས་ལྷུ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དེ་ལྷོག་པའི་སྟབས་
ལ་སྦྱར་བཏང་དཀྱིན་ཇིའི་ལབ་སྟངས་འདྲ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་འགྲིག་གི་འདུག ཁྱེད་
རང་ཚོས་ཡི་གེའི་ཡིག་ཐེང་རྒྱང་རྒྱང་མ་ལྷོག་པར་ཡིག་ཐེང་བར་གྱི་སྟངས་པ་དེ་ཚོ་ཡིན་གཅིག་
མིན་གཅིག་དོན་ན་པོ་བྱས་ནས་ལྷོག་དགོས་རེད། Between the line ནང་ག་རེ་འདུག
།རང་ཚོ་བོད་པའི་ལབ་སྟངས་བྱས་ན་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་སྟོན་ནས་དངོས་བརྟན་ག་རེ་རེད།
ལྷགས་བརྟན་ག་རེ་རེད། དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ག་རེ་རེད། ཆོག་ཁོ་རང་གི་ཆོག་ཟིན་ལ་
ག་རེ་ལབ་ཀྱི་འདུག །དེའི་ལྷགས་ལ་ག་རེ་བརྟན་གྱི་འདུག །དེའི་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་
ག་རེ་འདུག་དེ་ཚོ་ཆ་ཆང་གཅིག་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། གཞི་ནས་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དབྱུང་
ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་མཁྱེན་བྱུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དབྱུང་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཞིབ་ཚགས་པོ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་ཡལ་པ་
རེད། ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཁྱུས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོ་མྱིའི་རྗེས་འབྲངས་མཁས་པ་མང་པོ་དང་གོ་
བསྟར་བྱས་པ་རེད། ད་ལྟ་བོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ནང་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་དགེ་
ཅན་དང་སྟོབ་སྦྱི་ལ་སོགས་པ་དྲག་པ་ཆང་མ་ལ་གོ་བསྟར་ཁྱུས་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱབ་སྟོགས་
པའི་མཁས་པ་མང་པོ་དང་གོ་བསྟར་ཁྱུས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རང་ཚོ་མི་མང་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་
དུ་གོ་བསྟར་ཁྱུས་ནས་མང་གཙོའི་ལམ་སྟོལ་དང་མཐུན་པའི་ཟིན་བྲིས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས།
མི་གཅིག་གཉིས་ཀྱིས་རལ་གྱི་གནམ་གཡུགས་བྱས་ནས་བྲིས་བཞག་པའི་ཟིན་བྲིས་ཤིག་ཆགས་

ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། མཐའ་མ་དེ་
ལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་རེད། གྲོས་ཚོགས་ནང་ལ་བཟོ་སྒྲིབ་གང་འདྲ་བྱུང་འདུག
།དེ་ཆོ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག་ནང་ལ་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་བྱེད་རང་
ཆོས་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གྲོས་ཚོགས་ནང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་སྐད་ཆ་ག་རེ་བྱུང་འདུག
།འགལ་ཆེའི་བཀའ་མོལ་ག་རེ་བྱུང་འདུག །གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བཟོ་སྒྲིབ་དེ་ཏུ་ཅང་གི་ཤུགས་
འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཚུང་དུ་བགོས་པའི་ཆོགས་ཚུང་གི་དགོངས་
འཆར་དེ་ཆོ་ཡང་གཟིགས་དགོས་པ་རེད། དེ་ཆོ་ཆང་མའི་རྗེས་ལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲིན་
འཕྲེ་སྤྱོད་གཅིག་གནང་དགོས་པ་ཆ་ཆང་གནང་ནས་ད་ལྟོ་བྱེད་རང་ཆོའི་ཕྱག་ལ་ཡོད་པའི་
ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་འདི། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་དང་མཐུན་པ་བྱས་ནས། མི་མང་པོ་ཞིག་
གི་དགོངས་འཆར་ཕྱོགས་མཐུན་བྱས་ནས་སྒྲེབས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་པ་རེད། བྱེད་རང་ཆོ་ལྷ་བ་གསུམ་ཟུར་དུ་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞེ་བ་
དེ་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་འདི་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་རེད། ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་དེའི་དོན་དག་ཆ་
ཆང་གཅིག་བྱེད་རང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ན། བྱེད་རང་ཆོས་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲོབ་
ཆན་དེ་ག་རེ་རེད་འདུག །དེའི་ཐོག་ནས་ངོ་འཕྲོད་རྒྱ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། བྱེད་ཆོར་འདི་
བསྐྱབ་དགོས་རེད། འདི་བསྐྱབ་དགོས་མ་རེད་ཅེས་ཕྱི་ལོགས་ནས་ལབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད།

བྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མས་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་ལྷགས་སྒྲིག་གནང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ལྷགས་
སྒྲིག་གནང་བ་དེའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་བཟོ་སྒྲིབ་གནང་དགོས་རེད། བར་ལམ་བཀའ་
ཤག་བྲེལ་བ་ཆ་པོ་ཞིང་ཤག་བྱས་ཅང་བྱེད་རང་ཆོའི་སྒྲོབ་ཆན་དེ་ག་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུར་ཆ་གས་ཆ་
ཆང་ལེན་ཐུབ་མ་སོང་། ཡིན་ནའང་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཡག་ཐག་ཆོད་གནང་བཞག་
།ཡིན་ནའང་ལྷ་བ་མཐའ་མ་དེའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ནས་ང་ཆོས་མཁའ་པ་གདན་འདྲེན་ཞུ་

རྒྱུ་ལྡན་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད། ད་དུང་ཁ་གསལ་གྱི་ཁ་སྤོན་བརྒྱུ་དང་དེ་ཆོ་དང་
མཉམ་དུ་བྱེད་རང་ཆོ་གཏོང་བཅས་པའི་བཟོ་སྐྲུག་བྱེད་ཀྱི། ཆང་མས་ཉན་རྒྱུ་བྱས་ནས་དེ་
ག་རང་ཡིན་པ་རེད་བསམ་ནས་ཆ་མ་བཞག་པར་ད་གིན་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད།
རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱེད་རང་ཆོ་སྤོབ་སྤོབ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་དྲི་བ་དྲི་ལན་
དང་། བཟོ་སྐྲུག་དང་། རང་གི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་འདོན་དགོས་
རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིང་དག་རེད། ཟུ་བ་གསུམ་སྤོབ་སྤོབ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་བྱེད་ཆོའི་ནང་ནས་
མང་ཆེ་བཞིག་གིས་ང་ཆོས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཤེས་ཡོན་སྤོབ་སྤོབ་དེ་འགྲིག་གི་མི་འདུག །ང་
ཆོ་དེའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ལབ་ནའང་ང་ཆོ་ལ་འགྱུར་པ་རྩ་བ་ནས་མེད། དེ་ང་ཆོས་
བྱེད་རང་ཆོའི་ཐོག་ལ་བཙན་དབང་གི་ཐོག་ནས་བཀོལ་རྒྱ་ཞིག་མ་རེད། མི་རང་རང་སོ་སོའི་
བསམ་སྒྲུབ་ནས་དཔྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། མི་བཙུ་བདུན་གྱིས་
བཙུ་བདུན་ང་ཆོ་འདིའི་འོག་ལ་འགྱུ་གི་མིན་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་ནའང་ངས་དེ་ཞིང་དག་འདྲི་གསལ་
དགོས་པ་དང་། འཇུས་ཤོར་ཞེད་པོ་གཅིག་ཕྱིན་པ་རེད་བསམ་པ་བྱས་ཀྱི་མེད། དེའི་རང་
དབང་དེ་ཆ་ཆང་གཅིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་རང་ཆོར་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡང་དེ་འགྲིག་
ད་འགྲིག་གི་འདུག་ཟླ། འདིའི་ནང་ལ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་འདི་འདྲ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་
དགོངས་མཁན་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ངེས་པར་དུ་ང་ཆོས་ཉན་གྱི་རེད། བསམ་སྒྲོ་གཏང་
གི་རེད། བཟོ་སྐྲུག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་
གོ་སྐབས་དེ་ཡོད་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ད་འདི་འགྲིག་གི་འདུག །འདིའི་ཐོག་ལ་ང་ཆོས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་དགོངས་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ན། དེ་དཀའ་ལས་ཁག་ཤོས་དེ་རེད། མང་པོ་ཞིག་སྒོས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད།
མི་ཆེ་ཁོ་རང་འདིའི་ཐོག་ལ་སྒོས་བཏང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ལོ་ཁ་གསལ་གྱི་
འདིའི་ནང་ལས་ཀ་བྱས། དེ་ནས་ཡང་ག་ལེ་ག་ལེར་མི་ཆེ་དེ་གཞན་དག་ཅིག་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་

ན་དེ་ཆོད་ལྷན་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་བྱུང་རང་ཆོ་ཡར་མེད་ཚུར་མེད་པ་གཅིག་
ལ་མ་བཞག་ས་པར་ཐག་ཆོད་པོ་ཞིག་ཟླ་བ་གསུམ་སྟོབ་སྟོབ་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་འདི་ཡག་པོ་འདུག་
དགོངས་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་མི་ཆེའི་ཆ་ཤས་མང་ཤོས་ཤིག་འདིའི་ཐོག་ལ་བཏང་ནས། སྟོན་
ལ་རང་གི་མི་ཆེའི་ནང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་སྟོབ་སྟོབ་པར་སྟོབ་
ཐུབ་པ་ཞིག་གནང་རོགས།

ཤེས་ཡོན་སྟོབ་སྟོབ་གསར་པའི་ནང་དོན་བྲིལ་པོ་འདྲ་པོ་གཅིག་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་
དམ་ཟེར་ན། དགོ་ཅན་གྱི་མི་ཆེའི་ནང་ལ་སྲིད་བྱས་དེའི་དོན་དག་དེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མ་
ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ལན་ཅམ་སྟོབ་པ་དེས་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ཁག་པོ་ཞེ་དག་རེད། དེའི་ནང་ལ་
འདི་འདྲ་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་སོ་སོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་པ་བྱས་
ནས་དེབ་ནང་ཡོད་པ་དང་། མི་གཞན་གྱིས་བཤད་བཞག་པ་དེ་སྟོབ་ཐུག་ཆོ་ལ་མར་ལན་སྟེལ་
མཁན་དེ་འདྲའི་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱའི་བསམ་སྟོབ་བཏང་བ་ཡིན་ན། རྒྱས་པ་ཐོན་གྱི་མ་རེད། སྟོབ་
ཐུག་གི་སེམས་ནང་འཇུ་ལ་གྱི་མ་རེད། དེ་ངས་འདྲེམས་ཐོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཉི་མ་དང་
པོ་འདི་རང་ནས་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཁྱ་དགོས་བསམས་བྱུང་།

རང་དབང་གི་རྣམ་དཔྱད་ཐོག་ནས་ཆང་མས་བཟྱག་དཔྱད་གནང་། ཟླ་བ་གསུམ་
གོ་སྐབས་ཐུང་ཐུང་གང་ཡང་མ་རེད། བཟྱག་དཔྱད་གནང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཆ་ཆང་ཡོད་པ་
རེད། སྟོབ་སྟོབ་ཆ་ཆང་བྱས། མགོ་མ་འཆོས་པ་དང་། དོགས་པ་མ་ཆོད་པ་འདུག་ན་ག་
དུས་ཡིན་ནའང་གཞན་དག་ལ་དྲིས་གནང་། བཟོ་སྐྱེད་གནང་། ང་ཆོ་ཡང་ཡང་བཅར་གྱི་
ཡིན། ང་ཆོ་བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཡོང་གི་རེད། བྱུང་རང་ཆོ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་དུས་
ཆོད་དེ་ཆུད་ཐོས་སུ་མ་ཐུན་པ་གཅིག་དང་། མཐའ་མ་ཐག་གཅོད་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་གི་
ཡོད་མེད་ལ་མ་བརྟོས་པའི། གང་ལྟར་རྣམ་དཔྱད་གྱི་རྩ་ལ་ཆ་ཆང་འདོན་ཐུབ་པ་གཅིག་གནང་
རོགས་གནང་ཟེར་ནས་ངས་མཐའ་དོན་ཁྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ॥

༡༡། རྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་གྱི་བ་བཞུགས་སོ།།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཆོག་གི་ཆོས་ས།

གང་དག་གྱས་བཞིན་མ་གྱས་ཟེར་བ་དང་། །བརྗོད་དུ་སྦྱོར་བ་དཔུལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར།
མི་དེ་གཉིས་ཀ་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱི། །སོང་ནས་དམན་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །སྦྱོས་
བྱ་སྦྱོས་པའི་ཁ་ནས་ནི། ཆོག་ངན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡི། ཆོག་གི་སྤྱི་རེ་སྦྱོས་གྱུར་ནས། །བདག་
ཉིད་གཙོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྦྱད་འོས་སྦྱོ་བོ་བརྗོད་བྱེད་དང་། །བརྗོད་
འོས་སྦྱོ་བོ་ནམ་པར་སྦྱོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཁ་ཡིས་འཐབ་ཁྲོལ་ཀུན་གསལ་ཅིང་། །འཐབ་
ཁྲོལ་ཅན་གང་དེས་ནི་བདེ་མི་འཐོབ། །གང་འདིར་ཆོ་ལོས་རང་ཉོར་ཡམས་བྱེད་པ། །འཐབ་
འཁྲོལ་དེ་ནི་རུང་ཟད་ཅམ་དུ་ཟད། །གང་ཞིག་བདེ་བ་གསལ་ལ་ཡིད་འཁྲུག་པ། །དེ་
འདིར་འཐབ་ཁྲོལ་གིན་དུ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ངག་ཡིད་འཕགས་པས་སྦྱད་པའི་ལྷོག་བསྟེན་
ན། །བྱེ་བར་ཆུ་བྱར་ཅན་དང་སྟོང་ཕྱག་ནི། །བཞི་བཅུ་གཅིག་དུ་ཆུ་བྱར་དོལ་བ་ཡི། །སེམས་
ཅན་དཔུལ་བ་ནམས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ལྷོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཉེས་སྦྱོན་བརྗོད་པ།
།བདག་ཉིད་གསལ་ཕྱིར་དཔུལ་བ་སྟེལ་བར་ཟད། །རྟོགས་ལྡན་ཉེས་མེད་པ་དག་བཟོད་བྱེད་
ཅིང་། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱང་འཁྲུགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །བསམ་བརྒྱག་གང་ཞིང་ལྷོག་ཅན་

༣༡ | ནུས་བྱགས།

ཆོས་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ།

༥ ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས། བར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་རིག་གི་ཁོངས་སུ་“ལག་གཡོན་པའི་མཐུད་བང་” ཞེས་བྱ་བ། སལ་ཆེར་ཉིན་དུའི་ལྷགས་སམ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་གང་རུང་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷགས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་སྒྲིབ་བྱུང་འདུག་པ་དང་། “ལག་གཡོན་པའི་མཐུད་བང་” ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེ་སལ་ཆེར་རྒྱུད་ལྷགས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག །

རང་ཅག་བར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་རིག་ལ་ཆ་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བྱ་བ་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོ་མས་ཚྱོད་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཚྱོད་བ་དག་གིས། “ལག་གཡོན་པའི་མཐུད་བང་” ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་ཀྱང་མ་ཐོས་ཤིང་། ཆོག་དེ་ནི་ཡ་མཚན་འོས་པ་འདྲ་ཞིག་སྤང་ནའང་། སྤྲུགས་ལྷགས་སུ། སྒྲིབ་བྱའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡིག་འབྲུལ་ལྷུང་དྲུག་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་དེ་མེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས། སྒྲི་དེ་མེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སུ། ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་ནམ་པ། དཔའ་པོ་དང་མཁའ་འགྲོའི་ནམ་པ། བྱག་གཡས་པ་དང་གཡོན་པ། ཞལ་གཡས་པ་དང་གཡོན་པ། རྩ་རོ་མ་དང་རྩང་མ། ཡིག་གཟུགས་གསལ་བྱེད་དང་དབྱངས་ཡིག་སྟགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ངག་དེ་མེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས། སྤྲུགས་སྤྱང་།

གཡས་འཁོར་དང་གཡོན་འཁོར། རྒྱ་གདངས་སྒྲིམ་པ་དང་ཕྱ་བ་སོགས་བསམ་ལས་འདས་པ་
དང་། ཐུགས་དྲི་རྗེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་དམིགས་བཅས་དང་དམིགས་མེད། གསལ་བ་དང་སྒྲིང་
པ། རྒྱང་བ་དང་སྒྲིང་པ། བདེ་བ་དང་སྒྲིང་པ། རྗེས་ཐོབ་དང་མཉམ་བཞག་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་
མཆིས་པ་དེ་ཀུན་རྒྱུར་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉིས་སུ་རྒྱང་བའི་ཆོས་ཀུན་རྒྱུར་
དུ་འདུག་པས། རྒྱང་འདུག་དྲི་རྗེའི་སྐྱེར་བཞེངས་དགོས་པར་བརྟན་པ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་འབྲ་
བ་སྟོན་པ་ཤུག་འཁྱེད་རྒྱལ་པོས་ལེགས་པར་བརྟན་པའི་མདོ་རྗེ་རྣམས་སུ་འདྲ་། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་
ཏེ། ཀུན་རྗེ་བ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ། ལམ་ཆོགས་གཉིས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ལེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེལ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
བཅས་ཀུན་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་རྒྱང་བ་དེ་ཀུན་གཉིས་མེད་རྒྱང་འདུག་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དབྱངས་
སུ་བརྟུ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད།

མདོར་ན་སྤྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་། ཞི་བ་རྒྱང་འདས་སོགས་གཉིས་རྒྱང་གི་ཆོས་ཇི་སྟེད་
ཅིག་མཆིས་པ་དེ་ཀུན་སྐྱེས་པའི་མཐུ་དབང་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། མཐུ་དབང་ནི་སྐྱེས་
པའི་འབྱུང་ཁམས་དང་། རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱུད་ལས་བཅས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷགས་ལུགས་སུ་གཙོ་ཆེར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པར་བརྟེན།
ལག་གཡོན་པ་དེ་མཐུ་དང་རྣམས་པའི་མཆོན་དོན་དུ་བྱས་པར་གོ་དོན་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་སྟབས།
དེ་ལ་ཡ་མཚན་དགོས་པའང་མ་མཐོང་།

ཚུལ་འདིར་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཐད་ཀར་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་བཅགས་
འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཞིག་ནི་དགའ་འབྲིལ་གྱི་རིས་དང་། གཡུང་དུང་གི་རིས་དེ་དག་
ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འབྲིལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འབྲིལ་བ་བཅས་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྟེས་དབང་ཅམ་དུ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་ཐད་ཀར་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལས་ཐོག་མར་དགའ་འབྲེལ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་གཉིས་
ལ་ཚུང་ཟད་དཔུང་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། གཡས་འབྲེལ་དང་གཡོན་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཐག་གཅད་
པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བྱེ་འཁོར་ནས་དབྱུས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལྷགས་གཅིག་དང་། དབྱུས་ཕྱོགས་
ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་འབྲེལ་བའི་ལྷགས་གཅིག་སྟེ་བརྩ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐོག་
མར་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་རྟེན་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

གང་ལ་ཞེན། བརྩ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་གསལ་པོར་མ་རྟེན་
ན། དགའ་འབྲེལ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་ཐག་ཆོད་པའི་ཐབས་མེད་
པ་སྟེ། བརྩ་ཚུལ་ནམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ལའང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དགའ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་ འདིར་མཆོན་ན། བྱེ་འཁོར་ནས་
དབྱུས་སུ་བརྩ་བའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ན་དགའ་འབྲེལ་ འདི་ནི་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་
ཡིན་ལ། དབྱུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བརྩ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་ གཡས་སུ་འབྲེལ་
བ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་དགའ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་རིས་དེ་ལས་གོ་ཚུགས་པ་ འདིར་མཆོན་ན། བྱེ་
འཁོར་ནས་དབྱུས་སུ་འབྲེལ་བར་བརྩ་བའི་ལྷགས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་ གཡས་སུ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དབྱུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བརྩ་བའི་ལྷགས་སུ་ནི་ གཡོན་དུ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

བརྩ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ནི། ལྷགས་
གྱི་ལྷགས་སུ་ཡོངས་གྲགས་“འཕྲོ་འདྲུ”ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་ཆ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའང་དཔེར་
ན། “འོད་ཟེར་འཕྲོ”ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་གྱིས་འཕྲོ་བ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་འོད་ཟེར་དེ་དག་

འཕྲོ་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་གཞི་དེ་ཉི་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ད་གཞི་དེ་ཁྱད་གཞི་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་“ཉི་མ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་”ཞེས་པ་ལྟར་ན་མ་
དེ་ཁྱད་པ་དང་ཐུན་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བྱུང་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བ་“ཆུ་
བོ་ནམས་འདུ་”ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཀྱིས་འདུ་བ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་ཆུ་བོ་དེ་དག་གང་དུ་འདུ་
བའི་གནས་དེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཆུ་བོ་ནམས་འདུ་བའི་གནས་དེ་ཆུ་མཆོན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ད་གཞི་དེ་“ཆུ་བོ་ནམས་ཆུ་མཆོན་འདུ་”ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནམ་དེ་ཁྱད་གཞི་སྤྱི་
པའམ་བདུན་པ་གང་རུང་གིས་བརྒྱན་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་བྱུང་པ་ཡིན། ཆོག་གཞན་གྱིས་
བཤད་ན། འཕྲོ་བ་ནི་སོང་ཆོག་ཅིག་ཡིན་ལ་འདུ་བ་ནི་བྱུང་ཆོག་གི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱགས་འོག་མ་ཡོ་ག་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་སུ་འང་འཕྲོ་འདྲེའི་ཐ་སྟངས་འདི་ཡོངས་སུ་གྲགས་
མོད། ལྷགས་དེ་དག་ཏུ་གཙོ་ཆེར་སྒྱུར་བྱུགས་ཀའི་ས་བོན། རྒྱགས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་ནམས་འོད་ཟེར་
དུ་མ་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོ་ཞིང་འགོ་བ་རིགས་དུག་གིས་བརྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་
ངན་པ་དང་། བག་ཆགས། རྒྱག་སྒྱུབ་ཉེས་རྒྱུང་བྱི་མའི་ཆོགས་ནམས་དག་པར་བྱས་ཤིང་། འོད་
ཟེར་དེ་དག་དག་པའི་ཞིང་རབ་འབྱུངས་སུ་འཕྲོས་པ་མཆོད་པའི་རྫས་སྒྲོལ་གས་སུ་སྒྲུལ་པས་ཀྱལ་
བ་སྒྲས་བཅས་མཉེས་པར་བྱས། བདེ་བར་ག་ཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བརྒྱལ་ཏེ་འོད་ཟེར་
དེ་དག་ཀྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་མཁུན་བརྩེ་རྩལ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་སྒྲར་འདུས་ཏེ་རང་གི་སྤིང་
གའི་ས་བོན་ལ་ཐིམ་པ་རྩི་འདུ་བའི་རིམ་པ་བཅས་འཕྲོ་འདྲེའི་དམིགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན།

རྒྱགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། “འཕྲོ་འདུ་”ཞེས་པ་ནི་དམིགས་རིམ་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་
པར། གཞི་རྩ་ནལ་འཕྲོར་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་པ་གཉིས་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་
ཞིག་ཡིན་པར་གོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་“འཕྲོ་འདུ་”ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་རྒྱགས་གོང་
འོག་གཉིས་ཀར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་འདྲ་བར། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གཉིས་ཀྱང་རྒྱགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་རྒྱགས་གོང་འོག་ལ་ལྟོས་

པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་བཅས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་དང་ཅི་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ལ་ངེས་ཤེས་
ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་རྟེན་ན། རྫོགས་ཐུང་གི་འཕྲོ་འདྲུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་དག་པ་འདྲ་ཤེས་
པའི་སྐབས་མི་རྟེན་པ་ཐག་ཆོད། རྫོགས་གོང་འོག་ལ་སྐྱོར་པའི་སྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་དང་
ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་རྟེན་པ་ནི། གཞི་ཅ་སྟོན་པ་སྐྱེད་གསུམ་གྱི་བཞུགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ངེས་
པ་རྟེན་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ལས་སྟོན་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་བཞུགས་པ་ནི། སྟོན་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྟོན་སྐད་ཀྱི་འཕྲོ་འདྲུ་ལ་བྱའི་མོས་པ་དང་། སྐལ་བ། སྐྱོར་རིམ་པ་བཅས་
དང་འཆོས་པར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་ལེགས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་དུ་འདྲུས་པའི་
ལས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ན་བ་སྐྱེད་སྐྱེད་པས་ལེགས་པར་ཐོས་ཤིང་། རི་ལྷ་ར་
ཐོས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་དུ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་
མའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་ཅིང་། འཁོར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བཞུགས་
པ་ནི། འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྤྱོད་དང་། མདོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ “སྤྱོད་གསུམ་” ཞེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྐབས་གཞན་དུ་སྤྱོད་དང་། ལྷ་དང་། གཞིན་
སྤྱོད་གྱི་འཛིན་ཏེན་སོགས་སུ། ལས་ཅན་གྱི་འཁོར་རྣམས་སུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་
སྟོན་སྐད་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་ལེགས་པར་བཞུགས་པ་དེ་དག་། ཁྱུ་བ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེས་པའི་
སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མའི་འཛིན་ཏེན་དུ་སྤྱོད་དངས་པ་དེ་དག་ནི་རྫོགས་འོག་མ་བྱ་བའི་རྒྱུད་
དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཡིན་ཅིང་། དེ་
དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོན་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྟོན་སྐད་ལེགས་
པར་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། “སྟོན་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་བཞུགས་པ་” ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན།

སྟོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་བཞུགས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེས་།
དེ་རུ་ཀ་དགེས་ཤིང་ཆགས་པ་འཕམ་ཁྱིའི་རྣམས་པའི་སྐྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་ནས། ཉིད་
ཀྱི་དག་པའི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེད་མཆོད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གདན་གསུམ་དེ་རྫོགས་ཀྱི་ཡུམ་ལོ་ཁོར་མའོན་

སུམ་དུ་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་བཀོད་པ་ལྟ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རོལ་པར་
སྟོན་པའི་དེ་ཉིད་དོན་རྫོགས་ཀྱི་ངང་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་འཛིན་དག་པའི་འཁོར་
ནམས་ལ་སྤང་བ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་། བརྟེན་པར་བཅས་པས་མངོན་སུམ་དུ་དབང་བསྐྱར་
ཞིང་། གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཇི་བཞིན་དུ་ངོ་འཕྲོད་པར་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་ནམས་ལོངས་སྤྱོད་
པ་དང་། གྲོལ་བར་གྱུར་བ་ཙམ་ལས། གཞན་དུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་གདུལ་
བྱའི་ན་བར་བརྟན་པ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པས། “རིག་འཛིན་བདེ་བརྒྱན་”ཅེས་ཀྱང་གྲགས་གིང་དེ་
ལ་“སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་བརྟན་པ་”ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱའི་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་
སྟེ། རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྩི་ཆོག་དང་ཡི་གའི་རིས་སུ་བཀོད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཞུགས་བཞིན་པ་དེ་
དག་སྟོན་པ་བྱུང་བདག་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ནས་བརྟན་པ་མིན་ན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་དུ་འང་མི་བསམ་སྟེ། སྟོན་
པ་བྱུང་བདག་ཏེ་རུ་ཀས་སྐྱེ་འབྱུལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་བཀོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བརྟན་ཅིང་།
དེ་འང་སྐྱོད་རྫོགས་འོ་བོར་ཏེ་རུ་ཀའི་ཆས་ཀྱིས་གྱུས་པའི་སྐྱ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀོད་པ།
གསུང་དོན་རྫོགས་ཉིད་དོན་རྫོགས་རང་སྐྱ་རྒྱུན་ཆད་མི་མངའ་བས་ཟབ་མོའི་གནད་སྟོན་པ། རྣམས་
དོན་རྫོགས་འོ་བོ་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་དུ་སྤང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ལོངས་
སྤྱོད་བརྒྱུམས་པ་དེ་འདྲ་བཞིག་གི་ངང་ནས་རིག་འཛིན་དག་པའི་འཁོར་ནམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་ལས། ཏེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད། རྣམས་འོག་མར་
གྲགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་བཞི་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་དག་ནི་རྣམས་འོག་མ་ལ་སྟོ་
བྱང་ཆེས་པའི་དབང་གིས། རྣམས་གོང་མའི་ངེས་དོན་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་མཛོགས་པའི་རང་མཆང་
གསལ་བར་དོལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ལས་སྒྲུབ་མངོན་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཏེ་རུ་ཀས་ཞལ་ནས་
གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་ནའང་། རིག་འཛིན་བདེའི་རྒྱུད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པའི་
ནལ་འཕྲོར་པ་དེ་དག་གིས་དོན་རྫོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་
དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནམས་གཉིས་རྟོག་སྟོའི་སྒྲིམ་པས་མ་བསྐྱད་པར་ཆོག་དང་ཡི་གའི་རིས་སུ་བཀོད་

པ་དེ་དག་ལ་“རྒྱུད་”ཅེས་སུ་གྲགས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལས་འཁྲོད་དང་། སྐལ་བ་མཆོག་ལྡན་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་ནས་སྙན་དུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་མཆོན་གྱིང་དཔེ་དེ་གྱི་ལ་
འཁོར་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པའི་དཔེ་རིས་སྒྲགས་ལ་བཞེན་ནས་དབང་བརྒྱུད་པའི་སྙན་ནས་གདུལ་
བྱའི་རང་རྒྱུད་སྙན་པར་བྱས་ཏེ། ད་གཞིན་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྙན་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་
པ་ལམ་ཁྲུང་གི་རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་པ་བཅས་ཀྱི་ནལ་འཕྲོར་ཟབ་མོ་ལ་གཞིལ་བའི་སྙན་
ནས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུར་ལམ་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་ལུགས་བཟང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་
བྱུང་བ་ཡིན།

སྙན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བརྟན་པ་ནི། གཞི་གནས་རྟུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཀྱང་གྱི་གནས་ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་ནལ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡིན་ནས་
སངས་རྒྱུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་། དེ་གྱི་ལ་འཁོར་
སྒྲགས་ཀྱི་སྤྱོས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིན་ལུགས་ཟབ་མོ་དེའང་ཆོག་དང་སྤྱོས་མཆོན་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྙན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད་དབང་
པོ་མཆོག་རབ་གྱི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཐད་ཀར་འཕྲོས་པ་དེར་“རྒྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱུད་པ་”ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ལ་“སྙན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བརྟན་པ་”ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེའང་དགོངས་བརྒྱུད་
ཀྱི་ཁྲུང་ས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལམ་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ཞིག་དུ་མ་ཟད། རྒྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱུད་
པ་ལས་བྱོན་པ་རྟུན་གྲུབ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་རིག་འཛིན་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ལའང་དགོངས་བརྒྱུད་དང་། བད་
བརྒྱུད། སྙན་བརྒྱུད་གསུམ་པོ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བས་ཟམ་མཆད་པར་བརྒྱུད་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་
ནི། སྤྱིས་བྱའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་བརྒྱུད་པ་གསུམ་དང་མེ་འབྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་འདི་ནི་རང་གྲོལ་གྱི་བརྟན་པ་ཨ་ཉི་ཡོ་གའི་
ནལ་འཕྲོར་ཁྲུང་པར་ཅན་དེའི་ལུགས་བཟང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན།

རྫོགས་ཆེན་དུ་འང་རྒྱུད་གཞུང་སོགས་མང་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས། དགོངས་པས་བརྒྱུད་པ་ཙམ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྟེ་འདྲ་མཉམ་སྟེ། འདིར་ནི་སྟོན་པ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བརྟན་པ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་དགོངས་པས་བརྒྱུད་པའི་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་རིས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་དང་། ལུང་དང་། མན་ངག་གི་རྫོགས་ཆེན་དུ་གནས་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་མཆོན་བྱེད་བན་དང་། ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་དུ་མ་ལ་བརྟན་ཏེ། གཤལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆུ་ལ་ངོ་ཐོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིམ་ཆུ་དེ་དག་ངེས་དོན་སྒྲིམ་ཆུ་མེད་པའི་ལམ་དུ་བྱངས་པར་མངོན་པའི་རང་གྲོལ་གྱི་བརྟན་པ་སྒྲིམ་ཆུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྐལ་བའི་སྐྱེའི་བརྟན་པ་ལས་བྱོན་པ་སྐྱེ་གསུམ་འོག་མ་དང་། སྟོན་པ་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བརྟན་པ་ལས་བྱོན་པ་སྐྱེ་གསུམ་གོང་མ་འདི་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདྲ་བར་སྒྲུབ་ནའང་། བརྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ཆེ་བར་ཡོད་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་ལའང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ཆེ་བར་ཡོད།

སྐྱེ་གསུམ་འོག་མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། ཐོག་མར་བདག་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་མདུན་དུ་དམ་ཆོག་གི་རྩ་སྒྲིལ་མ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མདུན་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ། དེ་ལ་ལེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྱངས་ནས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་མར་བརྩིས་སྟེ་དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་བརྟོད་པ་འབུལ་ཞིང་། སྐྱེ་གསུམ་ཀྱི་བརྒྱས་པས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཞུ་བའོ། ལྟ་དེ་བདག་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་བདག་ཉིད་ལྟ་དེའི་སྐྱེར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་ཐུགས་སྒྲིག་གི་ཡི་གེ་དྲི་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ནས་བརྒྱས་བཤེད་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་། གཟི་བྱན་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་དེ་རིགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། མཐར་ལྟ་སྐྱེའལ་ཐུག་གི་རྩམ་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་སྒྲིག་གི་དྲི་རྩ་བུ་དེ་ལ་ཐིམ། དེའང་། འ་ཁུང་ཏ་ལ་ཐིམ། ཏ་ཁོག་ཟུ་བ་ལ་ཐིམ། ཟུ་བ་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ། ཐིག་ལེ་ན་ད་ལ་ཐིམ། ན་ད་དེའང་རིམ་གྱིས་དམིགས་མེད་སྟོང་པའི་ངང་དུ་ཡལ་བའི་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དེར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། རྩོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཏེ་རུ་
 ཀུན་ལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་སོགས་ཏེ་དང་བཏེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
 རྩོད་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མངོན་པར་སྣང་བ་ལས། རྩོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བརྟན་པ་གར་
 བ་ཏྲར། ལམ་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། ཡོངས་སྐྱེའི་བརྟན་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ནས། ཏེན་དང་བཏེན་
 པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། མ་དག་པའི་སྣང་བ་འདི་ཀུན་དག་པ་ཏེ་རུ་
 ཀའི་རིལ་པར་བསྐྱར་བ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ནང་དོ་རྩི་ལུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་
 ལའི་གནད་དུ་བརྟན་ཅིང་། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གསལ། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག །བདེ་སྟོང་
 ཟུང་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བཏེན་ཏེ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པ་
 ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྲུ་བ་ཡིན།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དགྲི་ལུགས་སུ་འདྲ་། ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་མཆོད་ཅིང་བརྟོད་
 པ་དང་། མཐར་རང་ཉིད་ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱར་གསལ་བ་དམ་ཆོག་པ་དེ་དང་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་
 སྐྱར་བཞེངས་པ་ཡོད་པས། འདིར་རྒྱལ་སྤྱིའི་འོག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་དོན་ལ་མི་གནས་
 སམ་སྙམ་དུ་འདྲེ་མི་བསམ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་ལྷན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། མཆོད་བརྟོད་
 ཕུལ་བའི་མཐར་དམ་ཆོག་པའི་བདེས་བརྟན་པ་རང་ཉིད་སྐྱར་གསལ་བ་དང་གཉིས་མེད་དུ་བསྐྱེད་
 པ་དེ་ནི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོངས་སུ་བཅེངས་པའི་ལུགས་ཤིག་ཡིན། ལུགས་དེ་བཞིན་བྱུང་
 བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། རྩོན་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་དུས་འགར། རྒྱལ་སྤྱིའི་དགྲི་རྒྱུད་སྟེ་
 རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་དུ་ཟབ་པའི་སྟོར་བཞུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་ཤིང་། དམིགས་
 བསལ་གྱི་སྐབས་འགར། རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་ལྷན་དུ་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པའི་སྤྱོད་པ་
 དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལམ་དུ་མ་སྦངས་ཤིང་། ཇི་བཞིན་དུ་མ་རྫོགས་ན། རྩོན་པ་སྐུལ་པའི་
 སྐྱེའི་བརྟན་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་མི་ཆོས་དག་དང་འགལ་བར་མཐོང་ནས་ཐུན་མོང་དུ་སྐུལ་བ་
 ཡོངས་སུ་བཀག་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅད་པ་དང་། དེ་ནི་པོད་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་དུ་འདྲ་

དེ་བཞིན་བྱུང་བར་བརྟེན། བྱུང་ཐོབ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་སྐྱེགས་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ་
ཕལ་ཆེ་བཞི། “སྦྱོད་པ་ལ་གཤེགས་”ཞེས་སྦྱོན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟར་ངེས་མེད་ཀྱི་གནས་སྤྱེད་བས་
ཤིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་འདས་པར་བཞུགས་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱུང་པ་ཡིན་སྟབས། དམ་པའི་
སྦྱོས་བྱུ་ཐབས་མཁས་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གིས། སྐྱེགས་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྗེ་ཆེན་
པོ་དེ་དག་སྐྱེགས་འོག་མའི་ཆེང་ས་སྤྱུ་བཅིངས་ནས་སྤྱེལ་བར་མཛད་པ་ལྟར། གངས་ཅན་གྱི་ཆུང་ས་
དཀར་འབྲུམ་ས་ཡུག་ཅིག་ཏུ་གསང་བ་སྒྲན་མེད་པའི་བརྟན་པས་ཡོངས་སྤྱུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་།
དེང་དུས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དེའི་ལུགས་སྤྱུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་ཤིང་སྐྱེགས་གོང་མའི་ནལ་འབྱོར་
བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེགས་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལུགས་འདིར་གྲགས་པའི་བསྐྱེད་
རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་སྣང་བའི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་སྣང་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་ལམ་དུ་བྱེད་
པའི་ལམ་རིམ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཆོན་
བྱུང་པ་ཡིན། སྣང་སྤྲིད་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྟེན་གཉིས་སྤྱུ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་
ཆོས་ལུགས་བོན་གྱི་ནང་། ཡེ་དང་ངམ་ཞེས་སྤྱུ་གྲགས་པ་འདི་གཉིས་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཏའི་ཞེས་
པའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱུ་ ཡིན་དང་ཡང་ཞེས་པའི་རྣམ་བྱུགས་གཉིས་སྤྱུ་བཤད་པ་དེའི་མཆོན་བྱེད་དགའ་
འབྲེལ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རིམ་། འདི་ལྟར་དུ་སྣང་བ་དེ་དང་ཡང་སྦྱོགས་མཚུངས་པར་མངོན།

ཚུལ་དེ་དག་གིས། སྐྱེགས་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་ལུགས་སྤྱུ་འཕྲོ་བ་དང་འདུ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ངེས་
པ་ནི། བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་བརྟན་
ནའང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་པོ་དེ་བརྟན་ཚུལ་ནམ་པ་གཉིས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་
བར་མ་བརྟན་པས། དེའི་སྒྲིམ་རུང་བཅད་སྤྱོད་ན།

སྤྱིར་བཏང་སྤྱུར་ལམ་བྱུང་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། བསྐྱེད་རྫོགས་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཞིག་
དགོས་པ་དེ་ལྟར་ནའང་། སྤྱུར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཐོས་པ་ཆེ་ཙམ་བསྐྱེད་ན། བསྐྱེད་རིམ་

གཙོ་བོར་བརྟན་པའི་མུར་ལམ་གྱི་ལྷགས་གཅིག་དང་། རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་བརྟན་པའི་མུར་ལམ་
 གྱི་ལྷགས་གཅིག་བཅས་མུར་ལམ་གྱི་ལྷགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མངོན་གྱུ་བ་ཡིན།
 བརྟེན་རིམ་གཙོ་བོར་བརྟན་པའི་མུར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལ་ནང་ཆེན་དུ་མི་འདྲ་བའི་རིགས་འགའ་
 ཞིག་ཡོད་མོད། ལྷགས་དེའི་སྤྱི་མཆོན་དུ་སྤྲུགས་སྤོང་མ་བས། མ་རྒྱལ་གཞིས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུགས་
 གསར་མ་བ་དག་གིས་ནི། རྟུན་སྤྱོད་མའམ་སྤྲུགས་སྤོང་མེད་ཅས་བྱ་བ་ཡིན། གང་ལགས་ཟེར་
 བ། སྤྲུགས་གསར་མ་བའི་ལྷགས་སུ་བརྟེན་རྫོགས་གཙོ་བོར་བརྟན་པའི་སྤྲུགས་སྤོང་མེད་གྱི་ལྷགས་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟུན་མེད་པ་ཡིན། བརྟེན་པའི་རིམ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རུང་། དེའི་བརྟེན་
 རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དབུས་ནས་སྤྱི་འཁོར་དུ་བརྟན་པའི་ལྷགས་ཏེ། ལམ་དུས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 པ་རང་གི་མེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུའི་ས་བོན་ཡིག་ཏུ་ལྷ་བྱ་ཞིག་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
 ལས། རིམ་གྱིས་ཏེ་རུ་ཀ་ཏེན་དང་བཏེན་པར་བཅས་པ་གསལ་དག་ཆང་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་བརྟེན་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན། བདེ་བར་གསལ་གསལ་པ་རིགས་ལྷ་ཏེ་རུ་ཀ་ཡལ་ཡུམ་ལྷ་ཆོམ་དུ་བརྟེན་པ་ནས།

རིམ་གྱིས་ལྷ་ཆོམ་ནས་ལྷ་ཆོམ་གངས་མེད་པའི་བར་དུ་སྒྲོ་བ་ ལྷ་བྱ་མེད་
 འབྲམས་ཁྲས་སུ་བརྟེན་པའི་མཐར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་འདྲུག་ཅིང་། རྟེན་རྫོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོའི་རྟོགས་པ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

སྤྲུགས་སྤོང་མའི་ལྷགས་སུ་རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་བརྟན་པ་ནི། ལུང་ཨ་རུ་ཡོག་ཞིས་སུ་གྲགས་
 པའི་རྟུན་ནམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་མུར་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྟབས། བརྟེན་རྫོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་རྟོགས་ནའང་། བརྟེན་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བརྟན་པའི་ལྷགས་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ་སྟབས། ལམ་དུས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་སྒྱུར་དང་། ཡེ་ཤེས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་པ་
 དེ་ཀྱང་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་རྟུན་གྱིས་བྱུང་བས། ད་གཞིན་གསར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་འམ་བསྐྱབ་
 རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པར་རིག་ཅིང་། རི་རྩར་རྟུན་གྱིས་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་
 ཤེས་པ་དེ་རྟག་གི་བརྟེན་རིམ་གང་ཞིག་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ་སྟབས། རྟེན་ཅིག་དུང་རྫོགས་སུ་རྟེན་དང་བཏེན་

པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་མས་ཇི་ལྟར་གན་དུ་དངས་པའི་མཁའ་ལ་རྩུན་གྱིས་བྱུང་པའི་
སྐར་ཆོགས་ནམས་བཀྲ་བ་ལྟར་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ཀྱན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འོད་ཟེར་
གྱི་ཆོགས་གང་ནས་འཕྲོ་བའི་གཞི་ཉི་མའི་སྤྱང་པོ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡི་གཞི་སྤྱང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། བསམ་བཞིན་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ཀྱན་དང་བྲལ་
བའི་ངང་ཉིད་ཆེན་པོ་དེར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ནས་
རྩུན་བྱུང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན། ཕྱི་འཁོར་ནས་དབྱས་སུ་བཟུང་བའི་ལུགས་དེར་དགའ་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་
འདི་ནི་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་ནི་ཐབས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་སྐྱེལ་ལ་ཐུག་གི་ནམ་
པ། ཞི་བ་དང་ཁྱིའོ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་སྤྱང་བ་དང་། གསལ་བ་དང་།
བདེ་བ་ནམས་མཆོན་པ་ཡིན། དེ་ལས་གོ་ཁྲོག་པའི་དགའ་འབྲེལ་ འདི་ནི་གཡོན་དུ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་དང་། ཁམས་དང་། མྱོ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་མཆོན་པ་ཡིན། ཡང་དབྱས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བཟུང་བའི་ལུགས་དེར་དགའ་
འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ འདི་ནི་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེས་ནི་ཐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་
མཆོན་ཅིང་། དེ་ལས་གོ་ཁྲོག་པ་ འདི་ནི་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེས་ནི་ཤེས་རབ་
སྤྱིང་པ་ཉིད་མཆོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཟུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ལ་སྒོས་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་རེས་གོང་ལྟར་བཟུང་ན་ཕན་ཚུན་འགལ་ཁྱེར་
གྱུར་པ་འདྲ་ཞིག་སྤྱང་ན་འདྲ་། རོན་དུ་ནི་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་དེ། རྣམས་མ་མེད་དུ་དགྲིལ་
འཁོར་སོགས་གཡས་སམ་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིང་བས་ཐུགས་ཀའི་
ས་བོན་གཡས་སམ་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཀྱན་བསྐྱོར་བྱ་གང་ཞིག་དབྱས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ཏེ་བསྐྱོར་མཁན་གྱིས་ཕྱི་རིམ་ནས་བསྐྱོར་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། ལྷབས་འདིར་བཟུང་ཚུལ་གཉིས་
དང་འབྲེལ་བའི་གཡས་བསྐྱོར་   གཉིས་དང་། གཡོན་བསྐྱོར་

གཉིས་བཅས་དངོས་དོན་དུ་འདྲ་བ་ལས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ནམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་
 བསྐྱར་ དང་། གཡོན་བསྐྱར་ དུ་ངོས་འཛིན་པའི་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་
 གཅིག་ཅིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན།

ནམ་རྒྱུད་དགའ་འབྲེལ་ཕལ་ཆེར་གསུམ་རིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་རྒྱུད་མའི་གདམས་
 པ་རྒྱུ་ལས་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རྟེན། རྒྱུ་ལས་ཆེན་པོ་ཏེ་ཡོ་གའི་མན་ངག་སྟེར་“ཕུན་སུམ་ཆོག་ལས་
 པ་”ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེས་སྐྱེ་གསུམ་རྒྱུ་ལས་པའི་བདག་ཉིད་མཆོན་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་“ཕུན་”ཞེས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ལས་སུམ་དུ་ཐིམ་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། “སུམ་”ནི་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་དང་།
 དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་འང་སྐྱེ་དེ་རྗེའི་ངོ་བོ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ། གསུང་དེ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཡོངས་སྐྱོད་རྒྱུ་ལས་པའི་
 སྐྱེ། ཐུགས་དོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟེན། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་
 པར་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་ལས་པ་ནི་རྒྱུད་པོ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་
 ཡང་མ་དག་པའི་སྤང་ངོར་སྐྱེས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོ་གསུམ་དང་། དག་པའི་ངོར་སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་དག་པའི་ངོར་ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་སྤང་མོངས་
 གསུམ་དང་། དག་པའི་ངོར་ནི་བ་དང་ཁྱིའོ་དང་། དགེས་ཆགས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་གསུམ། གཞི་
 གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཆོས་སུ་གནས་པ་དང་། འགྲུ་
 བ་དང་། རིག་པ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་སུ་བཞེད་བ་དང་། གསལ་བ། མེད་ལས་པ་
 གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་སུ་གདངས་དང་། རོལ་པ། རུལ་གསུམ་དང་། ལམ་དུས་སུ་རྩ་
 བ་དང་། སྐྱེ་པ་དང་། སྐྱོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྗེ་རྒྱུ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་གྱི་མཆོན་བྱེད་
 བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་འང་དགའ་འབྲེལ་ནི་སུམ་རིས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཤིང་། སྐབས་འགར་ཉིས་
 རིས་ཅན་རྒྱ་ནག་གི་ཏེའོ་ཞེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེར་གྲགས་པ་ ལྟ་བུའམ་ འདི་

ལྟ་བུ་འབྲིལ་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བ་རིགས་གཉིས་སུ་སྤྲོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ། འཁོར་བ་དང་མྱུང་འདས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། བདག་དང་གཞན་སོགས་གཉིས་སྒྲུབ་གི་ཆོས་མཐའ་དག་པ་དེ་ཀུན་ཆོས་དབྱེད་སྤེལ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུ་མས་པ་འཇམ། གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཟུང་དུ་འདྲུག་པར་མཆོན་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་བརྟ་ཚུལ་ནམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་པ་ཡིན།

ཡང་དགའ་འབྲིལ་གྱི་མཆོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ནི་དགའ་འབྲིལ་བཞི་རིས་ཅན་ འདི་ལྟ་བུ་དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའཇམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡོན་དུ་འབྲིལ་བཞིག་དང་། ཡང་དེ་ལས་ཐོག་པ་ འདི་ལྟ་བུ་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའཇམ། དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡོན་དུ་འབྲིལ་བ་བཅས་འབྲིལ་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བརྟ་ཚུལ་ནམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱགས་ཐམ་མེད་དུ། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། དགའ་བྲལ་ཏེ་དགའ་བ་བཞིར་གསུངས་ཤིང་། དགའ་བ་བཞི་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་ཞིང་རང་བྱུང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ལ་ “བདེ་བ་ཆེན་པོ་” ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར། དགའ་བཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བའི་མཆོན་ཕྱིད་དུ་ “དགའ་འབྲིལ་” ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱི་མོ་འཛིན་ཏེ་ཕྱང་ཡོད་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་དགའ་བ་བཞི་རུ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བ་ཡིན་སྟབས། གཅི་ཆེར་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བརྟ་བའི་ལྷགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བཞིག་ཡིན་པའང་ཤེས་ཐུབ། གཞན་ཡང་། ཤར་ལྗོ་རྒྱུ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་ནམ་ཟུང་བཞི། ཞི་རྒྱས་དབང་དུ་གཤིག་ལས་བཞི་སོགས་བཞི་ཆོན་གྱི་ཆོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་མཆོན་པར་ཕྱེད་པས་བཞི་རིས་སུ་བྱུང་ཞིང་། བཞི་ཆོན་གྱི་ཆོས་མང་དག་ལ་དབུས་དང་བཅས་པས་ཁྱར་འབྱུང་བ་སངས་རྒྱས། རྟོ་རྟོ། རི་ཆེན། པདྨ། ལས་བཅས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་རིགས་ལྟ་སྟངས་དང་། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་། ཆོས་དབྱེད་སྤེལ་མེ་ལོང་། མཉམ་ཉིད། སོར་ཚོགས། བྱ་གྲུབ་ལེ་ཤེས་ཏེ་ལེ་ཤེས་ལྟ་ལ་སོགས་པ་

ལྷ་ཚན་གྱི་ཚེས་ཇི་སྟེད་པ་ནམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན།

བརྩ་ཚུལ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གཡུང་དྲུང་གི་རིས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་དེ་དག་
ནི་བཞི་རིས་ཅན་གྱི་དགའ་འབྲེལ་གྱི་ནམ་པ་རྒྱུ་པོར་གནས་པ་དེས། གཡུང་དྲུང་གི་རིས་གྲུ་བཞི་
པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་ལས། རོན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཅང་མ་མཐོང་། རི་མོའི་འགྲོས་ལ་དཔྱད་
ན། དགའ་འབྲེལ་གྱི་ནུས་པའི་འགྲོས་དེ་ནི་འཇམ་ལ་ཐད་ཀར་རྒྱ་བའི་ལྷགས་ཞིག་ཡིན་ལ། གཡུང་
དྲུང་གི་ནུས་པའི་འགྲོས་དེ་ནི་རྩལ་ལ་ཐད་ཀར་མི་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན། གཡུང་
དྲུང་གི་རི་མོའི་འགྲོས་ འདི་ནི་འགའ་གསུམ་གྱིས་པ་ལའི་ཡི་གེ་ཨ་ཡི་ག་རྩུགས་ལས་བྱུང་
བར་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་ཡལ་ཆེར་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། འབྲུང་ཁྱད་ས་དངོས་ནི་དགའ་འབྲེལ་
དང་འདྲ་བ་རི་མོའི་མཚུངས་དོན་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་རི་མོ་ཞིག་ཡིན་ངེས་པ་ནི་དགའ་འབྲེལ་གྱི་རི་
མོའི་བྱེ་བྲག་ནམས་ཀྱིས་བདེན་དཔངས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཀ་ཡིན།

སྦྱར་བཏང་གཡུང་དྲུང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འདི་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་བདེ་ཆེས་སྟོང་མ་ལས་བྱུང་
བ་ཞིག་སྟེ། “གཡུང་”ཞེས་པ་ནི། བཀའ་ལ་བཏགས་པའམ། བཀའ་བཞིན་དུ་བྱེད་མཁན་ནམ།
འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། “དྲུང་”ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
འདུད་པའམ་དེར་འདུས་པའི་དོན་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་ན། གཡུང་དྲུང་གི་མཚན་ཟླ་དག་དང་འབྲེལ་
བའི་དོན་དེ་ལ་དཔྱད་ན། ཐོག་མའི་གཡུང་དྲུང་གི་རིས་དེ་ནི་མཐའ་འཁོར་ནས་དབྱས་སུ་བརྩ་བའི་
ལྷགས་དེ་ལས་བྱུང་ཡོད་པའང་གསལ་པོར་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

དུས་ཕྱིས་བོད་མིའི་ལྷགས་སུ་གཡུང་དྲུང་ དབྱས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡལས་
སུ་འབྲེལ་བའམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབྱས་སུ་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་བན་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཡུང་
དྲུང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་རྩྭ་པ་ དབྱས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡོན་དུ་འབྲེལ་
བའམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབྱས་སུ་གཡལས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་བོན་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་ཞིག་
ཏུ་ངོས་འཛིན་སྟོན་ཡོད་འདུག

བོད་མིར་དར་སྤོལ་ཆེས་ཆེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་གཅིག་ནི། མཆོད་རྟེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། བསྐྱོར་བ་བྱེད་སྐབས་ལའང་བན་དེའི་ལྷགས་གཡམས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། བོན་པོའི་ལྷགས་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་བའི་སྤོལ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དར་བྱུང་བྱུང་འདུག །དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ནི་གཟུངས་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱར་བྱར་བཀའ་བའི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་“དུང་འཁོར་”ཞེས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། གཟུངས་སྤྲུགས་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དུང་གཅིག་གི་གྲངས་བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་འབྲིང་པོའི་གྲས་སུ་འཁོར་ཆེན་དང་། འཁོར་རྒྱུང་། ལག་འཐེན་འཁོར་ལོ། བྱ་རས་ཇོ་འཁོར་རྣམས་དང་། འཁོར་ལོ་རྒྱུང་གས་སུ་ལག་འཁོར་དང་། མཐེབ་འཁོར་སོགས་རྣམ་པ་ཆེ་རྒྱུང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། རྟེན་པ་དང་། སྤྱིབ་པ། མི་མཐུན་པའི་བར་ཆད་རྣམས་ནི་བར་བྱེད་པའི་ཞི་བའི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཆེ་དང་བསོད་ནམས། དཔལ་འབྱོར། མངའ་ཐང་རྣམས་ཀྱས་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་པའི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། མི་དང་མི་མེན་ཆེ་ཞིང་གཉེན་པ་རྣམས་དབང་དུ་བསྐྱུ་བ་དབང་གི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གདུག་ཅན་མ་རུང་པ་རྣམས་དྲག་པོ་མཐུ་ཡིས་ཆར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དྲག་པོའི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་མདོར་ན་ལས་བཞི་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིགས། རྩེ་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་འཁོར་དང་། རྒྱུང་གི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུང་འཁོར། མེའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་མེ་འཁོར་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དྲག་པོའི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཀྱན་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་དགོས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། འཁོར་ལོའི་རིགས་གཞན་ཀྱན་ནི་བན་དེའི་ལྷགས་གཡམས་སུ་བསྐྱོར་བའི་སྤོལ་དེ་ལ་གལ་འགངས་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བརྩི་སྤོལ་ཡོད་འདུག

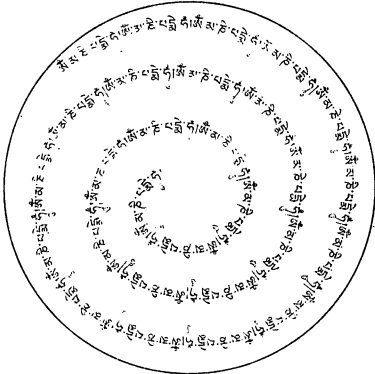
དངོས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བན་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཡུང་དུང་ (དབུས་ནས་) གཡམས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། བོན་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་གཡུང་དུང་ (དབུས་ནས་) གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་ནི་སྤྲུགས་སྤྲེལ་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དེ་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ལས། བན་དེ་དང་བོན་པོའི་ལྷགས་ཡིན་དགོས་པའི་

ཁྱུ་མཆན་འགའ་ཡང་མེད། རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྐྱར་བ་བྱེད་པ་དེའི་ཁྲུངས་ནི་གནའ་པོའི་དུས་
 སུ་ཁྱུ་གར་གྱི་ལུགས་སུ་བཀྱར་བར་འོས་པ་སུ་འང་རུང་བ་དེ་ཉིད་བཀྱར་མཁན་གྱི་གཞིགས་གཡས་
 འོས་སུ་བཞག་པ་དེ་ནི་གུས་ཤིང་བཀྱར་བའི་རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་བརྩི་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་
 བས་གཡ་གྱི་གཙོ་བོའང་གཡས་གཡལ་ལ་བརྩི་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། དེའི་ཁྱུ་མཆན་གྱིས། འདུལ་བ་དང་།
 མདོ་སྤྲོ་རྒྱུ་མས་སུ་དགོས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་
 བདུན་རྒྱུ་མས་གསུམ་སོགས་གཡས་སུ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ཐེངས་མང་དུ་བཤད་ཡོད། བོད་ཀྱི་གནའ་
 པོའི་མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་རྟོན་པ་སངས་ཀྱས་ཀྱི་བཀའ་བྲི་མ་མེད་པ་རྒྱུ་མས་བོད་ལུ་འདུག་ན་བྱངས་
 ཤིང་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་ཆོ། ལུགས་དེར་གང་སྤྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པའི་དབང་གིས་བོད་
 འདིར་བོད་མི་ཆོས་སྐྱེ་གསུང་བུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུ་མས་ལ་གཡས་སུ་བསྐྱར་བའི་ལུགས་
 དེ་བཞིན་དར་སྤོལ་བྱུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁང་ཁུང་དང་། གནའ་དུས་ཀྱི་བོད་མི་ཆོའི་ལུགས་ནི་
 ཁྱུ་ནག་དང་འབྲ་བར་གཡལ་གཡོན་འོས་སམ་གཞིགས་གཡོན་འོས་སུ་འཛིག་པ་དེ་ཉིད་གསུ་བཀྱར་གྱི་
 རྒྱུ་མ་པ་ཞིག་དུ་བརྩི་སྤོལ་ཡོད་པ་ལྟར། བོན་གྱི་ལུགས་སུ་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུ་མས་ལ་གཡོན་བསྐྱར་
 བྱེད་པའི་ལུགས་དེ་འབྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན།

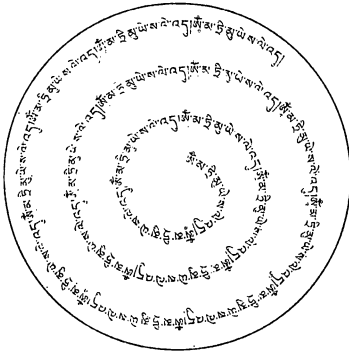
ཚུལ་འདི་ནི་གཙོ་ཆེར་བོད་མི་ཐུན་མོང་གི་མཐོང་ཚུལ་དང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། བན་དེའི་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ལུགས་
 ཞེས་འོས་བཟུང་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེ་དག་བན་དེའི་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ལུགས་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཁྱུ་མཆན་འགའ་ཡང་མེད། སྤྱིར་བཏང་བན་དེ་ཆོས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུ་མས་ལ་གཡས་བསྐྱར་
 བྱེད་པ་དེ་ལྟར་འདྲ། ལྷགས་ཐུ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་པ་ཀྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་མས་
 ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གཡས་སུ་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། མ་ཀྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གཡོན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་དེ་རང་གིས་ངས་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན།

འཁོར་ལོ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་དེ་དག་གཡས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། གཡོན་དུ་བསྐྱར་བའི་ཁྱུ་

མཚན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་བན་དེ་དང་། བོན་པོས་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། གཡོན་དུ་བསྐྱོར་བའི་
སྤྱད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཤུང་བ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་སྟེ། གནའ་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་ཆོས་
གཟུངས་སྤྲུགས་སོགས་ལེབ་མོའམ་སྒྲིལ་པོ་གང་རུང་གི་བཀོད་ཚུལ་ལའང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཤུས་ཡོད་
པ་ཡིན། དཔེར་ན་འཁོར་ལོའི་ཡི་གེ་ལེབ་མོར་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། བན་དེའི་ལྷགས་
སུ་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་དང་པོ་) ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བརྟན་ཅིང་གཟུངས་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤོག་ལེབ་རྒྱུ་
པོ་དེའི་མཐའ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་གཡས་ངོས་སུ་བརྒྱུད་དེ་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོན་པོའི་ལྷགས་
སུ་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་གཉིས་པ།) ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བརྟན་ཅིང་གཟུངས་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤོག་ལེབ་
རྒྱུ་པོའི་ངོས་དེར་དབུས་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་གཡས་འགྲོས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་འཁོར་
ལོའི་དཔེ་རིལ་པོར་སྒྲིལ་མ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། བན་དེའི་ལྷགས་སུ་ནི་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་གསུམ་
པ།) གཟུངས་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིལ་པོའི་ཕྱིར་བརྟན་གྱིས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོན་པོའི་ལྷགས་
སུ་ནི་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་བཞི་པ།) གཟུངས་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིལ་པོའི་ནང་བརྟན་གྱིས་བཀོད་ཡོད་
པ་ཡིན། དེ་ལའང་ངེ་ལྟར་དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བརྟུ་བའི་ལྷགས་དང་། མཐའ་འཁོར་ནས་
དབུས་སུ་བརྟུ་བའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། དབུ་ནས་ཞབས་སུ་སྒྲིལ་བ་ཞིག་དང་། ཞབས་
ནས་དབུར་སྒྲིལ་བའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་ནའང་། དེས་གཡས་བསྐྱོར་དང་གཡོན་བསྐྱོར་ལ་འཕྲོ་
འགྱུར་གང་ཞིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་། བན་དེ་དང་བོན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་བཀོད་
སྤངས་ངེ་ལྟར་བྱས་ཡོད་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན། ད་གཟོད་བན་དེའི་འཁོར་ལོ་གཡས་སུ་བསྐྱོར་
ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། གཡོན་དུ་བསྐྱོར་ན་ལོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བོན་པོའི་འཁོར་ལོ་གཡོན་
དུ་བསྐྱོར་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། གཡས་སུ་བསྐྱོར་ན་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་ཆེད་
ཐུབ་པར་མ་ཟད། བན་དེའི་ལྷགས་ལ་ཞེན་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོན་པོས་འཁོར་ལོ་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་
བ་ལོག་པར་བརྟུ་བ་དང་། བོན་ལ་ཞེན་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བན་དེས་འཁོར་ལོ་གཡས་སུ་བསྐྱོར་
བ་དེ་ལ་ལོག་པར་བརྟུ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན།

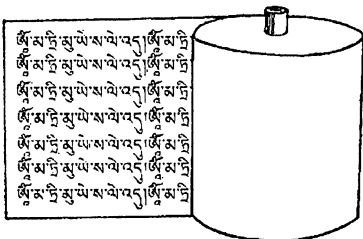
བན་དེའི་ལུགས།

བན་པོའི་ལུགས།

བན་དེའི་ལུགས།

བན་པོའི་ལུགས།

མདོར་ན་དགའ་འཕྲིལ་གྱི་རིས་མི་འདྲ་བ་
 རྣམས་དང་། གཡུང་བྱང་གི་རིས། འཁོར་ལོའི་
 རིགས་སྒྲོམ་གསལ་པ་དེ་ཀུན་གཡས་སུ་འཁོར་བ་དང་།
 གཡོན་དུ་འཁོར་བའི་ཚུལ་འདི་གཉིས་དང་འབྲེལ་
 ཡོད་ཅིང་། འདི་གཉིས་ཀྱང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མེད་དུ་
 གསུངས་པའི་ཐབས་སྣང་བའི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་
 རྣོང་པའི་ཆ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་
 པོར་མངོན། དེ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཤེས་རབ་མེད་
 པའམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཡང་
 དེ་གཉིས་གཞི་རྩ་ནས་ཐ་དད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་
 ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཐབས་སྣང་བའི་ཆར་མེར་
 ཤར་བ་དེ་ནི་ཆ་བའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་མིན་པ་ལྟ་
 བྱུང་། རྣོང་པ་རང་བྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་
 བརྒྱུས་ཏེ་རྣོང་བཅུད་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུས་
 མཆོན་ཅིང་ཀུན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྱལ་བའི་
 བདག་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པར་གོ་དགོས། “ཐབས་སྣང་
 བའི་ཆ”་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དག་པའི་སྣང་བ་ལྟ་སྟེན་ལ་
 ཟུག་གི་རྣམ་པ་སོགས་ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། མ་དག་པའི་སྣང་
 བ་མེད་དང་། ར་བ། ཁང་ཁྱིམ། རྒྱུ་འགྲོ་སེམས་

དབང་དུ་བྱས་ན། (པོ་)གཡས་ཀྱི་རྩ་རོམ་དཀར་མོས་རང་བཞིན་གྱི་ཡབ་ཟླ་བ་མཆོན་པ་དང་།
གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུང་མ་དམར་མོས་རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་ཉི་མ་མཆོན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཟླ་བ་བདུད་ཅིའི་
རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཆོན་པ་དང་། ཉི་མ་དོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་
པའི་རང་རྩ་ལག་གཤམ་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་མཆོན་པ་ཡིན། ཉི་ཟླའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་
རྩ་ལ་དོད་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱེད་དགོས་ཤིང་། བདེ་དོད་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བདེ་སྟོང་གཉིས་
སྤྲུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་སྦྱེས་བྱའི་གྲུབ་ཚུལ་དང་ཡང་ཆ་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ།
པའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཟླ་བ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་སྟབས། དེས་བྱིས་
པའི་གཟུགས་ལུང་འགྲུབ་པའི་ཉེར་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་པའི་ཁམས་དམར་
པོ་ཉི་མའི་དོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བྱས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་མངོན་
སུ་མ་ཆད་གྲུབ་དུ་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་བྱུང་པ་ཡིན།

དེ་དང་འདྲ་བ་གཏུམ་མོའི་སྐབས་སུ་འདྲ་། བདེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་
བོ་ཐུར་དུ་བསྐྱན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཨ་ཤད་དམར་པོ་གྲུན་དུ་འབར་བ་དེའི་
བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཉི་ཡིག་བཞུ་བ་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་དོད་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱེད་དགོས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་
སྟོང་པའི་རང་རྩ་ལ་དེ་ནི་སྟོང་བཅུད་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དངོས་པོའི་འགྱུར་བ་སྟོགས་ཀྱི་
གཞི་དང་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན།

ཕྱི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སྦྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་གཉིས་དང་
ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་ནམ་པ་ལ་འདྲ་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟའི་མངོན་རྟགས་གསལ་པོར་སྤང་བྱུང་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན། དུང་གི་
རིགས་ཆེ་མུ་སྒྲུ་ཆོགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀླན་གཡོན་དུ་འབྱེལ་བ་(མཐའ་ནས་དབྱས་སུ་བཞུ་བའི་
ལྷགས་)ཁོན་ར་སྤང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་ཡོང་སྟེད་པ་དེ་ནི་བཀྲ་ཤིས་
པའི་རྒྱས་ཤིག་དུ་བརྩི་བ་སྟེ། གནའ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྫོན་བཙུ་ལྟོན་འདས་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བཀྲ་བྱེན་

གྱིས་དྲུང་དཀར་པོ་གཡམས་སུ་འབྱེལ་བ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བ་ན་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་
མཛད་ཅིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དེའང་དྲུང་དཀར་པོ་གཡམས་སུ་འབྱེལ་བ་ཞིག་རྟོག་དཀར་བ་
དང་། མེ་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཙམ་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་མིན་ལ། དེ་ནི་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་དྲུང་དཀར་པོ་དེར་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་བར་བརྟན་པ་རྟེན།
སྤྱིར་བཏང་དྲུང་གི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་པའི་རྫས་སུ་འགྲོ་བས་གཡོན་དུ་འབྱེལ་བ་ཅང་ཡིན་
པ་ལ། འདིར་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པས་གཡམས་སུ་འབྱེལ་བྱུང་པའི་མངོན་རྟགས་གསལ་བར་བརྟན་
པ་དེ་ཉིད་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་དེ་ཡིན།

སྤྱིས་བྱེའི་འབྲུང་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཅུ་ལ་མངོན་ཆ་ཆེ་ཆུང་ལ་བརྟེན་སྤྱི་པོ་
སྤྱུང་རུང་བ་ཡལ་མེ་ཆེས་རྟག་ཏུ་འགྲུལ་བ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆོ། ཡལ་ཆེར་རྐང་པ་གཡོན་རྩོན་དུ་འདེགས་
འཛིག་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱབ་པོ་གསལ་སུ་བརྟུང་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། བརྟུང་གི་གཡམས་གཡོན་
གྱི་ཆ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་རྟོས་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱང་ཡལ་ཆེར་གཡོན་རྩོགས་ནས་རྒྱབ་པོས་སུ་བརྟུང་བ་
དང་། འགའ་གས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་དུས་ནས་ལག་གཡོན་རྟག་ཙམ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་
གཡོན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འཇུག་པ་ཡལ་ཆེར་གས་ཀྱིས་བྱིས་པ་དེ་དག་གཡོན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་
བར་དོགས་ནས་ལུ་ཚུགས་ཆེན་པོས་གཡམས་ལག་ཅན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་དེ་འདྲ་འབྲུང་སྤྱིར་པ་དང་།
གཞན་ཡང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མིག་དང་། རྒྱ་བ་གཡམས་གཡོན་གཉིས་ལས་ཡལ་ཆེར་གཡོན་གཉིས་
ཀྱི་བྱེད་ལས་སུ་གསལ་ཁ་ཐོན་ཆེ་བར་མངོན་པ་སོགས་གཡོན་གྱིས་རབ་རྟོང་པའི་རང་ཅུ་ལ་དེའི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྫོག་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གནས་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པའི་ས་གནད་ཀྱི་གཙའ་ ཡིན་པའི་མངོན་རྟགས་སུ་
ཆུ་པོའི་གཞུང་གཡོན་ངོས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་། མེ་ལྷེ་གཡོན་དུ་འབྱེལ་བར་འབར་བ། རང་བྱུང་
གི་དུ་བ་གཡོན་འབྱེལ་དུ་ལྔ་དང་བ། གཞན་ཡང་ཅི་ཤིང་སོགས་ཀྱི་སྤྱིས་སྤངས་གཡོན་དུ་འབྱེལ་བ་

ཆེས་མང་བ་ཡིན།

གནས་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ནི། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དབྱས་རྩ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་
སུ་མཆོ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཆོ་རྩིང་ས་གནི་རྒྱུད་དེར་“རྫོང་ལྷག་ལྷུ་ཁང་”དུ་གྲགས་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱུད་དུ་ཐོག་ཅིག་ས་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་འོག་ཁང་གི་གྲུང་རྩེ་བས་སུ་ཤམ་རྩ་ལའི་
ཞིང་བཀོད་དང་། རིགས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཔེ་རིས། བར་ཁང་གི་གྲུང་ལོགས་
སུ་རྫོན་པ་ཤུག་འི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིས་རབས་ཀྱི་དཔེ་རིས། རྫོང་ཁང་དུ་རྩྭ་གྲུབ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
རྩེ་བའི་དང་། རྫོང་འུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་གི་གནས་ལྷགས། ཅ་རྒྱུད་གི་གནད་དུ་བརྩམས་ཐབས་
འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་དཔེ་རིས་དང་། གྲུ་རུ་པར་སྤྲོ་སྤྲོ་མཆོན་བརྒྱུད་རྫོང་འབངས་དང་བཅས་པ། རྒྱ་
གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱུད་ཅན་མས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཆོན་འོས་པ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པའི་
དཔེ་རིས་དེ་དག་ཡ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཞེངས་པ་དང་། དཔེ་རིས་འགའ་
ཞིག་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་ཡ་རྒྱལ་དབང་དུག་པ་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་མཐར་ཕྱིན་པར་
མཛད་པའི་རྒྱལ་ཡུལ་མི་རྩུས་ཤེས་ཅན་འགའི་ངག་ལས་ཐོས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ནི་གནའ་
པོའི་དུས་ནས་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་ཞིག་གསོས་ཐངས་མང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་འདུག་པའི་གནས་
ཁྱད་པར་ཅན་དེའི་མཐའ་འཁོར་མཆོ་རྒྱུད་གི་འགྲམ་དུ་ལྷང་མའི་རྫོང་པོ་ཆེ་རྒྱུད་རྩ་ཆོག་ས་པའི་སྤྱིང་
ཁ་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་མཆོ་སྤྱིང་གི་ཤར་ངོས་རྫོང་སྤྱིང་དེར་ལོ་གྲངས་
བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བཟུལ་བའི་རྫོང་རྩེ་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་དག་ནི། རྫོང་རྫོང་
གཞན་ལས་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཅིང་། རྫོང་པོ་རེ་བཞིན་གཤམ་དུ་འབྱེལ་ཏེ་སྤྱིས་ཡོད་འདུག་ རྫོང་
དག་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་འབྱེལ་བཞིན་པས་ཐད་ཀར་བྲང་པོར་སྤྱིས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གཤམ་པོར་ས་
སུ་འབྱེལ་བྲགས་པས་འཕྲེད་དུ་སྤྱིས་པ། འགའ་ཞིག་ནི་རྫོང་པོ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྫོང་བྲགས་པས་ས་རྫོང་
དུ་རིལ་ནས་སྤྱིས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིག་ནི་དེད་དུས་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་ལ་ཕྱི་ཤིང་སོགས་ལ་ཉི་འོད་འཕྲག་རྫོངས་ཀྱིས་འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་གྲགས་ཆེ་

ཞིང་དེའི་ངོས་སུ་ཕྱོགས་པ་དེ་འདྲའི་སྐབས་ཡོད་ནའང་། ལྷང་རྫོང་གན་པོ་འདི་དག་ལ་ཉིད་འོད་
འཕྲིན་སྒྲིབ་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པའི་མངོན་ཏྲགས་གང་ཡང་མི་སྤང་བར་མ་ཟད། དེ་དག་དང་
རིགས་འདྲའི་ལྷང་མ་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པ་དང་། གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷང་མའི་རིགས་ཀྱི་
ཐང་བྱང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་འབྲིལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཡང་མི་སྤང་།

ས་གནས་དེའི་བྱང་པར་གྱིས་འབྲིལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ས་གནས་དེར་དུས་
སྐབས་ངེས་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་བྱང་པར་དུ་འདྲའི་ཉེན་འབྲེལ་ཞིག་བྱུང་སྲོང་བར་བཞུགས།
དུས་སྐབས་དེར་སྐྱེས་པའི་ལྷང་རྫོང་ཡོངས་རྫོགས་གཡོན་དུ་འབྲིལ་ཏེ་སྐྱེས་ཤིང་། དེང་དུས་ཀྱང་
དེ་མུས་སུ་འཆོ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ངེས་པར་དུ་དབྱུང་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཙམ་དུ་སྤང་།
དེ་ལྟར་ནའང་། ས་གནས་དེའི་བྱང་པར་གྱི་རྒྱས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནི། ས་གནས་
དེར་གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷང་རྫོང་ནམས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་འབྲིལ་ཏེ་སྐྱེས་དགོས་པས་དེ་ནི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིན་པར་ཤེས་བྱུབ། དེ་དག་རྗེས་དབང་གིས་བྱུང་བའམ། ལྷ་མཆོན་འགའ་
ཡང་མེད་པ་ནི་ནམ་ཡང་སྤྲོ་བར་མི་འོས་པ་དེ་ལྟར་ན། དུས་རབས་སོ་སོའི་ནང་རྫོང་ཁྱག་ལྷུ་ཁང་
དང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་གང་དང་གང་བྱུང་བ། གནས་དེར་ཨོ་རྒྱན་པར་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་
པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་སྲོང་བ་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་པ་འདྲའི་ལས་སྦྱོར་སོགས་གང་
ཞིག་བརྩམས་སྲོང་བ་སོགས་གནའ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་ངེས་པས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་
གི་སྒྲོ་ནས་བདེན་དོན་གསལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

མཆོན་འགྲེལ།

༡། གདན་གསུམ། བདེ་གཤེགས། སེམས་དཔའ། སེམས་མའི་གདན་གསུམ་མོ།

༢། བྱ་རས་རྫོང་འཁོར། བྱ་བྱང་གྱུ་ཁམས་པས་མ་ཁེ་རྫོང་འཁོར་སྐྱོར་གྱི་ཆོས་བཤད་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར།

༣། གཙམ། དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་གསང་། དཔེར་ན། “མེག་ཙམ་”ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟོ།

༤། ལྷང་པའི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ། ཉམས་སྤང་གོང་འཕེལ། རིག་པ་ཚད་ཡེས། ཆོས་ཟད་ཆེན་པོའི་སྤང་བ་ལོ།

༣༡། །མདོ་ཁམས་ཏེ་ཤོད་དཀར་མངའ་ཁུལ་དུ་ཤོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཐ་སྐད་
རིག་གཞུང་གི་འཕེལ་རིམ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་སྒྲིང་བསྟུས།

བེ་རི་འཛིགས་མེད་དབང་ལྟལ།

ཏེ་ཤོད་ཁུལ་དུ་ཤོད་ཀྱི་ཐ་སྐད་གཙུག་ལག་རིག་པའི་བྱུང་རིམ།

༣༢། །ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ཐོག་ཕྱི་མིག་རགས་ཙམ་བཞུས་ན། མེས་དཔོན་ཞུ་པའི་
སྐབས་མདུད་པ་བཞི་དང་། སྐང་བྱུག་རོང་བརྒྱད། ཤོད་བརྒྱུལ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་
ཏེ་ཤོད། དེང་སང་དཀར་མངའ་ཁུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཁོར་ཡུག་འདྲིའི་བསྐྱལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་
སྐབས་ཤོད་རང་གི་ཤོན་དང་རིག་གཞུང་གཙང་མ། ལྟལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་
དང་འབྲེལ་སྐད་མ་ཤོར་བའི་རྒྱུ་བཟང་གསེར་གྱི་ཕྱེ་མ་དང་དདུལ་གྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་
ཞིང་རྒྱས་ལ་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཐུགས་ཀྱང་ཡོད་པེས་པའི་དབང་ཉགས་སུ། དུས་ཕྱིས་
དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་བར་ཤོན་གྱི་སྒྲ་དཔོན་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཡུལ་ལུང་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་
ཏེ། དབང་ཞེས་གཉེན་སྐྱོབ་དང་། ཤོན་རིག་འཛིན་སྐྱོང་། ས་མཆོམས་བཟན་སྐྱང་། ནང་
ཁུལ་ཆོག་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་གཞག་དཔེ་མེད་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་
ལགས་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཉོར་སྟོག་རྒྱུ་དམག་གིས་འཛང་དང་། མི་ཉག་ །ཡུ་གུར་
སྟོགས་ནས་འགོ་བརྒྱུགས་ཏེ་དཔུང་འཇུག་བཙན་འཇུལ་གྱིས་ཁམས་ཀྱི་ས་སྤྱོན་ཡོངས་རྫོགས་

དབང་བསྐྱར་བྱས་ཐོག་ ཁོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་དང་གོམས་སྒོལ་བཅས་པ་ལ་གོད་ཆག་
ཆད་མེད་མ་བྱས་བར་དུ་ཏེ་ཤོད་དཀར་མངོས་ཁྲལ་འདིར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་
མང་གཞི་བཟན་པོ་ལྟན་པའི་སྒྲེ་གནས་ཆད་ལྟན་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་སྟེ། ཏིར་
ཁོག་སྟོད་སྤང་གང་སར་བོན་གྱི་དགོན་སྡེ་གཏོར་བ་དང་འཕྲོར་བའི་གནའ་ཤུལ་གིན་ཏུ་འང་
མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་མཆོན་རྒྱས་སྟུང་མོད། འདིར་བཤད་བྱ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་
མི་སྟོག་པའི་ཆད་རེ་ཞིག་ཟུར་འཛོག་བྱས།

བོད་དུ་གྲུའི་རིང་ལུགས་མངོན་གསལ་དོད་པའི་ཐོག་ནས་དར་སྤེལ་གྱི་འགོ་
འཇུགས་གནང་མཁའ་ནི་སྤྱི་བཅན་ཡིན་ཞིང་། ཟུ་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་གྲུའི་
ཆོས་ལུགས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གསར་འཇུགས་བྱས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གྲགས་ཆེ་བས་གསལ་བཤད་མི་དགོས། དུས་སྐབས་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཏེ་ཤོད་དཀར་
མངོས་ཁྲལ་དུ་འང་གཞི་ཆོས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གཉིས་ཀའི་མང་
གཞི་གསར་པའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད་པ་དངོས་འཛིན་བྱས་ནའང་མི་འཆམ་
པ་མི་འདུག་སྟུང་སྟེ། མ་ཁྱེ་བཀའ་འབུམ་ལས། མཐའ་འདུལ་དང་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་བཙུ་གཉིས་མཁེངས་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟོའང་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་ཏེ་ཤོད་ཀ་བྲག་རྩ་
ཁང་འདི་ནི་དེ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟུན་ན་རགས་ཙམ་དཔྱག་ཐུབ་པ་ཡིན།

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཁྱི་སྤྱི་བཅན་གྱི་སྐབས་བོན་བན་གཉིས་ཀའི་གཞུང་
ལུགས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་པ་བེ་རོ་ལོ་ཙཱ་བ་ལྟ་ས་ནས་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་དུ་
བྱུང་འབྱུང་བཏང་རྗེས། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་ནས་ཏེ་ཤོད་ལོ་ཙཱ་བ་དག་སྐྱབ་ཐུག་ཏུ་བོན་ཕྱག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་སྟེ། ཟུང་འཇུག་གདོད་མའི་རྒྱལ་ས་ལ་བསྟེན་ས་
ནས་སྐྱབ་ཆོགས་དུ་མར་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གཉིས་ཀའི་སྒོལ་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གྲགས་པ་ལས་ཏེ་ཤོད་ཁྲལ་འདིར་ལྷ་འགྱུར་རྟིང་མ་པའི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་

རིག་གཞུང་གི་འཕེལ་རིམ་གསར་པའི་ལེའུ་ཞིག་གི་དབུ་ཚུགས་པའང་ཤེས་བྱལ་སྒྲམ།

དུས་རབས་བརུ་གཅིག་པའི་དུས་འགོར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱེད་པོ་རྒྱལ་
དབང་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ཏེ་ཤོད་ར་རྩ་ག་སྟེང་དུ་མཆོན་དཔེ་སྐྱེའི་མེ་ཏོག་བཞད་
པ་ནས་དབུས་འགྱུར་རྩ་ཁྲལ་དུ་མདོ་སྐགས་ཐ་སྟོན་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱེས་
སྐྱེངས་ཀྱི་ཟེའུ་འབྲུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན། རྩོགས་མེད་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྒྲོབ་ཚོགས་ཁྲི་བྲག་
དུ་མ་པརྒྱའི་མཆོ་ལ་ངང་པ་དང་། སྐྱེད་མོས་ཆལ་ལ་བྱང་བ་བཞིན་འདུས། གསུང་གི་འཕྲིན་
ལས་བཟང་པོའི་བྱི་བསུང་མངར་མོ་མདོ་དབུས་འཛིན་མའི་ཁྲོན་ཀྱན་ཡོངས་སུ་བདལ་བའི་
བཀའ་དྲིན་གྱི་གྲུབ་ཆ་ལས་བཞུན་པ་སྐྱེད་རྩོས་སུ་བྲག་ཆེན་ཀློང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་
དང་། བོད་ཀྱི་སྐུལ་རྒྱུན་ཐ་སྟོན་གཙུག་ལག་རིག་པའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་འཕེལ་རིམ་
ངེས་ཅན་བྱང་ཡོད་པའང་སྟོན་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྐྱར་ནས་ར་འཕྲོད་བྱེད་བྱལ་པ་ཞིག་
ཡིན། ད་དུང་དུས་རབས་དེའི་ནང་ཏེ་རྟོར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་སྐྱེ་བའི་
སྐྱ་སྐྱུར་ཁྲིད་སྟན་གསལ་ངེས་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་། ཁྲིད་གིས་གསུང་རབ་མང་
པོ་བོད་བསྐྱར་བྱས་ཚུལ་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་སོགས་སུ་གསལ།

རྩིག་པར་དུ་དུས་རབས་བརུ་གཅིག་པའི་ནང་སོག་པོས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་
པའི་རྗེས་སུ་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ཉི་
འོད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་འཆར་བའི་སྐབས་དང་བསྐྱེན། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཨ་གཉན་
དམ་པ་ལ་ཞལ་བཀོད་རི་རྩར་གནང་བ་བཞིན་ཏེ་ཤོད་མཁྱལ་ཐང་དུ་གྱུར་མགོན་རྩ་ཁྲལ་གསར་
འདེབས་དང་འབྲེལ་བྱལ་བཞུན་སྐྱེད་རྩོས་སུ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེའི་ལུགས་བཟང་དང་འབྲེལ་
བའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་དར་ཁྲལ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་ཡོད་པར་མདོན།

ཐུ་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་རྩོགས་
གཏོགས་དང་བཅས་པས་སོག་པོའི་བྲག་ཤུགས་ལ་རྒྱལ་བཙུན་ནས་གཙང་སྟོན་ལ་བཞི་གད་

ཀྱིས་མཐའ་བསྐྱེམས་བཀོད་པ་དང་བསྟན་ནས། ཡགོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་རྟོར་རིགས་བཙན་
པོའི་གདུང་རྒྱུད་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྟ་དབང་ཕྱོགས་ལས་ནམ་གྱལ་ལ་ཆོས་རྗེ་དང་། ༡་
ཀོ་ཤི་ཕེ་ཤི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་སྟུང་། ཆོས་རྗེ་དེ་ཉིད་ལྟ་ཐུན་ནས་ཏེ་ཤོད་ཁྲལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་
ཐོག་ ༡་དེ་སྟོན་ཕུ་བོ་དཀའ་བཅུ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཤུག་རི་དགོན་
པ་དེ་བཞིན་(ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩)ད་ལྟ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་འདིར་སྟོན་ནས་བཀྱིས་སྐར་འཛིན་
དར་རྒྱས་སྤང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། (དུས་ཕྱིས་དཀར་མཛེས་ཞེས་པའི་མིང་འདི་གྲགས་
པ་བྱུང་) དེ་ནས་བཟུང་རང་གི་ཡབ་རྟོར་ནམ་མཁའ་གྱལ་མཚན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གདོགས་
པ། རྗེ་སྟོན་ག་ཡུལ་མགོ་ནས་བྲག་མགོ་ཤིང་ཁོག་བར་དུ་དབྱུང་ཤུགས་ཀྱིས་དྲག་གནན་ཐོག་
ནས་བོན་རྟིང་ས་བཀའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་མང་པོ་བསྐྱར་བཙན་དང་གསར་བཏབ་ཅི་
རིགས་ཀྱིས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་སྡེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རང་གི་སྤྱན་མཆེད་རྟོར་ཆོས་རྗེ་
སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་གཉིས་པ་དབོན་པོ་ཆོས་རྗེ་དང་ག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་གསར་
དུ་བཏབ་པའི་དགོན་གསར་དགོན་པ་བཙས་ལྷ་ཕྱིར་དགེ་ལྟན་པའི་དགོན་ཁག་བཅུ་གསུམ་
དང་། རྟོང་སྐྱོར་ཞབས་བྱུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་རྟོང་སྐྱོར་དགོན་པ་སོགས་
སུ་དགེ་ཐུན་པའི་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་
རིམ་གསར་པ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཉི་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས་
གསལ་བཤད་དེ་ཙམ་མ་བྱས་ཀྱང་ཤེས་སྤྲོ།

ཏེ་ཤོད་དཀར་མཛེས་ཁྲལ་དུ་གཙུག་ལག་ཐ་སྟོན་རིག་གཞུང་གི་འཕེལ་རིམ་ དང་འགྲོགས་པའི་འགོག་རྒྱུན།

མདོ་ཁམས་ཏེ་ཤོད་དཀར་མཛེས་ཁྲལ་འདི་ས་ཁྱོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་འབོར་གྱི་གྲངས་
མང་བ། ཆོས་ལུགས་དང་བྱུང་མཐའ་དར་སྟོལ་ཆེ་བ། རྒྱ་མཚན་དང་གནས་ལུགས་མཐོང་

མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དད་པ་དང་དོ་སྣང་ཆེ་བ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོན་ཁུངས་བཟང་ཁིང་ཆོང་
ཟོག་གི་འགྲིམ་སྒོ་ཆེ་བ། རྒྱ་པོད་ཀྱི་འདུས་མདོ་འཁེལ་བས་མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་བདེ་
བ་བཅས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་འོག་སྤར་ནས་ད་བར་བསྟན་འཛིན་སྦྱིས་ཆེན། མཁས་པའི་དབང་པོ།
རྟོགས་ལྡན་གྲུབ་ཐོབ། ཟླ་སྟུལ་དགེ་བཤེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱོན་དང་འབྱོན་བཞིན་པར་
མ་ཟད། ད་དྲུང་ཡང་མུ་མཐུད་ནས་འབྲུང་འགྱུར་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་
དམ་པ་དེ་དག་གི་ནམས་པར་ཐར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་བརྟུན་ན་ཏེ་པོ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་འབྱུང་
གནས་དང་། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་སྦྱ་ཕྱིང་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ། བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་
རྒྱ་མཚོ། དགུ་པ་དབང་ཕུག་དོ་མེ། ལྷ་དམར་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྦྱིས་ཆེན་དམ་
པ་མང་པོ་ཞིག་ཆུང་གཞིན་བྱུང་དུས་ནས་དབུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཁིང་སར་བསྟེན་ནས་མཁས་
པའི་མཚན་སྟན་རྒྱས། གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་རྩེད་པའི་རྗེས་སུ་འང་དབུས་གཙང་ཁོངས་སུ་མཛད་
པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་མ་གཏོགས། རང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དུ་སྦྱར་རས་གཡོ་བ་དང་ཞབས་
ཟུང་བཅགས་པའི་མཛད་པ་མ་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུས་ཕྱིས་དགའ་ལྡན་མོ་བྱང་དབུ་
བརྟེས་པའི་རྗེས་ཏེ་མོད་ཁྲལ་གྱི་དགོན་སྡེ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཆོད་དབང་
པོ་སྦྱོན་ཅན་གྱི་ནད་གཙང་རིགས་སུད། དེ་བྱིངས་གྲུ་ལུས་ལེན་ཆོད་སྟོད་གྲུ་སའི་གྲུ་ཆོང་
དུ་གྲུ་ས་གཙོད་པར་འགོ་དགོས་པ་སྦྱི་པོའི་གནམ་ཁྲལ་ལྟ་བུར་གྱུར། གལ་ཏེ་གནས་བབས་
གང་ཞིག་གི་རྒྱུན་པས་གྲུ་སར་འགོ་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ན་ངེ་སྲིད་ནམ་གནས་བར་ཆོགས་ཀྱི་གྲལ་
མཐའ་ལ་སྟོད་དགོས་པ་དང་། གཟན་གནད་དང་གྲུ་གན། ད་དྲུང་ཁམས་གནད་དང་ཁམས་སྟོ་
ཞེས་མིང་ངན་འདྲ་མིན་བསྟན་ནས་མཐོང་ཆུང་དང་ཁྱད་གསོད་བྱེད། དེར་བརྟེན་དགེ་ལྡན་
པའི་གྲུ་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་ལོ་ན་བཅུ་བདུན་བཙོ་བརྒྱད་ཡན་མན་ནས་གྲུ་སར་གཤར། གདན་
ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་གྲུའི་ནང་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་ཐེབས་པའི་གྲུ་ཆོགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང་
ལྷན་ཅིག་གཏན་ཆོགས་རིགས་པའི་ནམ་གཞག་ལས། ཁ་དོག་དཀར་དམར་དང་། ཡིན་

ལོག་མེན་ལོག་། རྒྱུག་པ་ངོས་འཛིན། ཡོད་ཏོགས་མེད་ཏོགས། དགག་ག་གག་སྐྱབ་ག་གག་།
མཚན་མཚན། རྒྱེ་རིག་ཏོགས་རིགས་སོགས་ལ་མི་ལོ་ཕྱི་ལ་པོ་གསུམ་གྱི་རིང་བསྐྱབས། དེའི་
རིང་ལ་གག་ཚང་དགེ་ཆེན་དང་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆེན་ཚང་ལྡན་འོག་ནས་པ་མ་སྐྱེན་ཉེ་སོགས་
མེད་ནའང་རང་བསམ་བཏང་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོབ་ལ་བརྩོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངེས་ཅན་བྱུང་རིགས་
བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་གངས་ལུད། དེ་བྱིངས་བརྒྱ་ཆ་དགྲུ་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་གྱ་སར་བསྐྱད་རིང་ཉེས་
དྲུང་དང་བཀྲེས་ཏོགས་གྱི་རིན་འབབ་གྱ་སའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཆོའི་བྱིན་རྒྱལས་སམ་སེམས་
ཁམས་ལ་ལྷན་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་བག་ཆགས་ངེས་ཅན་རེ་བཞག་ཀྱང་། སོར་མོ་གསུམ་གྱི་
ནང་དུ་སྐྱེ་གྱུ་འཆང་མྱོང་མེད་ཅིང་། བསྐྱེས་ཆེན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱག་དཔེ་
སྐྱ་གཅིག་ཀྱང་ཁ་ཕྱེ་མྱོང་མེད་པ། བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་གཞུང་སུམ་ཏོགས་དག་གསུམ་
དང་། སྙན་མངོན་སྤེབ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་གོ་མྱོང་བ་པར་ཟད། དབྱངས་དང་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་གངས་ཀ་དང་། རྒྱུན་རྒྱས་ཡང་འདུག་མིང་གཞིའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་གོ་མྱོང་
མེད་ན་སྐྱེན་ཅིས་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་མི་མཁྱེན་པ་སྐྱ་ཅི་དགོས།

གཞིས་དགོན་ཁག་གི་ནང་གྲ་པ་དེ་རིགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཟིན་ཅིང་། དེ་
རིགས་རང་གི་ཡུལ་དགོན་སྤེ་གསུམ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གཞིན་དང་ལྷག་བསམ་ལྡན་ཡང་།
ལྷག་བསམ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་ཡུལ་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་ཐབས་ནི་ཆོང་ལས་དང་དམག་འཐབ་
ཙམ་ཡིན། གཞིས་དགོན་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་པ་ཉིན་སྐར་ཙམ་རེ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་
ནི་སྟོད་གྲ་སའི་གྲ་ཆང་དུ་མི་ཆེ་བསྐྱལ་ནས། བྱ་ཁུ་བྱུག་སྐྱེ་ས་མོན་ཡུལ་རེད། གསུང་
སྙན་པོ་གྲགས་ས་བོད་ཡུལ་རེད། ཅས་དང་། ཁང་ས་ཞིང་བོན་སྤེ་སྐང་དུ་བཞག ཁྱེད་
དབྱང་པ་ཀ་བྲག་ཐང་ལ་ངོམས། ཞིས་པའི་དཔེ་ལྟར་རྩོད་རིག་རྒྱང་རྒྱང་གི་ལམ་ནས་མི་
ཆོའི་འཕེན་པ་མི་ཡུལ་དུ་རྫོགས་ཏེ། རང་ཡུལ་དུ་མཁས་པའི་བག་ཆགས་བཞག་རབས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཉུང་ཡིན། གལ་ཏེ་སྟོད་གྲ་སའི་གྲ་ཆང་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་

ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཁས་པ་ཞིག་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ནའང་། ཅི་ཏའི་
ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན། །རྐང་གཉིས་པ་ལ་མེར་མི་བཅི། །ཞེས་པའི་ལུང་ལྟར་མི་ཁོངས་སུ་བཞག་
རྒྱ་ལྟ་བཞག་མཐའ་ངན་ལ་བསྐྱལ་རྒྱུའི་རྩས་ངན་འོག །མཁུན་རྒྱབས་ཀྱི་གཤོག་རྩ་ལ་ངོམས་
ས་དང་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ཉི་འོད་འཆར་ས་མེད་པ་བཅོས་ནས་མུན་ནག་གི་སྒྲེར་མུན་ནག་མཐུད་
ནས་བསྟན་དགོས་པ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཉུང་ཉུང་མིན།

དཔེ་མཆོན་ཅམ་ཞུས་ན། གསུང་འབུམ་པོད་ཆེན་བརྒྱ་ཡོད་པའི་མ་དུ་པཎ་ཏི་
ཏ་ཆེན་པོ་བྲག་དཀར་སྐུལ་སྐུ་རྩོམ་ཐབས་དཔལ་ལྷན་བརྟན་འཛིན་སྟན་ཐུགས་མཆོག་གིས་དཀར་
མཛེས་ཉིན་སློབ་གཉིས་ཀར་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་བཞིན་པའི་
སྐབས། །ཁང་སར་དཔོན་དབྱངས་ཅན་གྱིས་བཙོན་འདུག་ཐོག་སང་ཉིན་སྐུ་སློག་བཀྲོང་རྒྱུའི་
གསང་བ་ཤེས་པས་སྒྲུབ་དུ་བྱོལ་བྱོལ་གྱིས་ཁམས་གསེར་རྟ་ཁྲལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོར་བྲག་མགོ་ཆོས་སྒྲར་ཆེན་པོ་གསེར་འདུགས་ཐོག་གཞུང་ཆེན་
པོད་ལྟ་དང་སྐུ་སྟན་སྟན་ཅིས་བཅས་པ་བསྐྱབས་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྐུ་བའི་དགེ་
བཤེས་ཀྱང་དུ་མ་བྱུང་བ་དེར་དོར་བྲག་མགོ་དགོན་པའི་ཕྱག་མཛོད་རྟོ་ལུ་མགོ་སྒྲར་དང་།
དཔལ་འབྱོར་ཁ་ལུག་སོགས་ཀྱིས་སྒྲེ་འབྲིད་པའི་བྲ་དམག་གིས་ཆོས་སྒྲར་རྩ་གཏོར་བཏང་
བ་སོགས་སྐྱགས་བྱོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་དུ་མང་།

རྩེ་ཤོད་དཀར་མཛེས་ཁྲུལ་དང་ཁད་ཉེ་བ་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་དཔལ་སྤྱངས་ཀམ་ཐོག་
རྟོ་རྩེ་གདན་སོགས་སུ་མདོ་རྒྱགས་ཐ་སྟོན་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བཤད་རྒྱུན་ནམ་མཁའ་
ལྟར་ཡངས་ཤིང་བྲིད་རྒྱུན་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཟབ་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་སྤྱགས་ལ་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་
མཐའི་ལྟ་སྟངས་འཛིན་ནས་སློབ་གཉེར་ལ་འགོ་མཁན་མེད་པ་དང་། མཁས་པ་གདན་འདྲེན་
ཞུ་རྒྱུའི་ལུགས་སྒྲིལ་དེ་བས་མེད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིམ་མཆོས་ཆང་གི་མར་སྤྱགས་སྐུ་
པོས་རང་ཆང་གི་བྲེས་སྒྲོགས་སེལ་ཐབས་མེད་པའི་དཔེ་ལྟར་གྱུར་པའང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་

ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་ཡིན།

གཙུག་ལག་ཐ་སྟད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དངོས།

ད་ནི་ཕྱིན་ཐུང་འདས་དོན་འཆོལ་བསྟེགས་ཀྱི་ངལ་བ་ལྟར་རྒྱངས་ནས་གནའ་རབས་
སྐམ་པོ་ཁྱེན་དུ་བསྐང་འདོད་མི་འདུག་པས། མི་རབས་འགའ་ཞིག་གི་ཚུན་ཆད་ཙམ་ལ་དཀར་
མཛེས་ལུ་ཐ་སྟད་གཙུག་ལག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་འཕེལ་རིམ་རགས་ཙམ་འཆད་
པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་དཀར་མཛེས་ལུ་ཐོད་ས་སྤྱི་འགྲོས་ལྟར་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་ཞིག་
ལ་ཐུབ་བཅོལ་བ་ལས་གཞན་གཙུག་ལག་རིག་པའི་བསྟེ་གནས་ཟུར་འཇུགས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་
མེད་པ་ལ་སྤྱི་ཆོགས་རྟིང་པའི་ནང་དཀར་མཛེས་ས་ལུ་ཐོད་དགོན་པ་ལས་ངོ་པོ་ལོགས་སུ་ཟུར་
བཅད་ཀྱི་སྟོབ་གྲུ་ནི་མེད་པར་ངེས།

དཀར་མཛེས་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཆོས་སྤྱོད་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་གྲུ་གསར་
འཇུགས་ཀྱི་རྒྱ་རིམ་དེད་ན་ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་ཡན་མན་ཙམ་ལ་ཐུག་ཀྱང་
འདིར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་ཆགས་པ་མ་མཐོང་བས་བཞག །དགོན་པ་འདིའི་ནང་སྟོབ་གྲུ་ཐོག་
མར་གསར་འཇུགས་གནང་དུས་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ནང་ཡིན་ཞིང་། གསར་འཇུགས་
གནང་པ་ཁམས་གཙོ་བོ་ནི་སེ་ར་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ལུ་བ་ཁོང་ཡིན་འདུག ཁོང་དེ་ཕྱིན་གྲུ་
སར་བ་ལྟར་པའི་རིང་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་དང་། ཞལ་ལག་སེམས་གསུམ་ག་བེད་སྟོད་
ཡོད་པ་འེ་མཁས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན། རིག་པ་དཔེ་ཐོག་འགོད་པའི་ལག་ལེན་དགོས་
པ་དེ་ཉ་མས་སྟོང་གི་ཐོག་ནས་མཁྱེན་ཏེ། བསམ་སྟོའི་མཁྱེན་སོ་མི་འདྲ་བའི་འགག་འཕྲང་
དུ་མའི་ཁྱོད་ནས་བད་སྟོད་གཙུག་ལག་རིག་པའི་ཆ་གས་ལྟར་པའི་སྟོབ་གྲུ་འདི་ཉིད་གསར་
སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་འདུག །

པོད་ཕྱག་ཆེ་དབང་བཟ་གིས་དང་ཁོང་གི་ཕྱག་རྒྱུ།

པོད་ཕྱག་ཆེ་དབང་བཟ་གི། དབུས་ཐོངས་རྩ་ས་ཁྲལ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁུང་
དུས་གདན་ས་སེ་རྩ་ཏེ་ཏོར་ཁང་ཆན་དུ་ཕ་མའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་ཆོས་ཞུགས་བྱས། ཁུང་
དུས་ཕ་མ་འདས་ཐོངས་མོང་བས་ཁག་ཤག་དང་དཔེ་བྲིད་དག་གན་དཀར་མངེས་དག་བཤེས་
ཀྱི་ལུ་རྒྱུང་ནས་དཔེ་བྲིད་ཅམ་མ་ཟད་ཕ་མའི་ཆབ་དུ་བརྟེན་ནས་བཟུང་། དུས་ཕྱིས་དག་བཤེས་
ཀྱི་ལུ་གཞིས་དགོན་དུ་ཕྱེབས་སྐབས་ཤག་ཆས་ཡོངས་རྫོགས་དུ་མ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་ཕྱེད་
ཀ་དག་ཕྱག་ལ་གནང་ནས་ཕྱེབས་ཅིས་གནང་སྐབས། ཁོང་གིས་ང་ཁུང་དུས་ནས་ཕ་མས་
ཁྱོད་ལ་ཕུལ་བེན་པས་དག་གན་གང་དུ་ཕྱེབས་ནའང་དེར་བྲིད་རིགས་ཞེས་ལུ་ཚུགས་ནན་
ཏན་ཞུས་པ་ལྟར་གཞིས་དགོན་དཀར་མངེས་དགོན་དུ་བྲིད། ཁོང་ལ་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་
ཀྱི་ཤེས་ཚད་ངེས་ཅན་ཡོད་ཐོག ཡིག་གཟུགས་ཐོག་ལན་ང་དང་ཨ་དུ། པོད་ཡིག་དབུ་
ཅན་དང་དབུ་མེད། ཚུགས་རིང་། ཚུགས་བྱང་། འབྲུ་ཚ། ཚུགས་རིས། འབྲུག་རིས་
བཅས་པ་འབྱར་དུ་འཐོན་པའི་ལེགས་ཆ་ལྡན། དེར་བརྟེན་དཀར་མངེས་དགོན་པའི་སློབ་
གྲ་ཐོག་མར་འཇུགས་སྐབས་ཁོང་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་ཀྱི་དག་གན་དུ་བསྐྱོད་གཞག་བྱས། དེ་
བཞིན་དབུ་མཛད་པ་སྐྱོ་ཆེ་དབང་སློབ་འཛིན་དག་གན་གནང་བ་སོགས་སྐབས་དེར་ཡུལ་དུས་
དང་འཆམ་པའི་སློབ་གྲུའི་སྒྲིག་འཇུགས་དང་སློབ་ཆན་ཚུགས་སློང་། འཛིན་སློང་བཅས་པ་
འོས་ཤིང་འཆམ་པ་ཞིག་བྱང་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག །

སློབ་ཕྱག་ཆོ་ཐོག་མར་ཀ་ཁ་དང་འབྲུ་དེད། དེ་ནས་ཆགས་དེབ། དེ་ནས་སློར་
སློག །དེ་ནས་སྤྲུ་སློལ། དེ་ནས་མཁྱེགས་སློག །སློག་གི་སློབ་སློང་དེ་དག་ཆར་རྒྱུས་གཞི་
ནས་སློབ་འཛིན་སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ། གཙོ་བོ་ལྟལ་མ། ཡོན་ཏན་
གཞིར་བྱས། སློབ་མ་འཁོར་བཅས། གནས་བཟན་བཅུ་དྲུག །སྤྲུ་མ་མཛོད་པ། སློན་ལམ་
བདུན་པོ། གདུགས་ཤེར་སེང་གསུམ། ས་ལམ་སྐབས་གསུམ། བསྟོན་ཆེན་བཞི། ལྟལ་

པའ་ཞབས་བརྟན་སོགས་དང་། ད་དུང་སྤྱོད་འདུག་ཆེན་མོ་དང་དྲང་པོས་ལེགས་བཤད། མ་
འགྲེལ་ཙ་བ་སོགས་སྒོ་འཛིན་བྱེད་དགོས། དགེ་ཆན་འདིའི་བྲིས་གཟུགས་ཐད་དབུས་རིས་
གཙང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྔོན་གདན་ས་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་མཁན་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་
གི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་དཀར་མཛེས་ཁྲལ་དུ་དབུས་རིས་འབྲི་མཁན་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། རིག་
པའི་གཞུང་གི་རྒྱབ་བཙུག་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་སྔོན་རྒྱན་དང་བྲིས་དཔེ་བྲིས་སྒོ་བ་སོགས་མེད་
ལ། དགེ་ཆན་དམ་པ་འདིའི་བྲིས་རྒྱན་ནི་སྤྱིར་དབུས་བྲིས་དང་། རྟག་དོན་སྡེ་སྤྱོད་སངས་
རྒྱུ་རྒྱ་མཆོའི་ཕྱག་རྒྱ་དགའ་ལྡན་བྲིས་གསར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པར་གྲགས། སྒོ་བ་ཕྱག་
ཆོར་ཐོག་མར་བྲིས་པར་བཞག་སྒྲངས་དང་བྲིས་སྒྲགས་བཟོ་སྒྲངས། རྒྱག་ཁ་གཙང་སྐབས་
ཀྱི་བཟོ་དབྱེའས། དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་ཀྱི་སྒྲག་ཁའི་ཁྱད་པར། བྲིས་པར་ཐོག་ནག་པོ་
བཟོ་སྒྲངས། དེ་རྗེས་སྒྲུ་མ་དང་གོ་ཐལ་བཀྱ་ཚུལ། ཐིག་སྤྱད་དང་སྤྱི་ཐིག་རྒྱག་སྒྲངས། རྒྱ་
གུའི་རྒྱ། རྒྱག་གུ་བཟུང་སྒྲངས་དང་བཅས་པ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཙ་བརྟན་པོ་
ལྡན་པའི་སྔོན་བཟང་གསར་དུ་བཙུགས།

དེ་ཡང་དགེ་ཆན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབུ་མེད་བྲིས་རྒྱན་ནི་ཁྱད་པོ་གཡུ་ཁྱི་ལས་ལྡན་
མ་ཅེས་མང་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་རིམ་པར་ཆད་དེ་དགའ་ལྡན་བྲིས་གསར་བར་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག་
།དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་གི་སྡེ་པ་མི་ཆེན་ཁག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དོ་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་གཞུང་གི་ཅེ་རྒྱུང་རིམ་བྱོན་གྱི་བྲིས་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་
པའི་ཁོང་གི་སྒོ་བ་མ་ཆོའི་ཞལ་རྒྱན་ནས་ཐོས། ཁོང་གི་ཚུགས་རིང་བྲིས་རྒྱན། དེ་བཞིན་
ཚུགས་ཐུང་འབྲུ་ཆ། འབྲུག་རིས་བཅས་ཀྱི་བྲིས་དཔེ་ཐོག་སེར་དཔེ་རིང་ཐོག་བྲིས་པ་ཐིན་
དུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རིག་གནས་གསར་བཞིའི་སྐབས་འཐོར་ཞིག་སོང་ནའང་ད་དུང་དེ་རིགས་
ཁ་འཐོར་ལ་འཐོར་མང་པོ་ལུས་བསྡད་ཡོད་པ་ཕྱན་གྱིས་ཀྱང་མང་པོ་མཇལ་སྤྱོད་པ་ལས།
ད་ལྟ་དན་སོས་པ་ཞིག་ནི། ཚུགས་རིང་བྲིས་དཔེ་གཟུགས་སྤྱིར་བཞི་ཡོད་པ་ཆ་ཆད་ཀྱི་ཐིག་

ཅ་ལས་མི་འགོང་པར་ཆེ་ཆུང་ཆ་མཉམ་ཞིང་བཀོད་པ་ལེགས་པ། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་
དབང་འཕྲོག་འགྲོ་བ་དང་། རང་དབང་མེད་ནས་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྒྲིང་བྲོ་བོ་བྲེད་ཐུབ་
པ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། ཆོག་སྒྲོར་ཐང་། མི་འགྱུར་བརྟན་པ་ར་བརྟན་ལ། །སངས་རྒྱས་བརྟན་
པ་ས་བརྟན་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ས་བསྐྱོར་ཡིན། །དཀོར་བས་བ་བ་ད་
དཀོར་ཡིན། །ཞེས་སོགས་བྲིས་པ་དག་ཡིག་ནང་ཡོད་པའི་ཆོག་སྒྲོར་དང་། བྲིས་པ་དག་
ཡིག་དང་ཁད་ཉེ་བའི་རང་ཅོམ་ཆོག་སྒྲོར་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་སྤེལ་ནས་བྲིས་འདུག །བྲིས་
དཔེ་དེ་རིགས་ནག་པང་གི་ཡིག་གཟུགས་སྤངས་ནས་མ་མཐར་ལོ་གཅིག་ལྷག་སོང་ཤིང་། བྲིས་
རྒྱུགས་ལེན་ནས་ཡིག་གཟུགས་རྒྱུགས་འཕྲོད་བྱིན་པ་དང་གཞི་ནས་ཤོག་སེར་གྱི་བྲིས་དཔེ་
ཤོག་བྲེ་རེ་ཉུག་འགན་འོང་བ་དེ་ལ་དཔེར་བརྟན་ནས་ཤོག་ཐོག་འབྲི་སྒྲིང་བྲེད་དགོས་པ་
ཡིན་འདུག །ད་དུང་སློབ་ཕྱག་སུ་ཞིག་པང་བྲིས་ནས་ཤོག་བྲིས་སུ་འཕྲོས་པའི་ཉིན་མོར་སློབ་
ཕྱག་དེས་དག་འཕྲོན་མཆོན་བྲེད་ལྟ་བུར་དག་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྲིས་ཀྱི་འཁོས་དཔག་
དང་བརྟན་ནས་ང་ཐུག་ཅི་རིགས་གཏོང་སྟོལ་ཡོད་འདུག་པ་དེ་ཡང་དུས་ཕྱིས་བརྟགས་དུས།
དུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་བྲིས་སློབ་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་བྲེད་སྒྲོ་དང་བཅས་པ་དཔེ་བཞུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
སྤེལ་བ་ཡིན་པ་འདྲ།

དུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་བརྒྱད་རིམ་བྱོན་སྤྱོད་བཙན་གྱི་སྒྲོན་དུ་ཁང་ཁྱུང་གི་སྐར་
ཡིག་དང་། རྟག་གཟིག་གི་སྤྱང་ཡིག་སོགས་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཏ་མ་བྱོན་པའི་སྒྲོན་ནས་ཡོད་
པ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱབ་སྤྱོད་ས་བརྟན་པོ་ཡོད་ནའང་། སྐབས་དེར་པོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་བཤད་
སྟོལ་ལྟར་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཏ་ས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ལ་དཔེར་བུས་ནས་དུ་ཅན་བྲིས་ཚུལ་དང་།
དེ་ཡང་ཐོན་མིས་དང་པོར་བྲིས་པའི་གཟུགས། དེ་རྗེས་བྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས། རྫོ་གྲོས་
རབ་དུ་རྒྱས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གནང་བའི་ཡིག་གཟུགས། དེ་ནས་རིམ་པར་བཞིན་
བརྟན་པ་སྤྱད་ར་གྱི་སྐབས་སུ་སེང་གེ་གནམ་དུ་མཆོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་དང་། ནས་ནག་

ཐང་དུ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ། །ས་པག་ཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ། །མུ་ཏིག་བསྐར་ལ་བརྒྱས་
པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་སོགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུ་ལོ་སྤྱོད་ཐོག་། །བསྐྱེད་པ་མྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཁྱུང་པོ་གཡུ་
ཁྲིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ཅུ་ལ་གཞིར་བཙུགས་དབུ་ཅན་གྱི་བྲིས་སྒྲིལ་གསར་གཏོད་མཛད་
པ་ནས་ལྷན་མ་ཅེ་མང་གི་རྒྱུད་པའི་ཕྱག་སྒྲིལ་བཞིན་ཐིག་གི་ཆ་ཆད་དང་མགོ་དང་ལག་པ། སྒྲི་
དང་རྒྱུང་པ་བཅས་པའི་རིང་ཐུང་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཆགས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི་གཞི་ཅུ་ལྷན་པ། ད་ལྟའི་ཨ་མདོ་བསྐྱེད་པ་གྱུ་ལ་མཆོན་དང་སྤྱོད་གྱི་སྡེ་དགེ་པར་མའི་ཡིག་
གཟུགས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲ་བར་བཤད། ཁོང་གིས་ཤོག་སེར་ཐོག་བྲིས་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཀ་
དཔེ་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་དང་། མགོ་འདོགས་བཅེགས་གསུམ། ད་དུང་དབྱངས་གསལ་
སོ་བཞི་ཆང་བའི་ཆོགས་བཅད་ཁ་ཤས་བཅས་ཕྱན་གྱིས་མཐོང་སྤྱོད་བདེ་ཆོ་བྱིས་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་རིན་ཐང་གི་གོང་ཆད་དང་། མངར་སྐྱར་གྱི་བྲོ་བ་མ་ཤེས་ཀྱང་རྟ་ན་སྒྲུང་བ་འགྲོ་
ཞིང་འབྲིན་ལག་ཏུ་རྒྱངས་བདེ་བའི་ཆོར་སྒྲུང་རང་དབང་མེད་པར་སྟེར་ལ། ཡབ་ཆེ་སློབ་ཟུང་
དོན་ཡོད་ཀྱིས་བྲིས་དཔེ་འདིའི་ནང་ཀ་ཁ་གསེག་སོགས་མགོ་རིས་སུ་སྒྲུག་ཅིའི་ཁ་ཆོད་བཞི་དང་།
རྒྱུང་པ་རིང་ཆོད་སྒྲུག་ཅིའི་ཁ་ཆད་བརྒྱད། ང་དང་ང་སོགས་ཀྱི་མགོ་རིས་སྒྲུག་ཅེ་ཁ་ཆོད་
གསུམ་རེ། ཅ་དང་ཆ་ལྟ་བུར་གཉིས་རེ། དེ་དག་གི་རྒྱུང་པའི་རིང་ཆོད་སྒྲུག་ཁ་བཞི་རེ།
གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ལས་དགུ་རྒྱུང་རིང་། གཅིག་རྒྱུང་འབྲིང་། བརྒྱ་རྒྱུང་། ད་དུང་
གྲག་བྱེད་བཅེགས་འདོགས་བཅས་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་བཟངས་སྤྱོད་བདེང་སང་
ཕྱིར་བྱོན་བྱས་དུས་འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཁྱུངས་ལུང་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་སོ།།

དགེ་ཆུན་དམ་པ་འདིའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དཀར་མཛེས་དགོན་པའི་སློབ་གྲྭ་
ཐོན་མཁན་གཤམ་གཟུབ་གཉིས་ཀའི་ཡིག་གཟུགས་ཙམ་མ་ཟད། ད་དུང་ལན་མར་གྱི་ཡིག་
གཟུགས་ཀྱང་ཁྱུངས་ལུང་ལྷན་ཞིག་བཟོ་སྐབས་ལེགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཐོན་པ་མང་
པོ་བྱུང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ཙམ་བཟངས་ན།

དག་པེས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བཞི། རྒྱ་རྒྱུ་ནས་དཀར་མཛེས་དགོན་པའི་སྒོ་བ་ལྟར་
 ཞུགས། ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སྟངས་ལ་བསྟུན། རིག་སྟོན་ཆེ་ཞིང་ལག་རྒྱ་ཡག་པའི་བྱང་ཆོས་
 རྒྱན་སྒྲིམ་སྒོ་འཛིན་དང་སྟོག་རྒྱུ་ཡིག་གཟུགས་བཅས་པ་འབྱུར་དུ་འཛོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་
 ཐོབ། རྒྱ་ན་སོན་རྗེས་དབུས་ཀྱི་འབྲས་སྤྲངས་སུ་ཞུགས། ས་ཐག་དུས་འབྱུར་རྗེས་རྒྱ་གར་
 དུ་སྐབས་ནས་དག་པེས་དམ་བཅའ་བཞག །དུལ་ཁུ་དང་སི་དུའི་བྱིད་རྒྱན་ལྟར་གྱི་སྤྱུ་
 རྟགས་དག་གསུམ་ལ་མཁས་ཤིང་། རྒྱ་དོན་ཡིག་དཀར་ཡིག་ནག་གཉིས་ཀའི་ཡིག་གཟུགས་
 བེན་དུ་ལྷགས། ད་དུང་ལན་ང་དང་མ་དུའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱང་འབྲན་ཆེ་མེད་ཐོག་སྤྱུ་བཟོ་
 འདྲ་མེན་ལ་བེན་དུ་མཁས། འབྲས་སྤྲངས་ཆུ་སྤྱི་དང་སྒོ་སྒྲིང་གྲ་ཆང་གི་སྤྱུ་དུང་རིམ་པར་
 གནང་། ཚོགས་ཆེན་དང་གྲ་ཆང་འདུ་ཁང་ནང་བཅས་སུ་ལན་ང་དང་མ་དུ་ཡི་གེ་ །དེ་བཞིན་
 སྒོ་བ་གྲུའི་སྒོ་བྱང་དབུ་ཅན་ཡི་གེ་འབྲི་མཁན་ཡང་ཁོང་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་
 རྩོ་བ་སྒྲིང་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འབྲེལ་བཤད་ཟུར་དུ་མི་དགོས་པར་བཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 བེས་རྟུས་པ་ཞིག་ཡིན། འབྲས་སྤྲངས་ཆུ་སྤྱི་དང་སྒོ་སྒྲིང་གྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ས་སྟོན་དང་
 རྒྱ་སྐབས་སྟངས་ཀྱང་ཁོང་གིས་བཟོས་ཤིང་། སྒོ་སྒྲིང་དཔེ་མཛོད་དང་ནོར་སྒྲིང་སྟངས་སུ་
 བོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བའི་ཨ་ལེ་ཤེ་གོ་འདྲ་མེན་བཟོས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་འབྲེམས་
 རྒྱུ་ལ་བྱས་པས་མཆོན་སྟན་རྒྱས།

གཙང་ཁ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་ནི། འཕགས་པོ་དེ་ཡིག་གཟུགས་སྤྱི་དང་སྒྲག་པར་
དབྱ་ཅན་ཡི་གེ་དག་མཉམ་མཛེས་གསུམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། གཡུ་ཁྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ན་མ་
ཉམས་པའི་བྱངས་དང་ལྡན་པ། འདིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆར་བའི་རྗེས་སྒྲ་མཆོད་དང་
སྒྲོན་ལམ་བདུན་པོ། གདུགས་ཤེར་ཤེང་གསུམ་སོགས་སྤྱི་སྤྱོད་ཤིག་ལྟེ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་
རྒྱུ་པར་གྱི་མ་དཔེ་བྲིས་ནས་དཔེ་རྒྱུན་བྱས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་པར་
རྩ་ཡི་གེ་འབྲི་བ་སོགས་ནམ་ཡང་སྤུབ་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱལ་མེན་གྱི་མཛད་རྗེས་བཞག །དཔེ་

ཆ་དེ་རིགས་ཏེ་ཤོད་སྟོད་སྟོད་ཡོངས་སུ་བྱུང་པར་མ་ཟད། མདོ་དབུས་སྐོར་གསུམ་དང་
ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་གར་དུའང་ཁོང་གིས་བྲིས་རྒྱུ་ཡི་གེ་པར་མ་དང་བྲིས་མ་ཅི་རིགས་དར་བྱུང་
དུ་ཕྱིན་འདུག།

དོ་སྣང་ལྟག་ཆང་ངག་དབང་བཀྲིས་ནི། དཀར་མངའ་སྟོབ་གྲ་ནང་གྲ་ཆན་དང་པོ་
(སྟོབ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་སྟོན་གཉིས་ཀ་ཡང་དང་པོ་) གྲུལ། གྲུ་ས་འབྲས་
སྟུངས་སུ་སྟོ་སྟོང་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ཁག་
ལའང་བསྐྱབས། ས་ཕག་དུས་འགྱུར་སྐབས་གཞིས་སུ་ལུས། ཁོང་གི་དབུ་ཅན་བྲིས་གཟུགས་
དགེ་ཆན་དམ་པའི་ཕྱག་རྒྱུ་བཞིན་ཁམས་གཙང་ཁིང་བཟོ་སྐབས་ལེགས་པ། མཉམ་ཁིང་
འབྲེལ་ཆགས་པ། ད་དུང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་ལ་ཡང་ཉམས་སྟོང་ཟུར། རིག་གནས་
གསར་བརྗེ་རྗེས་ནས་ཆོག་ཕྱག་ལེན་དང་གཞུང་ཆེན་ཁག་སོགས་ལག་བྲིས་མང་པོ་གནང་ཐོག་
སུམ་པར་གྱི་པར་རྩ་ཡང་མི་ཉུང་བ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་སྟོད་སྟོད་གང་སར་བྱུང་བར་ལཱ་འདས་ཅན་
ཞིག་ཕྱིན་ཡོད། ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱ་པའི་ནང་པོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་བྲིས་སྟེལ་ཆེད་རྒྱ་ནག་
པེ་ཅིང་དུ་ཕྱེབས་ནས་དབུ་ཅན་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འཕྲེལ། དབུ་མེད་ཡིག་གཟུགས་
སྟེང་ལྟག་པར་འབྱུག་བྲིས་འགྲོས་མགྲོགས་ཤིང་གྲོག་བདེ་བ། ལྷ་ན་མིག་ལ་མངའ་པ་སོགས་
ཀྱི་བྱད་ཆོས་ལྡན་ཁིང་། ལྟག་པར་དུས་ཕྱིས་དཀར་མངའ་དགོན་དུ་རིག་གནས་དགེ་ཆན་
གནང་ནས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱུ་དང་གཤར་གཟབ་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཁྲིད་རྒྱུ་
སྟེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཤིན་དུ་ཡངས། ॥

ཁང་གསར་དུང་ཡིག་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་ཁོང་གི་ཕྱག་རྗེས།

ཁང་གསར་དུང་ཡིག་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནི། མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་ཁྲལ་དུ་འབྱུངས།
ཁང་སར་དཔོན་མོ་བདེ་ཆེན་དབང་མོའི་སྐབས་ཁང་གསར་ཆང་གི་དུང་ཡིག་གྲུལ། སྐབས་

དེར་དཀར་མཛེས་ཁང་སར་ཆང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྩེ་སང་དང་འགོ་པ་ཁག་གཅིག་གི་བུ་ཆ་ནམས་ལ་ཞོར་དུ་བདེ་སྟོད་རིག་གཞུང་དང་ཡི་གེ་དཀར་རྟག་གི་བྲིས་ཀྱང་བསྐབས། ཁོང་གིས་འབྲིད་རྒྱུ་ནི་ཀ་ཐོག་སི་དུ་པར་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྐར་བ་མཆོག་གི་ཁྲི་མ་མེད་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འབྲུག་ཁམས་སྤུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་ཀམ་སྟོན་ལམ་འོད་ཟེར་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་སུམ་རྟགས་སི་དུའི་འབྲེལ་ཆེན་དང་། ལྷན་ངག་བོད་མཁས་དང་། ལྷག་དོན་ཁམས་འབྲེལ། ལེགས་སྦྱར་སི་དུའི་སྤྱི་ཀ་སོགས་ཡིན་ཞིང་། བྲིས་རྒྱུ་ནི་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲིའི་རྒྱུད་པ་ལྟན་མ་ཅེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་དབུ་ཅན་ཐོག་དཔེ་སྟུན་གྱི་སྒྲིབ་བཟང་དར་བའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ག་གཅིག་གྱུར་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་། དབུ་མེད་བྲིས་རྒྱུ་ཐད་ལག་རྒྱུན་བང་ངན་འདྲ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དབུས་སྐོར་གསུམ་དུ་ཡིག་གཟུགས་ཆད་དང་ལྟན་མིན་ཅི་རིགས་སྣ་ཆོགས་དར་བའི་ནང་ནས་སི་དུ་པར་ཆེན་གྱིས་བོད་ས་སྟོད་སྦྱང་གྱི་མཁས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཀུན་གྱི་ལེགས་ཆ་གཅིག་དུ་སྒྲེབ་ནས་བྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས་གསར་སྒྲིབ་གནང་བ་དེ་ལ་སྒྲེབ་བྲིས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞན་དུ་སྡེ་དགེ་ནས་དར་བས་སྡེ་བྲིས་ཞེས་ཀྱང་བྲགས། འབྲི་སྒྲིབ་དེ་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་འབྲུག་གི་འགྱུར་འགོས་དང་གྲག་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུང་བརྒྱམ་སོགས་སྐར་སྒྲིབ་ལས་འགོང་བའི་འབྲི་སྒྲིབ་གསར་གཏོད་མཛད་པར་སྡེ་དགེའི་བྲིས་གསར་དུ་བྲགས་པ་དེ་ཡིན་འདུག །འབྲི་སྒྲིབ་དེ་ཉིད་སྒྲོབ་གྲུའི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོབ་མར་འབྲིད་སྒྲིབ་གནང་རབས་མི་འདུག་ཀྱང་། སྡེ་དཔོན་མི་དྲག་ཆོའི་བུ་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འབྲིད་རྒྱུ་སྒྲིབ་འདུག །འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་བྲིས་དཔེ་བཟོས་པ་དང་རྒྱགས་ཅོམ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྤང་ལ། ཁོང་གིས་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ཐོ་ཡིག་ལྟ་བུ་གཅིག་གཉིས་ཅམ་ལས་མཐོང་ཚྱང་ཡང་མེད་མོད། གང་ཞིག་མཐོང་བའི་ཕྱག་བྲིས་དེ་རིགས་ནི་དབུས་རིས་ལྟ་བུའི་འབྲུག་འགོས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་འཛོན་པ་མ་མཐོང་ཡང་། བཀོད་པ་

ལེགས་པ་དང་བཟོ་དབྱིབས་མཛེས་པའི་བྱུང་ཆོས་ནི་བཟུངས་པ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བྱུང་པ་ཞིག་
འདྲུག་ཁོང་གིས་ཕྱག་རྒྱ་སྤེལ་བའི་སློབ་མ་ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་སྤང་བ་ལས་
ད་ལྟའི་ཆར་བླ་འོ་ས་སུ་ཡོད་པའི་མཆན་གཞི་རེ་གཉིས་ཙམ་བཟངས་ན།

དོ་སྤངས་ཞབས་ཆང་དགེ་ལུ་ནི། མདོ་ཁམས་ཏེ་ཤོད་ཁྲུལ་དུ་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་
སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མི་ཆང་ཞིག་གི་བྱ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་དུས་དུང་ཡིག་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དུང་ནས་ཡིག་རྩིས་གཉིས་ཀར་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་སྤངས། ཆེར་སྤྱེས་དུས་ཆོང་གི་འདྲུ་ལོང་
མ་གཏོགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ལོང་མ་བྱུང་བས་དམིགས་བསལ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལག་རྩེས་རྒྱ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ད་
དུང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་དེང་སང་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོའི་དགེ་ལྡན་དང་མཁས་དབང་གི་
མཆན་སྟན་འཆང་མཁན་ཆོའི་ཕྱག་བྲིས་དང་བསྟུར་ན་ད་དུང་ཀ་ཁ་ནས་བཟུང་ཡིག་གཟུགས་
གསུམ་པ་སྤངས་དགོས་པའི་ཆད་དུ་སྤངས། ད་དུང་རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་དཀར་མཛེས་
ཕུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་ལའང་མཐོང་བྱའི་སྤྱན་དཀར་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པར་
སེམས། ཁོང་གི་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་རྒྱ་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མ་སྤེལ་ནའང་ཡབ་ཆེན་མཁས་དབང་སློ་
བཟང་དོན་ཡོད་སོགས་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་སྤངས།

ཐེ་རི་སློབ་བཟང་དོན་ཡོད་ནི། སློབས་འབྱོར་གཉིས་མེད་ཀྱི་མི་ཆང་དཔུལ་ཕོངས་
ཤིག་གི་བྲིས་དུ་སྤྱེས་དུས་ནས་པ་མེད་དུ་ཕྱག་ཡིན་པས། བྲིས་པའི་སྐབས་སུ་དུ་ཕྱག་
དང་སྤངས་ཕྱག་གཉིས་ཀའི་འཆོ་བ་དང་དཔུང་བསྐྱོང་སྤེལ་དགོས་བྱུང་། རྒྱུ་དུས་ནས་
ནམ་རིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་བླ་པ་བཟན་པ་དང་སྤངས་གྲུང་འཛོམས་ཤིང་དཔའ་མཛོངས་
ལྡན་པ། བདེན་པ་སྤྲུ་ཞིང་གཞུང་དང་པ་བཅས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྟན་སྤྱེས་སུ་ལྡན་པ་ལ་བཞེན་
ནས་དོ་སྤངས་ཞབས་ཆང་གིས་མ་འོངས་པའི་ཆོང་པར་རེ་ནས་ཡི་གེ་ཀ་ཁ་དང་། འབྲུ་དེད།
ཆགས་དེད། སྤྱིར་སྟོན་སོགས་ལ་བསྐྱབ་ཐོག་སུམ་ཉགས་གཉིས་དང་། ཤོད་ཡིག་དཀར་

ནག་གི་ཡིག་གཟུགས་བཅས་པ་དག་ལུ་རང་གིས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་ལས་ཀའི་ཞོར་དུ་དུར་
བརྩོན་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་། རང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་གོང་ནས་དར་ཅེ་མདོར་ཆོང་གཡོག་ལ་འགྲོ་
དགོས་བྱུང་བ་སོགས། ཆོང་ལས་ཀྱི་འདུ་ལོང་ཁྲིད་ཐུགས་ཡིད་ཆོམས་པའི་སློབ་སྦྱོང་
གནང་ལོང་བྱུང་མི་འདུག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ལྟ་བུས་ཤོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐོག་
དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་གིན་དུ་ཟབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྦྱོང་ཁོ་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཀྱལ་རབས་
ཆོས་འབྱུང་། དེབ་ཐེར། ལོ་རྒྱུས། ལུས་རྟགས། ལྷན་ངག །མདོན་བཟོད། རྩེབ་
སྦྱོར། ཕྱིས་དཀར་ནག །ཡང་ཕྱིས། ལམ་རིམ་སོགས་ལ་གནས་ཆད་ངེས་ཅན་སྐྱབས།
གྲོང་སྡེ་མཉམ་ལས་ཚུགས་སྐབས་མཉམ་ལས་དུང་ཆེ་དང་། ཕྱིས་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་།
སྐབས་དེར་གྲིས་པའི་ཕྱག་གྲིས་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ནམས་ད་ལྟའི་ཆར་གྲིས་
དཔེ་ཆད་མཐོང་གསལ་ལ་སྐྱབས། རིག་གནས་གསར་བཟོའི་མཇུག་བསྐྱུས་གིང་། མཉམ་
ལས་འཐོར་ཞིག་སོང་བའི་རྗེས་གྲོང་སྡེ་ཡན་མན་དུ་ཤོད་ཡིག་ཀ་ཁ་ནས་བཟུང་སྦྱོར་སྟོག་
དང་། སྐྱེལ་སྟོག །ཆོག་དེད་དང་འབྲུ་དེད་རིམ་པར་བཞིན་བསྐྱབས་པ་དང་ད་དུང་ཁག་
གཅིག་ལ་གཤར་གཟབ་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དང་། ལུས་རྟགས་དག་གསུམ། རྩེབ་སྦྱོར།
ལྷན་ངག །གནའ་ཤོད་རྩོམ་སྟོལ་བཅས་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་བཀའ་བྲིན་ལས་ད་ལྟའི་ཆར་
ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཁྲིད་ནས་གྲུ་སའི་དག་བཤེས་དང་། མྱིད་གཞུང་གི་ལས་ཞབས་པའང་
གང་འཆོམས་ཐོན་ཡོད། བར་སྐབས་གིག་ནས་མཆོན་ལྷན་རྒྱས་འགོ་ཚུགས་དེ་རྒྱ་གཞུང་
གིས་སློབ་དཔེར་གདན་དྲངས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་། ཁོང་གི་ཐ་སྟོད་རིག་གནས་
ཀྱི་འབྲིད་རྒྱུན་ནི་དཔལ་སྤྲུངས་སེ་དུ་ནས་བརྒྱད་དེ་ཁང་གསར་དུང་ཡིག་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
དང་དོ་སྣང་ཞབས་ཆང་དག་ལུ་ནས་གསན་པ་ཡིན་འདུག ཁོང་གིས་གྲིས་པའི་དབུ་ཅན་
ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལྟན་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་ཁོང་གི་ཕྱག་བསྟར་
མའི་ཤོད་གྲིས་འགའ་རེ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་དེང་སང་གི་ཡིག་གྲིས་པ་སུས་ཀྱང་

འགུན་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དབུ་མེད་ཐད་དམིགས་བསལ་བཀོད་པ་ལེགས་ཐོག་སྒྲིག་
བདེ་བའི་བྱད་ཆོས་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ཡོད།

གདོང་ཐོག་ཆེ་ནམ་དང་ཁོང་གི་ཕུག་རྗེས།

གདོང་ཐོག་ཆེ་ནམ་ནི། ཁམས་སྡེ་དགེ་ནས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་དུས་སྡེ་དགེ་ནས་
ཤེས་བྱ་རིག་གནས་ཀྱི་དང་སྒྲིག་པར་སི་རྟའི་ལུགས་བཟང་གི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སྒྲོར་ལ་
མཁས་པར་བསྐབས། རྒྱ་ན་སོན་དུས་དཀར་མཛེས་གདོང་ཐོག་དགོན་པའི་དྲུང་ཡིག་རྟུ་གདན་
དྲངས་པ་ལྟར་བྱོན། དགོན་པའི་ཕུག་ལས་ཀྱི་ཞོར་ལ་གདོང་ཐོག་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཞུན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ཀ་བྲག་ཞིང་མངའ་ཆང་བུ་རྒྱུད་སྤྲད་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་བྱབ་སྟོབས་མགོན་
པོ་སོགས་སྐྱུ་ལ་པའི་གང་བཀ་དང་། མི་ཆེན་དཔོན་རིགས་ཁག་དུ་མར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆང་གཞི་ཀ་ཁ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་།
ཡི་གེ་དཀར་ནག་གི་འབྲི་གཟུགས་བཅས་པ་སྡེ་དགེ་དཔལ་སྤྲུངས་ལུགས་ཀྱི་བྲིད་སྟོན་གཙང་
མའི་རྒྱུད་པ་སྟེ་ལ། ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་རོ་ལངས་གསེར་འབྱར་ཀྱི་རྒྱུང་ཁམས་རིས་འབྲུ་ཆ་
སྟེགས་བམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ད་ལྟ་འང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས་ན་འབྲུ་ཆ་འམ་བག་ལྗང་
མའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་ཉིད་ཁམས་པའི་བྱད་ནོར་རྩ་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱག་དོན་ཁོང་གིས་བྲིས་
པའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་བག་ལྗང་མའི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱུ་བཞིའི་ཐིག་ཅུ་ལས་མི་འགོངས་པ་གྲག་
བཀྲེད་ཀྱི་རིང་ཆད་རན་པ། བཅེགས་འདོགས་ཀྱི་འབྲུག་སྟབས་མཉེན་པ་བཅས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་
ལྡན་པས་དེང་སང་སྡེ་དགེ་རང་དུ་འང་བག་ལྗང་མའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་འདྲ་འབྲི་མཁན་གིན་
རྟུ་དགོན། སྟོན་རྒྱུན་འདི་དག་སི་རྟའི་སྟེབ་བྲིས་དངོས་ལས་རུང་བཟང་ཅམ་ཡང་མ་འཁྲུག་
པར་བཤད། ཕུག་སྟོན་འདི་ཉིད་དཀར་མཛེས་ཁྲུལ་དུ་དར་བྱུང་བེས་ཅན་བྱུང་བའི་བྲོད་ནས་
མཚན་གཞི་འགའ་ཞིག་བགྱང་ན།

རྒྱུད་སྒྲིབ་མཁའ་པོ་དག་བཤེས་མཐུ་སྟོབས་མགོན་པོ་ནི། ཉོར་ཁང་སར་ཆང་གི་
 ཇའི་སང་ཀ་བྲག་ཆང་གི་བྲིམ་དུ་འབྱུངས། ཁང་གསར་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཐེང་གསུམ་པ་ངག་
 དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྐུན་མཆེད་ཡིན། རྒྱུད་
 དུས་ནས་གདོང་ཐོག་ཆོ་རྒྱལ་གྱི་དུང་ནས་ཡི་གེ་ཀ་ཁ་ནས་བཟུང་སྟོག་གི་སྟོར་དང་། རྒྱུགས་
 རིང་ནས་བཟུང་འབྱུག་རིས་བར་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྟོབ་སྟོང་རིམ་པ་བཞིན་གནང་། རྐྱུན་
 སོན་པ་དང་བྲིམ་གྱི་སྟོབས་འཕྲོར་རྒྱུད་མ་བཅས་པར་ཞེན་པའི་ཐ་གུས་མ་བཅེངས་པར་དབུས་
 འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཐེབས། གདན་ས་འབྲས་སྐྱངས་སུ་ཞུགས་ནས་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་
 མཁས་པར་བསྐྱབས་མཐར་ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོའི་དམ་བཅའ་བཞག །རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ནས་
 རྒྱགས་སྟོགས་ལ་བཙོན་མཐར་རྒྱགས་རམས་དང་དག་བསྟོས། ལྷ་མ་དབུ་མཛད་རིམ་པར་
 བརྒྱད་མཁན་བྲིས་ཐེབས། རྐྱུ་ཆའི་མཛད་རིམ་ནང་འཆད་ཚིད་ཀྱི་མཛད་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱངས་
 ནས་སྟོབ་མ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་བསྐྱངས། ཞོར་དུ་ཐ་སྟད་རིག་གནས་སྟོར་གྱི་སྟོབ་བྲིད་ཀྱང་
 གང་འཚམས་གནང་། དེ་ཡང་སི་དུ་པཎ་ཆེན་དང་ཕ་སྟེ་དག་བཤེས་གཉིས་ཀའི་བཞེད་སྟོལ་
 རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྐལ་བཟང་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཉིད་དུ་སྟོ་བར་མཛད།
 ཚོམ་པ་དང་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་པ་མེད་ཀྱང་གང་ཞིག་བྲིས་པའི་ཕྱག་བྲིས་
 རྒྱལ་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་སྟོལ་གྱི་རྒྱན་བཟང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པས་ཁྱུངས་ལྡན་གྱི་ཡིག་
 གཟུགས་ཉིད་དུ་ངེས་སོ།།

གདོང་ཐོག་སྐུལ་སྐུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི། དཀར་མཛེས་མཐིང་མཁར་ཆང་
 གི་བྲིམ་དུ་འབྱུངས། རྒྱུད་དུས་ནས་གདོང་ཐོག་གོང་མའི་ཡང་སྟེད་དུ་ངོས་འཛིན་བྲི་འདོན་
 དང་འབྲེལ། དུང་ཡིག་ཆོ་རྒྱལ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ཆད་ལྡན་བསྐྱབས། རང་བྱུང་གི་རྒྱམ་
 དཔྱོད་དང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཐ་སྟད་རིག་གནས་དང་
 ཡིག་གཟུགས་བཅས་པ་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རྐྱུན་སོན་པ་དང་རྫོང་སར་བཤད་བྱར་ཞུགས་

ནས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་ཞར་ལ་བོད་ཀྱི་ཐ་སྐད་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་
བསྐབས། བྱིས་ཀྱི་གར་དུ་ཕེབས་ནས་དབྱིན་ཡིག་ཀྱང་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་བོད་དབྱིན་
ཤན་སྦྱར་གྱི་ཆོག་མཛོད་སྤང་བ་གསར་པ་གསར་ཚུལ་མཛོད་པ་དེ་བཞིན་ད་ལྟའི་ཆར་གཞིས་
བྱས་བོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་ཤར་རྒྱབ་གང་སར་བྱལ་བཞིན་པ་སྤང་། ས་ཕག་
དུས་འབྱུར་རྗེས་རྒྱལ་ས་ཁྱེ་ཡིར་བཞུགས་ནས་ལོ་མང་རིང་རང་གཞུང་གི་ཕྱག་ལས་གནང་།
དེ་རྗེས་ཨ་རིར་ཕེབས་ནས་ས་ཤུབ་བཤད་སྒྲ་བཅུགས། བོད་ཀྱི་དར་ཆའི་འབྲེལ་བཤད་དང་།
རྒྱལ་རབས། ཆོས་འབྱུང་། དགག་ཡིག །ཡི་གེ་བྲིས་དཔེ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མང་པོ་ལྷགས་
ཚུལ་མཛོད། འགའ་ཞིག་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འང་བསྐྱར། ལྷགས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དཀར་
ནག་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕྱག་བཟར་མར་བྲིས་འདུག །དེ་ཆོར་ཆོག་སྦྱོར་དང་བཟོ་བཀོད་
ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་བྱེད་ཆོས་ལྡན་ལ། ད་དུང་ཀ་དཔེ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ཆེ་སྡེ་དགེ་
པར་ཤིང་གི་པར་མའི་བཀའ་བསྟན་དང་ཁུ་ནང་ཁུ་བཞག་ལྟ་བུར་སྤང་། ཁོང་གི་ཕྱག་བྲིས་
འབྲུ་ཆ་བག་སྒྲུང་མ་འདི་རིགས་འབྲུལ་ཆས་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་ལས་མེས་ལག་པས་བྲིས་པ་ལྟ་བུའི་
བཟོ་མེད་ཅིང་། བྱེད་ཆོས་འབྱུར་དུ་འཕྲོན་པའི་ཕྱག་བྲིས་འདི་རིགས་ད་ཆར་བོད་ས་སྟོན་
སྤྲད་ཀྱན་ཏུ་འབྲི་ཤེས་མཁན་ཤིན་ཏུ་འང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ངེས་སྟེ། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱབ་སྟོགས་
ཨ་རིའི་བྲལ་དུ་བསྟན་དོན་སྟེལ་བཞིན་པ་ལས་རང་རིགས་མི་དམངས་ཁྲིད་དུ་གནའ་སྟོལ་
གཙང་མའི་རིག་གཞུང་གི་རྒྱད་པ་སྟེལ་བའི་དུས་ཆོད་མེད་ནའང་། གསུང་གི་ལེགས་བཤད་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་མི་ཉུང་བཞིག་དོན་གཉེར་ལྡན་པའི་བོད་སྐྱེས་གཞོན་ནུ་ཆོས་ལྟ་ཆོག་ཆོག་
བྱས་ནས་བཞག་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་ན་ཁོང་གི་ཚུལ་སྟོལ་དང་ཡིག་གཟུགས། རྣམ་
དཔྱད་དང་སྟོབས་པ་རིམ་ལོན་པ་ཤེས་བྱལ་ངེས་སྟེ།

༡༡། བོད་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་
ཐོག་མའི་འགོ་ཚུགས་སྒྲུངས།

བུ་རྫོང་ལྷ་མོ་ཆང་ཆེ་རིང་དབང་ལྷག

༡༡། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ནི། བོད་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སྤར་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་བྱུང་སྐྱོང་མེད་པའི་ཆག་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༦ བར་ལོ་བཅུའི་
རིང་སྤེལ་བའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་དེའི་ནང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་གཙོ་བྱུར་གྱི་མི་གྲངས་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་
མནར་གཅོད་འདྲ་མཉམ་འོག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་
སུ་གནས་པའི་ཀོང་ཤི་ཀོང་རིགས་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སུ་མེས་མི་ག་བཟས་པའི་འཛམ་གླིང་ནང་
ཆེས་ཡང་ཞིང་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་དངོས་སུ་བྱུང་ཡོད།

རང་རེའི་བོད་ལ་ཆ་མཚོན་ནའང་། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐང་རྒྱ་དམར་
གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་པའི་ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་གཏོར་ཆོལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་
ཡོད་ནའང་། བོད་མིའི་རྩ་ཆེའི་ཆོས་རིག་གི་རྩེ་གནས་དགོན་ཁག་དུག་སྤོང་ལྷག་ཙམ་རྩ་
མེད་གྲང་རོ་བཟང་ངར་བཟོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། གོམས་གཤེས་སྤོལ་
བཟང་རྩ་གཏོར་བཏང་རྩེ་བཙོན་ཁང་དང་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ནང་འཐབ་རྩོད་དང་དགག་

ང་སོགས་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་སྤྱག་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་འོག་བོད་མི་འཆི་སྤྱོད་གྱི་གྲངས་འཕོར་
ཡང་མང་ཤོས་བྱུང་ཞིང་། ལས་འགུལ་དེ་ལས་བཅོས་པའི་གཞོན་འཆོ་དང་བག་ཆགས་ནི་
ཏྲ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པས། ང་ཚོས་དེའི་ཐད་བཀོ་སྐྱོང་དང་ཉམས་ཞིབ་གཏིང་
ཟབ་བྱས་ཏེ། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་མི་རབས་
འགའ་གས་སོང་ནའང་བརྗེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

༡༩༧༤ ལོ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནང་མའོ་ཅི་དྲུང་གིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་
པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ནས་མི་ལོ་ ༡༠ འཁོར་བའི་དུས་ཚིགས་ཞིག་འཁེལ་ཡོད་
ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེའི་སྐོར་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་འགུལ་གང་ཡང་སྤེལ་མེད་
ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་ལུན་མི་སྣ་དང་། དམངས་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོས་
བཀོ་སྐྱོང་སོགས་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྤེལ་ཏེ། ༡༩༧༤ ནས་ ༡༩༧༦ བར་ལོ་བཅུའི་
གོད་ཆག་ཅེས་པའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་མའོ་ཅི་དྲུང་གི་
ནམ་མཁར་མི་གཤོང་བའི་སྤྱི་ཉེས་ལ་ཐེར་འདོན་དང་སྤྱོད་བཟོད་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་
ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཟླ་མཇུག་དུ་ཨ་རིའི་བོད་སྐད་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་ནས་ཀྱང་བོད་ནང་གི་རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གོ་སྒྲིག་གནང་སྐབས་
སྤྱིང་རང་ཉིད་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་ཞིབ་མཛོད་སྤྱོད་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་རིང་འདིར་ཨ་ཁྱེས་མ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གོ་སྒྲིག་གནང་
བའི་“མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གདུག་རྩུབ། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་
ཆེན་པོ་”ཞེས་པའི་བཀོ་སྐྱོང་དངོས་སུ་ཚུགས་པར་མ་ཟད། བཀོ་སྐྱོང་འདིའི་ཐོག་སྐྱོང་བའི་
གནས་ཚུལ་ནམས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ནང་འགོད་ཐུབ་ཐབས་སུ་དེབ་བཅོ་པར་སྤྱོད་
གནང་རྒྱུའི་ལས་འཆར་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་གནང་འདུག་པ་དེར་ངས་བསྐྱེད་བཟོད་དང་ཐུགས་
རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀོ་སྐྱོང་འདི་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་ཐོག་མར། ང་ལ་ཡིག་

ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་རེ་སྐྱལ་ཐངས་མང་གནང་དོན་བཞིན་“བོད་ནང་རིག་གནས་གསར་
བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་འགོ་ཚུགས་སྒྲུང་ས”་ཞེས་པའི་བརྗེད་གཞི་
འདིའི་ཐོག །སྐབས་དེར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གང་
དུན་པ་རྣམས། འདིར་ཐེབས་པའི་རང་གཞུང་གི་མཛད་གཙུག་རྣམ་པ་དང་བླགས་སྒྲུང་ཅན་
གྱི་མི་སྣ་རྣམས་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་ན། སྐབས་དེའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་བ་གསལ་
པོ་མཐུན་ཏོགས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་སྟེ།

བོད་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་འགོ་མ་འཇུགས་གོང་རྒྱ་ནག་ནང་རིག་གནས་གསར་
བརྗེ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་འགོ་འཇུགས་སྒྲུང་ས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། ལས་
འགུལ་དེ་ཚུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་རྒྱབ་ཚྭ་ངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལམ་
ཅམ་མཐུན་དགོས་པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་དང་པོ་ངས་རྒྱ་ནག་ནང་རིག་
གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་འབྱུང་སྒྲུང་ས་སྐོར་ངོ་སྟོན་བྱུང་
ཅམ་ཞུས་ན་སྟེ།

༡། མི་མང་སྤྱི་ཁབ་འཇུགས་གཉེར་བྱས་པའི་ལས་འགུལ་ཕམ་ཉེས།

མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ གྱེ་ཟླ་ ༥ ནང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་ཚུང་
མེད་པའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་ཞིང་། ལས་འགུལ་དེ་སྤེལ་དགོས་
པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་དེ་སྤེལ་ ༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་
སུ། ངར་བླགས་གཅིག་སྒྲིམ་དང་ཡང་ཅེ་རྒྱུར་ལེན། མང་ཏུང་ལེགས་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ལམ་ཕྱོགས་དང་། མདུན་མཆོང་ཆེན་པོ། མི་མང་སྤྱི་
ཁབ་བཅས་འཇུགས་གཉེར་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་བླགས་ཆེ་སྤེལ་བ་ཕམ་ཉེས་སུ་བྱིན་པའི་རྗེས།
ཁོ་པའི་ཏང་ནང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་གལ་ཆེ་ཁག་ཅིག་ལེན་ཏེ་ཅི་དང་ཏིང་གའི་ཕྱིང་

གཉིས་ཀྱི་ལག་དུ་ཤོར་བ་དེ་ཚུར་འཕྲོག་པ་དང་། དམིགས་ཡུལ་གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་ནང་ཁོ་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲིད་བྱས་འཛིན་སྤངས་ཐད་ལྷ་བམི་མཐུན་
པའི་གྲུང་ཁྲན་ཏང་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཕྱོད་ཆེན་ཡོད་པ་དེ་དག་ཏང་ནང་གི་མ་ཅའི་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་དབང་འཛིན་པ་རེད་ཅེས་ཉེས་མིང་བཅུགས་ཏེ་ཏང་ནས་ཕྱིར་
འབྲུད་འཐབ་འཛོངས་བཏང་སྟེ། མའོ་ཅི་ཏུང་ཁོ་རང་གི་བསམ་བློ་དང་ལྷ་བ་གཙོ་བོ་བྱས་
པའི་སྲིད་དབང་སླེད་སྦྱོང་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཞེས་པའི་མི་གཅིག་དབང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ལམ་ལུགས་གཤིག་འཛུགས་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱབས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་དབང་
ཆའི་ལས་ཁུངས་ལྟེ་བའི་ནང་གི་གོ་གནས་ཨང་གསུམ་པ་བཟུང་མཁན་མི་སྣ་གལ་ཆེ་ཤོས་གས་
རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གི་སྲིད་སློན་ཀླུ་ཨེན་ལེ་དང་དམག་དཔུང་ནང་གི་དབང་ཆ་
ཆེ་ཤོས་གས་བཟུང་མཁན་ལིང་པའོ་ཁག་གཉིས་སོ་སོས་རང་གི་དབང་ཆ་བཟོན་སྤྱད་ཆེད། མའོ་
ཅི་ཏུང་གིས་སྤེལ་བའི་ལས་འགུལ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་དེའི་ཐོག་མའོ་འབྲུང་རྒྱུན་ནི།
གོང་དུ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ལྟར། ༡༩༥༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་རྒྱ་ནག་དམར་
གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསར་དེབ་དར་དམར་དུས་དེབ་འདོན་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་མའོ་
ཅི་ཏུང་གིས་མཉམ་ལས་ཁང་གཅིག་ཏོ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཞེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་སྤེལ་ཏེ། མི་མང་
སྤྱི་ཁང་འཛུགས་རྒྱུའི་འཕོད་སྐུལ་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༩ ཉིན་
མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་རྒྱ་ནག་གར་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་དུང་ཞིང་ཆེན་གྱི་གྲོང་གསེབ་ཁུལ་དུ་
འཆ་མས་འདྲི་བལྟ་སྐོར་བྱེད་རྒྱབས་ཁོ་པས་སྤར་ཡར་མི་མང་སྤྱི་ཁང་འཛུགས་གཉེར་བྱས་
ན་ལེགས་པོ་འདུག མི་མང་སྤྱི་ཁང་གི་དགེ་མཚན་ཆེ་ཤོས་ནི། བཟོ་ལས། ཞིང་ལས།
ཆོང་ལས། སློབ་གྲྭ། དམག་དཔུང་བཅས་ཆང་མ་སྤྱི་ཁང་སྤེལ་གཅིག་དུ་འདུས་ཡོད་པ་དེར་
འཛིན་སྦྱོང་དང་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་བའི་པོ་ཡོད་ཅེས་བཤད་དེ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་

ཁུལ་དུ་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་འཛུགས་གཉེར་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་བྱུགས་ཆེན་ཞིག་སྤེལ་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་ཡིན་པའི་ཡུ་ཤའི་
 ཅེས། ལས་འགུལ་དེར་མོས་མཐུན་མ་བྱས་པར། གལ་ཆེད་ཁ་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱི་གནད་
 འོན་ཏེ་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་དབང་ཆའི་ཉེ་གནས་ཆབ་སྲིད་རྩིས་ཀྱིས་གྲོས་བསྟུར་
 བྱེད་དགོས་པ་ལས། མི་རེ་བྱུང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པར།
 མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་ང་ཞི་གུང་ཕུན་ཏང་གི་གཙོ་འཛིན་དང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་མི་ཆང་མས་
 འོས་འདེམས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ངས་ཏང་གི་དོན་དུ་བསམ་འཆར་ཤོད་མི་ཚོགས་པ་གང་
 ཡིན་ནམ་ཞེས་ལན་འདེབས་བྱས་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་ཆབ་སྲིད་རྩིས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁྲི་ལྔ་
 དང་ཏིང་ཤོད་མིང་། བེང་ཏེ་ཏིན། བེང་ཀྲེན། ཡི་ཕུ་ཁུན། ཐན་ཀྲེན་ལིང་བཅས་ཀྱིས་མའོ་
 ཡི་བསམ་འཆར་ལ་ཉན་འཛིག་མ་བྱས་པར། ཡུ་ཤ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཡོད་ནའང་། མའོ་ཅི་
 ཏུང་གིས། བྱེ་ཆུ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྲང་ཀྲུ་ལ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ནག་
 དབུས་གཞུང་གི་ལས་དོན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁོ་པའི་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་འཛུགས་གཉེར་བྱེད་པའི་
 སྲིད་བྱས་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཚུལ་བསྐྱར་སྒྲེང་བྱས་ཏེ་མུ་མཐུད་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་
 ཁུལ་དུ་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་འཛུགས་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དར་སྤེལ་བཏང་ཡོད།

ཡིན་ནའང་ ༡༩༥༩ ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ ༡༩༦༠ ལོ་ནས་ ༡༩༦༣
 བར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ལོ་གསུམ་བསྟར་མར་སུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་སྐབས་དེར་སུ་གེ་
 དང་ནད་ཡམས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བའི་མི་གྲངས་བྱེ་བ་གཉིས་ལྷག་
 ཙམ་བྱུང་ཡོད་(རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱོད་པ་ཐོ་ཁག་ནང་གསལ་ཡོད་) ཅེས་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་ནས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་སུ་གེ་སྐྱོབ་ཐབས་སུ་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། དམག་
 དཔུང་། བཅོ་བྱ་དང་སློབ་གྲྭ། ཐན་ཀྲེན་ཁྲིར་དང་གྲོང་བདེ་ལ་ནང་གི་སྤྱ་གུ་ལོ་གསུམ་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་ཟ་འབྲུའི་ཆད་གཞི་ཏུང་དུ་བཏང་སྟེ་“ཐོན་སྐྱེལ་གྲོན་རྒྱུང་”གི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་

ནས་ཀྱི་ཆེད་ཁོང་གསེབ་ཁུལ་གྱི་མུ་གེ་རྫོབ་ཐབས་བྱས་པར་ཕན་ནུས་ཐོན་རྒྱུ་ཆེད་ཆབ་དུ་ཁོང་
ཁྱེར་ནང་གི་ཀྱི་ཆེད་མང་ཆོགས་ལ་ཐད་ཀར་ཟ་འབྲུམ་འདྲང་བའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོས་
ཀྱིན། མའོ་ཙེ་རྩེད་གི་སྤེལ་བའི་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་འདྲུགས་པའི་ལས་འགུལ་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་
སྟེ། ཀྱི་ནག་གི་ས་ཁུལ་འགའ་གས་དང་ལྷག་པར་བོད་ནང་ལོ་ལྔའི་རིང་མི་མང་མཉམ་ལས་
ཕྱིར་འགྲུངས་བྱས་པ་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ཡོད།

དེ་དང་དུས་མཉམ་ཀྱི་ནག་པེ་ཅིང་དུ་འཆོགས་པའི་ཀྱི་ནག་གྲང་ཁྲན་ཏང་གི་རྒྱལ་
ཡོངས་འཐུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ལུ་པོ་ཙེ་ཀྱི་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་
འཛིན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། ཏིང་ཤོ་ཕིང་ཀྱི་ནག་དམར་ཤོག་དབུས་ཆབ་སྲིད་རུས་
ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ལྷན་ཁབ་གི་སྤྱི་ཁབ་དྲུང་ཆེར་འདེམས་སྒྲོ་བྱུང་སྟེ། མའོ་ཙེ་རྩེད་ལ་ཡོད་པའི་ཏང་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛིན་རྫོང་དང་དཔལ་འབྱོར་སྲིད་བྱས་གཏན་འཁེབས་བྱེད་པའི་གལ་ཆེད་
དབང་ཆ་ཁག་ཅིག་ལུ་དང་ཏིང་གཉིས་ཀྱི་ལག་དུ་ཤོར་བར་མ་ཟད། དེའི་སྡོན་ཙམ་དུ་ཀྱི་
ནག་དམག་དཔུང་གི་དབང་ཆ་དང་ལས་གནས་ཆེ་ཤོས་གས་བཟུང་མཁན་གལ་ཆེད་མི་སྣ་ཞིག་
གིས་ཐད་ཀར་མའོ་ཙེ་རྩེད་ལ་དོན་གནད་དེའི་ཐད་འགན་ཁུར་གྲངས་དགོས་པའི་རྫོན་བརྗོད་
ཤུགས་ཆེན་བྱས་པར། མའོ་ཡིས་རང་རྫོན་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཆེད་ཆབ་དུ་རྗེས་སུ་གོ་ལ་ལན་
ཆ་ནན་སྒྲོག་པར་མི་ནམས་ལ་མཆན་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། ॥

༡། ཏིང་རུས་གོ་གནས་ཕབ་པའི་རྒྱལ་རབས་གཏམ་བརྗོད་ཀྱི་ཙོད་གཞི།

དེ་ནས་ལོ་རབས་དྲུག་ཙུའི་ནང་། ཀྱི་ནག་གི་རིག་གནས་ཁུབ་ཁོངས་ནང་གི་ཤེས་ལྡན་མི་
སྣ་ཁག་ཅིག་གིས་གནའ་བོའི་ཀྱི་ནག་གོང་མའི་རྒྱལ་རབས་ནང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲུང་གཏམ་
ཞིག་གཏམ་བརྗོད་ཀྱི་འབྲུབ་གཞུང་བཟོས་ཏེ། ཀྱི་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཁུབ་པའི་རིག་གནས་
ཀྱི་དུས་དེབ་ཐོག་འགོད་སྤེལ་བྱས་པར་མ་ཟད། འབྲུབ་གཞུང་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་གཏམ་

བཞིན་དང་ཕྱང་ཁི་སོགས་བཅོས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་གོང་ཁྱིམ་ཆེ་ཁག་ནང་དངོས་སུ་འབྲལ་སྟོན་
 གུས་པར་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣས་མཆོན་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་
 མོས་ཆེན་པོ་གུས་ཡོད་ཅིང་། འབྲལ་གཞུང་དེའི་མིང་ལ་དྲན་རུས་གོ་གནས་ཐབ་པ་ཞེས་འབོད་
 ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འབྲལ་གཞུང་དེའི་ནང་དོན་གཅི་བོ་ནི། སྤར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཞིག་གི་དུས་
 ལ། རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཆུ་སྟོག་སོགས་རང་བྱུང་གནོད་འཚེས་རྒྱུ་ཡིན་པས། འཆོ་གོས་དཀའ་
 འཕ་ཆེན་པོ་འཕྲད་པའི་སྐབས་དེར། གོང་མ་ཆང་གི་སྤྱན་ཉེ་ཞིག་གིས་ས་གནས་དཔོན་རིགས་
 དང་ངན་པ་ལག་འབྲེལ་གུས་ཏེ། མི་སེར་གྱི་ས་ཁང་དང་རྒྱ་དངོས། ཐ་ན་མི་སེར་གྱི་སྤྱི་དམན་
 ཡན་ཆད་བཅོན་འཕྲོག་གུས་ཏེ། མི་སེར་ལ་རང་གི་བདེ་སྤྱད་ལྷན་ཁུ་གཏུགས་རྒྱག་ཡུལ་མེད་
 པར་འཆད་ལུ་ཐུག་གི་མཆོམས་སུ། དྲན་རུས་ཞེས་པའི་བྲིམས་དཔོན་གདོང་ནག་གཅིག་
 ཡོད་པ་དེས། མི་མང་གི་བདེ་སྤྱད་ལ་བཏུ་སྤྱོད་གུས་ཏེ། གོང་མ་ཆང་གི་ནང་མིའི་སྤྱོད་
 འཕ་འདྲི་ཅད་ཞིབ་འཇུག་གུས་མཐར་ཉེས་ཅན་བྲིམས་རར་སྤྱར་ནས་མི་མང་གི་བདེ་དོན་གྲུབ་
 ཀྱང་རྗེས་ལ་གོང་མས་རང་གི་སྤྱན་ཉེའི་སྤྱོད་ཆ་འགེབས་སྤང་ཆེད་དྲན་རུས་ཞེས་པའི་བྲིམས་
 དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐབ་པའི་སྟོར་རེད། འབྲལ་གཞུང་དེར་མི་མང་གི་དགའ་མོས་ཆེན་པོ་
 གུས་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་དོན་དུ་མཐོ་ཅོ་ཏུང་གིས་འབྲལ་གཞུང་དེའི་ནང་
 དོན་རིག་གནས་གཅིག་ཕྱི་གནད་དོན་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དེའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་
 ཆེན་པོ་ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི། གནའ་པོའི་སྤྱང་གཏམ་མེད་སྤྱད་དེ་དང་གི་སྤྱི་ཆོགས་
 ལ་བྱར་བ་སྤྱོད་འཇུགས་གུས་པ་དེ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་རེད།

༡། རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་འབྱུང་ལྗངས།

མཐོ་ཅོ་ཏུང་གིས་འབྲལ་གཞུང་དེར་དོ་སྤང་དེ་ཙམ་གྱི་དགོས་དོན་ནི། རྒྱ་ནག་གོང་མའི་
 དུས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྤྱང་གཏམ་དེ། མཐོ་ཁོ་པས་རྒྱ་ནག་དབང་བསྐྱར་གུས་པའི་

དུས་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བྱུང་ཞིང་། གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ནས་ལོ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་མེད། དེ་
ཡང་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་ཀྱུ་ནག་དམར་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོའི་མི་སྣ་ལྟ་
འདྲེས་བྱས་པའི་ལུ་བློན་གྱི་ཆོག་ལ་འདྲེས་པའི་ཐོག་(ལུ་བློན་ཞེས་པ་ཀྱུ་ནག་གོང་མའི་
སྐབས་ཆ་གཡོལ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་རྫོང་ས་མཇུག་པའི་རི་གོང་ཞིག་རེད།) སྐབས་དེའི་ཀྱུ་
ནག་དམར་གཞུང་གི་ཀྱུལ་སྤང་སློན་ཆེན་དང་། མི་དམངས་བཅེངས་བཞོལ་དམག་གི་སྤྱི་
ཁྲབ་དམག་སྤྱི་གཞོན་པའི་གོ་གནས་བཟུང་མཁན་པོའང་ཏ་ཏོས་མངོན་སུམ་འདྲེས་མེད་དང་
མའོ་ཙཱ་ཏུང་གི་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་བཅུགས་པའི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བའི་ནོར་འཁྲལ་ལ་སློན་འཇུགས་
ལུགས་ཆེན་བྱས་ཏེ། ཆོག་ལ་འདྲེས་པའི་ཐོག་མའོ་ཙཱ་ཏུང་ཁ་བསྐྱེད་ས་དགོས་པ་གྱུར་ཏེ། ཆོག་ལ་
འདྲེས་མཇུག་བསྐྱེད་ས་མ་བྱས་པར་ལུ་བློན་ནས་པེ་ཅིང་དུ་ཕྱི་ལོག་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་མོང་བར།
སློབ་པར་འཇུག་ཆོལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ངན་པོའང་སྤྱད་དེ། པོའང་ཏ་ཏོས་ལ་ཏང་ཆོལ་རུ་ཆོག་ལ་
ཀྱི་བྱེད་གཏེའི་ཉེས་མིང་བཅུགས་ཏེ་ཏང་ཕྱི་ནང་གི་གོ་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཐབ་སྟེ། འདོན་
བཟུང་དོ་དམ་བྱས་པ་རེད།

རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན། ཏང་རུས་གོ་གནས་ཐབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁྲབ་གཞུང་
དེའི་ནང་དོན་ངོ་མ་དེ་ནི། མི་ནམས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆང་ལ་སློན་བཞེད་བྱས་ཏེ། ཏང་རུས་
ལ་བསྟོན་སྒྲུ་ལེན་པའི་གནད་དོན་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ཆོག་སྟེ། མའོ་ཙཱ་
ཏུང་གིས་རང་གི་བྱས་ཉེས་འགེབས་སྤང་ཆེད། མི་མང་གི་བདེ་སྤྱད་ལ་བསམ་སློབ་བྱང་སྟེ་
ངང་གཏམ་བཤད་པོད་མཁན་པོའང་ཏ་ཏོས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐབ་པར་སློན་བཞེད་དང་ཐེར་བཏོན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཆོན་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། མའོ་ཙཱ་ཏུང་གིས་གནད་དོན་འདི་
ཐག་གཅོད་ཟེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གྲོད་གཞི་གཅིག་སྒྲུར་ཡང་རིག་གནས་སྤྱི་ཙམ་གྱི་ལམ་ནས་
ཚུར་ཆོལ་ཕྱ་སློག་བརྒྱབ་པ་ཞིག་ལ་ཅིས་ཏེ་ཁོ་པས་ ༡༩༦༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠
ཉིན་ངང་ཏང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷན་དུད་གསར་ཤོག་ཅས་པའི་ཐོག་(མའོ་ཡི་ལྷ་བའི་རྗེས་འབྲངས་

པ་དང་མཇུག་ཏུ་མི་བཞི་ཤོག་ཁའི་གསུམ་ཤིག་ཡིན་པ། ཉེ་དུས་ཀྱི་ནག་གཞུང་གི་ལོ་ ༡༠
བཅོམ་བཅུག་བྱས་ཏེ་སྒྲོན་བཀོལ་བཏང་བ) ཡོད་ཕྱིན་ཡོན་ལ་ངན་སྒྲུལ་བྱས་པ་ལྟར་འགོ་
བརྒྱུད་དུ་གསར་དུ་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཏད་རུས་གོ་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་གཞུང་
ལ་དབྱེད་པ་ཞེས་པའི་དབྱེད་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བར་མ་ཟད། དབྱེད་གཏམ་དེ་ཀྱི་ནག་ཀྱུལ་
ཡོངས་ཀྱི་གསར་ཤོག་དང་དུས་དེབ་ཁག་ནང་བསྐྱར་དུ་འགོད་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་
བཏང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཀྱི་ནག་དབུས་ཆབ་སྲིད་ཙུམ་གྱི་ཚོགས་མི་དང་པེ་ཅིང་གོང་ཁྲིར་གྱི་སྤྱི་
ཁྱབ་ཡིན་པའི་བེང་གེན་གྱིས། འོན་ཀན་དེའི་ཐད་མའོ་ཅེ་ཏུང་གི་བྱེད་སྒྲུངས་ལ་འདྲོད་
མོས་མ་བྱུང་བར། སྐབས་དེའི་ཀྱི་ནག་ཀྱུལ་ཁབ་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཡིན་པའི་ལུ་ཅའོ་ཅེ་དང་།
ཀྱི་ནག་དབུས་དམར་ཤོག་ཆབ་སྲིད་ཙུམ་གྱི་དྲུང་ཆེ་ལྷན་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་ཡིན་པའི་ཏེང་
ཤའོ་ཐིང་གཉིས་ལ་ཁོང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་མའོ་ཡི་བྱེད་ཚུལ་བཅས་སྟན་མིང་ལུས་ཏེ། མའོ་
ཡི་བྱེད་སྒྲུངས་དེ་རིགས་ཀྱི་ནག་དམར་གཞུང་དབུས་ཆབ་སྲིད་ཙུམ་གྱིས་གཏན་འབེབས་ཟིན་
པའི་མཉམ་སྦྲེབ་འགན་ཁུར་གྱི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ཚ་དོན་དང་མཐུན་གྱི་མེད་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་
ནན་བཤད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་དེ་མཇུག་སྐར་ཡང་རིག་གནས་ཁྱབ་ཁོངས་
ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྡེ་ཁག་ཅིག་དང་མངལ་འཕྲད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན། དེང་སྐབས་
ཀྱི་ནག་ཀྱུལ་ཡོངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ཀྱུལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ། རྒྱ་
གར་དང་གཏམ་བརྒྱུད། རྒྱུག་བརྒྱན་དང་ཕྲང་ཞི། གསར་ཤོག་དང་རྒྱུང་འཕྲིན་སོགས་རིག་
གནས་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་གར་སྟེགས་ཆང་མའི་ཐོག་གུང་ཕྱན་ཏང་གིས་འགོ་བཟུང་པའི་བཟོ་ཞིང་དམག་
གསུམ་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཀྱི་ནག་གསར་པའི་བདག་པོ་ཚོས་གསར་བཞེ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ནང་བྱས་
རྗེས་སྐབས་ཆེན་བཞག་པར་བསྟོད་རྒྱ་དང་བསྟུགས་བརྒྱུད་མ་བྱས་པར། ཤི་ནས་ལོ་མང་
སོང་བའི་གོང་མ་དང་བཅུན་མོ། ཀྱུལ་པོ་དང་ཀྱུལ་མོ། རྫོན་པོ་དང་མི་དྲག་སོགས་སྟོ་འདྲེ་

གདོན་འགོགས་ནམས་ལ་ཆེད་དུ་མངགས་ཏེ་བསུགས་བཞིན་དང་བསྟོན་སྒྲུ་ལེན་པའི་དོན་གནད་འདི་རིག་གནས་དང་རིག་ཅུལ་གྱི་གནད་དོན་གཅིག་ཕུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེའི་ནང་དུ་རིག་གནས་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་དང་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གཉིས་བར་སུའི་ལག་ཏུ་ཡོད་མིན་གྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད། ངས་བརྟམས་ན། འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་བྱེད་མི་སྣ་དང་གསར་བཅེར་ངོ་སྤོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྐབས་འཆོལ་རིང་ལུགས་པ། བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པ་ཕྱིན་ཆེན་ཞིག་གྱུང་ཕྱན་ཏང་གི་ནང་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་ནང་། དམག་དཔུང་གི་ནང་། རིག་གནས་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཆུན་ཁག་གི་ནང་དུ་གཡོ་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཆོས་དབང་ཆ་ཟིན་འདུག་པས། ང་ཆོས་མངོན་གསལ་དོན་པོ་དང་། ཁྱོད་ཡོངས་ནས་མང་ཆོགས་སྐུལ་སྤོང་བྱས་ཏེ། རིག་གནས་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་ནང་གསར་བཅེར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ། གོང་གསལ་མི་སྣ་དེ་ཆོའི་གདོང་རིས་ངོ་མ་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཁོང་ཆོའི་ལག་ནས་ང་ཆོས་ཤོར་ཟིན་པའི་དབང་ཆ་ནམས་ཚུར་འཕྲོག་དགོས་ཞེས་པའི་གཏམ་བཤད་དེ་སྡེལ་བ་ནས་བཟུང་བྱ་ནག་བྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གསར་ཤོག་ཁག་ནང་རིག་གནས་གསར་བཅེར་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་མིང་ཆོག་གསར་པ་དེ་པོད་སྤྱོད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

༤། རིག་གནས་གསར་བཅེར་ཆེན་པོ་དང་དམར་སྤྱང་དམག

དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། ༡༩༥༥ ཟླ་༣ ལོ་ ༡༥ ཉིན། མའོ་ཅི་ཏུང་གིས་ཁོ་པའི་སྤྱི་དམན་ཅང་ཅིང་དང་བྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་གསང་ལས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ཁང་ཆེད་། བྱ་ནག་ནང་མ་ལེའི་དམར་པོའི་ལྷ་བ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བྲིན་པོ་ཏ་བཅས་མི་གསུམ་གཙོ་བྱུར་གྱི་བྱ་ནག་དབུས་རིག་གནས་གསར་བཅེར་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་བྲིད་ཆོགས་ཚུར་བསྐོས་གཞག་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱ་ནག་བྱལ་ཡོངས་ནང་རིག་གནས་གསར་བཅེར་ཆེན་

པོའི་ལས་འགུལ་དངོས་སུ་སྒྲེལ་འགོ་ཚུགས་པའི་ཡིག་ཆ་དོན་ཚན་ ༡༤ འཁོད་པ་ཞིག་
 གྲང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབུས་སའི་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁག་དང་གསར་ཤོག་ཁག་ནས་བྱུང་བསྐྱགས་
 བྱས་སོང་། དེ་རྗེས་སྤེལ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྡོ་
 ཡོན་ཙོ་ (རྒྱ་ནག་དམག་སྡོ་སྡེ་རུང་ཀྲེན་གྱི་བུ་མོ་) སོགས་སློབ་ཕྲུག་བདུན་གྱིས་སྐབས་དེའི་
 པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྡོ་བུ་ལེང་ཀྲེན་གྱིས་གཙོས་པའི་དཔོན་རིགས་ཁག་ཅིག་དང་། དེ་བཞིན་
 མཐོ་སློབ་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་ལིཊུ་ཡོ་ཙོ་ཙོ་སྡོ་དམན་མང་ཀོང་མེས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ལས་དོན་
 རུལ་ལ་སྡོན་འཇུགས་བྱས་པའི་ཡིག་ཆེན་ཚགས་པར་དང་འདིར་རྒྱུ་བྱས་པ་དང་ཆབས་
 ཅིག་གོང་གསལ་ཆེང་དུ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཁོང་གཏོགས་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་པའི་སློབ་ཕྲུག་དེ་དག་དམར་
 རྒྱུང་དམག་དཔལ་པོ་རེད་ཅེས་ཆད་མཐོའི་བསྐྱགས་བཞེད་བྱས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་བ་དེ་
 སྤེལ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་རྒྱུང་འཕྲིན་དང་གསར་ཤོག་ནང་འགྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་རྗེས་དེ་མ་
 ཐག་དུ་པེ་ཅིང་གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་དུ་གདུང་ཙོ་དམར་པོ་འབྱེར་ཅིང་། དཔུང་པར་རས་དར་
 དམར་པོའི་ཐོག་དམར་རྒྱུང་དམག་ཅེས་བྲིས་པའི་དཔུང་ཐག་བཏགས་ཏེ་དམག་གོས་སེར་
 པོ་གྲོན་ཞིང་། དམར་རྒྱུང་དམག་ཡིན་ཞེས་གཞིན་རྒྱ་སློབ་གྲྭ་བ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་
 ངང་ཐོན་པ་དང་། མའོ་ཙོ་ཏུང་གི་གནས་བདེ་སློ་མོའི་ཐང་ཆེན་ནས་སློབ་ཕྲུག་དེ་ཚོར་མངལ་
 འཕྲད་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོ་པའི་དཔུང་པར་ཡང་དམར་རྒྱུང་དམག་ཅེས་པའི་དཔུང་རས་དམར་
 པོ་གོང་གསལ་སློབ་ཕྲུག་སྡོ་ཡོན་ཙོ་ཞེས་པས་གཡོགས་ནས་རིམ་བཞིན་གནས་ཚུལ་གང་
 ཡང་མི་ཤེས་པའི་དམར་རྒྱུང་དམག་དེ་དག་ལ་རྒྱ་ནག་དབུས་རིག་གསར་འགོ་ཁྲིད་ཚོགས་
 རྒྱུང་གིས་ངན་སྐྱུལ་བྱས་ཏེ། ལིཊུ་ཡོ་ཙོ་ཙོ་ཁོངས་མི་ཡིན་པའི་པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྡོ་བུ་
 ལེང་ཀྲེན་ལ་ཏང་ནང་མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་དབང་འཛིན་པ་དང་། ཉད་རུས་
 གོ་གནས་མཐུན་པའི་འབྲུག་གཞུང་འབྲེལ་ཚོམ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱུ་ཚ་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཉེས་མིང་
 བཙུགས་ཏེ། དམར་རྒྱུང་དམག་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་ཚྭ་དང་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་

ཆབས་ཅིག་པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རིག་གནས་སྡེ་ཆེན་གྱི་འགན་འཛིན་གཙོ་གྲས་ཏིང་ཐོ་དང་།
ལུ་དན། ལེ་འོ་མོ་སར་མི་གསུམ་ཡང་བྲིམ་ཆང་གསུམ་གྱི་གྲོང་ཆོ་ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་བཙུགས་
ཏེ། ཁྲིང་ནམས་ལྷ་འདྲེ་གདོན་འགོགས་རེད་ཟེར་ཤོག་པུའི་ལྷ་མོ་རིང་པོ་ཞིག་གཡོགས་ནས་
ར་བརྟུང་དར་འཕུར་གྱི་བྲིམ་གཞུང་དུ་འབྲིད་དེ། མང་ཆོགས་ལ་འཐབ་ཚིད་བྱེད་འཇུག་པའི་
ལས་འགུལ་དངོས་སུ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

༥། རིག་གསར་གྱི་འདྲེ་རྒྱང་པོད་ནང་ཐོག་མར་སྐབས་པ།

ཀྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་པས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་དང་ཞིང་
ཆེན་ཁག་དུ་རིག་གནས་གསར་བཞེད་བྱུང་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གསར་
ཤོག་དང་རྒྱང་འཕྲིན་ཐོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཟླ་སྟོན་
དུ་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་པོད་རྒྱང་ས་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་གིས་པོད་
གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་ནང་རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་མེ་ཆུང་དང་
པོ་སྐར་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཆགས་པར་ལས་ཁུངས་དེའི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་དང་། འགན་འཛིན་གཅིག་
ཚུགས་ཡིན་པའི་ཅིན་ཏུ་ཞེས་པའི་རིག་གནས་མཁས་པ་ཞིག་ལ་སྟོན་འཇུགས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་སྟོང་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་དང་། རང་སྟོང་རྒྱང་ས་མི་དམངས་
སྲིད་གཞུང་དང་ཉང་ལུད་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ཅིན་ཏུ་ཡི་རྒྱལ་ཅ་ནག་པོ་སུ་ཡིན་ཞིབ་བཤེར་ཐེར་
འདོན་ཡང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་པོད་རང་སྟོང་རྒྱང་ས་ཉང་ལུད་ཅས་པའི་དབང་འཛིན་མི་སྣ་ཆོས་གནས་
ཚུལ་དེ་ལུ་མཐུད་ཀྱ་སྟོན་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་པོད་འདི་ཀྱ་ནག་གི་ནང་སའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་
དང་མི་འདྲ་བར། མཐའ་མཆམས་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་པོད་ནང་བར་བེད་བྱུང་
ཆོ་རྒྱལ་ནང་གི་གྲལ་རིམ་དག་པོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་ལོག་སྟོན་པས་དུས་སྐབས་དང་

བརྟུན་ཏེ་ངོ་མོག་ཟེང་འབྲུག་སྒྲོང་གི་རེད་ཟེར་བཤད་དེ། བོད་ནང་འགོ་ཚུགས་མ་ཐག་ཡིན་པའི་རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་དེ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་མེད་པ་བཟོ་ཆེད་དུ་མིའུ་རྩོམ་ཅིས་པེ་ཅིང་གི་མཐོ་སྒྲོབ་ཁག་ཏུ་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་བཏང་བ་ལྟར། བོད་སྒྲོང་ས་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་འང་། བོད་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་ས་ཏང་ཨུད་མིགས་ནས་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་ཅིས་པའི་ཏང་སྲིད་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཕོན་ཆེན་ཞིག་བཏང་སྟེ། མཐོ་རིམ་མི་སྣར་སྒྲིམ་བཞིན་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེ་མཆོམས་འཛིན་ཐབས་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེར་པེ་ཅིང་དུ་ཆ་ཆ་འུར་འུར་ངང་སྒྲེལ་བཞིན་པའི་དམར་སྒྲུང་དམག་གི་ལས་འགུལ་དེར་མཐོ་རིམ་ཏང་ཨིན་སྐུལ་སྒྲོང་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན་མཐོ་སྒྲོབ་ཁག་ཏུ་མིའུ་རྩོམ་ཅིས་བཏང་བའི་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་ནམས་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཁུངས་སོ་སོར་ཕྱི་ལོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་ལྟར། བོད་སྒྲོང་ས་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གྲང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཁོང་ཆོར་བོད་ནང་གི་རིག་གསར་ལས་འགུལ་བཀག་འགོག་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་གསར་པ་ཞིག་གྲང་ཕོག་པ་རེད། སྐབས་དེར་ང་རང་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་ཡུལ་(འཛིན་གྲ་བདུན་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་ཡོད་པ་) ལྷ་ས་སྒྲོབ་གྲ་འབྲིང་བའི་ནང་ཐོག་མར་བོད་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་ས་རིག་གནས་སྒྲོབ་གསོ་ཐིང་ཞེས་པས་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་གཏོང་འཆར་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ཚུལ་སྐབས་དེའི་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་ས་ཏང་ཨུད་གྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་པུའུ་གྲང་(སྒོན་ཆེན་) གྲང་ཅད་དབང་ཞེས་པ་སྒྲོབ་གྲར་སྐབས་ཏེ་དེའི་ཐད་གསལ་བཤད་བྱས་སོང་།

དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བོད་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་ས་ཏང་ཨུད་ཅིས་པའི་མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་དེའི་དྲུང་ཆེའི་གས་གིག་དང་། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ་ཡིན་པའི་ཨང་འཆི་མེད་ཀྱིས་འགོ་བྲིད་པའི་བོད་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་ས་གྱི་རིག་གནས་གསར་བཤེར་ཆེན་པོའི་འགོ་བྲིད་ཆོགས་ཆུང་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བཙུགས་པའི་རྗེས། ཕྱི་

ཟླ་ ༥ ཆོས་ཤར་དུ་བོད་རང་སྤྱོད་རྫོང་ས་ཏང་ཡུད་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་རྒྱུ་འཛུལ་ཤིག་བསྐྱེད་ས་
ཚོགས་བྱས་པའི་ཐོག་མའོ་ཅེ་རྒྱུ་གིས་པེ་ཅིང་དུ་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་རིག་གནས་
གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་འགོ་ཚུགས་པའི་བདེ་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༦ ཡོད་
པ་དེར་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། བོད་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཐོ་རིམ་འགོ་བྱིན་ལས་
བྱེད་དེ་ཆོས་རང་ཉིད་མའོ་ཅེ་རྒྱུ་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་
ནམ་འགྱུར་གསལ་སྟོན་ཆེད། འགོ་བྱིན་ནང་ཁྲུལ་ཕན་ཚུན་སྦྱོན་འཇུགས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་
པ་དང་དུས་མཚུངས། པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གཙོ་གྱུར་རྒྱ་ནག་ཞིང་ཆེན་ཁག་ནས་རིག་གསར་
ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་དམར་སྤྱང་དམག་བོད་ནང་ཡོང་རྒྱུར་དགའ་བསུ་བྱ་བའི་ཐག་གཅོད་
ཀྱང་བྱས་པ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རི་འགུལ་མཆོ་འབྲུམས་ལྟར་སྤེལ་
བཞིན་པའི་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེའི་འདྲེ་རྒྱུང་བོད་ནང་དངོས་སུ་སློབས་
འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

༦། དམར་སྤྱང་དམག་དང་ལྷ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས།

༡༩༥༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཟླ་མངུག་དུ་བོད་ནང་ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་ནས་སློབས་པའི་ཆིང་
དུ་མཐོ་སློབ་དང་། པེ་ཅིང་མཐོ་སློབ། པེ་ཅིང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་དམར་སྤྱང་
དམག་ཡིན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཐོ་སློབ་ཕྱུག་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་ལྷ་ས་སློབ་འབྲིང་དང་། བོད་རྫོང་ས་
དགེ་འོས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གཉིས་ནང་དུ་སློབས་ཏེ། ཁོང་ཆོས་རྒྱ་ནག་དང་རིག་གསར་གྱི་ལས་
འགུལ་དང་དམར་སྤྱང་དམག་གི་སྤྱི་གཞུགས་གང་འདྲ་ཟེར་འགོ་བཙུགས་པའི་གནས་ཚུལ་
ཞིབ་ཕྱོད་སྤྱོད་བྱས་པར་མ་ཟད། བོད་ནང་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འང་དམར་
སྤྱང་དམག་བཙུགས་དགོས་པའི་འཛིན་སྐྱུལ་བྱས་སོང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་བོད་ནང་ཡོད་
པའི་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གསར་འགྱུར་ལས་ཁང་གིན་དུ་གསར་ཁང་བོད་ཀྱི་ཡན་ལག་

ཅེས་པ་དང་། བོད་མྱོངས་ཉིན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཀྱང་རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་བོད་ནང་འཕུལ་འཕུལ་སྒྲེལ་མ་བྱུང་པར་ཀྱ་ནག་ཁིང་ཆེན་ཁག་གི་རྩེས་སུ་ལུས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་ད་དུང་ཡང་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་ཁིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མཚོན་དྲགས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་དེ་ཚོའི་ནང་ཡོད་པའི་ལྷ་འདྲེ་གདོན་བགེགས་ནམས་གདོར་གོལ་བྱས་མེད་པར་སྦྱོན་བརྩོན་བྱས་པའི་ཚོམ་ཡིག་བརྒྱད་མར་གསར་ཤོག་ཐོག་འགོད་སྒྲེལ་བྱས་པར་མ་ཟད་རྒྱུད་འཕྲིན་ཐོག་ནས་ཀྱང་བསྐྱར་བཤད་ཡང་བཤད་བྱེད་བཞིན་པའི་ཉིན་ཁིག་ལ་ཀྱ་ནག་པེ་ཅིང་གི་རྒྱུད་འཕྲིན་ཐོག་ནས་མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་རིག་གནས་རྙིང་པ་དང་། བསམ་མོ་རྙིང་པ། གོམས་གཤིས་རྙིང་པ། ལུགས་སྒྲེལ་རྙིང་པ་བཅས་རྙིང་པ་བཞི་ཙོ་གདོར་བཏང་སྟེ་རིག་གནས་གསར་པ་དང་། བསམ་མོ་གསར་པ། གོམས་གཤིས་གསར་པ། ལུགས་སྒྲེལ་གསར་པ་བཅས་གསར་པ་བཞི་འཇུགས་དགོས་ཞེས་པའི་ཆེས་མཐོའི་མཇུབ་སྟོན་ཞེས་པ་ (སྐབས་དེར་མའོ་ཙོ་ཏུང་གི་བཤད་པའི་གཏམ་བཤད་ཆང་མར་ཆེས་མཐོའི་མཇུབ་སྟོན་ཞེས་བརྩོན་གྱི་ཡོད་) གི་ལ་བསྐྱགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱས་སོང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ང་ཚོའི་སྒྲོབ་གྲུའི་ནང་དུ་འང་ལུས་ལ་དམག་གོས་སེར་པོ་བྱོན་ཁིང་། དཔུང་པར་དམར་སྤྱང་དམག་ཅེས་དཔུང་རས་དམར་པོ་བཏགས་པའི་དམར་སྤྱང་དམག་གི་སྒྲིག་འཇུགས་དེ་བཙུགས་སོང་། སྐབས་དེར་དམར་སྤྱང་དམག་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཀྱ་མའི་མཐོ་རིམ་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཕུ་གུ་ཆོ་དང་། དེ་ནས་བོད་མའི་ནང་ཡར་ལངས་ཁིང་བྲན་ཞེས་པའི་བྱ་ཕྱག་ནམས་ཡིན་པ་ལས། སྐབས་དེར་ཀྱ་མའི་ཤོད་ཚུལ་ལྟར་གྲལ་རིམ་ཡག་པོ་མེད་པའི་མངའ་བདག་དང་། མངའ་ཆབ། རོ་ལོག་བཟང་འབྲུག་ནང་ཡོད་པའི་ལོག་སྦྱོད་པ། ཁིང་པ་ཕུག་པོ་དང་འབྲོག་བདག་བཅས་རིགས་བཞིའི་མི་སྣ་ཞེས་པའི་བྱ་ཕྱག་ང་ཚོའི་གས་ནམས་དམར་སྤྱང་དམག་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་མི་ཚོག་པ་མ་ཟད། ཏག་ཏུ་དམར་སྤྱང་དམག་གི་ཁ་བརྩུང་དང་ལས་ཀ་བསྐྱལ་བ་ནམས་བྱས་ཏེ་བཟོད་

སྒོམ་བྱས་ནས་སྔོན་རྒྱ་ལས་ཁོང་ཆོར་ཁ་གཏད་བཅག་ན་རང་ཉིད་ལ་ཁྱོད་ཆེན་པོ་རག་གི་ཡོང་
དེ་དུས་རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྤང་དམག་རྒྱ་ཕྱག་དེ་ཆོས་འབྲུག་ལ་འབྲུག་ཕྱག་སྒྲིམ་
པ་དང་། མ་བྱར་མ་ཕྱག་སྒྲིམ་པ། ཅི་ཅིར་ཅིག་ཕྱག་སྒྲིམ་པས་ཆེ་གང་རིང་ས་ཁྲག་ནང་སྔོན་
རྒྱ་ལས་ལྷག་པ་ཡོང་བཅའ་མེད་ཅེས་གྲུལ་རིམ་མཐོང་དམན་དང་། མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་
སྔོན་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་རིགས་བཞིའི་བྱ་ཕྱག་ཡོངས་ལ་མཐོང་རྒྱུད་དང་ཐུབ་ཚད་གཏོང་
རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྒྲིའི་གྲུའི་ནང་དམར་སྤང་དམག་གི་སྒྲིག་འཇུགས་བཅུགས་མ་ཐག་སྒྲོབ་གྲུའི་སྤར་
ཡོད་ཀྱི་སྒྲིག་འཇུགས་དང་། དགེ་ཆན་དང་དགེ་ཕྱག་གི་འདུ་ཤེས་ནམས་ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་
ཆང་མ་ལུགས་སྒྲིལ་སྤྱིང་པ་རེད་ཟེར་བའི་བཞེག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཉིན་རེའི་ལས་
འགན་གཙོ་བོ་རིག་གཞུང་ཤེས་བྱ་སྒྲོབ་ཁྱིད་བྱེད་པའི་འཛིན་གྲུ་ཚུགས་རྒྱུ་དེ་ཡང་མེད་པར་
གྱུར་ཏེ། དེའི་ཆབ་ཏུ་ཉིན་ལྟར་མའོ་ཅི་ཏུང་གི་གསུང་ཙོམ་ཕྱོགས་བསྐྱུས་དང་གཞུང་འབྲེལ་
གསར་ཤོག་སོགས་བརྩ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་ནང་དར་ཁྲབ་ཆེ་བའི་ཉིན་ལྟར་
སྤྱོད་མའོ་ཅི་ཏུང་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་གཞས་དང་ཞབས་ཤོ་འབྲབ་དགོས་
པ་དང་། དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་མའོ་ཡི་འདྲ་པར་མདུན་སྒྲོབ་ཕྱག་ཆང་མ་ཡར་ལངས་ཏེ། རང་
གི་བསམ་སྒྲིལ་ཅིས་སྔོན་བྱས་ཏེ། མའོ་ལ་སེམས་པ་ནམ་དག་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་གསར་བཞེ་
མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་འབྲུལ་དགོས་ཞེས་པའི་བསུན་བཙོར་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་
ཞིག་ཀྱང་ཡུད་ཙམ་སྤེལ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར། དམར་སྤང་དམག་གི་མིག་
ནང་མ་འགོ་བའི་སྒྲོབ་གྲུའི་འགན་འཛིན་དང་། དགེ་ཆན་ཁག་ཅིག་ལ་ལྷ་འདྲེ་གདོན་འགོགས་
རྒྱུ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་སྤྱག་སྒྲོང་གཏོང་འགོ་ཚུགས་སོང་།

ཉིན་ཞིག་སྒྲོབ་གྲུའི་རྒྱུ་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱ་གྲུ་ཡིན་པའི་དམར་སྤང་དམག་བརྒྱ་སྟེར་
ཞིག་གིས་ང་ཆོའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆན་ཡིན་པ། རྒྱ་མིང་དུ་ལུང་གོ་ཐས་དང་བོད་མིང་དུ་

བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དྲ་ཅང་མཐོ་བའི་དགེ་ཆེན་གཟུགས་པོ་ཆུང་ཆུང་། རྩོད་སྒྱུར་སྒྱུར་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སློབ་ཕྲུག་དང་། དམར་སྤྱང་དམག་ཟེར་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་འཐབ་ཚྱོད་གཏོང་གི་འདུག་ཅེས་བོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་གཅིག་གིས་ང་ཚོར་བཤད་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་ང་ཚོ་བོད་ཕྲུག་ཁག་ཅིག་དགེ་ཆེན་ལྟོད་སའི་ལས་ཤག་ཡོད་སར་བརྟུང་བར་འགྲོ་སྐབས། ང་ཚོའི་འཛིན་གྲུའི་བོད་ཡིག་ཆེན་ལགས་ཅིག་ཅེ་གཅིག་གི་སྒྲུང་ལ་ཡར་ལངས་བརྒྱུག་སྟེ། ལག་པ་གཉིས་ནང་དཔེ་ཆ་གཅིག་བསྒྱུར་འདུག་པ་དང་། མགོ་སྒྱུར་སྒྱུར་བྱས། དུས་མོ་བརྒྱུགས་བརྒྱུག་ནས་མགོ་ལ་ཤོག་བྱའི་ཞུ་མོ་རིང་པོ་ཞིག་གཡོགས་འདུག་པ་དེའི་ཐོག་རིག་གནས་རྟིང་པ་མཁྲེགས་སྤྱང་བྱེད་མཁན་ལྷ་འདྲེ་གདོན་འགོགས་ཆུང་ཆུང་ལུང་གོ་ཐས་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་མ་ཟད། དམར་སྤྱང་དམག་ཡིན་ཟེར་བའི་ཀྱི་ཕྲུག་པོ་མོ་ཁག་ཅིག་གིས་ཆེན་ལགས་ལ་ལག་པ་བཀྲུག་སྟེ། ཁ་ནས་འཐབ་ཚྱོད་དང་དགག་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་དོན་དུ་ཉེས་བརྟུང་གཏོང་གི་འདུག་པས། ང་ཚོ་བོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཁག་ཅིག་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་དམར་སྤྱང་དམག་ཡིན་ཟེར་བའི་ཀྱི་ཕྲུག་དེ་ཚོར་ཆེན་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུར་གྱི་ཆོག་མཛོད་ཅིག་ཚུ་མ་བྲིས་བྱེད་འཆར་ཡོད་སྟབས། ད་ལྟ་ཆེན་ལགས་ཀྱི་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་དཔེ་ཆ་དེ་བོད་ཡིག་གི་དག་ཡིག་རེད། འདི་གྲུ་པས་སློག་པའི་དཔེ་ཆ་མ་རེད། བྱིད་ཚོས་བོད་ཡིག་མ་ཤེས་ཅང་། གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། བྱིད་ཚོར་ཁག་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ཁ་མཁས་འདྲེ་ཆགས་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་ག་ཚོད་བརྒྱབ་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་ཉན་འཛིག་བྱེད་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་ད་དུང་ང་ཚོ་ཡང་ཆེན་ལགས་ཀྱི་ཨབ་ཕྲུག་ཆུང་ཆུང་རེད་ཟེར་ཆོག་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཁ་བརྟུང་བཏང་བས་མ་ཆད་ང་ཚོ་བོད་ཕྲུག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེར་ཁོང་ཚོ་ཆང་མས་རུབ་ནས་ཁ་བརྟུང་དང་ལག་པ་བཀྲུག་ཅིས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས། ང་ཚོས་ཚོད་ཟིན་ནས་ཁོང་ཚོར་ཁ་ལན་མ་སློག་པར་བརྟེན། ཁ་བརྟུང་དག་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་ང་ཚོ་ཕྱིར་

ལོག་བཏང་བྱང་། །

༥། རྩིང་བཞི་ཙ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་ལས་བྱང་བའི་གོད་ཆག

དེ་བས་ཡུང་རིང་མ་སོང་བར། སལ་ཆེར་ ༡༧༥༥ གྱི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༣ ལ། ང་
 ཆོའི་སློབ་གྲུའི་ནང་སློབ་བྱུང་དུ་མི་ཁག་ཅིག་གིས་ང་བརྟུང་དར་འཕྱར་བྱེད་བཞིན་པར་སླེབས་
 པ་དང་། ཁོང་ཆོའི་ལག་ཏུ་ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྲིས་ནས་འབྲེར་འདུག་ཅིང་།
 སྐབས་དེར་སློབ་གྲུའི་རྒྱང་བསྐྱགས་ཐོག་ནས་རུས་མིང་བཤད་ཟེར་བའི་རྒྱ་ཡིག་དག་ཅན་ཞིག་
 ཡོད་པ་ཁོས། དམར་སྤྱང་དམག་དང་སློབ་ཕྱག་རྒྱལ་ཆུང་ཅེད་ཐང་དུ་འཛོམས་དགོས་པའི་བར་
 བཏང་བ་ལྟར་སློབ་ཕྱག་རྒྱལ་ཆུང་སློབ་གྲུའི་ཅེད་ཐང་དུ་འཛོམས་འབྲལ། ཁོང་གསལ་ང་བརྟུང་
 དར་འཕྱར་བྱེད་མཁན་མི་དེ་ཆོས་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་དེ་སློབ་གྲུའི་དམར་
 སྤྱང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་བུ་མོ་ཀྱང་ཞེས་པ་དེ་དང་བཤད་ཟེར་བའི་དག་ཅན་གཉིས་ལ་སྤྱད་
 སོང་བ་དང་། ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་དེའི་ནང་། དམར་སྤྱང་དམག་དཔའ་པོ་ཆུང་ཆུང་བྱེད་
 རྒྱལ་པས་ང་ཆོའི་སེམས་ནང་གི་ཉི་མ་དམར་གོས་དམར་གོས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་སློབ་
 དཔོན་དང་། རྒྱལ་ཆེན་གྱི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་ཆེས་མཐོའི་མཛུབ་སྟོན་བཀའ་སྤྱང་
 ཅི་བསྐྱབས་ཞུས་ཏེ། རྩིང་བཞི་ཙ་གཏོར་གཏོར་བའི་ལས་འགུལ་ཆ་ཆ་འུར་འུར་གྱིས་སླེལ་
 བའི་ཐོག་མར་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་དང་རིག་གནས་
 རྩིང་པ་མཚོན་པའི་ལྷ་སའི་གོང་བྱེད་ནང་གི་དགོན་པ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ལྷ་འདྲེ་གདོན་འགོགས་
 དེ་དག་འབྲལ་དུ་གཏོར་ཆོལ་གཏོང་བའི་གསར་བརྗེའི་བྱ་སྤྱོད་སླེལ་རྒྱུར་ང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོར་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱ་གི་ཡོད་ཟེར་བའི་ནང་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་བཀོད་འདུག་པ་དང་། མི་དེ་ཆོ་
 རི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་ལྷ་སར་བཅའ་སྡོད་ཤིན་ཏུ་གསར་ཁང་གི་ཡན་ལག་ལས་ཁྲུང་ས་
 ཞེས་པའི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཆོས་སྤྱི་ས་ནས་པོད་

ནང་རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པའི་ངན་སྒྱུལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

ཀྱི་མའི་ལས་བྱེད་དེ་ཆོས་ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་སློབ་གྲུ་བ་བསྐྱུལ་མ་ཐག་ཀྱི་ནག་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྤྱང་དམག་དེ་ཆོ་དང་། དགེ་ཆན་བཤད་དང་དམར་སྤྱང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་ཀྱི་མོ་ཁྱང་ཞེས་པ་ཁོང་ཆོས་འགོ་བྱེད་དེ་སློབ་གྲུ་བ་ཀྱི་ཡུག་དམག་གིས་གཅི་བོ་བྱས་པའི་དམར་སྤྱང་དམག་དང་དེ་བྱིངས་དམར་སྤྱང་དམག་ནང་མ་ཚུད་པའི་སློབ་ཡུག་ཆང་མ་རུ་བཞུར་བསྐྱེགས་ཏེ་ར་བདུང་དར་འཕུར་ཐོག་ནིང་བཞི་ཅུ་གཏོར་དང་གསར་པ་བཞི་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་ཆེན་བསྐྱགས་པ་དང་། ཡང་མཆོམས་རེ་མའི་ཅེ་རྒྱུད་གི་གཏམ་བཤད་ལས་བཅོས་པའི་གནས་གདངས་ངར་པོ་དེ་འདྲ་ཡང་གཏོར་བཞི་ན་དུ་སློབ་གྲུ་བ་སློ་ནས་ཐོན་ཏེ། རྫོང་བརྒྱུ་ཁང་དང་། ཞོལ་མདུན་ཐང་གི་ཁྲོམ་གཞུང་བརྒྱུད་གར་རྒྱག་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གསུང་ཆོས་ར་བར་འབྲིད་སྲོང་། དེ་གར་མང་ཆོགས་གང་འཆོམས་འདུ་འཛོམས་བྱུང་ཤིང་། ཐོག་མར་སློབ་གྲུ་བ་སློས་གར་ནས་ཆོངས་དད་བྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་གཏམ་བཤད་ཅིག་འབྲུབ་ཤིང་དམར་སྤྱང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་ཀྱི་མོ་ཁྱང་དང་བོད་མི་བཀྲིས་ཆེ་རིང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་འདྲེ་གཏོན་བཞེགས་དང་ནིང་བཞི་ཅུ་གཏོར་གཏོར་དགོས་པའི་སློར་བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཡིག་གཉིས་ཐོག་ནས་མང་ཆོགས་ལ་བྲིལ་བསྐྱགས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དེ་རིང་། ངོས་རང་རང་བྱིམ་དང་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད་ཅང་མགྲོགས་སྐྱུར་ལྷ་གཏོར་འཆར་གྱི་གནས་ཚུལ་རང་གི་ཨ་མ་ལགས་སུ་ལན་སྤྱེལ་བར་བྱིན་པ་ཡིན། ང་ནང་ལ་སྤྱོད་མ་ཐག་དམར་སྤྱང་དམག་གི་ལྷ་གཏོར་ཅིས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་པར་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས། མདང་དགོང་ངའི་ཆེ་ལམ་དུ་ལྷ་ཆང་མ་ནམ་མཁར་འཕུར་འགྲོ་བའི་ཆེ་ལམ་བཏང་བྱུང་། ད་ཡག་ཉགས་མ་རེད། དེ་ལས་བྱུ་རང་ར་བྱུངས། ལྷ་བ་དགོས་ཡོད་ན་ལྷ་བཅས་ཏེ་མགྲོགས་པོ་པར་རྒྱགས་མ་གཏོགས་སློབ་གྲུ་ནས་གཅིག་ལབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་བས་ང་རང་བྱིམ་ནས་ཐོན་ཏེ། གསུང་ཆོས་ར་བར་འགྲོ་སྐབས། ཆེ་རུ་ནིང་པའི་རྒྱལ་སྤོའི་འབྲིས་སུ་

ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་སྒྲིའི་ནང་ནས་ཀྱ་མི་ལོ་གཞིན་པོན་ཆེན་ཞིག་ཕྱིར་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག།

དེ་ནས་ང་མགྲོགས་པོ་གདོང་ཆེན་བྱར་ནས་གསུང་ཆོས་ར་བར་འགྲོ་སྐབས་མི་མང་པོ་ཞིག་དུ་འཕོད་ཕྱེད་བཞིན་བར་སྒྲིའི་ནང་གི་ཆོང་ཁང་དང་ཇ་ཁང་། ཟ་ཁང་། དེ་བཞིན་སྒྲིམ་སྟོན་མཁན་ཆང་མ་འཆབ་འཆུབ་ངང་སྒྲིམ་བསྐྱས་ཏེ། ད་དཔེ་བསགས་སོང་། ལྷས་ངན་མཐོང་གི་འདུག །ཅེས་སྐྱག་བཤད་ཕྱེད་ཀྱི་འདུག་ལ། ང་ཆོའི་སློབ་སྐྱག་དམར་སྤང་དམག་ཡིན་པ་ཁག་ཅིག་ཀྱང་བར་སྒྲིའི་ནང་རྒྱགས་སྒྲེབས་པ་དང་ང་དང་གདོང་ཐུག་བརྒྱབ་བྱུང་བས་ངས་ཁོང་ཆོར། ད་ག་རེ་བྱས་སོང་ཞེས་དྲིས་པས། དམར་སྤང་དམག་རྒྱ་སྐྱག་ཁོང་ཆོ་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་དུ་ལྷ་གཏོར་བར་ཤོར་སོང་། ང་ཆོ་བར་སྒྲིའི་ནང་གི་ཁང་པའི་ཐོག་ཁའི་ཕྱིར་ཡོད་པའི་དར་ལྗོན་དེ་ཆོ་བཀོག་པར་བཏང་བྱུང་ཞེས་བཤད་ཀྱི་འདུག །ང་གསུང་ཆོས་ར་བར་སྒྲེབས་སྐབས། གསུང་ཆོས་ར་བའི་མདུན་ཐང་དུ་མི་མང་པོ་ཞིག་བཞུ་བྱུང་བརྒྱབ་ནས་བཞུད་འདུག་པ་དང་། གསུང་ཆོས་ར་བའི་སྤྱིང་ཆའི་རྒྱབ་དོས་ཀྱི་ལྗེབས་བྲིས་ཆང་མ་གཏོར་ཆར་འདུག་པར་མ་ཟད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ཁའི་ཕྱི་ལ་རྒྱ་མིའི་དམར་སྤང་དམག་དང་དེ་མིན་ཀྱི་སློབ་སྐྱག་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ཕེབས་ཐོག་ཡར་འཛུགས་ནས་ལྷ་བརྒྱགས་དང་། གན་རི་ར། རི་དྲགས་པོ་མོ་སོགས་མཆོད་རྗེས་རྒྱམས་གཏོར་བཞིན་འདུག །ང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྲམས་རྩའི་ནང་ཡར་འཇུག་འགྲོ་སྐབས། དེ་གར་དམར་སྤང་དམག་དང་སློབ་སྐྱག །དེ་བཞིན་རྒྱ་ལས་པ། ཁྱོང་མི་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཅས་ཀྱི་དུར་བཙོན་པ་སོགས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་ཁང་ཁག་ནས་གཏོར་འབྲེལ་བཏང་བཞིན་པའི་འཛིན་སྐྱེད་དང་། མཆོད་རྗེས། དཔེ་ཆ། ཐང་ག་སོགས་དངོས་རྗེས་འབྲེལ་མིན་སྒྲུ་ཆོགས་དཔོར་འབྲེན་ཕྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཆོར་རྒྱ་མིའི་ཤིན་དུ་གསར་ཁང་ཞེས་པས་པར་ལེན་ཕྱེད་བཞིན་འདུག །ས་སྤོང་དུ་མཆོད་མེ་གཏོར་བ་ལས་མར་ཞུས་པ་དང་དོ་གཅེན་ཆང་མ་ཆོས་ནས་འབྲེལ་

བཟུང་འདུག་ཅིང་། འགྲོ་ལམ་ཆང་མ་ལྟ་རོ་དང་དཔེ་ཆས་ཁེངས་ཏེ་ཕར་ཚུར་གཡོལ་ས་མེད་
ཕར་གང་བྱུང་ས་ཐོག་ཏུ་གཡུག་འདུག།

ངས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་མཐོང་སྐབས་ཡུན་ཙམ་རིང་།
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་སྐྱེ་རྟེན་གསུམ་ཆང་མ་གཏོར་ཆར་འདུག་སྐྱམ་ཁིང་དང་སངས་ཏེ་སྔོན་
པའི་སྐབས་དེར། ལྷ་སའི་སྐད་ཡོད་རྒྱུ་བསྐྱགས་ནང་ནས། དམར་སྤང་དམག་དཔའ་བོ་
ཚུང་ཚུང་ཆོས། རྟེན་བཞི་ཙ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཏེ་ཐོ་ཁང་གཏོར་གྱི་ལས་འགཏོར་བཞིན་
ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་བོད་རྒྱ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཐོག་ནས་བསྐྱར་སྒྲིམ་ཡང་སྒྲིམ་གྱིས་བཤད་ནས་
དུས་ཡུན་རིང་བོ་མ་སོང་བར། ལྷ་སའི་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མིའི་ལས་ཁུངས་དང་སློབ་གྲྭ། སློན་
ཁང་། ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ། དེ་བཞིན་ཤར་ཕྱོགས། བྱང་ཕྱོགས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཞེས་ས་ཁུལ་
ཁག་བཞི་ས་པའི་གྲོང་མི་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཅས་ཀྱི་མང་ཆོག་ས་དང་སློབ་གྲྭ། ལས་བྱེད་
སོགས་མི་གངས་སྟོང་ཕྱག་མང་བོ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅན་སྤྲུལ་
བྱས་པ་ལྟར། ར་བརྟུང་དར་འཕྱར་དང་ལག་ཏུ་དམར་སྤང་དམག་དཔའ་བོ་ཚུང་ཚུང་གིས་
རྟེན་བཞི་ཙ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱ་བསྐྱར་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡིག་ཆེན་ཆོག་པར་འབྲེར་
ཏེ་སྐད་འཛོད་བྱེད་བཞིན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སློབ་འགྲམ་དུ་འབྱོར་རིམ་ལྟར། ཁོང་ཆོའི་
ཡིག་ཆེན་ཆོག་པར་དམར་སྤང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་དུ་སྤྲད་རྗེས། དམར་སྤང་དམག་དང་
སློབ་ཕྲུག་ནམས་རང་སར་བྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་
འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་བར་སྐྱར་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ཁོངས་གཏོགས་བར་སྐྱར་དང་ཁྲིམ་གཟིགས་
ཁང་། རབ་གསལ། རྒྱལ་ཁ་ལམ་བཅས་གྲོང་མི་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་བདེ་འཇགས་འགན་
འཛིན་དང་དུར་བཙོན་པ། མང་ཆོག་ས། དེ་མིན་ཤར་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་
མི་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་དུར་བཙོན་པ་དང་ལས་བྱེད་ཡིན་པའི་མི་དེ་དག་མཉམ་འཇུག་འཛོམས་
གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་གཏོར་གྱི་ལས་བྱས་པའི་ལྷ་རོ་གཙང་སེལ་དང་དཔེ་ཆ་མེར་བསྐྱོགས་

གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། སལ་ཆེར་ཚུ་ཆོད་ལྡ་པ་ནས་དུག་པ་ཙམ་ལ། རང་སྤྱོད་
སྤྲོངས་ཀྱི་ཀྱ་མའི་དཔོན་རིགས་མཐོ་གས་ཁིག་སྒྲེབས་ཏེ། ཁྲིས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཀྱལ་
སྤེད་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རིག་གནས་
ཀྱི་བསྟེན་གནས་དང་གནའ་རྩལ་རྩལ་གྱི་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་གཏོར་ཆོག་གི་མ་རེད།
ཡིན་ནའང་། དམར་སྤྱང་དམག་དཔའ་པོ་ཆུང་ཆུང་དང་གསར་བརྗེའི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་རང་
འགྲུལ་དང་གཏོར་བ་ཡིན་ཙམ་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་འདུག་པར། མང་ཆོགས་
ཁག་ཅིག་གིས། དེ་འདྲ་ཡིན་ན། ད་གིན་གཙུག་ལག་ཁང་མ་གཏོར་གོང་ལ་ཡོང་ནས་བཀག་
འགོག་བྱེད་དགོས་རེད། ད་ལས་ཀ་ཆང་མ་ཆར་དུས། རྒྱད་ཆ་འདི་འདྲ་བཤད་རྒྱ་དེ། གནའ་
པོའི་གཏམ་དཔེར་ཡོད་པ་བཞིན། ས་བསད་པས་མ་ཆད་རི་འགོ་དམག་གིས་བསྐྱོར། འབྲོང་
བསད་པས་མ་ཆད་རྩ་མས་དར་སྤྱོད་གཙུགས། རྒྱེ་བཅད་པས་མ་ཆད་དཔོ་མར་བྱེལ་བྱེལ་
བཏང་སྤོང་ཞེས་ཟུར་བུ་དང་སྤྱོན་བརྗོད་ལྷགས་ཆེ་བྱས་ཀྱིན་ཀྱ་དཔོན་དེ་ཕྱི་ལོག་བྱས་འདུག།

། ༡༡

༡། གཙུག་ལག་ཁང་གཏོར་མཁན་རོ་མ་རྒྱའི་ལས་དོན་རུ་ཁག་ཡིན་པ།

སྤོབ་ལྷུག་དང་དམར་སྤྱང་དམག་སྤོབ་གྲར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་མའི་
ལས་ཁུངས་དང་། བཅོ་གྲ། དེ་བཞིན་སྤོབ་གྲའི་ཉེ་ཁོར་གྱི་ཞིང་པ་ཁག་ཅིག་ལྷ་རྩལ་སྤྱོད་
གྲར་ཡིག་ཆེན་ཆོགས་པར་བསྐྱལ་བར་སྒྲེབས་ཏེ། མཆན་ནམ་བྱེད་ཙམ་བར་སྤོབ་གྲའི་ཕྱིར་
ཐང་དུ་རྩ་བཅུང་དང་རྒྱད་འཕོད་ཀྱིས་དང་ནས་དུས་ཆོད་བསྐྱལ་ཏེ། དེ་ནས་ཉལ་ཁང་ཁག་
ཏུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ་སྤོབ་ལྷུག་ནང་ཁུལ་ཉིན་མོར་བྱང་པའི་གནས་ཚུལ་ནམས་བྲན་གསོ་བཏང་
སྟེ་བཟོ་སྒྲུང་བྱེད་སྐབས། གཞི་ནས་དམར་སྤྱང་དམག་དང་སྤོབ་ལྷུག་ལྷ་སའི་རོ་ཁང་ནང་
མ་འདྲུལ་སྤྱོན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་གསུམ་གཏོར་ཟེན་པ་དང་། དེ་དག་གཏོར་

མཁན་ངོ་མ་ཡང་ཀྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ནས་པོད་ལ་བཏང་བའི་སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་
ལས་འགུལ་སྒྲེལ་མཁན་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཁག་ཅེས་པའི་བྱའི་ལས་ཁྱེད་དེ་ནམས་ཡིན་པ་གསལ་
པོ་ཞེས་དོགས་བྱུང་སྟེང་།

དེ་ཡང་དེ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་ངོའི་ཚུད་དང་པོ་ཅམ་ལ། ལྷ་ས་སློབ་འབྲིང་གི་དམར་སྤྱང་
དམག་དང་སློབ་ཕྲུག་ནམས་ལྷ་སའི་བར་སྐྱོར་ནང་གི་གཙུག་ཁག་ཁང་དུ་མ་འཇུག་གོང་གི་
ཚུད་གཉིས་པ་ཅམ་གྱི་ཚོན་དུ། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཁག་ནས་ཕྱིར་
ལོག་བྱས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སྟངས་པོད་སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་(སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་གསུམ་
ནི་བྱུང་བའི་གྲི་ཁྲིང་ལས་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ཆོང་ལས་
རིགས་བཅས་གསུམ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱར་བཀོད་ཁྱེད་ཀྱི་བཅས་ལ་ཟེར་) ལས་
དོན་རྒྱ་ཁག་ཡིན་པའི་བྱ་མཉམ་ལས་ཁྱེད་མི་གྲངས་ ༣༠༠ ཅམ་ཞིག་གིས་བར་སྐྱོར་གྲོང་
མི་ཨུ་ཡིན་ལྷན་ཁང་གི་བདེ་འཇགས་(ཀྱུ་རུ་རེན་འགན་འཛིན་པ་སངས་དང་དེ་བཞིན་ས་ཁུལ་
དེའི་དུར་བཙོན་པ་ཡིན་པའི་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ཉེ་འཁྲིས་སྐར་རྒྱ་ཁག་ཁང་ལོག་ལྷགས་བཟོ་
མཉམ་ལས་ཀྱི་ལས་མི། དེ་མཉམ་ཀྱན་པོ་ཁག་ཅིག)མི་ངན་ཁག་ཅིག་གིས་ངན་པ་རྒྱས་ཡོད་
བྱས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོ་སྒྲོ་ལུག་ཆོང་དང་། སེ་རུ་ལྷག་སྒྲོ། བར་སྒྲོ། མཆོད་ཁྲི་
ཁང་། བྱང་སྒྲོ་བཅས་ཁག་གསུམ་ནས་གསང་བའི་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཁང་ནང་
གི་སྐུ་ཉེན་དང་མཆོད་མེ། དཔེ་ཆ། ཐང་ག། མཆོད་རྗེས་སྐུ་ཆོགས་ཡོད་པ་ཆོང་མ་གཏོར་
ཏེ་ས་ལ་གཡུག་ནས། རྩོ་པོ་ཤུ་ལྷ་མེ་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ། སྤྱོད་བཙན་ལྷ་ཁང་དེ་
གསུམ་སྤུད་པའི་ལྷ་ཁང་ཡོད་ཆོད་གཏོར་རྗེས། རྒྱ་མི་དེ་དག་ཡར་ཡོང་ས་ནས་མར་ཕྱིར་
ལོག་བྱས་འདུག།

ད་དུང་གོ་ཐོས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་མ་གཏོར་གོང་གི་ཉིན་ཤས་སྤོན་ནས་རང་སྤྱོད་
སྤྱོད་ས་དང་ལྷ་གྲོང་རིག་གནས་རྫིང་པ་བདག་གཉེར་ལས་ཁུངས་ཞེས་པའི་ལས་ཁྱེད་ཁག་ཅིག་

གཙུག་ལག་ཁང་ནང་དུ་སྐྱབས་ཏེ། གསེར། ཟངས། ལི་དམར་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཙ་
ཆེན་ལྷ་སྐྱེན་གསུམ་དང་། གཟི། བྱ་རུ། ལུ་ཏིག་ །པད་མ་ར་ག། གཡུ་གསེར་སོགས་
རིན་ཆེན་སྐྱ་མང་ལས་གྲུབ་པའི་དབུ་རྒྱན་དང་། རྩ་རྒྱ། མགུལ་རྒྱན། འཛོམ་དུབ་མའི་
སྐྱ་ཐང་སྐྱ་ཆོགས། གསེར་དདུལ་རག་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་ཀྲིང་དང་མཆོད་ཏིང་།
གཞན་ཡང་ཙ་ཆའི་དངོས་རིགས་རྙིང་པ་དཀར་ཡོལ་དང་བུམ་པ། རྟག་གཟིག་དོམ་སྤྱང་
བྱི་སོགས་ཀྱི་པགས་རིགས། གོས་ཆེན་དང་རྒྱ་རུམ་རྙིང་པ། སོག་རུམ་དང་གཙང་རུམ་
སོགས་ཆོགས་གདན་རིང་བྱང་སྐྱ་ཆོགས་བཅས་ཆང་མ་ཐོ་འགོད་བསྐྱ་གསོག་བརྒྱབ་ནས་རྩེས་
སུ་གསང་ཐབས་ཀྱིས་དཔོར་འདྲེན་བྱས་འདུག་པ་མ་ཟད། ཅ་དངོས་དེ་དག་ནང་ནས་མང་པོ་
ཞིག་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆོས་སྒྲོག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་རྩེས་ལ་རྒྱ་མི་ཁོ་རང་ཆོ་ནང་ཁྲུལ་པན་ཚུན་ཐེར་
འདོན་བྱེད་རེས་བྱེད་སྐབས། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཙ་ཆའི་ཅ་དངོས་སྒྲོག་ཉར་བྱས་པའི་
གནས་ཚུལ་རིམ་པར་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག །དེའི་སྐོར་དཔེ་མཆོན་ཙམ་ཁྲུལ་ན་ལྷ་ས་གོང་སྡེ་ལས་
ཁྲངས་ཁྲང་ཀོན་རྒྱས་ཀྱི་ལེ་ཡང་དུའུ་ཅི་ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔོན་ཁོ་བོད་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་གནས་སྡོས་འགོ་
སྐབས། ཁོ་པའི་ཅ་དངོས་པལ་ཆེ་བ་ལྷ་སྐྱེན་གསུམ་དང་རྟག་གཟིག་དོམ་སྤྱང་གི་པགས་པ།
རིན་ཆེན་སྐྱ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་ཆ་མང་པོ་གིང་སྐམ་ཆེ་རྒྱ་ཆོགས་ནང་སྐྱགས་ཏེ་རྒྱ་
ནག་དུ་དཔོར་འདྲེན་བྱེད་སྐབས། སེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་མཐའ་མཆོམས་ཁྲུལ་སའི་ལས་ཁྲངས་
ནས་ཅ་དངོས་དེ་དག་གཞུང་བཞེས་བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོ་པར་གཞུང་གི་རྒྱ་ཆོར་སྒྲོག་ཐོས་
བྱས་པའི་ཉེས་མིང་བཙུགས་ཏེ་བཀག་ཉར་བྱས་སྐོར་སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་ནང་རྒྱ་གྲགས་བོད་གྲགས་
བྱས་ནས་མི་ཆང་མས་ཤེས་ཏོགས་བྱང་ཡོད་པ་རེད།

མདོར་ན། དམར་སྤྱང་དམག་གིས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆབས་ཆའི་གཏོར་བཤེག་
བྱས་པའི་ཉིན་དེ་ནས་འགོ་ཚུགས། ལྷ་སའི་གོང་མི་ལྷན་ཁང་སོ་སའི་ལས་བྱེད་དང་རྩར་
བཙོན་པས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྷ་ ༡༩༥༩ ལོ་དང་། དེ་ནས་ ༡༩༦༤ དང་ ༡༩༦༥ ལོར་

སློབ་གསེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལས་འགུལ་ཚུགས་སྐབས། དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་གཏོར་ཟིན་ཡོད་པ་ནས་གཏོར་རྒྱུ་ལྷག་པ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་། བརྟན་རྒྱས་སྤྱིང་། མེ་རུ་དགོན་པ། ཞི་བདེ་དགོན་པ། རྣམ་སྤྱིང་མོ་བྱང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གཙོས་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་ཡོད་ཆད་དང་། ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན། མ་ཁི་ལོ་ཤུང་སོགས་ཆང་མ་གཏོར་བཞིག་དང་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་བ། ལྷ་མ་དང་དགེ་བཤེས། ལྷ་ཕེབས་མཁན་གྱི་སྤྱུ་རྟེན། བོད་ལུགས་སྒྲན་པ། མངའ་བདག་མངའ་ཆབ། ཞིང་སྤྱུག་དང་འབྲོག་བདག །ཐ་ན་སྐབས་དེའི་རྒྱ་མིའི་ཡར་ཐོན་མི་སྤྱི་ཡོན་ཞེས་པའི་དེ་སྤྱི་གཞུང་ཞབས་རྟེན་པ་རྒྱ་ལས་སུ་ཡོད་པ་དང་། གྲུ་བཙུན་བཅས་ཆང་མར་ལྷ་འདྲེ་གདོན་བཞུགས་རེད་ཟེར་ཤོག་བུའི་ལྷ་མོ་རིང་པོ་གཡོགས་ཏེ་རང་ལུགས་ཆས་གོས་སམ། ལྷ་ཆས་གཡོགས་ནས་སྤྲོམ་སྒྲོར་ལ་བྲིད་དེ་དགག་པ་འཐབ་ཚུད་བྱས་པ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་སྤྲོམ་གཞུང་། ལམ་བར་སོགས་ལའང་མི་མང་ལམ་དང་གསར་འཛུགས་ཐང་ཆེན། རྒྱལ་ཁ་ཤོང་མི་ལྷན་ཁང་། ཡར་ལངས་ཤོང་ཆོ། མི་དམངས་སྤྱི་སྤྱིང་ཞེས་སོགས་རྒྱ་མིང་བཏགས་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་བོད་མིའི་མིང་ལའང་། མའོ་དབུས། བྲིན་བྱང་། ལེ་ཅུན་ཟེར་བ་སོགས་རྒྱ་མིང་བཏགས། བོད་ཡིག་འབྲེ་སྐབས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོལ་ཅ་གཏོར་བཏང་སྟེ་འཕྲད་དང་དག་ཆ་སོགས་མེད་པར་ཁ་ནས་གང་ཐོན་བྲིས་པ་དང་། བོད་ཡིག་ནང་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་ཏགས་སྤྱོད་གསལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ། བོད་མིའི་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ཆབ་དྲུ་རྒྱ་མིའི་གོམས་གཤིས་དང་ལུགས་སྤྱོལ་བྱེད་སྤངས་སྤེལ་བ་བཅས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ནས་རིམ་པས་བོད་ས་ཡོངས་ལ་རིག་གནས་གསར་བེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གདུག་རྒྱུ་བ་ཅན་འདི་དར་སྤེལ་བྱུང་སྟེ། བོད་མི་མཐོ་དམན་བར་གསུམ་སྤྱུ་རྟེན་རེས་མོས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་འཐབ་ཚུད་སོགས་མིང་འདོགས་སྤྱོད་གསལ་བྱུག་གྱིང་ཕོག་ནས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་དཀའ་སྤྱུག་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་སྤྱོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ལྷ་ཤོང་ནང་ཉིན་ལྷུར་མི་རང་གི་བརྒྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོངས་པ། འཐབ་

ཅོད་འོག་གི་བ་སོགས་ཀྱི་གནམ་ངན་རྒྱ་ཆད་མེད་པ་ཐོས་རྒྱ་ཡོད་པ་བཅས་པོད་ནང་རིག་གནས་གསར་བའི་ཐོག་མར་འབྱུང་སྤངས་སྒྲོར་དོ་སྤྱོད་ལྷ་རྒྱ་དེ་ཙམ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། པོད་ནང་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་ཆིང་བཞི་ཙ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་གཏོར་བཞིག་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཤིག་པའི་ཞིབ་ཏུ་ཞིབ་གནས་རྒྱལ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐུག་ལ་གསུང་རྒྱ་ཡོད་ཅང་། དེའི་སྒྲོར་ངས་དོ་སྤྱོད་ལྷ་ཡི་མིན།

༧། ཡིག་ཆེན་ཆོགས་པར་དང་བགྲོ་སྒྲེང་ཆེན་མོ།

གོང་དུ་དོ་སྤྱོད་ལྷ་ས་ཟིན་པ་ལྟར། ཆིང་གཏོར་གསར་འཛུགས་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ནས་ཡལ་ཆེར་རྒྱ་བ་གཅིག་ཙམ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་མའོ་ཅོ་ཏུང་གིས་གནམ་བདེ་སྒྲོ་མོའི་ཐང་ཆེན་དུ་དམར་སྤྱང་དམག་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོར་མངལ་འཕྲད་ཐང་ས་ཁ་གས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀྱང་ཕྱན་ཏང་ནང་དང་། སྤྱིང་གཞུང་གི་ནང་། དམག་དཔུང་གི་ནང་དུ་གཡོ་འཛུལ་བྱས་པའི་མ་ཙཱ་འི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་ཏང་ནང་གི་དབང་འཛིན་པ་ཕྱིར་ཐེར་འདོན་བྱས་ཏེ་རིག་གནས་གསར་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་པར་བརྟེན། པེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་དམར་སྤྱང་དམག་དང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་གི་དམར་སྤྱང་དམག་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོ་རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་ཁྲབ་སྤེལ་གཏོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་ས་ཁུལ་གང་སར་རྗེང་བུ་རྩོལ་བ་ལྟར་འགྲོ་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། པོད་ནང་དུ་འང་དེ་སྤྱོད་སྤེལ་པའི་རྒྱ་ནག་གི་དམར་སྤྱང་དམག་བརྒྱ་སྒྲོར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་པོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཁ་དང་། གཞིས་ཀ་ཅེ། ནག་རྒྱ། ཆབ་མདོ་སོགས་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་བསྒྲོད་མ་ཐག་དུ་རྒྱ་ནག་ཞིང་ཆེན་གང་ས་ནས་དམར་སྤྱང་དམག་སྤོང་ཕྱག་མང་པོ་པོད་དུ་འབྱོར་ཞིང་། པོད་ནང་ཡོད་པའི་དམར་སྤྱང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་གཙོ་བོའི་གས་བརྒྱ་སྒྲོར་ཞིག་ཀྱང་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་བར་གོ་མ་བགྲོད་ཡིན་ཞེས་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་པ་དང་། ཉིན་གས་ཤིག་གོ་མ་བགྲོད་བྱས་རྗེས་མོ་ཉའི་ནང་

ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་མཐུག་ཏུ་ཁོང་ཚོ་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་རྗེས་ང་ཚོར་བཤད་བྱུང་། སྐབས་
དེ་དུས་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཏང་ཨུད་དང་མི་མང་སྲིད་གཞུང་གི་གཙོ་ལས་ཁྲུང་ས་ཆེ་
ཆུང་ཆང་མཉམ་ནང་དམར་སྤྱང་དམག་དང་། ལས་ཁྲུང་པ། མང་ཚོགས་བཅས་ནས་ཁྲུང་ས་
མི་མཉམ་འཇུག་ལས་ཁྲུང་ཆོར་སྤྱོད་བརྗེས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་སྤྱོད་ཕྱག་མང་
པོ་བྱས་ཏེ་ལས་ཁྲུང་ས་ཕྱི་ནང་དང་། སྤྱོད་ལྟུང་། སྤྱོད་གཞུང་། ཐ་ན་ལས་ཤག་དང་། གསང་
སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་གྲང་ངོས་བཅིགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་
གསར་འགོ་བྱེད་ཆོགས་ཆུང་གིས་ང་ཚོ་སྤྱོད་ཕྱག་ལས་མཉམ་འཇུག་ཕྱི་ལོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་བཏང་སྟེ།
ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་ནང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་གང་ཡོད་པ་དེ་བུ་ཆུང་ནང་དོན་ཆེན་
ཁག་མང་དུ་དབྱེ་ནས་བསྐྱོད་བཅུག་སོང་། ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་གྱི་ནང་དོན་ཕ་ལ་ཆེ་བ་ནི།
ལས་ཁྲུང་ས་ཁག་གིས་འགོ་བྱེད་ཆོས་ནམ་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་བཀོད་སྤྱོད་དང་། གནས་སྤྱོད་གནས་
སྤྱོད། འཆོ་བར་བསྐྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བརྗེས་དང་། མང་ཆེ་བ་དག་ལ་
མིན་དག་འདྲེན་ཀྱི་སྤྱོད་བརྗེས་ཅམ་ལས། སྤྱོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་
བཅུགས་པའི་གནད་དོན་ཉུང་ཉུང་རེད་འདུག །ཡིག་ཆེན་ཆགས་པར་སྤྱོད་འབྲེམས་བྱས་
རྗེས་ལས་ཁྲུང་ས་ཁག་ནང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོགས་འདྲེ་ཆེ་ཆུང་སྤྱོད་
ཆོགས་ཤིག་བསྐྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་བཅུག་པ་དང་། སྐབས་དེར་འགོ་བྱེད་ལས་ཁྲུང་ཆོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྗེས་བྱས་
པར་དག་འབྲེལ་ཞུ་གི་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། ཆོགས་འདྲེ་ཐོག་ཁོང་ཚོར་སྤྱོད་བརྗེས་གང་
འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དེར་མི་འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་བསྐྱོད་ཀྱི་མི་འདུག་ལ་གསལ་བཤད་ཀྱང་
གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག།

དེ་ནས་ཡུལ་རིང་མ་སོང་བར་ལས་ཁྲུང་ས་མང་ཆེ་བའི་འགོ་བྱེད་གཙོ་བོ་དེ་ཆོ་སྤྱོད་
འདྲེ་གདོན་བཞགས་དང་ཏང་ནང་གི་མ་ཙཱ་འི་རིང་ཕྱགས་ལམ་དུ་འགོ་མཁན་དབང་འཛིན་པ་

རེད་ཅེས་ཉེས་མིང་བཅུགས་ཏེ་ཁོང་ཚོར་ཤོག་བུའི་ལྷ་མོ་རིང་པོ་རེ་གཡོག་ནས་རུམ་སྟོན་
ཁྲིམ་སྒྲོར་དུ་བྲིད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོང་ཚོར་དགག་པ་དང་འཐབ་ཚུད་གཏོང་འགོ་ཚུགས་
སོང་། སྐབས་དེར་ལས་ཁུངས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་འགོ་བྲིད་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཉེས་མིང་བཅུགས་
ནས་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་སྐབས། དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལས་ཁུངས་ཆང་མའི་ལས་བྱེད་དང་
མང་ཚོགས་ཆང་མ་རུ་བརྟམ་བསྒྲིགས་གིང་ར་བརྟུང་དར་འཕུར་བྱས་ཏེ་ལས་ཁུངས་དེའི་སར་
འགོ་དཔོན་པ་དང་། སྡེ་རྒྱུ་སྤྱོད་སྡེ་རྒྱུ་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཐད་གཏོགས་ལས་ཁུངས་རིག་
གནས་སྟོབ་གསོ་ལས་ཁུངས་(ཐིང་)དམངས་སྲིད་(ཐིང་)ལས་ཁུངས། འགྲིམ་འགྲུལ་
(ཐིང་)ལས་ཁུངས། བཟོ་ལས་(ཐིང་)ལས་ཁུངས་སོགས་མང་ཆེ་བའི་འགོ་བྲིད་གཙོ་བོ་
ནམས་རེ་རེ་བཞིན་ཕྱིར་བཏོན་འཐབ་ཚུད་བྱས་ནས་ཁོང་ཚོ་སྐབས་དེའི་ཉེས་ཅན་པ་ཆེ་ཤོས་
སུ་གྱུར་བ་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོའི་སྟོབ་བྱའི་ནང་སུ་གང་ལའང་
བཅི་མི་དཔོན་པར་རང་སྣང་གང་དུན་གྱིས་མི་ལ་བྱབ་ཚུད་གཏོང་བ་དང་། རྟག་པར་དུ་རྟིང་
བཞི་ཅ་གཏོར་ཞེས་པའི་ལས་འགྲུལ་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་གཏོར་མཁན་དང་། བོད་མིར་གདུག་
རྒྱབ་ཀྱི་ཉེས་བརྟུང་འཐབ་ཚུད་གཏོང་མཁན་གྱི་དམར་སྤྱང་དམག་དཔའ་བོ་དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན།
སོ་སོའི་ཕ་མར་ཏང་ནང་གི་མ་ཅའི་རིང་ལུགས་ལམ་དུ་འགོ་མཁན་གྱི་དབང་འཛིན་པ་རེད་
ཅེས་ཉེས་མིང་ཤོག་སྟེ། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་ཚུད་གཏོང་བ་དང་། དུས་མཉམ་ཁོང་ཚོ་ཡང་
དམར་སྤྱང་དམག་གི་གྲས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་དེ་མི་ཆང་མས་བྱར་བ་དང་འཕུ་སྟོད།
ཁ་བརྟུང་གཏོང་ཡུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་བ་རེད།

སྐབས་དེར་ང་ཚོ་རིགས་བཞི་མི་སྤྱིའི་བུ་སྤྱག་ཚོས་ཀྱང་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོར་བྱབ་ཚུད་
གཏོང་མཁན་རྒྱ་སྤྱག་དམར་སྤྱང་དམག་དེ་ཚོར་འཁོན་ལན་སྟོན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ནས་ང་
ཚོས་རྒྱ་སྤྱག་དེ་ཚོར་འབྲུག་ལ་འབྲུག་སྤྱག་མ་སྟེས་པར་ཅི་ཅི་སྟེས་འདུག །མ་གྱུར་མ་
སྤྱག་མ་སྟེས་པར་ཅི་ཅི་སྟེས་འདུག །ཅི་ཅིར་ཅིག་སྤྱག་མ་སྟེས་པར་འབྲུག་དང་མ་གྱེས་

འདུག་ཅིས། ཟུར་ཟ་དང་ཁ་བརྒྱུད་བཏང་བས་མ་ཆད། ཁོང་ཆོའི་དཔུང་རྟགས་བཞོག་སྟེ།
ང་ཆོ་ཏང་ནང་གི་མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ལམ་དུ་འགྲོ་མཁན་དབང་འཛིན་པ་ཆོར་འཐབ་ཅོད་དང་
གྲུན་ལོག་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཞེས་བཤད།

ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་། ང་ཆོས་ཀྱང་དམར་སྤང་དམག་གི་དཔུང་རྟགས་བཏགས་ཏེ་
རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྤང་དམག་སློབ་ཕུག་དེ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་ལངས་ནས་བོད་རང་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་དབང་འཛིན་ལས་ཁྲུང་ས་ཁག་གི་དབང་འཛིན་མི་སྡེ་ཆོར་
དགག་པ་དང་འཐབ་ཅོད་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ནང་དངོས་སུ་འཇུག་ཞུགས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་ལས་ཁྲུང་ས་སོ་སོའི་ནང་དམར་སྤང་དམག་གྲུན་ལོག་ཤོག་
ཁག་གི་སྒྲིག་འཇུགས་གསར་འཇུགས་བྱས་པ་དེས། ལས་ཁྲུང་ས་ཁག་དང་སློབ་གྲྭ། བཟོ་
གྲྭ་སོགས་ཆང་མའི་རྒྱན་ལྗན་གྱི་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་སྒྲིག་ཐོར་བཞིག་དུ་སོང་སྟེ། མི་ཆང་མ་
སྤྱོད་གཞུང་དུ་འཛོམས་ཏེ་ལས་ཁྲུང་ས་སོ་སོའི་ནང་གནས་ཚུལ་ཇི་བྱུང་བཞི་བྱེད་བྱེད་པ་དང་ཡིག་
ཆེན་ཆགས་པར་བཟུ་སྟོག་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་མཐོ་སློབ། ཆིང་
ཏུ་མཐོ་སློབ། པེ་ཅིང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་སོགས་རྒྱ་ནག་ནས་སྤྱོད་པའི་དམར་སྤང་དམག་གཙོ་
གས་དེ་ཆོ་ཐུན་མོང་ཐོག་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་ཅེས་པས་ད་ཕན་མའི་ཅོ་རྟུང་གི་ལངས་
སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ཇི་བཞིན་ལག་བཟུར་བྱས་ཡོད་དང་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲིན་འཇུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆེན་
ཆགས་པར་ཞིག་སྤྱོད་གཞུང་དང་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་བཅས་ཁག་སོ་སོར་སྒྱུར་འབྲེམ་བྱས་
པར་མ་ཟད། ད་དུང་དམར་སྤང་དམག་དེ་དག་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་ཀྱི་འགོ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་
དང་མཉམ་དུ་རྩོན་ཆོགས་བྱས་ཏེ་ཐད་ཀར་སྒྲིན་འཇུགས་བྱེད་སྐབས་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དྲིལ་
བསྐྱགས་ཕུལ་ཀྱང་ཞེས་པའི་མི་ཁ་བདེ་པོ་ཆོག་ཙམ་མཁན་མིང་འདོགས་ལ་ཀྱང་ལྷགས་ཀྱི་
ཁ་ཞེས་པའི་ཀྱང་ཅོད་དབང་གིས་(བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁྲུང་ས་ཀྱི་
འགན་འཛིན་)དམར་སྤང་དམག་གིས་བཙུགས་པའི་སྒྲིན་བཟོད་དོན་ཆེན་རེ་རེར་ཁོ་པས་གྲུང་

ཕན་ཏང་གི་ཁྲུངས་ལྡན་ཡིག་ཆ་དང་མཉེ་ཙུང་གི་སྐབས་དུས་སོ་སོར་བཤད་པའི་གཏམ་བཤད་
སོགས་ལུང་བྲངས་ཏེ། རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཀྱི་ཏང་ཨུད་ནས་ད་བར་མཉེ་ཡི་ལངས་སྒྲིགས་སྲིད་
བྱས་ཇི་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱས་སྐོར་གྱི་དགག་ལན་གསལ་བཤད་བྱས་ཀྱིན། དམར་སྤང་དམག་
དེ་ཆོར་གནས་སྐབས་རིང་བྱ་ཐབས་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་དམར་སྤང་དམག་
དེ་དག་གིས་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཏང་ཨུད་ཅས་པར་ཐད་ཀར་སྒྲིན་འཇུགས་བྱས་པ་ལམ་སྐྱོང་མ་བྱུང་
ཡང་ཁོང་ཆོས་ལུ་མཐུད་གཞི་བྱ་ཆེ་བའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤེལ་ནས་ལས་
འགུལ་དེའི་ནང་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཏང་ཨུད་ལ་མེ་སྒྲིགས་བརྒྱབ་ནས་མེར་བསྐྱོད་གཏོང་གི་ཡིན་
ཞེས་བཤད་པ་རེད།

༡༠༡ གྲིན་ལོག་དང་གོང་མ་སྤང་མཁན་ཤོག་ཁག་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་ཐོན་པ།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རྗེས་སུ་ཆེར་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཟླ་སྟོན་ཙམ་ཞིག་ལ་
བྱ་ནག་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྤང་དམག་གིས་འཆར་འགོད་བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་། ལྷ་ས་
སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བའི་དམར་སྤང་དམག་གི་མིང་ཐོག་ནས་ལྷ་ས་སྤྱི་མང་ཆོང་ཁང་གི་ཉེ་འགམ་
དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་གྱི་མགོན་ཁང་ཨང་དང་པོའི་སློབ་གྲྭ་ཐང་ཆེན་དུ། ལྷ་སར་
ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཆེ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་དང་
སློབ་གར་ཆོགས་པ། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་དམར་སྤང་དམག་བཅས་ཡོད་པའི་བགྲོ་སྐྱོང་ཆོགས་
འདུ་ཆེན་མོ་ཞིག་བསྐོངས་ཆོགས་བྱས་པ་དང་། དེའི་བརྗོད་གཞི་གཙོ་བོ་ནི། ཐོད་རང་
སྐྱོང་སྐྱོངས་ཏང་ཨུད་ཅས་པར་ནོར་འབྲུལ་ཆེ་བ་ཡོད་དང་ཡང་ན་གྲུབ་འབྲས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་
སྐོར་ཡིན་ཞིང་། རྟོན་གནད་དེའི་ཐད་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་རང་མོས་ཐོག་གཏམ་བཤད་བྱེད་
ཆོག་གི་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་དེར་མི་ཏ་ཅང་གི་མང་པོ་སྤྱི་བས་འདུག་པ་དང་སུ་ཆེར་ཆོད་ཅིས་བྱས་ན་

མི་ཁྲི་བཅུ་ལ་འདུག་བརྗོད་ནའང་ཉུང་སྟོན་ལས་མང་སྟོན་མེད། བཟོ་སྐྲུང་འགོ་འཇུགས་མ་
བྱས་ཤོང་། བོད་རྫོང་ས་རྫོས་གར་ཚོགས་པའི་གཞས་མ་སྐད་གཤམ་ཅན་ཆེ་བཟན་སྟོན་ལ་མས་
ཀྱང་ཨོ་རོག་ལ་ནག་ཆུང་ཞེས་པའི་གཞས་ཀྱང་བཏང་མོང་།

དེ་ནས་པལ་ཆེར་སྤྱོད་འཛུགས་ ༡༠ ཐོག་ལྟ་ས་སྟོན་འབྲེང་དམར་སྤང་དམག་
གི་འགོ་བྱེད་གས་ཆུང་བདག་གིས་བཟོ་སྐྲུང་དེ་ཚུགས་དགོས་དོན་སྟོར་གྱི་དོ་སྟོད་གཏམ་བཤད་
ཐུང་ཅམ་ཞིག་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་སྐད་ཐོག་གི་ཀྱང་ཁིན་ཞེས་པར་ཡང་ཁིན་ཞེས་སྟུང་གདངས་
ཁིག་ཞོར་འབྲུལ་ཤོར་ནས་ལབ་པར་མི་ཆང་མ་གད་མོ་ཡང་ཆེན་པོ་ཤོར་མོང་། དེ་ཉིན་གྱི་
རང་མོས་གཏམ་བཤད་དང་པོ་དེ་སྐབས་དེའི་ལྟ་ས་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱགས་བབ་ཚུགས་ཀྱི་
གསར་འགོད་པ་ཐུན་ཡོན་ཞེས་པའི་རྒྱ་མི་ཞིག་གིས་བྱས་མོང་། དེ་ཡང་ཁོ་པས། ང་ནི་རྒྱ་
ནག་དབུས་གཞུང་གི་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་རང་སྟོང་རྫོང་ས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དངོས་
སྤྱ་ཚུགས་སྐབས། དེ་ཅིང་རྫོང་འཕྲིན་ཁང་ནས་བོད་ནང་བཏང་སྟེ་བོད་རྫོང་ས་མི་དམངས་
ཀྱན་ཁབ་རྫོང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ཞེས་ལྟ་ས་མེད་རྫོང་འཕྲིན་བཤད་མཁན་ཡང་དང་
པོ་དེ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། ངས་ད་བར་གནས་ཚུལ་དོ་མ་གསར་འགོད་བྱེད་རྒྱ་གཙོ་འདོན་
བྱས་པ་ལས། འགོ་བྱེད་ལ་སྟེན་ལའང་འབྲུབ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅིང་། ང་རང་སྟོང་རྫོང་ས་རིམ་
པའི་ལས་ཁུངས་ཁིག་ནས་རྫོང་རིམ་པའི་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱགས་བབ་ཚུགས་ཁིག་ལ་གནས་
སྟོན་བཏང་བ་ལྟར་ད་ལྟོང་གསར་འགོད་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་རང་གིས་རང་དོ་
སྟོད་བྱས་ཤིང་། ཁོ་པས་ ༡༩༥༥ ལོའི་དབྱེད་ཁར་རང་སྟོང་རྫོང་ས་ཏང་ཨུད་ཀྱིས་གོ་
སྟོན་བྱས་ཏེ་ཚུགས་པའི་མའོ་ཅི་ཏུང་གི་གསུང་ཚིམ་སྟོན་སྟོང་བྱེད་མཁན་སྟོན་བསྟོད་མི་ལྟ་
ཁག་ཅིག་གི་ཚོགས་འདུ་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྟོར། རང་སྟོང་རྫོང་ས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཐུའུ་ཅི་
ཀོ་ཞི་ལམ་ཡོང་ནས་འཆམས་ཞུའི་གཏམ་བཤད་ཅིག་བྱས་མོང་། གཏམ་བཤད་དེ་ག་རེ་བྱས་
མོང་ཞེ་ན། དེང་སང་མི་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་མའོ་ཀུའུ་ཞིའི་གསུང་ཚིམ་སྟོན་སྟོང་བྱེད་

ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྔོན་བོད་ནང་དུ་འང་མི་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནང་པའི་སྒོན་པ་གྲུག་
ཐུབ་པའི་དཔེ་ཆར་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ངས་ལྟས་ན། དཔེ་ཆ་དེ་གཉིས་སློབ་
སྦྱང་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་པོ་འདི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་། མི་སོ་
སོས་སློབ་སྦྱང་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་དེས་དོན་དངོས་ཐོག་རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཆུང་ག་ཆོད་
ཅམ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་འགྲན་སྡུར་བྱས་ན། གཞི་ནས་དཔེ་ཆའི་རིགས་ཙ་བ་ནས་འདྲ་ཐབས་
མེད་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིགས་པ་དང་། རང་ཉིད་འཆོ་བའི་མཆན་ཉིད་རིགས་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་གསལ་པོར་མཆོན་གྱི་རེད་ཅེས་བཤད་སོང་། ལྟམ་དེར་ངས་ཀོ་
ཞི་ལན་གྱི་གཏམ་དེར་སྒྲིན་འདུག་བསམ་ནས། ལྟམ་འཕྲལ་རང་སྦྱང་སྦྱངས་ཏང་ཡུད་
ལ་གསང་ཡིག་བྲིས་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་ཁ་གསུམ་ཕྱིན་ནའང་། ངས་བྲིས་པའི་གསང་སྒྲན་དེ་ཆུའི་
ནང་དོ་གཡུག་པ་ནང་བཞིན་ལ་ལན་ཙ་བ་ནས་སྤྱད་མ་བྱུང་། རྗེས་ལ་ཞིབ་ཅུད་བྱེད་སྐབས།
རང་སྦྱང་སྦྱངས་ཏང་ཡུད་ཙ་འཇུགས་ཤུའུ་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་ངའི་གསང་སྒྲན་ནང་བྲིས་པའི་
གནད་དོན་ལ་མཐོང་ཆུང་བཏང་སྟེ་བདག་སྦྱོད་བྱས་མི་འདུག །བྱས་ཅང་སྟོ་མཐུན་ཆོད་གོངས་
པ་བཞེས་དང་། ཀོ་ཞི་ལན་ཁོ་བོད་རང་སྦྱང་སྦྱངས་ཀྱི་ཏང་ཡུད་ཀྱི་ཐུའུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནའང་
ཁོས་ང་ཆོའི་ལྟམ་ཆེན་གྱི་གཙོ་འཛིན། ལྟམ་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་མའོ་ཀྱའུ་ཞིའི་ལྟམ་
ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་འདི། གྱུ་ཆའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོར་དུག་སྒྲིན་གཏོང་མཁན་མོངས་
དད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པའི་གྲུག་ལུ་མེའི་ཆོས་དང་གཅིག་པ་རེད་ཟེར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཏུ་ལས་པའི་
ནག་ཉེས་ཆེན་འོ་རེད་ཅེས་བཤད་དེ་རང་སྦྱང་སྦྱངས་ཏང་ཡུད་ཀྱི་ཆོགས་མའི་གསུང་གི་གཞི་
པའི་ཀོ་ཞི་ལན་(ལྟམ་དེར་རང་སྦྱང་སྦྱངས་ཏང་ཡུད་ནང་ལས་བཀོས་གཞིར་བཟུང་བོད་
ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་སྒྲོར་གྱི་འགན་ཁུར་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་རེད) མའོ་ཙ་ཏུང་ལ་ངོ་
མོ་ལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཉེས་མིང་དང་པོ་དེ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བོད་རང་སྦྱང་

མྲོངས་སྤྱི་བདེ་ཐིང་ལས་ཁྲུངས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་གསང་ལས་པ་རྒྱ་མི་ལིས་ཅུན་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་གཏམ་བཤད་བྱས་སོང་། ཁོ་པའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ནང་དོན་གཅིག་ཅི། བོད་རང་སྤྱིང་མྲོངས་ཏང་ལུད་ཀྱི་འགོ་བྱེད་གཙོ་བྱས་ཀྱང་ཅིང་ལུ་དང་ཀྱང་གོ་དུ། ཐེན་ཀོན་སན་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་མཁན་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་དང་དེའི་རྩིས་འབྲངས་པ་ཚོར་མུ་མཐུད་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲིན་བརྩོན་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་འབྲེལ་བ་དེ་གང་འདྲ་ཟེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་གུང་ཕྱན་ཏང་ནང་ཁྲུལ་གྱི་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་རིང་ངས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་ལ་ཏང་ནང་གི་གསང་བ་དེ་ཕྱིར་ཐེར་བཏོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

དེ་གང་འདྲ་རེད་ཟེར་ན་ཀྱང་ཅིང་ལུ་དང་ཀྱང་གོ་དུ། ཐེན་ཀོན་སན་གསུམ་གྱིས་མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་མཁན་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མར་མུ་མཐུད་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་དོན་དུ། བོད་ཀྱི་ཞིང་ཕྱན་བདག་པོ་ཡིན་པའི་དེ་ལྟའི་བོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་མདོ་སྤྱི་དང་ས་དབང་ཡིན་པའི་ང་ལོ་དང་ག་དབང་འཛིགས་མེད་གསང་བའི་ཐོག་གུང་ཕྱན་ཏང་མིའི་ནང་བཅུག་ནས་ཁོ་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཏར་འཕྲན་བཅུགས་ཏེ། ཁོང་ཚོ་གསུམ་གྱི་བཀོད་བྱས་འོག །ང་ལོ་དང་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་གཉིས་ཉག་དུ་ཕན་ཚུན་ཏར་འཕྲན་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་དང་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ང་ལོ་དང་གུང་ཕྱན་ཏང་མིའི་ནང་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་སྐབས། ངོ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་མི་གཉིས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་ཅིན་ལུ་དང་ཀྱང་གོ་དུ་ནས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་པས་མ་ཆད་ཐེན་ཀོན་སན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་བྱས་པ་རེད། ང་ལོ་དང་གུང་ཕྱན་ཏང་གི་གསང་བའི་ཏང་མི་རེད་ཅེས་ཁོ་པའི་གཏམ་བཤད་མཐུག་མ་འགྲིལ་གོང་། བོད་རང་སྤྱིང་མྲོངས་ཏང་ལུད་ཀྱི་ཐད་གཏོགས་ལས་ཁྲུངས་ཁག་ཅིག་གི་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་ཡར་ལངས་ནས་རྩིང་ཆའི་རྩིང་དུ་ཤོར་ཡོང་ནས། གཏམ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པའི་ལིས་ཅུན་གྱི་ལག་ནས་ཁ་པར་འཕྲིག་ཅིས་བྱས་པར་མ་ཟད། གུང་ཕྱན་ཏང་གི་གསང་བ་སྤྱང་སྒྱུབ་བྱེད་དགོས། ད་གིན་ལིས་ཅུན་ཞེས་

པའི་མི་དེའི་སྐད་ཆ་དེ་དག་དགྲོག་གཏམ་རེད། རྒྱ་ཆེའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། མང་ཚོགས་།
ལྷག་པར་དུ་དམར་སྤང་དམག་དཔའ་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་ཁོའི་སྐད་ཆར་ཡོད་ཆེས་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་
མ་རེད་ཅེས་བཤད་པར། མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དང་ལྷག་པར་དུ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དང་སྒྲོམ་
གར་ཚོགས་པ་སོགས་མི་ཁག་ཅིག་གིས་གྲུང་ཕྱན་ཏང་གི་གསང་བ་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་མཁན་མི་
ཁོ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྐད་འབོད་བྱས་སོང་ཡང་། དེར་རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་བའི་
དམར་སྤང་དམག་དང་། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་དམར་སྤང་དམག་། དེ་བཞིན་ལས་བྱེད་དང་
མང་ཚོགས་ཁག་ཅིག་གིས། ལེས་ཅུན་གྱི་བཤད་པའི་གནད་དོན་དེ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་
ཏང་ཨུད་ཀྱིས་ད་ཕན་གསང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པས། དེའི་ཐོག་ནས་
རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་ནོར་འབྲུལ་གང་ཡོད་པ་ཐེར་བཏོན་བྱེད་དགོས་པ་
ལས། དེ་དག་སྤང་སྒྲོབ་བྱས་ན་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་
ད་ཕན་གྱི་ལས་ཀར་ཞིབ་འདུག་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

རྒྱ་ཆེའི་ལས་བྱེད་པ་ཆོད་དང་མི་མང་ནམས་གནད་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཏ་ལས་རྒྱ་མེད།
དེར་སང་རྒྱ་ནག་ནང་ལུ་ཕྱེའི་ཅི་དང་ཏིང་ཤེའི་ཕྱིང་། དེ་མིན་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
སྒྲིན་ཀྱུ་ཡུ་ཨེན་ལས་ལའང་སྒྲིན་བཞིན་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆེན་ཆོགས་པར་སྤྱར་དང་སྤྱོད་བཞིན་
པ་རེད་ཅེས་བཤད་དེ། སྐབས་དེའི་བཀྲ་སྐྱོང་གི་ནམ་པ་ཟང་ཟང་དང་། རྒྱ་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་
ཀྱི་ངར་ལུགས་དེ་ཕྱན་བུའི་རྒྱུ་དུ་བཏང་སོང་ཡང་། བཀྲ་སྐྱོང་གི་གཙོ་འཛིན་སྤྱིངས་ཆེའི་
ཐོག་གཏམ་བཤད་བྱེད་མཁན་མང་ཐག་ཆོད་དེ་མཚམས་རེ་ཁ་པར་འཐེན་ཤར་བརྒྱབ་རེས་
བྱས་པ་ཡང་ཐེངས་མང་བྱུང་སོང་།

མདོར་ན་དེ་ཉིན་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ ༡༠ ཅམ་ནས་བྱེད་དོན་ལྟར་ ༥ ཅམ་བར་བཀྲ་
སྐྱོང་རྒྱལ་སྤྱི་མི་ཁག་ཅིག་གིས་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཏང་ཨུད་ལ་སྒྲིན་དང་ནོར་འབྲུལ་ཆེན་པོ་
ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཁག་ཅིག་གིས་གཞི་རྒྱུ་ལས་དོན་བྱེད་སྤངས་འགྲིག་མིན་

སྤྱང་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་གོང་མ་སྤྱང་སྦྱོར་ཤོག་ཁག་ཅེས་ཤོག་ཁག་གཉིས་ལ་གྱུར་པ་རེད།
གྲེན་ལོག་ཤོག་ཁག་ལ་སྐབས་དེའི་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་དམར་ཤོག་དྲུང་ཆེ་དང་བོད་དང་
དམག་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཅིང་ཡུང་ཡ་ཡིས་རྒྱབ་སྦྱོར་བྱེད་ཚུལ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་ལ་བོད་དམག་
ཁྲལ་ཁང་གི་ཆབ་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ཡིན་པའི་རན་རུང་དང་། དམག་ཁྲལ་ཁང་ཆབ་སྲིད་ལས་ཁང་
གི་འགན་འཛིན་དབྱིན་པ་ཐང་། ལྷ་སའི་ཉེན་ཉོག་དམག་མིའི་དམག་སྤྱི་རྩེ་ཕན་བྱའོ་བཅས་
ཀྱི་རྒྱབ་སྦྱོར་བྱེད་ཚུལ་ཙམ་མ་ཟད། བོད་ནང་ཡོད་པའི་དམག་སྡེ་ཨང་ ༥༩ པ་དང་།
བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་སྤྱི་སྤྱང་རུ་ཤོག་དེས་ཀྱང་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་
རྒྱབ་སྦྱོར་བྱས་ཏེ། མེ་མདའ་དང་ལག་འཁོར། ཐ་ན་མེ་སྦྱོགས་ཡན་ཆད་ལྷོག་ནས་སྤྱད་
ཡོད་ཅིང་གྲེན་ལོག་ལ་བོད་ནང་ཡོད་པའི་དམག་སྡེ་ཨང་ ༡༡ པས་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་རྩིས་ལ་
དྲག་པོའི་འཐབ་ཚྱིད་སྐབས་མེ་མདའ་དང་གོ་མཚོན་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད།

རིག་གནས་གནས་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ནང་སྤྱི་རྩིས་སུ་བོད་རང་སྦྱོང་སྡེ་ཁང་ཏང་ཨུ་དྲུག་གི་
འགོ་ཁྲིད་གཙོ་གྲས་ཀྱང་ཅིན་ཨུ་དང་། ཀྱང་གོ་དུ། ཅེ་ཁྲོན་ཁྲིང་ཆེན་དུ་གནས་སྡོས་རྩིས་
སྦྱོར་བྱ་དུ་འདས་གྲོངས་སོང་། སང་འཆི་མེད་སོགས་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ནང་དམག་ཁྲིད་
དེ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱ་དཔོན་གཙོ་བོ་དེ་དག་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་ཚྱིད་བཏང་སྟེ་
མཐར་རྒྱ་ནག་དུ་མི་སྦྱོད་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་སྦྱོང་མནར་གཙོད་འོག་གི་བ་རེད།

༡༡། ང་ལོད་ཉེན་གཤམ་ཆེད་པེ་ཅིང་དུ་འབྲིད་པ།

ཕལ་ཆེར་ ༡༩༦༦ ལོའི་ལོ་མཇུག་དུ་བོད་ནང་ཤོག་ཁག་གཉིས་ཐོག་མར་ཆགས་
པའི་བཀྲ་སྤང་གོང་དུ་ངོ་སྤྱོད་ཟིན་པའི་རྩིས། ཉེན་ཁྲིག་རང་སྦྱོང་སྡེ་ཁང་རིག་གསར་ཚོགས་
ཚུང་ནས་ང་ཚོའི་སྦྱོར་གྱི་དམག་སྤྱང་དམག་ལ་བད་ཐོ་ཁྲིག་འབྱོར་བ་ལྟར་དེ་མ་ཐག་དམར་
སྤྱང་དམག་ནམས་རང་སྦྱོང་སྡེ་ཁང་མི་མང་སྲིད་གཞུང་ནང་བསྦྱོད་མ་ཐག །བཞུགས་བྲིས་

ཁའི་ཕྱི་ནང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་བོད་མི་མང་ཚོགས་སྤྱི་ཕྱག་མང་པོ་
འུར་ཡོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། མང་པོ་ཞིག་གིས་བཀའ་བཀོད་བརྟུན་འཛིན་ཞིང་བྲན་བདག་
པོ་གྲུང་ཕྱན་ཏང་ནང་གཡོ་འཛུལ་བྱེད་མཁན་དཔོན་དག་དབང་འཛིགས་མེད་ཀྱི་རྒྱན་པགས་
བལྟས་ཏེ་མི་མང་གི་ལག་ཏུ་ཅིས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཟེར་བའི་སྐད་འབོད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་
དམན་མང་པོ་ཞིག་གིས་པང་གདན་བཅུགས་པ་དང་རྒྱབ་པགས་སྒྲིག་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་
བའི་སྤྱོད་ཚུལ་བརྟན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མི་ངན་མགོ་གཉིས་མ་ཁོ་ད་ལྟ་རང་དང་ཚོ་མི་མང་གི་
ལག་ཏུ་ཅིས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། ང་ཚོས་ཁོ་ལ་འཐབ་ཅོད་བཏང་ནས་དྲི་ངན་ཁ་བ་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་བཞིན་རང་སྤྱོད་ཚུངས་མི་མང་སྤྱི་གཞུང་གི་རྒྱལ་སྤོའི་ནང་ནས་ལས་ཁུངས་ཡོད་
སར་ཤོར་ཡོང་གི་ཡོད་ལྟམས། མི་མང་སྤྱི་གཞུང་ཞེས་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་དང་། དེ་
བཞིན་སྤྱི་སྤྱང་དམག་མི་ཕོན་ཆེན་ཞིག་གི་ཐོག་དང་ཚོ་སྤྱོད་བྱ་བ་ཁག་ཅིག་བཅས་ཁྱོད་མི་གངས་
སྤོང་མ་ཟེན་ཙམ་ཞིག་གིས་ལག་གདང་དཔུང་བསྒྲིགས་ཀྱིས་རུ་བརྟན་གསུམ་བསྒྲིགས་ནས་
མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་བཀག་སྟེ་སྤོད་བརྟུག།

ཕལ་ཆེར་དུས་ཡུན་རྒྱུན་བྱེད་ཙམ་མ་སོང་བའི་མཆའ་ས་འདིར་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་
ནས་རྒྱ་དཔོན་ཁ་ཤས་ཤིག་མཉམ་དཔོན་དག་དབང་འཛིགས་མེད་འབྲིད་སླེབས་འདུག་ཅིང་།
དེ་ཉིན་དཔོན་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་གི་ཆས་སྤྱས་འདུག་པས། ཐོག་མར་མང་ཚོགས་ལ་རྒྱ་དཔོན་
ཞིག་གིས་རྒྱ་དམག་ཐོག་ནས་མང་ཚོགས་རྣམས་ཕྱན་ཙམ་ཁ་ཤིག་བཞུགས་རོགས་གནང་།
ད་ལྟ་དཔོན་ལ་ངོས་ལེན་ཞུ་རུ་འཛུགས་གི་ཡིན་ཞེས་བཤད་རྗེས་དཔོན་ཀྱིས་དམག་གོས་ཀྱི་
དཔུང་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་དམག་གི་དཔུང་ཉགས་དམར་པོ་དེ་གཉིས་དང་། ལྷ་མོའི་ཐོག་ལ་
ཡོད་པའི་རྒྱའི་དམག་ཉགས་དེ་བཀོག་ནས་ཨ་མ་ཕྱག་ནང་བརྟུག་སྟེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་སར་
མགོ་སྐྱར་སྐྱར་བྱས་ཏེ། ང་ཉི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་པོ་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོད་པའི་དེ་སྤོའི་
བོད་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཞིང་བྲན་བདག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ང་དང་ངའི་མི་ཐོག་རིམ་

པས་ཀྱི་ཆེད་མང་ཆོགས་ལ་གཉེན་གཞིན་བཟུ་གཞིག་བཏང་ཡོད་སྟབས་ཀྱི་ཆེད་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
ང་ལ་སྦྱོན་བཞེད་དང་རོགས་རམ་གང་གནང་ཡང་། ངས་དེར་དགའ་བསུ་ཞུ་བ་ལས་གང་ཡང་
མེད་ཅེས་བཤད་མ་ཐག མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞིང་བྱན་བདག་པོ་ང་ལོད་ཁོ་རྩ་མེད་གཏོང་
དགོས། ཁོ་མི་མང་ལ་ཅིས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྐད་འབོད་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། ཀྱང་པོན་
དེ་དག་གིས་ང་ལོད་གསང་ཐབས་ཀྱིས་བྲིད་དེ་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་། གོ་
ཐོས་ལ་དེ་ཉིན་རང་ང་ལོད་ཀྱི་ནང་མི་དང་བཅས་ཆང་མ་ཀྱ་ནག་ཏུ་གནས་སྐབས་རིང་གནས་སྤྱོས་
བྱས་པ་རེད་ཟེར་བཤད་ཀྱི་འདུག་ལ། དེ་ཉིན་བཞུགས་ཁྲིམས་ཁྲིམ་ནང་མི་མང་མང་ཆོགས་ཉིན་
གང་ང་ལོད་གང་དུ་ཡིབ་བསྐད་པ་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མཐར། ང་ལོད་ཀྱ་ནག་ཏུ་ཉིན་གཡོལ་དུ་
འབྲིད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་ཤུལ་མང་ཆོགས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པས་རང་གནས་སུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་སོང་།

སྐབས་དེར་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ནས་གོ་ཐོས་ལ་མི་མང་གིས་ང་ལོད་ལ་འཁོན་འཛིན་
དེ་ཙམ་བྱེད་པའི་ཀྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ནི། ང་ལོད་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་ཆབ་མདོ་བསྐྱལ་ནས་ཁོ་པ་ཀྱ་ནག་
ཏུ་ཆིངས་མོལ་དུ་བསྦྱོད་དེ་ཞི་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཆན་ ༡༥ ལ་ས་ཡིག་བརྒྱབ་པར་མ་
ཟད། ༡༩༥༩ ལོར་བོད་རང་དབང་སྐྱེར་ལངས་སྐབས་ང་ལོད་རྒྱའི་དམག་ཁྲལ་ཁང་དུ་མགོ་
བཏགས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་ལས་ཁང་པའི་ཏང་མི་རེད་ཅེས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་ཆོགས་
ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མཆོམས་ང་ལོད་རྩ་གཏོར་གཏོར་གི་ཡིན་ཞེས་མི་མང་སྤྱིད་གཞུང་ནང་
ཤོར་བ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག ང་ལོད་པེ་ཅིང་དུ་ཉིན་གཡོལ་དུ་སྐབས་རྒྱུ་ཞེན་
ལེས་སྤང་སྦྱོབ་བྱས་ཏེ་དམར་སྤང་དམག་གི་འཐབ་ཚོད་ལོག་མེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་
དེར་ཀྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཀྱ་ནག་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་པེ་ཅིང་མི་རིགས་སྦྱོབ་བྲ་དང་
སྤྱི་བདེ་སྦྱོབ་བྲ་སོགས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་བཏང་བས་མ་ཆད། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་ཞེན་ལེས་པའི་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་དམར་སྤང་དམག་གི་འཐབ་ཚོད་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་ཚུལ་
བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཀྱ་ལས་པ་ཆོས་བཤད་ཀྱི་འདུག །

༡༡། ༡༩༥༩ མའི་ནང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་པོད་མའི་དྲག་ཤུགས་ ངོ་རྒྱུ་གྱི་འབྲུང་རྒྱུན།

༡༩༥༧ མའི་ཕྱི་ཁྱེ་ཁྱེ་དང་པོ་ནས་གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་སའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ནང་གྱེན་
ལོག་ཤོག་ཁག་གིས་སྐབས་དེའི་དབང་འཛིན་མི་སྣའི་ལག་ནས་དབང་ཆ་འཕྲོག་པ་ཡིན་ཞེས་
བཤད་ཀྱང་། དོན་དུ་དབང་འཛིན་པ་དེ་ནམས་མང་ཆེ་བ་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ནང་ཉེན་གཤམ་
དུ་བསྐྱོད་དེ་དམག་མིས་ཁོང་ཚོར་སྤང་སྤྱོད་བྱས་རྒྱུ་ལྟར་། གྱེན་ལོག་ཤོག་ཁག་བོད་དམག་ཁུལ་
ཁང་དུ་ཕྱར་མཆོངས་ཐེངས་ཁ་གསུམ་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲས་སོན་རྒྱུའི་ཆོད་ཀྱི་དམག་གིས་ལྷ་
སའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་དངོས་སུ་དམག་དོན་གྱི་དོ་དམ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ལས་ཁུངས་ཁག་
གི་དབང་ཆ་དམག་མིས་བདག་སྲོད་བྱས་པ་དང་། དེ་ཙམ་མ་ཟད་སྐབས་དེའི་གྱེན་ལོག་ཤོག་
ཁའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་གཙོ་བོ་ལྷ་ས་སྤྱད་ཡོད་རྒྱུ་དང་བསྐྱགས་བབས་ཚུགས་དང་བོད་
ཡོངས་ཉེན་ཆགས་རྒྱ་དམག་དུ་ཅིས་སྲོད་མ་བྱས་རྒྱུ་ལྟར་། རྒྱ་དམག་གིས་དངོས་སུ་དམག་མི་
བཏང་ནས་གྱེན་ལོག་ཤོག་ཁའི་འགོ་གཙོ་དང་དམར་སྤང་དམག་ཁག་ཅིག་བཙོན་བཅུག་བྱས་
པ་རེད།

སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་གིས་ཁོང་ཚོ་མའི་ཅི་རྒྱུ་གིས་མི་དམངས་བཅིངས་བཀྲོལ་དམག་
གིས་གཤམ་ཕྱོགས་ཤོག་ཁར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་དམག་དོན་དོ་དམ་བྱས་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་
ཀྱང་། མཇུག་དུ་མའོ་ཡི་སྒྲེས་དམན་ཅང་ཅིང་གིས་གནད་དོན་དེ་དམག་དཔུང་ནང་ཡོད་
པའི་ཏང་རྒྱལ་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས་གསར་བརྗེའི་གྱེན་ལོག་ཤོག་ཁག་དང་དམར་
སྤང་དམག་དྲག་གཞིན་བྱས་པའི་ཁྱེ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་ནག་རེད་ཅེས་བཤད་དེ་སྐབས་དེར་
མང་ཚོགས་དྲག་གཞིན་བྱེད་མཁན་དམག་དཔུང་གི་འགོ་གཙོ་ཁག་ཅིག་ཕྱིར་བཏོན་ནས་འཐབ་
ཚོད་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་མཉམ་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་པའི་གྱེན་ལོག་ཤོག་ཁག་དང་དམར་སྤང་

དམག་སྒྲོད་བཀྲོལ་བཏང་ནས་སྒྲར་ཡང་མང་ཆོག་ས་ཁག་གཉིས་བཅོས་ཏེ་ནང་འབྲུག་བརྒྱབ་
བརྒྱག་པ་རེད། ལྷ་བས་དེར་མཉམ་འབྲེལ་ཤོག་ཁག་མི་གངས་མང་པོ་བྱང་བ་དང་། གྲུ་
ལོག་ཤོག་ཁར་མི་གངས་མང་པོ་མ་བྱང་ཡང་རྩེ་ལ་མཉམ་འབྲེལ་བྲངས་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་
གྲུ་ལོག་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱས་ཏེ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཕང་འཆི་མེད་སྲུང་སྦྱོབ་བྱས་པ་དང་།
གྲུ་ལོག་གིས་ཀྱུ་རིན་ཅན་བོད་རང་སྦྱོང་རྫོང་ས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་གཉིས་པ། བཅ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེར་བྱབ་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་རེད་ཅེས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྦྱོན་འཇུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
ཀྱང་གྲུ་ལོག་ཤོག་ཁག་གིས་ཁོ་པ་ལས་བྱེད་ཡག་པོ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། རྩེ་ལ་ཁོ་
པ་ནང་སོག་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་རེད།

དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། མཉམ་འབྲེལ་དང་གྲུ་ལོག་གཉིས་ཁྲོམ་གཞུང་
དུ་ཐོག་མར་མི་རེ་གཉིས་ཁ་ཅོད་ཤོར་བའི་གྲུ་བྱས་ཏེ་དོ་དང་། ལྷགས་ཤིང་གཞུ་རེས་ཀྱི་
དག་པོའི་དོ་འཛིངས་བྱས་ཏེ་ཤོག་ཁག་གཉིས་ནས་མི་འགའ་གས་འཆི་སྦྱོན་བྱང་རྩེས། སལ་
ཆེར་ ༡༩༦༧ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་མཉམ་འབྲེལ་ཕྱོགས་ནས་ཐེངས་དང་པོར་མི་
མདའ་བརྒྱུ་འགོ་ཚུགས་ཏེ། ལྷ་ས་ཐེང་རིང་སྒོ་འགྲམ་དུ་བོད་མི་གྲུ་ལོག་པ་མི་བཞི་བསད་
རྩེས་ནས་བཟུང་ཤོག་ཁག་གཉིས་མི་མདའ་དང་ལག་འབོམ། འབར་རྩས་སོགས་བེད་སྤྱོད་
བྱས་པ་དང་རྩེ་སྲུ་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མཆོ་སྦྱོན་གོར་མོ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་མཉམ་འབྲེལ་
ཡིན་ཚུལ་གྱི་དམག་མི་ཁག་ཅིག་དང་། དོ་སང་གའི་དམག་སྒྲར་ནང་སྡོད་པའི་བྱ་དམག་
ཁག་ཅིག་གིས་མི་མདའ་སྐད་པ་ནས་བཟུང་ཤོག་ཁག་གཉིས་པོས་དངོས་སུ་གོ་མཆོན་བེད་སྤྱོད་
གྱིས་དུས་ཡུན་ལོ་གཉིས་ཙམ་རིང་ཞི་བའི་ཕར་ལོ་དང་དག་པོའི་རང་སྲུང་ཞེས་པའི་ཆོག་
དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་དུ་དམག་ཆེན་རང་བརྒྱབ་ནས། དེའི་རིང་བྱ་མི་དང་བོད་མི། ལྷག་
པར་དུ་བོད་མི་ན་གཞིན་སྦྱོང་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་ནང་འབྲུག་ནང་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཅིང་།
ང་ཆོའི་སྦྱོབ་གྲུའི་དམར་སྲུང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་གཙོ་གྲས་བགྱིས་ཆེ་རིང་ཞེས་པ་ཡང་བོད་

སྒྲུངས་ཉིན་ཆགས་གཏོར་རྒྱུ་བྱེད་ལ་འཐབ་ནང་ཕྱི་བ་རེད།

དེ་བཞིན་ ༡༧༤༢ གྱི་ལྷ་ ༦ ཆོས་ ༡ ཉིན་གྱི་ལོག་ཤོག་ཁག་གིས་གཤུ་ཐོག་
 རང་ཡོད་པའི་རྒྱ་དམག་གི་ལག་ཆ་དང་དམག་མི་བརྒྱ་གྲངས་ཤིག་འཛིན་བཟུང་དང་ཆས་སྦྱོན་
 བཅོས་པའི་རྗེས། གྱི་རྩོ་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་དབྱེན་པ་ཐང་དང་རྩེ་པན་བྱའོ་ཡིས་བཏང་བའི་
 དམག་མི་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཔལ་ལྷ་སྟོག་གཡས་དུ་ཡོད་པའི་གྱིན་ལོག་
 སྤྱི་ཁབ་ཤུའུ་ཞེས་པའི་མི་ཡིང་ཤུའུ་བཞི་པའི་ཁོངས་གཏོགས་པོད་མི་བརྒྱ་གྲངས་ཤིག་དམར་
 བསད་བཏང་བ་དང་། སྐབས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱུང་བསྐྱགས་ཤོད་མཁན་ང་ཚོའི་སློབ་
 གྲུའི་སློབ་ཤུག་གྱིན་ལོག་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དམར་སྤྱང་དམག་ཤྱོ་བསྟན་འཛིན་དང་འཕྲིན་
 ལས་ཆོས་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས། མི་གྲངས་དྲུག་ཅུ་སྟོར་ལ་ཆས་སྦྱོན་ཆབས་ཆེ་བཅོས་ཡོད་
 པ་དེ་ནས་བཟུང་ཤོག་ཁག་གཉིས་དངོས་སུ་པན་ཚུན་ཁ་དམག་བརྒྱབ་པ་དང་། རྒྱུང་བསྐྱགས་
 དང་གསར་ཤོག་ཐོག་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཆོག་རྩུབ་དང་ངན་སྦྱས་བྱེད་པ་དང་ཆབས་
 ཅིག་མེ་མདའ་དང་ལག་འཛིན་འབར་རྗེས། ཐ་ན་ ༡༧༤༣ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱ་གར་དམག་
 མིར་སྤྱད་པའི་ལྷགས་འབྲུབ་འཁོར་ལོ་དང་། མི་ཤུགས་ཤུར་མདའ་མོགས་པོད་སྦྱོད་བྱེད་
 རེས་བྱས་ཏེ་ལྷ་ས་དང་རྫོ་ཁ། ནག་ཁུ། ཆབ་མདོ། ཀོང་པོ། གཞིས་རྩེ་སོགས་ས་ཁུལ་
 མང་པོར་དྲག་པོའི་འཐབ་འཛིངས་བྱས་ཏེ། དོན་མེད་མི་སྟོག་མང་པོ་འཕྲོ་བརྒྱག་དང་རྒྱ་
 ཆེའི་མང་ཆོགས་ལ་འཆོ་གོས་དང་ལུས་སྟོག་ཤོར་ཉིན་གྱི་དཀའ་སྤྱུག་ཆད་མེད་བཅོས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་འཆེ་སྒྲིན་གྱི་པ་པོ་མི་མང་ཤོས་པོ་དེ་མི་ཡིན་པ་ཤེས་ནི་གསུང་འབྲུལ་
 གྱུན་ཤོག་དང་མཉམ་འབྲེལ་ནང་ཡོད་པའི་པོ་དེ་མི་ཤེས་ལྷན་མི་སྣ་ཁག་གིས་རིམ་པས་ལས་
 འགུལ་དེའི་ནང་གྱི་དུས་ཤོག་ཆེ་ཤོས་པོ་དང་པོ་དེ་མི་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱ་བ་ནས་པོ་
 མི་ནམས་ཤོག་ཅ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་གྱི་ཉེ། པོ་དང་ཕྱིའི་བར་གྱི་
 འགུལ་ཟླ་ཆེ་ཆེ་སྒྲིལ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་བསྒྲིལ་སྒྲིལ་པའི་ནང་གསང་པའི་སྒྲིལ་འཇུགས་འདྲ་མིན་

ཞིག་རིམ་པར་ཐོན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དགའ་ལྡན་དབང་པོ་རིར་འཇམ་མགོན་ལྷ་མོ་ཙཱ་ཁ་
 པ་ཆེན་པོ་དབུ་སྐྱ་དཀར་པོ་རིང་པོ་ས་སྤེངས་དུ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་མཇུག་པ་དང་། ཡང་འགའ་
 རེས་ནོར་སྤྱིང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཀླ་བྱ་དང་ཁམ་བུའི་སྤོང་ཆུན་ལོག་ནས་སྤོན་པའི་སྐྱ་རང་བྱོན་
 འབྲུངས་པ། ཡང་ཁ་གསུག་གིས་ཅེ་མོ་བྱང་གི་དགུང་སྤོན་དཀྱིལ་དུ་འཇའ་གར་བ་དང་དུས་
 མཉམ་ལགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱ་བརྟན་མཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མང་པོ་གོ་བྱ་ཡོད་པའི་ཐོག་
 བོད་ཀྱི་བྱང་ཐང་དུ་སྤྱིང་གི་སར་རྒྱལ་པོའི་དཔའ་བརྟུལ་རྒྱ་ཆ་དང་། གདན་མ། གཤན་པ་
 མེ་རུ་ཅེ་སོགས་དངོས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་ལུང་བརྒྱབ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་འཆལ་ཡང་ལྷ་སར་
 སྤྲོ་ཆོགས་གོ་བྱ་ཡོད། དེ་འདྲིའི་སྐབས་དེར། བྱེན་ལོག་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཤོག་ཁག་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲོ་བས་གྲགས་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཐོག་རིམ་པས་བྱེན་ལོག་ལ་གོ་མཆོན་གང་མང་དང་
 ལེགས་པོ་འཛོལ་པའི་དབང་གིས་དཔག་ས་གང་ས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་ལ་གོར་བའི་སྐབས་དེར།
 རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ནས་བོད་ནང་ཤོག་ཁག་གཉིས་གང་མུར་ཟླ་བསྐྱེལ་བྱས་ཏེ་དྲག་པོའི་ཕྱིང་
 འབྲུག་སྤྱིང་འཇགས་ཡོང་ཆེད། ཤོག་ཁག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ཆ་བཤག་ཅིག་པེ་ཅིང་དུ་བསྐྱོངས་
 ཏེ་ཤོག་ཁག་གཉིས་འཆམ་མཐུན་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲོ་བ་གསོ་བརྒྱབ་པ་དང་དུས་མཉམ་ཟླ་བ་
 ཞིང་ཆེན་ནས་ཐེན་པོ་ཞེས་པའི་བོད་མི་སངས་རྒྱས་ལེ་གེས་བོད་དུ་བཏང་ནས་ཤོག་ཁག་གཉིས་
 དྲག་འཐབ་མཆོམས་བཞག་སྟེ། གསར་བརྗེའི་མཉམ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་
 དེ་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཤོག་ཁག་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཆ་
 རྣམས་དཔག་མིར་ཅིས་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། བོད་རང་སྤྱོད་ཚུངས་ཞེས་པའི་གསར་བརྗེ་ལྷ་ཡོན་
 རྟན་ཁང་བཙུགས། ཅང་ཡུང་ཡའ་ཡི་ཀླུ་རེན་དང་པོ་དང་རེན་རུང་གི་ཀླུ་རེན་གཉིས་
 པ་བྱས་ཐོག་བྱེན་ལོག་གི་ངོས་ནས་དའོ་བྱང་སྤང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཚྭ་གས་ནས་ལཱི་རྩའོ་
 མིང་ཁག་སོ་སོ་ཀླུ་རེན་གཞིན་པར་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཏེ། ཉིན་དེ་ནས་བཟུང་ལས་བྱེད་དང་
 བཟོ་པ། སྒྲོ་བ་ཕྱག་ཁམང་ཆོགས་བཅས་ཁྲུངས་སོ་སོར་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ། གསར་བརྗེ་

དམ་འཛིན་དང་ཐོན་སྐྱེད་སྐྱུ་ལ་སྒྲེལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་
 ཏེ་བོད་ཀྱི་རྩ་ས་གཙོ་གྱུར་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་བཅོ་གྲགས་སྒྲོབ་གྲུ་བཅས་ལ་རིག་གསར་གྱི་
 ཟང་ཟིང་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་མཐུག་འབྲེལ་ན་ཡང་། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་སྡེ་མོ་རྫོང་ཁོངས་
 ལུ། ཨ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྒྲོན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་ཁིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྐབས་
 དེར་རྒྱ་ལས་པས་ཁིང་ཁུལ་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་ཁབ་འཛུགས་གཉེན་གྱི་ལས་འགུལ་བཅན་འགུལ་
 བྱས་པར་བཅོད་ཐབས་མ་བྱུང་བར་ཁོང་ཆོས་གྱུན་བྱེད་པར་ཁ་གཡར་ཏེ་ཐོག་མར་རྫོང་ལས་
 ཁུངས་ཁག་དུ་ཁོ་ལ་མཆོངས་བྱས་པར་རྫོང་དག་ཆས་ཉེན་ཏོག་པས་ཁོ་ལ་ལན་སྒྲོག་སྐབས། སྡེ་
 མོའི་ཁིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་གི་དང་གདུང་སོགས་ཤེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་རྫོང་
 དག་ཆས་ཤུའུ་ཞེས་པའི་དམག་མི་བཅུ་གངས་ཤིག་ཤི་ཆས་བཅོས་ཏེ་རྫོང་ལས་ཁུངས་ཁོ་ལ་
 གཏོར་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་བོད་ཀྱི་གཞིས་རྩེ་དང་། མངའ་རིས། ནག་ཐུ། ཆབ་མདོ་
 ཁུང་པོ་སྤྱང་ཆེན་དང་། རྒྱ་ར་དཔལ་འབར་སོགས་ཁྲིན་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཞེས་པའི་ཁུལ་
 དེའི་རྫོང་ཁག་ ༥༣ ཡོད་ཁོངས་ནས་ཕལ་ཆེར་རྫོང་ཁག་ ༤༠ ལྷག་ཙམ་ནང་གི་ཁིང་
 འབྲོག་མི་མང་གིས་རྒྱའི་དབང་བསྐྱར་ལ་དྲག་འཐབ་ཀྱི་ངོ་ཁོ་ལ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རང་དབང་ཅོད་
 པའི་འཐབ་ཅོད་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཆུག། སྐབས་དེའི་རྒྱའི་ས་གནས་ལས་བྱེད་པས་
 རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དང་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་ལ་བོད་མིས་མི་མང་སྤྱི་ཁབ་བཅུགས་པའི་ལས་འགུལ་
 ལ་ངོ་ཁོ་ལ་བྱས་ཏེ། བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་ཁིང་བྲན་ལམ་ལུགས་རོ་ལངས་རྒྱག་པའི་སྡེ་ན་
 རྒྱ་ལན་མང་བཏང་མཐར་ ༡༩༥༩ ལོའི་ནང་བོད་ཀྱི་སྡེ་མོ་རྫོང་གིས་གཙོས་པའི་གོང་གསལ་
 ཁིང་འབྲོག་ཁུལ་ལ་རྒྱ་དམག་བཏང་སྡེ་ཡང་སྤྱང་རྗེ་བྲལ་བའི་དྲག་གཞོན་བྱས་ཏེ་ལུང་པ་ཁ་
 བས་ལ་སྤྱེས་པ་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་རྩ་མེད་བཅོས་པར་བརྟེན། བྱད་མེད་རྣམས་
 ཕུ་ཐུག་སྡེ་དངོས་གནས་ཁྲོ་ཟད་མོ་ལ་ཐུག་པ་བཞིན་བྱད་མེད་ཆོས་རྒྱ་དམག་ལ་ཁོ་ལ་འཛིངས་
 བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་གོ་བོས་འདུག །

མདོར་ན་སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་གིས་ལྷ་སར་ཉིན་གཅིག་སྟེ་མོད་ཨ་ནི་འབྲིན་ལས་
 ཆོས་སྒྲིན་གྱིས་གཙོས་མི་གྲངས་བརྒྱ་གྲངས་ཤིག་སྡེབ་གཅིག་ལ་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་།
 དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་ཁིང་འབྲོག་གང་སར་རྒྱ་དམག་གི་བོད་མི་མང་པོ་སྡེབ་གསོད་བཏང་ཐོག་ བོད་
 མི་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོ་བཙོན་འདྲུག་བྱས་ཏེ། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་བཙོན་ཁང་དང་། དགོན་པ་
 གྲ་ཆང་གཏོར་བྱལ་གྱི་ཁང་པ། དེ་བཞིན་རྒྱའི་ལས་ཁུངས། ཐ་ན་གྲོང་མི་ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་
 རང་བཀག་ཉར་ཁང་སོགས་འདྲུགས་གཉེར་བྱས་ཏེ་བོད་མི་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོ་སྡེབ་གཅིག་ཏུ་བཙོན་
 འདྲུག་བྱས་ཡོད།

དེ་བཞིན་གོང་དུ་ལམ་ཙམ་ངོ་སྟོན་ཞུས་པ་ལྟར། ལྷ་སའི་ནང་བོད་སྐྱུག་མང་པོ་
 ཞིག་གིས་གསང་བའི་སྒྲིག་འདྲུགས་འདྲ་མིན་བརྒྱུགས་ཁོངས་ནས་རང་གི་བྲོགས་པོ་ལྷ་ས་བྱང་
 སྐྱུགས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་ལྷན་གསུམ་པའི་ཁོངས་ཀྱི་ཕུ་གུ་ལོ་ ༡༦ ལས་མ་སོན་པའི་ཆེ་དྲོར་དང་།
 ལྷ་བརྒྱན་ཆུ་བྱང་གི་སྒོ་བཟང་བལྟན་འཛིན། འངམ་དབྱངས་དཀྱིལ་ལ་སྟོན་མཁན་སྒོ་བཟང་
 ལྷན་གྲགས་སོགས་བོད་སྐྱུག་དུག་ཉིན་གཅིག་ལ་སྡེབ་གསོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡང་བའི་
 དག་གཞིན་བྱས་པ་ཙམ་མ་ཟད། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་གཅིག་བདུང་གསུམ་གྲོལ་གྱི་ལས་
 འགུལ་སྡེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་བཟོ་གྲུ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་ལས་ཤེད་ཆོ་
 ཀོང་པོའི་ནང་སྒོ་བ་སྒྲོང་འཛིན་གྲུ་ཟེར་བ་སོགས་ཚུགས་ནས་སྤར་ཡང་བོད་མི་ནང་ཁུལ་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་སྒྲིན་འདྲུགས་དང་། འཐབ་ཚྭ་ཤེད་བརྒྱུག་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་བོད་མི་དང་
 རྒྱ་ལས་པ་ཁག་ཅིག་བཅས་སྐྱུག་སྒྲོང་སྤྲོ་ཆོགས་འོག་རང་གི་དང་ཆུ་ལ་མཆོངས་པ་སོགས་ཤེད་
 དགོས་བྱུང་སྟེ། རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་གདུག་རྩལ་ཅན་དེའི་ནང་བོད་མི་མཐོ་དམན་
 བར་གསུམ་ལ་མི་སྒྲོད་ལས་འདས་པའི་སྐྱུག་སྒྲོང་སྒྲོང་དགོས་བྱུང་བ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཕྲ་བརྒྱུད་
 ཐབས་མེད་པ་བཅས་སོ།། ༡༡

༡༡། གཞིན་ཅི་དུག་གི་ཞེས་པ་བཞུགས་པའི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་བསྟན།

ལྷ་མོ་སྒྲུབས།

རབ་བྱེད་ལྔ་པ།

འཆི་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ལའང་།

༡། ཐོག་མར་དགུན་དུས་ཀྱི་ནམ་པ་མི་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱས་པ་ནི།

དེ་ནས་དགུན་གྱི་དུས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ཆོ་དགུན་ཟླ་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བ་ཡི། །དུས་
ཀྱི་ཆུང་གཡབ་བྱེད་པོས་སྦྱུལ་བ་བྱུང་། །དེ་དང་ཡང་ཡང་འགྲོགས་པས་ཡིད་གཙུགས་བཞིན།
ཁ་བའི་ཕུང་པོས་སྦྱོགས་ཀྱན་བྱུང་བར་བྱས། །༡། འབྲུགས་པས་ཡན་ལག་འབྲུམས་ཏེ་རབ་
ལྷུང་བའི། །སྐར་ཐེང་སྦྱ་གྱི་རི་ཆུང་གིས་གཙུགས་པ་ཡིས། །ཕྱི་མར་བཟུགས་ཏེ་ས་ལ་བབས་
པ་ནི། །མེ་ཏོག་དཀར་པོ་གཏོར་བའི་ཚུལ་བཞིན་མངོས། །༢། ས་འདྲིན་སྡོ་ལྷང་གོས་བྲལ་
གཅེར་བྱ་ནིད། །མངོས་པ་མི་མཐོང་དུས་ཀྱི་དགའ་མ་ཡིས། །ཡུལ་གྱི་མཛའ་བོ་དྲངས་བར་
བགྱི་བའི་སྦྱད། །དར་དཀར་གོས་ཀྱིས་འགོབས་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །༣། བྱང་རིག་མི་བཟོད་
མི་ནམས་རེ་བ་ཡི། །གང་དུ་ཉི་ཟེར་སྤང་བར་འབྱངས་ཤིང་འཁོད། །དྲིད་སྦྱིས་མ་རྩས་ཆ་

ཟེར་སྒྲིངས་པ་ཡིས། རིངས་པའི་བྱགས་གྱིས་སྤྱར་དུ་འབྲོས་པ་བཞིན། །༤ དེ་མཐོང་རེ་
ཐག་ཆད་ཅིང་བྱམ་གྱར་པའི། རྒྱ་སྤྱང་རྒྱན་ནམས་རྒྱ་བ་རབ་བཅད་དེ། ལ་ཡི་འོག་དུ་བྲོས་
ཤིང་བྲག་རི་ཡི། གཟུགས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་ཐོལ་གྱིས་གནས་པ་བཞིན། །༥

དོན་ཇི་བཞིན་པ་ནི། དེ་ནས་དགུན་དུས་སྤེབས་པའི་ཆེ་དགུན་ཁའི་ཁྲ་བ་གསུམ་
པོ་ནི་ཤིན་དུ་གང་ངར་ཆེ་སྟེ། གང་ལྟགས་དང་མཉམ་དུ་ཁ་བ་སྒྲབ་སྒྲབ་སྒྲོགས་ཀྱན་བབས་
པས་རི་ནམས་མཛེས་པར་གཡོགས། མི་ནམས་འབྲུགས་ནས་ཉིན་ཁྲག་རྩོ་སར་འཆངས་ན་
ཡང་དོད་མེད། རྒྱ་སྤྱང་ཆེན་པོ་ནམས་ལའང་དར་ཆགས། ཞེས་པའོ། །སྤྱི་གྱིའི་རྒྱུད་ནི་
སྤྱི་གྱི་ལྟར་རྫོ་བའི་རྒྱུད་ཞེས་བར་སྤང་མཐོ་སའི་རྒྱུད་ཤིན་དུ་དག་པོ་ཞིག་ལ་གོ། །

༡ གཟུགས་ཅན་རབ་རྟོག་སྟེ། ཀླང་པ་ཐོག་མ་གཉིས་བྱུང་མིན་གཟུགས་ཅན་
དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནམས་འགྱུར་རབ་རྟོག་ ། ༢ ཉིང་འཛིན་ངག་དོན་དཔེ། དེ་ཡང་རྒྱང་
པ་ཐོག་མ་གསུམ་ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག་དང་ཐ་མ་དཔེའི་ངག་དོན་ནོ། ཆོག་འགྲེལ་ནི། འབྲུགས་
པས་རང་གི་ཡན་ལག་ནམས་འབྲུམས་ཏེ་བར་སྤང་ནས་རྒྱུད་བའི་སྐར་མའི་སྤྱོད་བ་དེ་དག་
རྒྱུད་གི་སྤྱི་གྱིས་གཙུགས་ནས་སྤྱོད་མར་བསྒྲགས་ཏེ་ས་ལ་བབས་པ་དེ་ནི་མེ་ཉོག་དཀར་པོ་གཉོར་
བའི་ཚུལ་བཞིན་མཛེས་སོ། ཞེས་ཁ་བ་འབབ་པ་ནི་རྒྱུད་གིས་གཙབས་པའི་སྐར་མའི་ཐེགས་
མ་འཐོར་བར་རབ་བཏགས་བྱས་པའི་བྱགས་ནས་གནམ་གཤིས་ཤིན་དུ་གང་བའང་གོ་བར་
བྱའོ། ། ༣ གཟུགས་ཅན་རབ་རྟོག་སྟེ། རི་བོ་སྤྱོད་ཀྱི་གོས་མེད་གཅེར་བུར་གྱུར་
ཅས་པ་ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག་དང་། དགུན་དུས་དགའ་མའི་དང་ཡུལ་སྤྱོད་ས་མཛའ་བོའི་
གཟུགས་སུ་བྱས་ཤིང་། ལྟག་མ་དཔེའི་རབ་རྟོག་སྟེ་བྱགས་ནས་ཁ་བས་ཡོངས་སུ་གཡོགས་
པ་གོ་བའོ། ། ༤ མེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་ །༥ མེམས་མེད་རབ་རྟོག་ །

ཁ་། འཆི་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འཇིགས་པ་བསྟན་པ་ལའང་།

༡༥ དུས་ཁྲོད་ཀྱི་འཇིགས་པ་མཐོང་བ།

དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཆོ་ཡང་གཞིན་ཅུ་དག་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་ནས་བྱང་
སྤྱོད་སྤྱི་ཕྱི་ཉེ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་འདས་པ་དང་། རིའི་དོགས་ཀྱི་དུས་ཁྲོད་རབ་དུ་མི་བཟད་
པ་ཞིག་དང་ཉེ་བར་ཕྱིན་ནོ། དེ་ཉིད་ན་རོ་བསྐྱེད་པའི་དུ་བས་ནི་རབ་དུ་དགྲིགས། གཉེན་
འདུན་གྱི་སྤྱོད་པོ་བྱ་བ་དང་། བྱ་ཁོད་དང་། ཁྲི་དང་། ཅེ་སྤྱང་གི་སྒྲ་ནས་པ་དུ་མ་ནི་གྲག། ཁོ་
ནས་པར་བམ་པ་དང་། ནམ་པར་བྱགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་ཀྱི་སྤང་པོས་ནི་ས་གཞི་ཡོངས་
སྤྱ་གང་སྟེ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟར་འདུག་པ་མཐོང་ནས། ཕུ་པོ་གསུམ་ནི་ཤིན་དུ་སྤྱགས་ཤིང་
(སྤྱག་ཅིང་) སེམས་སྒོང་སྒོང་པོར་གྱུར་ཏེ། གཞིན་ཅུ་འདོད་ལྟའི་བྱས་ཐོགས་དག་ལ་སྤྱས་
པ། ༡ གྱེ་མ་དེ་རིང་གཤིན་རྗེས་ཁྲིད་དམ་ཡི་དྲགས་འགའ་ཡིས་བསྐྱེད་སྤྱས་སམ་རང་ཉིད་སྤྱོས་
ཏེ་འབྲམས་གྱུར་ཏམ། །འདི་འདྲ་ཅི་ཞིག་སྤྱལ་པོ་འམ་སྤྱིན་པོའི་སྤྱོང་བྱེད་ཉིད་དམ་དཔུལ་
བ་ཞེས་པ་འདི་འམ་ཅི། །རང་དབང་ལྷན་ན་སྤྱར་དུ་འཇིགས་པ་འདི་ལས་བྱོས་ཏེ་རང་གི་གནས་
སྤྱ་འདུག་པར་རིགས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་སྤྱིག་པ་འདི་འདྲ་སྤྱན་ཆད་ནམ་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་
བར་མ་གྱུར་ཅིག །༡

ཀུན་ནི། ༡ མི་སྤྱད་པ་དང་འཇིགས་པའི་ཉམས་ཅན། ༢ བརྟེན་པའི་རབ་སྤེལ་
ཏེ། ཐེ་ཆོམ་བྱང་ཕུལ་བྱང་། འཇིགས་པའི་ཉམས་། ཤེས་སྒྲོན་དང་བཅས་པས་སོ། །ཆོག་
དོན་གོ་སྤྱ།

བམ་པ་དང་བྱག་པ་ནི་རུལ་པའི་དོན་ཡིན་མོད། བྱགས་པ་ནི་རུལ་ནས་འདམ་བག་
ལྟར་གྱུར་བར་གོ། །བམ་ནི་རོ་ལའང་ངོ་། ཀེང་རུས་ནི་རུས་པ་དཀར་སིང་སིང་དང་། རུས་
སྒྲོམ་ཆ་ཆང་ལའང་། སྒོང་སྒོང་པོ་ནི་སྒོ་མི་གསལ་བའམ་ཡི་སྤྱག་པ། དངངས་འཆབ་སྤྱེས་
པ་ལའང་། སྤུལ་བ་ནི་རུལ་བ་དང་། སྤུལ་པོ་ནི་རུལ་དུ་འདུག་པའི་ནད་གཏོང་བའི་འདྲེ་

སྲིན་རིགས་ཤིག །

༡༽ འཆི་བ་རྒྱུ་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ནི།

གཞིན་ནུ་ལོགས་པའི་སྒོ་བྱོས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། འཆི་བ་ཞེས་འདི་སྒོ་གཞགས་ཀྱན། ཇིས་
པར་འཛོམས་པའི་མཚོན་ཆ་ཡིན། །གཤིན་མེད་ཁ་ནི་འཛིགས་རུང་བ། །འདི་ཡིས་མི་འཛོམས་
སུ་ཞིག་ཡོད། །༡༽ དང་པོ་སྒྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་ནས། །འཆི་བ་ཁོ་ན་ཆས་སུ་བྱས། །ཞ་དང་
ན་བའི་ལམ་བཟོད་དེ། །འཆི་བ་དག་གནས་སུ་མཛོན་པར་འགྲོ། །༢༽ སྒྲོ་བས་ཀྱིས་བརྒྱུ་
པར་བྱ་བ་འཕ། །ཞོར་དང་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲུ་བ་འཕ། །གཡོ་སྒྲུ་མཁས་པ་གང་གིས་ཀྱང་། །སྐད་
ཅིག་བཤོལ་བར་རུས་པ་མེད། །༣༽ གཉེན་འདུན་དུ་བས་མཐའ་སྐྱོར་ཞིང་། །མགྱིན་པའི་
དབུགས་ནི་བརྒྱུད་མར་བཅིགས། །འཕྲལ་དུ་ལུས་འདི་འདོར་བའི་ཆོ། །རང་དབང་ཅུང་ཟད་
ཡོད་པ་ཡིན། །༤༽ ཤིན་དུ་མཐོ་བའི་རི་པོའི་ཚོམ་དུ་བྱོས་སམ་དཔག་བསམ་ཤིང་སྤྱོད་འཕ།
།གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚའི་ནང་དུ་གཤ་བམ་དབེན་པའི་བས་མཐའ་འཕ། །དོན་མེས་
བཅིགས་པའི་དུ་བར་ཡིབ་སྒྲེ་འདྲི་གཏུང་འཆི་ལས་ཐར་མིན་ཏེ། །ཆངས་སོགས་སྒྲ་ཆེན་དག་
ཀྱང་རང་ཉིད་འཆི་འགྱུར་སྒྲོ་བ་རུས་སུ་ཡང་མེད། །༥༽ འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དངོས་གང་སྒྱུས་
ནས་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་སྒྲོས། །དུས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཐིགས་ཅམ་འགྱུར་
ལྷན་པོ་རྩལ་ཕྱན་ལྷག་མར་འགྱུར་བ་སྒྲེ། །ཡོངས་འདུའི་སྒྲོན་པ་ཐལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །སྒྱིས་པ་འཆི་ཞིང་འདུས་པ་ཀྱན་བུལ་བསགས་པ་ཡོངས་
འཛད་ཏེག་པ་འགའ་ཡང་མེད། །༦༽

དོན་ནི། སྒོ་གཞགས་ཐམས་ཅད་འཆི་ངེས་པ་སྒྲེ་དུ་བར་མ་གྱི་བ་སུ་ཡང་མེད་པ་
དང་། དེ་ཡང་དང་པོ་སྒྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་ནས་ཞ་དང་ན་བའི་ལམ་དག་བཟོད་དེ་འཆི་བ་དག་
གནས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ། འཆི་བའི་དུས་ལ་སྒྲོ་བས་ན་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྒྲོ་བས་དང་ཞོར་
དང་ཐབས་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡོལ་བར་མི་རུས་པ། ཐ་མར་གཉེན་འདུན་

དག་གིས་བསྐྱར་ནས་དུ་བ་དག་མཐོང་བཞིན་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་འདོར་རང་དབང་མེད་
པར་སློག་འགག་ནས་ནམ་ཤེས་འགྲོ་བའོ། །སུ་ཞིག་མཐོ་བའི་རི་ཅེ་འམ་དམའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་གང་དུ་འང་འབྲོ་ས་དང་ཡིབ་ས་མེད་ལ། ཚངས་པ་དང་ལྷ་ཆེན་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱོབ་
ཀུས་མེད་པར་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱང་འཆི་བར་འགྱུར། མདོར་ན། ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ་
སྟེ། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་འང་ཚུ་ཐིགས་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཅིང་རི་རབ་ལྷན་
པོ་འང་རྩལ་ཐུན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་འགྱུར། སྐྱེ་དག་
ཀུན་སྐྱེས་པའི་མཐར་འཆི་བྱིང་འདུས་པའི་མཐར་འབྲལ་ལ་བསགས་པའི་ནོར་ཀུན་ཡོངས་
སུ་འཇོག་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་ཉག་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར་མེད་དོ།

ཀྱན་ནི། ༡ གཟུགས་ཅན་ཉམས་ལྷན་སྟེ། རྒྱུ་འཇིག་ཟུགས་ཅན་དང་འཇིགས་པའི་
ཉམས་བཅས་པས་སོ། །༢ བརྟེན་པའི་རབ་སྟེལ་ཏེ། སྐྱེར་འཇིགས་ཉམས་དང་། ཀྱང་པ་
གཉིས་པ་ནི་འུད་བཞིན། གཞན་ཡང་རིགས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དེ། ཀྱང་པ་དང་པོའི་ཤུགས་
བརྟེན་གྱི་བཅས་མ་ཐག་པའི་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱིས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་ལ་དེ་དག་ཡང་ཕན་
ཚུན་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་བས་སོ། །༣ འདི་ཡང་བརྟེན་པའི་རབ་སྟེལ་ཏེ། འཇིགས་ཉམས་
དང་། འབྲས་བུ་འགོག་པ་དང་། ཀྱང་པ་ཐ་མ་འུད་བཞིན་དང་བཅས་པས་སོ། །༤ བྱ་བ་རང་
བཞིན་བཞིན་པའི་སྟོང་ཇི་འཇིགས་ལྷན། །༥ ཀུན་བྱུང་དོན་གཞན་བཞོད་པ། །༦ དུ་མའི་
ཀུན་བྱུང་དོན་གཞན་བཞོད་པ་སྟེ། ཉག་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མང་དུ་བཞོད་པས་
སོ། །ཡང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་བཞིན་པའི་རྒྱུ་ཡང་ངོ་།

༡༥ འཆི་བའི་ངང་ཚུལ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བ།

དེ་ནས་གཞོན་ནུ་དག་བ་ཅན་གྱིས་གོགས་དག་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུར་ཁོད་ནང་དུ་
ཁྱིད་དེ། རོ་ནམ་འགྱུར་མི་སྦྱག་ཅིང་སྐྱི་བྱུང་བྱེད་པ་དུ་མ་དག་རིམ་གྱིས་ལྷར་བཅུག་ནས་སྦྱས་

པ། གྱི་དྲུག་སྒྲི་བོའི་དུས་མཐའ་འཛིགས་རུང་སྟོས། །སྟིང་པོ་མེད་ཅིང་བྱས་པ་མི་གཞོ་བའི།
།ལུས་འདི་ནམ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱུ་བ་ཉིད། །གསོ་དང་སྐྱུང་བ་དོན་མེད་ངལ་བར་ཟད། །༡༡ རྩོན་
ཆེ་རིན་ཆེན་ཅོད་པན་རབ་བཅིངས་སྒྲུ་ཅིའི་དོག་པས་ཡང་དག་བྱུགས། །ཅུང་ཟད་བསྐྱུར་བས་
གསེར་གྱི་ན་རྒྱན་སན་རྒྱན་སིལ་ཞེས་བསྐྱུར་བྱེད་པ། །འདིར་ནི་ཁྲིག་དང་ཐལ་བས་བྱུགས་ཤིང་
དུལ་ཆགས་སྒྲི་ནི་སེར་སྐྱར་གྱུར། །སྒྲི་ནམས་ཉལ་བའི་ལག་པའི་བར་ན་རིལ་རིལ་འབྲེ་ལྟོག་
གནས་པར་བྱེད། །༡༢ ལྷ་ཡི་གོས་གྱིས་རོ་སྟོད་ལེགས་གཡོགས་རས་དཀར་འཇམ་པས་སྦྲད་
དགྱིས་ལ། །སྒྲི་དྲི་ག་དོ་ཤལ་ནོར་བུའི་འོད་གྱིས་པགས་པའི་མདངས་དཀར་ནམ་གསལ་བ། །དེ་
རིང་རོ་རས་རུལ་ཞིང་རྩལ་མོ་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཅུང་ཞིག་གཡོགས། །རྩ་ཡི་ཞགས་པས་མཁྲིག་ལ་
རབ་བཅིངས་དོ་བ་ནམས་ལ་གནས་ཏེ་འདུག །༡༣ རྩ་ཡིས་ལུས་བཀྲུས་མར་གསར་ལེགས་བྱུགས་
ཆ་གང་གཞོད་པས་མི་རིག་ལ། །སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བདེ་བར་ཉལ་ཞིང་བུད་མེད་རིག་པས་ཆོམ་གྱུར་
པ། །དེང་འདིར་སྦྲད་པ་རྒྱ་སེར་རབ་ཟགས་གཅེར་བུར་ས་གཞིའི་ངོས་སུ་འབྱེད། །ཅི་སྐྱུང་དེགས་
པས་མཆོ་ནོན་དྲག་བཏབ་ཤ་རུས་སྒྲིགས་བཅུར་འཐོར་བར་གྱུར། །༡༤ ལང་ཆོས་ནམ་དེགས་ཁིངས་
པ་རྒྱས་ཤིང་འབྱིང་བག་ལྷན་པས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ། །གཞོན་ཤ་རབ་ཆགས་ནུ་འབྱུར་མཛེས་ལྷན་ཆང་རའི་
སྒྲིན་གྱི་ཁྱར་འཛིན་ལ། །དན་ཤ་ནམས་ལྷག་མ་མེད་བྱས་རྩ་རྒྱས་བལ་ལ་ལྷ་བ་བསྐྱུམས། །ཀེང་
རུས་འདི་འབྲེལ་ལུས་ཅན་ནམས་ལ་སུན་འབྲིན་དངོས་སུ་སྟོན་བྱེད་བཞིན། །༡༥

སྟིང་དོན་ནི། ཤི་བའི་བཅའ་རོ་དང་གསོན་དུས་གྱི་ལང་ཆོ་བསྐྱུར་ཏེ་སྒྲི་བ་བསྐྱེད་
ཅིང་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་བ་སྟེ། ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ། །རྩ་བ་ནི་འདིར་རྟེན་མར་རོ།

རྒྱན་ནི། ༡ འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པ། ༢ ༣ ༤ ༥ འདི་ནམས་སྟིང་རྩེ་མི་སྐྱུག་
འཛིགས་རུང་བཅས་འདྲེས་པའི་སྟེལ་མའི་ཉམས་ལྷན་ནོ། །ཆེས་རྟེན་པ་ཐ་མ་ནི་ནམ་འགྱུར་
རབ་ཏོག་ཡང་རོ།

གཞོན་ནུ་མཉེས་གཤེན་བཟང་པོས་སྐྱས་པ། ཡུན་རིང་དུས་ནས་གཅེས་པར་བཟུང་། །ཟས་

དང་གོས་ཀྱིས་མགོན་དུ་གཉེས། རྟག་པར་འཛིན་པའི་ལུས་པོར་ནས། རྫོང་ས་པའི་སེམས་དེ་
གང་དུ་སོང་། ༡༡ གཉེན་ཞེས་འབྲུལ་པས་ཆགས་ཆགས་ནས། རྩེད་ཟེད་གཞོད་པའང་མི་
བཟོད་པའི། སངས་པ་དེ་འདིར་ས་མཐའ་རུ། གྲེ་མ་ཁྲིལ་མེད་ནམས་ཀྱིས་དོར། ༡༢ སྤྲི་ག་
དང་མི་སྤྲི་ག་སྤྲི་བོ་ལ། སྤང་མིག་མཚོན་དང་ཆགས་པ་ཡི། ཟུར་གྱིས་ལྟ་བུ་དེ་མིག་དེ་གཉེས།
ཁྲ་ཡིས་བདོན་ཏེ་མཁའ་ལ་བྱེད། ༡༣ སོ་ཅི་དམར་བ་དྲི་བཟང་ལྟན། བེམ་པ་ལྟར་འཇམ་
མཆུ་དེ་ཡང་། དགའ་མའི་མཆུ་མཛེས་བཏང་ནས་དེང་། བྱི་དང་ཁ་ནི་སྦྱོར་བར་བྱེད། ༡༤
ལྷེ་འདིས་མི་བཟད་རྒྱན་དང་ནི། ཚིག་རྒྱུ་བ་གཡོ་སྦྱུའི་ཚིག་སྒྲིས་ཞེས། ཁྲོས་པ་རྩྱུ་སྦྱོག་ཅུག་
པ་ཡི། མཆུ་ཡིས་གྲེ་བའི་ལུག་ནས་འདོན། ༡༥ ལུས་ཁྲོད་གསོ་བའི་ཆེད་ཅམ་དུ། སྤྲི་ག་
དང་གཞོད་པ་དུ་མ་བྱས། ཞེས་ཏེ་ཁྲ་དང་བྱ་གོད་ནམས། ལུས་ཐུལ་སྦྱིང་ཡང་ཟ་བར་བྱེད།
༡༦ རོ་ནམས་འབར་བའི་མེས་སྤྲི་ག་ཅིང་། དུ་བས་རབ་དཀྱིགས་ཅིལ་ཅིལ་སྦྱོག་ སེམས་
དེའང་མི་བཟད་སྤྲི་ག་པའི་མེས། དཔྱུལ་བའི་གནས་ན་སྤྲི་ག་པར་དེས། ༡༧ ལུས་ཀྱི་གཞི་
ལ་སྤྲི་ག་བསྐལ་དང་། ལས་ཚུལ་རི་མོ་ནམ་པར་བྱ། མངོན་སུམ་གྱུར་ཀྱང་མི་ཤེས་པ། གྲི་
དུད་རང་ཉིད་བསྐྱུས་པར་ཟད། ༡༨

སྦྱིང་དོན་ནི། གཅེས་པའི་ལུས་ཀྱང་གི་རྗེས་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་
དང་གསོན་དུས་སྤྲི་ག་པ་མང་པོ་བྱས་ཚུལ་སྦྱར་ནས་མི་ཆེ་སྦྱིང་པོ་མེད་པར་བྱས་ཚུལ་ལ་བསམ་
ཞིང་སྦྱོ་བ་སྦྱེད་པ།

ཟུན་ནི། ༡༩ བྱ་བ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་བཟོད་པའི་སྦྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལྟན། ༢༠
བྱ་བ་འགལ་བའི་རིགས་མཐའ་གསལ་བཅས། འདིའི་དོན་ནི་གི་པོས་རང་གི་གཉེན་ནམས་
བསྐྱར་ནས་སོང་བར་ཡང་འབྲེལ་འགྲོ་ན་ཡང་། གཉེན་ཚོས་བཅ་རོ་དུར་སར་བཞག་པར་
གོ་ན་འོག་མ་དག་དང་འབྲེལ་ཆེའོ། རྩེད་འབྲེལ་ན། འདི་ནི་ངའི་གཉེན་ཉེའོ་ཞེས་བཟང་
བ་དང་བཟན་པ་ཕན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ནར་འབྲུལ་པས་གིན་དུ་ཆགས་ནས། དེར་གཞོད་

པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་ཤིན་ཅིང་ཡིད་ཡངས་པ་གང་དེ་དེ་ནི་དཔེན་པའི་དྲུང་ས་འདིར་ཁྲེལ་
མེད་དེ་ནམས་གྱིས་དོར་རོ། །ཞེས་དྲུང་སར་བཞག་རྗེས་ཁྱ་ཏ་སོགས་གྱིས་ཟས་སུ་བྱེད་
ཚུལ་བྱས་པས་སོ། །༡༣ བཏེན་པའི་རབ་སྤེལ་ཏེ། རིམ་བུལ་བྱུན། རྣམ་གྲངས་གཞན་
བཞིད། སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་དང་བཅས་པས་སོ། །༤ བཏེན་པའི་རབ་སྤེལ་ཏེ། ཀྲང་པ་དང་
པོ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཞིད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཆོས་དཔེ། སེམས་མེད་རབ་ཏྟོག་ མི་
སྤྱུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པས་སོ། །༥ བཏེན་པའི་རབ་སྤེལ་ཏེ། སེམས་ལྡན་རབ་ཏྟོག་
།རྣམ་གྲངས་གཞན་བཞིད། དག་བྱུལ་ཉམས་དང་བཅས་པས་སོ། །༦ གོང་མཚུངས། ་
བཏེན་པའི་རབ་སྤེལ་ཏེ། ཀྲང་པ་ཐོག་མ་གཉིས་བྱ་བ་རང་བཞིན་བཞིད་པ་དང་། གསུམ་
པ་གཟུགས་ཅན། སྤྱིར་འཛིགས་ཉམས་དང་བཅས་པས་སོ། །༧ བཏེན་པའི་རབ་སྤེལ་ཏེ།
རང་བཞིན་བཞིད་པ་དང་གཟུགས་ཅན། སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་དང་བཅས་པའོ། །

༡༥ ཐར་པའི་བདེ་བ་འཛོལ་བར་བསྐྱུལ་བ།

དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། སུ་པོ་གསུམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཡིད་སྦྱོར་བར་གྱུར་ཏེ་རུ་པོ་གསུམ་
པོ་ག་ལ་བ་དེར་འགྲོ་ཞིང་། བདག་རྣམས་སྒྲོན་ཆད་མི་ཤེས་པ་དང་ང་རྒལ་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་
རྟག་ཏུ་ཕན་པར་བྱེད་པ་བྱིད་ཅག་གི་བདེན་པའི་ཆོག་ནར་མི་སྟན་ཞིང་མ་གྲུས་པར་གྱུར་པ་དེ་
དག་བཟོད་པར་མཛོད་ལ། དེང་སྒྲན་ཆད་མཁས་པའི་སྤྱོད་པོའི་རྗེས་སུ་འདུག་ཅིང་སྦོམ་མ་བཞིན་
གནས་པར་བྱ་ཡི། བྱིད་ཅག་གིས་ཅི་ནས་འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱུལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་
ལས་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་སོ། །གཞོན་ནུ་ལེགས་པའི་སྒོ་
གྲོས་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ་སྤྱི་རྣམས་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ཁོ་
པོ་ཅག་གིས་ཐོག་མ་ནས་བྱིད་ཅག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་སེམས་ཀྱང་བྱིད་ཅག་རྒྱགས་པ་དང་
ང་རྒལ་གྱི་དུག་གིས་སྦྲགས་པས། ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིའི་སྒོར་དུ་མ་གྱུར་གྱི།
ད་ནི་འཁོར་བའི་སྒྲོན་འདི་ལྟ་བུ་མཛོད་སུམ་དུ་མཛོད་ཞིང་དགེ་བའི་ལམ་ལ་འདུག་པར་འདོད་

པ་ནི་གིན་དུ་ལེགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་འབྱུང་བའི་གནས་རིམ་གྱིས་བསྟན་གྱི་ཚུར་
 ཤོག་ཅིག་ཅེས་ཏེ་རེ་ཞིག་ཆོག་མཁན་སུ་བཅད་པས་ཀྱང་སྤྲོས་པ། སྟོགས་དག་ལེགས་སོ་དེ་རིང་
 དམ་པའི་ལམ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་ལེགས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲི་ག་ན་འཆིའི་སྒྲུག་
 བསྐྱལ་རང་བཞིན་འཁོར་བ་སྟེ། །རབ་དུ་ཞི་བ་ཕྱུང་ན་ལས་འདས་བདེ་བ་དེ་ནི་སྒྲ་ན་མེད། །སྒྲིན་
 དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅོད་བཅོལ་དེ་འདྲིན་ཤེས་རབ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ། །༣ དེ་དག་
 མང་དུ་ཐོས་པའི་ནོར་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གཏོར་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉིན་བསྟེན་དང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལས། །ཐོབ་པ་ཉིད་ཕྱིར་མཛོན་པར་དགའ་
 བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གང་ན་བར། །ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པའི་བཤེས་གཉིན་མཁས་པ་དེ་དབྱེར་
 སྤྱར་དུ་འདོད་བ་རིགས། །༩ ཞེས་སྤྲོས་ཏེ་ས་ཚུགས་དེ་ལས་དཔག་ཆད་ལྔ་འདས་པ་ལས་
 མཛོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པའི་
 བཤེས་གཉིན་ཞེས་བྱ་བ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ག་ལ་བ་དེར་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །

སྒྲིང་དོན་ནི། འཆི་བ་མི་དྭག་པའི་ཚུལ་མཐོང་ནས་འཁོར་བར་ངེས་འབྱུང་སྒྲུས་
 ནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་འཛོལ་བར་འདུག་པའི་ཚུལ་དག་བཀོད་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་གོ་བདེའོ།

རྒྱན་ནི། ༡ དག་དོན་མི་ལྡན་གཟུགས་ཅན། ༢ སྒྲིན་ཡོན་རང་བཞིན་བཅོད་
 པ། ༣ རྒྱ་འབྲས་ཕྱིར་བའི་རང་བཞིན་བཅོད་པ། ཆོག་དོན་གོ་སྒྲ་ཡང་བཅོད་བྱ་བ་རྒྱ་
 ཆེ་བས་སྒྲིགས་ཙམ་སྟོན་ན། ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་རྒྱ་པ་གཉིས་པས་ཀྱན་འབྱུང་དང་
 སྒྲུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་བསྟན་པ་དང་། གསུམ་པས་འགོག་བདེན་དང་། བཞི་བས་ལམ་བདེན་
 བསྟན་པའོ། དེ་ཡང་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པའི་རྒྱ་པ་དང་པོས་ལམ་བདེན་དེ་ཡང་མང་
 དུ་ཐོས་པ་དང་བསོད་ནམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་། གཉིས་པས་དེ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་
 ལ་རག་ལས་པ། རྒྱ་པ་ལྟག་མས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ།

༡༥ དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་ཆེན་དག་ཀྱང་ཕྱག་གི་གནས་མིན་པར་བརྟན་པ་ནི།

དེ་ནས་གོང་བྱིར་ཡངས་པའི་དབུས། སྐྱིད་ཆལ་ནམས་གྱིས་ཡོངས་བསྐོར་བ། རིན་
ཆེན་ཅིག་པ་རབ་བརྟན་ཅིང་། བྱུ་རུའི་ཀ་བ་གསལ་ཞིང་མངེས། །༡ གསེར་གྱི་བས་
ནམ་སྤྲས་པའི། འོད་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་འགོངས་བྱེད་པ། རྣམ་ཡང་སྐྱོ་བ་མེད་པ་ཡི། མཛོན་
པར་དགའ་བའི་གཞལ་མེད་མཐོང་། །༢ བ་གམ་ཨན་ད་རྩི་ལ་གྱི་འོད། སྤྱོད་བསངས་ནམ་
མཁའི་གོས་སྤོགས་ནས། འོར་བུའི་དོག་ནི་རབ་འབར་བས། འཏྲ་བ་དུན་ལྷན་པར་བྱེད་པ་
བཞིན། །༣

འཕྲོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བའམ་གོང་བྱིར་གྱི་བཀོད་པར་བརྟགས་པའི་རིགས་ཏེ། ནང་གསེས་
སྟ། ༡ རྣམ་ཐོག་གསལ། ༢ རབ་བཞིན་བརྟགས་པ། ༣ དཔེ་དང་སྤྱིད་མིན་རབ་ཏོག་
དོན་གོ་སྟ།

དེ་ལྟ་བུའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་སྐོ་ཁང་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་ཆངས་པ་དང་། ལྷ་
ཡི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱབྱེན་དང་། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བཞིའི་གཟུགས་གནས་པ་ལས། གཞོན་ནུ་
ལྷན་པ་ཅན་དེས་དེ་དག་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་གོགས་དག་ལ་སྤྲས་པ། སྤྱིད་གསུམ་མེས་པོ་འཕྲོག་
བྱེད་ནི། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བཅས་འདིར་བཞུགས་ན། བྱུག་དང་མཆོད་པ་མི་བྱེད་པར། སྐྱབས་
གནས་སུ་ཞིག་གཞན་དུ་འཛོལ། །༡ གཞོན་ནུ་དགེ་བ་ཅན་གྱིས་སྤྲས་པ། བསོད་ནམས་
དེགས་བཅས་སྤྱིད་ལས་མ་གྲོལ་ལྷ་ཆེན་འདི་དག་ཕྱག་འོས་མིན། ལྷ་ཡི་ལྷ་མཆོག་སྤྱིད་ལས་
ནམ་རྒྱལ་བུ་དབང་སྤྲས་བཅས་ཕྱག་བྱར་འོས། འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་ཟུ་མ་དེ་ཡི་ཆབ་སྐོ་སྐྱོང་
བཙོན་གནས་པ་ནིད། འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པ་མཆོད་པའི་ཡུལ་དེ་གཞལ་མེད་ཁང་བཞུགས་བལྟ་
སྤྱིར་འདོང་། །༢

ཆོག་དོན་ནི། ཆངས་པ་དང་བྱབ་འཇུག ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་

ཕྱིན་དང་། གཤིན་རྗེ། རྒྱ་བདག །གནོད་སྤྱོད་སྐྱོན་སྐྱོན་དང་བཅས་དཀར་ཕྱོགས་སྤྱོད་
བའི་ལྷ་ཆེན་འདི་དག་ལས་སྐྱབས་གཞན་ཅི་དགོས་དད་གྲུས་དང་མཆོད་པ་བྱོས་ཞེས་པའི་
ལན་དུ། ལྷ་ཆེན་འདི་དག་དཀར་ཕྱོགས་དགེ་བར་དད་ཅིང་བརྟོན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཐུ་ཙམ་ལྡན་ཡང་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་པས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་
སུ་རེ་ནས་ཕྱག་འཆལ་བར་མི་འོས། ལྷ་ཡི་གཙོ་བོ་དག་གིས་ཀྱང་བཀུར་ཅིང་འགྲན་ཆེ་བའ་
བའི་ལྷ་ཡི་མཆོག་སྤྱད་པ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཐུབ་དབང་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅས་ནི་ཕྱག་འོས་བརྟེན་འོས་བསྐྱེད་གཏན་གྱི་སྐྱབས་གནས་དམ་
པ་ལགས། ལྷ་ཆེན་འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་སྐྱ་མ་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་ཆོས་དང་ཆོས་པ་དག་གི་སྒོ་
སྤྱང་ཙམ་ལ་བརྟོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པའི་མཆོད་
ཡུལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་དེ་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་པས་
མངལ་དུ་འགྲོའོ།

རྒྱུ་ཞེ། ༡ རྒྱས་འགོག་པ། ༢ རྒྱར་བའི་རང་བཞིན་བསྟགས་པ།

༣༥ ཕྱག་དང་མཆོད་པར་འོས་པའི་སྐྱབས་གནས་དག་བརྟེན་པ།

དེ་སྐད་སྐྱས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
སྐྱ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྷར་དཔལ་ནི་རབ་དུ་འབར། མཆོད་དང་དཔེ་བྱད་ནམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱན།
ནི་མ་བརྒྱབས་ལྷག་པའི་གཟི་བརྗིད་ནི་རབ་དུ་གསལ། པད་མ་དང་སིང་གའི་བྲི་ལ་ལྷམ་མེ་
ལྷང་དེ་ལྷན་ནེར་བཞུགས་པ་མཐོང་དོ། །

ལྷམ་མེ་ལྷང་དེ་ལྷན་ནེ་ཞེས་པ་གཞན་དུ་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་དེ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་
སྟེ། རྒྱར་འདི་གསུམ་གསལ་བའི་ནམ་པའི་རྒྱན་ཆོག་དང་། དེ་ཡང་འོད་ལྷམ་ལྷམ་དང་
ལྷམ་མེར་བཀྲ་ལྷ་བྱ་དང་། ཐུགས་ལ་ལྷན་ནེར་འཆར་བ་དང་ལྷན་ནེར་བཞུགས་པ་ལྷ་བྱ་

རིགས་པའི་རྒྱུ་ལ་རིགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནམ་འགྲུ་ར་རབ་རྟོག་དང་བཅས་པའོ། ། ༡
 གཟུགས་ཅན་རབ་རྟོག་སྟེ། ཀླུ་པ་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། སྦྱངས་པར་བྱས། འགན་
 བཞིན་ཀྱས། རིང་དུ་བསྐྱད་ཅིས་པ་ནམས་སྐབས་འདིར་ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག་གོ། ༢ རབ་
 རྟོག་གཟུགས་ཅན་སྟེ། ཀླུ་པ་དང་པོའི་ཕྱིད་སྤྱི་མ་གཟུགས་ཅན། ཕྱིད་ཕྱི་མ་དང་གཉིས་
 པའི་ཕྱིད་སྤྱི་མ་ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག། ༣ ལྟག་མ་དག་ལྟན་གཟུགས།

དེ་ལྟར་གཞོན་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ་འདུག་སྟེ། ལྷ་ཉལ་ལ་དང་། ལྷ་ཉལ་
 རྟོག་ལ་སོགས་མེ་རྟོག་ནམ་པ་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལ་ཀ་རུ་དང་། ཅན་དན་སྤྱལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་མཆོད་པ་ནམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་། གཞོན་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་བྱོས་ཀྱིས་ཆོགས་
 སྤྱི་བཅད་དེ་བསྟོད་པ། གང་སྤྱི་མཆོད་དཔེ་འབར་བའི་དཔལ་གྱིས་བདུད་མོའི་ཆགས་པ་ཞི་མཛད་
 ཅིང་། །བྱམས་པས་རབ་དགོད་བྱགས་རྒྱུ་ཡིས་མེ་རྟོག་གཞུ་ཅན་དཔུང་ཆོགས་བཅོམ།
 །བསམ་གཏན་ངང་ལ་གཡོ་མེད་བཞུགས་ཆེ་སྟོང་གསུམ་ནམ་པ་དུག་དུ་གཡོས། །ཆགས་པ་
 ཀྱན་བྱལ་བྱུ་པ་མཆོག་ཁྱོད་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད། ༡ གཞོན་པ་མཉེས་
 གཤིན་བཟང་པོས་བསྟོད་པ། འགྲོ་ཀྱན་ཐར་པར་ཡོངས་སུ་འགོད་ཕྱིར་སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་ཉག་བཞུགས་
 ཤིང་། །ཉོན་མོངས་ཆ་གདུང་བསེལ་བར་བྱ་སྤྱད་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེས་ནམ་རྟོག་སྤྱིག། །སྤྱིད་པའི་
 འདམ་རྒྱུ་སྤྱི་མ་པར་བྱ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིང་ཆར་རྒྱན་འབེབས། །ཡོན་ཏན་ཡལ་འདབ་
 རྒྱས་པར་བྱ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་ཀླུ་པ་འཕུང་གཅོད་པ་མཆོར། ༢ གཞོན་པ་དག་བ་ཅན་གྱིས་
 ཀྱང་བསྟོད་པ། གཟུགས་པའི་རྩི་བསྐྱུང་རིང་དུ་འཕྲོ་ཞིང་གདུལ་བྱའི་ཆོགས་ནམས་ཉེ་བར་སྤྱད།
 །བྱིན་རྒྱལ་རྒྱ་རྒྱན་བྱུར་ལ་འབེབས་ཤིང་ཉམ་ཐག་སྤྱི་པོ་བྱིན་ལ་འདྲིན། །ཀྱན་དུ་དམ་པའི་
 སྤྱོད་ལ་དགྱེས་ཤིང་དམན་པ་ནམས་ལ་སྤྱག་པར་བཅེ། །སྤྱིད་པའི་ཉེས་བརྒྱ་ཉག་དུ་སྟོན་ཅིང་
 ཞི་ལ་མི་གནས་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། ཅིས་སོ། །

སྤྱིང་དོན་ནི། རྒྱལ་པའི་སྤྱི་གསུང་བྱགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་བསྟོད་ཅིང་མཆོད་

པའི་ཚུལ། རོན་ཟུང་ཆུ་ཆེ་ཡང་ཆོག་གོ་བདེའོ། །

ཆུ་ནི། ༡ བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་སྒེལ་མའི་རང་བཞིན་བརྟེན་པ། ༢ རོ་མཆར་
བརྟེན་པའི་རབ་སྒེལ་ཏེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་རང་བཞིན་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་དག་ལྟན་གཟུགས་
དང་། དེ་ཡང་ཆུ་འབྲས་འགལ་བའི་མཆར་བའི་ཆུ་ཆུན་དང་བཅས་པས་སོ།། ༣ བརྟེན་
པའི་རབ་སྒེལ་ཏེ། ཀྱང་པ་ཐོག་མ་གཉིས་གཟུགས་ཅན་དང་། ཐ་མ་གཉིས་བྱ་བའི་རང་
བཞིན་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་བྱ་བ་འགལ་བའི་ཆུ་ན་དང་བཅས་པའོ།།

དེ་ནས་གལ་སྲིད་སྲིད་སྲིད་དེ་དོང་བ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་ཞིག་ན་བཅོམ་
ལྟན་འདས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུ་དབང་པོའི་གཞུང་ཡིས་ཉི་ཤེས་མཆོན་པའི་མཆོམས་སྤྲིན་
ལྟར་མཛུགས་པམཐོང་ནས་དེ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། གཞོན་ནུ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་བློས་ཀྱིས་
བསྐྱུགས་པ། སྤྲིད་པའི་འཆིང་བ་ཀྱན་བཅད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་ཐུགས་སྲུ་ཆུད། བློགས་
བམ་རལ་གྱི་རབ་འཛིན་པས། སྤྲུང་ཡང་ཅི་ཞིག་མཛད་པར་དགོངས། །༢ འོན་ཀྱང་འགྲོ་
བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཅུང་ནས་བཅད་དེ་རྒྱལ་བ་ཡི། དགོངས་པ་མཆོག་ལ་འགོད་མཛད་
པ། ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་ལྟག་པར་མཛུགས། །༣ ཞེས་སོ། །

དོན་ཇི་བཞིན་པ་ནི། སྤྲུང་ཞིག་ནས་སྤྲིད་པའི་འཆིང་བ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་ནས་ཆོས་
རྣམས་མ་ལུས་ཐུགས་སྲུ་ཆུད་དེ་སྤངས་ཏྲོགས་མཐར་ཕྱིན་ན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་ཕྱར་ནས་སྤྲུང་ཡང་དོན་ཅི་ཞིག་མཛད་པར་དགོངས་སམ། ཡིན་
ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ཅུང་ནས་བཅད་དེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཆོག་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སར་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དེ་
དག་ནི་ལྟག་པར་སྤྲིད་མཛུགས་ཆུན་མོ། ཞེས་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟག་པའི་ལྟ་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བརྟེན་ཕྱག་ཕྱུག་པའོ།།

ཆུ་ནི། ༡ ངག་དོན་གཅིག་གི་དཔེ། ཅ་བ་ལྟར་ན་དཔེ་དོན་གཉི་ག་ངག་གི་

དོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་མོད། གཞན་དུ་འདི་ལྟར་དཔེ་གཅིག་ཤུ་ངག་དོན་དང་དཔེ་ཅན་
 ངག་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་དཔེ་ཅན་ངག་དོན་ཡིན་ལ་དཔེ་ངག་དོན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
 པས་མིང་དེ་སྐད་བཏགས་པ་འོ། ། ༡ མདོན་འགྲུར་འགོག་པ་སྟེ། བྱ་བ་འགོག་པ་ཞེས་
 ཀྱང་འདོད་དོ། ། ༢ རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་སྟེ། འདིར་ཕྱག་མཆན་ལ་བསྟགས་པའི་
 རྒྱུ་གྱིས་དོན་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་མིངས་པ་སེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ལ་
 བསྟོད་པས་སོ། །

དེ་ནས་ཡང་སོང་བ་ལས། བྱང་སྟོགས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ན། འཕགས་པ་
 འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་སྐྱེ་བྱང་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ཀུ་མུ་ཏའི་ཕྱང་པོ་ལྟར་དཀར་བར་བཞུགས་
 པ་དེའི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་གདུགས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་གཞོན་རྒྱ་མཉེས་གཤིན་
 བཟང་པོས་བསྟགས་པ། དཀར་ཞིང་འོད་གསལ་བྱི་མེད་འདི། །གངས་རི་འཕྲོ་མོར་བྱ་ཆུ་
 ཤེལ་ཡིན། །མཆན་དཔེ་ལྷན་པས་འདྲིན་བྱེད་གྱི། །བདུད་ཅི་ཁྱོད་སྐྱེ་ལགས་པར་མཐོང་། །༢
 འགྲོ་དོན་ལ་ཆགས་ཡི་དྲགས་ནམས། །ཆོམ་པའི་བདེ་ལ་མཆོག་དུ་སྟེད། །འདོད་པ་ལ་སྤང་
 སྟེད་པ་ནི། །ཏག་དུ་དབྱེས་འདིས་སྟེད་བུལ་མིན། །༣ དེ་སྐད་བསམས་ཆེ་སྟོང་རྗེའི་ཕྱགས།
 །བདག་གི་བདེ་ལ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །སྟེད་ཞི་མཉམ་པར་མཐུན་ཞེས་པས། །འཕགས་མཆོག་
 ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོར་འཆལ། །༤

དོན་ངེ་བཞིན་པ་ནི། དཀར་གསལ་བྱི་མེད་མཆན་དཔེའི་མཛོས་སྐྱེས་མིག་དབང་
 འཕྲོག་པ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཆགས་ནས་ཡི་དྲགས་སོགས་བདེ་བར་འགོད་འདོད་འབའ་
 ཞིག་གི་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་བསམ་བཞིན་ཡང་སྟེད་ལེན་པའི་རྒྱལ་ལ་བསམས་
 ཆེ་རང་བདེའི་ཞི་བ་ལའང་མ་ཆགས་པ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཕགས་མཆོག་ཀུན་ལས་ལྷག་པ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཕྱགས་རྗེའི་ངོ་བོ་ལྷག་པའི་རྒྱ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ལ་བསྟོད་
 ཕྱག་ཕུལ་བའོ། །

ཀྱན་ནི། ༡ ཆོས་དཔེ། ༢ ཐེ་ཆོམ་གཏན་འབེབས་དཔེ། ༣ བྱ་བ་འགལ་བ། ༤
ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི།

དེ་ནས་ཡང་རིམ་གྱིས་དོང་བ་ལས་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ན། གསང་
བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་སྒྲུབ་ཀྱི་འཛིན་པོ་ལྟར་བཞུགས་པ། གསང་བ་པ་དུ་མས་བསྐྱོར་བ་མཐོང་
ནས། གཞོན་ནུ་དགེ་བ་ཅན་གྱིས་ཐལ་མོ་སྒྲུར་ཏེ་བསྐྱབས་པ། ཁོང་ཁོ་སྤངས་ཀྱང་ཁོ་བའི་
ཞལ། །འགོ་བའི་ཞེ་སྤང་གཞོམ་དོན་དུ། ཁྱོད་ཉིད་སྤྱིང་རྩེ་དོ་རྩེ་ཡིས། ཉོན་མོངས་
བགེགས་ནམས་ཞི་མཛད་ཀྱལ། །

ཆོག་དོན་ཅམ་ནི། རང་རྒྱུད་ཁོ་བ་སྤངས་ན་ཡང་གདུག་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་འདུལ་
ཕྱིར་ཁོ་ཞལ་དག་པོའི་སྒྲུར་བསྐྱན་ནས། འགོ་བ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དག་པོ་གཞོམ་པའི་
དོན་དུ། ཁྱོད་ཉིད་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་ཉོན་མོངས་དག་བགེགས་
ཐམས་ཅད་ཞི་བར་མཛད་པའི་མཐུ་སྟོབས་སྒྲུབ་མེད་པའོ། །ཞེས་ཀྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་མཐུ་སྟོབས་
ཀྱི་ངོ་བོ་གསང་བདག་ལ་བསྟོད་ཕྱག་ལུལ་པའོ།

རབ་སྟེལ་རྒྱན། ཀྱང་པ་དང་པོ་ཉམས་འགྱུར་འགལ་བ་དང་། ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་
དག་དོན་སྒྲུར་གཟུགས་ཏེ། ཕྱི་ནམ་པའི་ངོས་ནས་ཕྱག་མཆན་དོ་རྩེ་ཐོགས་ནས་དག་བགེགས་
འཛོམས་པའི་ཚུལ་དུ་དང་། དེས་དོན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
དུ་འགྲེལ་སྐབས་སྟོང་ཉིད་སྤྱིང་རྩེ་དེ་ཕྱག་མཆན་དོ་རྩེའི་གཟུགས་སུ་དང་། ཉོན་མོངས་
དག་དག་བགེགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་སོ། །སྒྲུར་ཡང་དེ་དག་བྱ་བ་འགལ་བ་དང་།
སྒྲུར་དག་ལུལ་གྱི་ཉམས་དང་བཅས་པའོ།

ང་། མང་དུ་ཐོས་པ་འཛོལ་བའི་ཚུལ་བསྐྱན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ནས། གཞོན་ནུ་དེ་དག་སེམས་མགྱུ་
བཞིན་དུ་ཕྱིར་བུང་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་གནས་

གཤམ་གདེར་སོང་ནས། བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དེའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཆམ་ཞིང་། བདག་གི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕུལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །

འཁོར་བའི་དོང་དུ་རབ་ལྷུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་མེ་ཡིས་བསྐྱེགས་པ་ནམས། བྱུགས་རྗེའི་ཕྱག་གིས་ནམ་དངས་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཆིམ་མཛད་གསོལ། །^༡ ལུན་པར་སྤང་བ་མོང་བ་ལ། ཁྲིག་མཁན་བཞེན་ལ་ཡིད་བཞེན་ནོར། ལམ་ལ་ལམ་མཁན་ཐར་པ་ཡི། ཁྲིང་ཁྲིད་དེད་དཔོན་ཁྱོད་ཉིད་ལགས། །^༢ དེས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྐལ་བཟང་རིང་ན་གོ་ཆ་ཁྱོན་ཞིང་ལེགས་བྱས་རབ་སྒྲིན་གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཅག་འོངས་པ་ལེགས། རྩུར་ཤོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ལེགས་ཞུགས་ཅི་འདོད་རིན་ཆེན་དགེ་ལེགས་འབྱུང་བ་སྒྲིན་པར་བྱ། དབུལ་པོའི་བྱིམ་དང་ལྷོང་ཀ་དག་ཏུ་ཕོངས་པའི་མགོན་དང་སློམ་པས་ཉན་ནམས་འབྲས་མེད་དེ། རྩུ་གཏོར་ཆེ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲིང་ནི་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་རི་བ་མཚོག་ཏུ་རྫོགས་བྱེད་ཉིད། །^༣

དོན་ཇི་བཞེན་པ་ནི། འཁོར་བར་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གདུང་བ་བདག་ཅག་ལ་ཐུགས་བརྟེན་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཤིག་གནང་རྟགས། ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལགས་སོ། །ཞུས་པ་དང་། སྐལ་བ་བཟང་པོ། ཆེས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བཙོན་འགྲུས་བཅམས་པས་བསོད་ནམས་འབྲས་བཟང་དུས་སུ་སྒྲིན་པའི་གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཅག་འོངས་པ་ལེགས་སོ། རྩུར་ཤོག་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་དང་། དགེ་ལེགས་ཀྱན་འབྱུང་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱའོ།

ཐུན་ནི། ^༡ དག་དོན་གཟུགས་ཅན། ^༢ བྱེད་གཞིར་གློས་པའི་གཟུགས་ཅན། ཀྱང་པ་ཐ་མ་ནི་བྱེད་ཆོས་ལ་གློས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནམ། རྒྱའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །^༣ རབ་སྒྲིལ། ཀྱང་པ་དང་པོ་ནི་དཔེ་ཅན་ཕྱགས་བསྐྱར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་དོན་བསྟུན་པས་སོ། །གཉིས་པ་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན། གསུམ་པ་ནི་རིམ་པ་ཅན་དང་། གསུམ་བཞི་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱས་ན་སྤྱིར་བའི་རྒྱན་དང་བཅས་པས་སོ།

དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། སྐྱ་དང་། ཚད་མ་དང་། ལུང་དང་། མན་དག་
ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསྟན་ཅིང་། གཞོན་ནུ་དག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་
ཏོ། ། ལྷ་དཔར་དུ་ཡང་གཞོན་ནུ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི་གིན་དུ་ཡིད་གཞུངས་ཤིང་། ཤེས་
རབ་དང་སྒྲོ་བས་པ་མཆོག་དུ་གྱུར་པས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གནས་གསུམ་དང་།
བདག་མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་བཤེས་ཤིང་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏོ། ། གཞོན་
ནུ་དེ་དག་གིས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྐྱགས་པ། སྒྲོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་
པ་སྡེ་ཆོགས་ཆོས་སྟོན་ཞིང་། །བརྗོད་དུ་མེད་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེད་ཐ་སྟོད་སྟོན་ནམས་རབ་
དུ་བརྗོད། །ནམ་པ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་པ། ཤེས་
བྱ་རི་སྟོད་མ་འབྲེས་འབྲེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་སྟེད་པ་མཆོར། ། ༡

༡ བྱ་བ་འགལ་བའི་མཆོར་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་སྟེ། སྟིང་དོན་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱགས་པའོ། ། འདི་ཡན་གྲ་མ་བསྟེན་
ནས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་སྦྱངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

ཅ ༥ ཆོས་བཞིན་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་མངྃ་པ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་གཞོན་ནུ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་མང་དུ་བོས་པའི་རོར་གྱིས་སྒོ་གྲོས་གྱི་བང་མངྃ་
རབ་དུ་ལྷུག་པ། མྱང་བ་དང་དོར་བའི་གནས་ལེགས་པར་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་བས་པ་ཅན་དེས་ཡང་དག་
པར་བསྟུན་ཏེ། གཞོན་ནུ་དགོ་བ་ཅན་གྱིས་གྲོགས་དག་ལ་སྒྲུས་པ། འདིག་རྟེན་འདི་ནི་མི་ལམ་
སྟིག་ཀྱི་ཁྱི་ཟའི་གནས་ལྟར་རྒྱན་མ་ཉིད། །འདོད་པའི་ཡོངས་སྟོད་ལྷ་ཅེའི་ཟིལ་པ་དུག་གམ་ལན་
ལྷའི་ཆུ་དང་མཚུངས། །དེ་ལ་ཆགས་ནམས་དུད་འགྲོ་ལམ་བཅས་པོ་ཡང་ན་སྒྲོན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །དེ་
བས་བདག་ཅག་འདོད་པ་ཡོངས་བཏང་ཞི་བ་འཆོལ་བྱིར་ནགས་སུ་འགྲོ། །

དོན་ཇི་བཞིན་པ་ནི། སྟོང་པ་ཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་རྩུན་
པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་བས་འདྲོད་པའི་ཡོངས་སྟོང་མི་རྟག་ཅིང་སྟུང་པས་མི་ངོམ་པ་
འདི་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པས། བདག་ཅག་ཆོ་སྒོས་བཏང་ནས་ཞི་བ་འཆོལ་སྤྱིར་
ནགས་སུ་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པར་འགྲོ་ཞེས་པ་འོ། །ཁམ་པོ་ནི་འདིར་སྤྱན་པོ་འོ། །

ཀྱན་ནི། དཔེ་གཟུགས་སྤེལ་མ་སྟེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་ཆོས་གཅིག་སྟོན་པའི་མང་
དཔེ། གཉིས་པ་ཆོས་དུ་མ་སྟོན་པའི་མང་དཔེ་འོ། །མཚུངས་ཆོས་ལྷགས་སྟོན། གསུམ་
པ་ནི་མང་པོའི་གཟུགས་ཅན།

གཞོན་ནུ་འདྲོད་ལྷའི་བྱས་སྒྲིམ་པ། ཇི་ལྟར་བདག་ཅག་ཡོངས་བསྐྱེད་པ་མ་དང་། ཁམ་པོ་
བཞེས་གཉེན་གྲོགས་བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས། །རི་ཐག་བཅད་ཅིང་བདེ་བའི་བྲིམ་རྣམས་དང་།
།འབྱོར་པ་ཡོངས་བཏང་ནགས་སུ་ཅི་ཞིག་བྱ། ༡ འོན་ཀྱང་བྲིམ་གྱི་དཔལ་རྣམས་ཡོངས་
སྟུང་ཅིང་། །གཉེན་བཞེས་བྲན་འབངས་རི་བརྗོགས་བྱས་ནས། །ལང་ཆོ་ཡོལ་ཆོ་དགའ་བྱུང་
ནགས་བསྐྱེན་ལ། །འདི་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་བྲང་བར་རིགས། ༡

༡ ༡ འདི་གཉིས་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྟུན་པ་སྟེ་དོན་གོ་སྟོན་འོ།

གཞོན་ནུ་དགེ་བ་ཅན་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ཇི་ལྟར་ཉིན་མོ་རྒྱ་སྐར་མཁའ་ལ་མཐོང་། ཁམ་པོ་
མོ་སྟོག་འགྲུ་ཡུལ་ཅམ་སྤང་བྱེད་ལྟར། །སྟོན་གྱི་ལེགས་བྱས་བརྒྱས་ཐོབ་དལ་འབྱོར་འདི། ཉིད་
པར་དགའ་ཞིང་འཇིག་པར་སྒྲ་བ་ཉིད། ༡ བདུད་ཅིང་ཁང་པར་འོས་པའི་རིན་ཆེན་གྱི། །སྟོང་
ནི་མི་གཙང་སྒྲགས་ཉི་དོར་བྱ་མིན། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་རྟེན་གྱུར་གཙང་མའི་ལུས། །སྟོན་
རྣམས་བརྟེན་ཅིང་ཆུད་ཐོས་གལ་རུང་། ༡ སུ་ཞིག་བསྐྱེན་པས་བདག་ཉིད་བརྒྱག་འགྲུར་
བའི། །གཉེན་འདུན་དེ་ནི་དག་པོའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །སྤྲོ་ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་སྤྲིག་ལ་རབ་
སྐྱར་ནས། །དཔྱལ་བར་ལྷུང་ཆོ་གཉེན་གྱིས་ཅི་ཞིག་པན། ༡ བསག་དང་བསྐྱང་དང་བརྒྱག་
པར་དོགས་པ་ཡི། །སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་རང་གིས་སྟོང་མོད་གྱི། །ཁམ་སྤྲས་ཡི་དྲགས་

གནས་སུ་ཁྱིད་པའི་ཆོ། །གནས་དང་ཡོ་བྱད་ཕུན་ཚོགས་གང་དུ་སོང་། །༩ གསལ་བའི་སྒོ་
 མིག་ལྡན་ཡང་ལོག་པ་ཡི། །ལམ་ཞུགས་གཡོ་སྒྲུང་ན་སྒྲོད་འབའ་ཞིག་གོམས། །དེ་ཡིས་
 དུད་འགྲོའི་གནས་སྤྱང་སྤྱག་བསུལ་དང་། །མིངས་པས་བཅའ་ཆེ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ཐར། །༡༠
 སྒྲིང་སྒོ་བས་ལང་ཆོ་ལྡན་ཆེ་དམན་པ་ཡི། །བྱུ་བས་ལུས་སེམས་སྒྲག་མར་བྱས་ནས་ནི། །ཀླས་
 ཆོ་བདག་ཉིད་འཆོ་བར་མི་རྒྱས་ན། །དཀའ་བྱུང་བསམ་གཏན་དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་བཟོད། །༡༡
 གང་ལ་ཆགས་ནམས་དབང་མེད་རབ་གཏོང་ཞིང་། །འཆི་བདག་སྤིན་པོའི་ཁར་ནི་མངོན་སོང་
 སྟེ། །ནད་ཀྱི་མཆེ་བས་བྱག་བཏབ་ངན་འགྲོ་ཡི། །ལྟོ་བར་འདུག་ཆེ་ནགས་སུ་འགྲོ་འམ་ཅི།
 །༡༢ ཡུད་ཅམ་ལོངས་སྒྲོད་རྩ་ལི་ཅེ་དགའ་ལ། །རབ་ཆགས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་འདོར་བྱེད་པ།
 །ཐུགས་དེ་ནི་ཞོར་བྱའི་སྤང་པོ་དག །ཐལ་བར་འཆོང་བྱེད་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུག། །༡༣ ཐར་
 བའི་གོགས་བྱེད་མངའ་གོགས་གཤིན་རྗེའི་མི། །ཞོར་ནི་འཆིང་བྱེད་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་ཉིད།
 །གནས་ལ་ཆགས་ནམས་འཆི་བདག་ཀྱ་མཆོར་རྒྱད། །འདོད་ཡོན་ལེགས་བྱས་སྟེག་པའི་མི་
 དཔུང་ཡིན། །༡༤ དེས་པར་འཆི་འགྱུར་དེ་དུས་དེས་མེད་དེ། །གང་དུ་སྒྲིས་ཀྱང་བདེ་བ་
 ཡོད་མིན་པས། །དེ་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་སྦྱོངས་ལ། །དེས་པར་འབྱུང་ལ་མངོན་
 པར་དགའ་བར་གྱིས། །༡༥

རོན་ཇི་བཞིན་པ་ནི། །སྒོན་གྱི་བསོད་ནམས་དག་མཐུས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་
 ཞིག་ཐོབ་པ་འདི་འདྲ་ནི་རྟེན་དཀའ་ཞིང་འདིག་སྒྲ་བ་དང་། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་
 རོན་དུ་གྱུར་པའི་གཙང་མའི་ལུས་འདིར་དེ་ནི་སྒྲོན་མང་འགོས་ནས་རྒྱུད་ཟོས་གཏོང་མི་རུང་།
 གཉིན་འདུན་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་བར་གཙང་པའི་དག་ཆེན་སྟེ། །མིངས་པའི་དབང་གིས་ཆེ་འདིར་
 སྒྲ་ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་སྟེག་པའི་ལས་ལ་རབ་སྒྱུར་ནས་ཕྱི་མར་དཔུལ་བར་རྒྱུང་ཆེ་གཉིན་གྱིས་
 མི་ཕན་ནོ། །རྒྱ་ཞོར་གྱི་ཆེད་དུ་འང་། །ཐོག་མར་གསོག་དང་བར་དུ་སྤྱང་བ། །ཐ་མར་བརྒྱག་
 པར་དོགས་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསུལ་མི་བཟད་སྤྱད་ཀྱང་སེར་སྒྲས་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲིས་

ཆོ་དེ་དག་གིས་མི་ཕན། གསལ་བའི་སྒོ་གྲོས་ལྡན་ཡང་ལོག་ལམ་ཁོ་ནར་ཞུགས་ཏེ་གཡོ་
 གྱུ་ངན་སྒྱུད་འབའ་ཞིག་ལ་གོམས་པས་དུད་འགྲོའི་གནས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྒྲོང་ས་པར་འགྱུར་
 བས་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་ཡུན་རིང་ཐར་དཀའ་འོ། །སྤྱིང་སྒྲོབས་དང་ལང་ཆོ་གཞིན་དུས་བྱ་བ་ངན་
 པ་བྱས་ཏེ། ད་ནས་ཆོ་རང་གི་འཆོ་བའི་མགོ་ཡང་མི་ཐོན་ན་དཀའ་ཐུབ་བསམ་གཏན་ཇི་
 ལྟར་ཐུབ། གཉེན་ཉེ་སྲིགས་ཆགས་ཡུལ་ནམས་རང་དབང་མེད་པར་དོར་ནས་ན་ནས་ཤི་
 རྗེས་ནགས་སུ་འགྲོ་འམ་ཅི། ཡུད་ཅམ་གྱི་ལོངས་སྒྱུད་བདེ་བར་ཆགས་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འདོར་བ་ནི་ཐ་ཤལ་སྒྱུན་པོ་འོ། །མདོར་ན། མངའ་གྲོགས་དང་རྒྱ་ནིར་སྲིགས་
 ལ་ཆགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་དགེ་བ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཐམས་
 ཅད་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་། ཤི་ནས་གར་སྐྱེ་ངེས་པ་མེད་ལ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་བདེ་བ་མེད་
 པས་ན་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་སྒྲོངས་ལ་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ནས་རབ་རྒྱ་
 དགའ་བར་གྱིས། ཞེས་པའོ།།

རྒྱན་ནི། ༡ ངག་དོན་དཔེ། ༢ ངག་དོན་ལྷ་པོ་དངོས་དཔེ། ༣ འབྱུང་འགྱུར་
 འབྲས་བུ་འགོག་པ། ༤ ཉིང་འཛིན་རྗེས་མཐའ་གསལ་ཏེ། བྲིད་དང་གང་དུ་སོང་ཞེས་ནི་
 སེམས་ལྡན་གྱི་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་སེམས་མེད་གཞན་ལ་བཀོད་པ་ནི་ཉིང་འཛིན་ཡོན་ཏན་ནམ་
 ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག་གོ། ༥ མི་འོས་པའི་རྒྱ། ༦ གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་འགོག་པ་སྟེ། དགག་
 བྱ་ན་ཆོད་ཡོལ་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་འདོད་པ་དང་། འགོག་བྱེད་གཏན་ཆོགས་ནི་རྐང་
 པ་ཐོག་མ་གསུམ་པའོ།། ༧ གཟུགས་ཅན་འགོག་པ། ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་འབྱུང་
 འགྱུར་འགོག་པའོ།། ༨ གཟུགས་ཅན་སྤྱར་དཔེ། ༩ བྱད་ཆོས་ལ་སྒྲོས་པའི་གཟུགས་
 ཅན། ༡༠ གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་གདམས་པའི་བྱང་བཟོད།

དེ་ལྟར་རིགས་ཤིང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཆོག་ཐོས་པས་ལན་དུ་སྤྱོད་པར་མ་སྒྲོབས་ཀྱང་།
 ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདྲུངས་པ་ལ་གོམས་པས་འདོད་པའི་དབང་དུ་ནི་གྱུར། བྲིད་པའི་བདེ་བ་

ཅུང་དུ་ལ་ཆགས་ཤིང་། བར་བའི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོར་མ་ཅུང་པས་སྒྲག་ཅིང་དངངས་པར་
གྱུར་ནས། དེའི་མཚན་མོ་ནམ་ཐུང་དུ་ཉི་བན། རྒྱུ་འབྲེའི་རྒྱ་བ་ཆད་ཅིང་། བྱ་ནམས་ཀྱང་
མི་སྒྲུབ་འི་བརྟལ་ཞུགས་སྒྲངས་ཉི་འདུག་པ་ལ། སྤྱིན་གྱི་སྒྲུབ་པོས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་
ཟླ་བ་དང་སྐར་མའི་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཆེ། སུ་པོ་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་ནས་བྲོས་ཉི་
མོང་ངོ། །རང་གི་གནས་སུ་ཐུར་དུ་སྒྲེབས་པར་འདོད་ནས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་
རྒྱགས་པ་ལས་ལམ་ནོར་ཉི་རི་པོའི་ངོས་ལས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་འཁེབས་པ་གྲང་རིག་རྒྱ་བ་མོས་བསྐྱེད་
པའི་ཆབ་རོམ་མེ་ལོང་ངོས་ལྟར་འཇམ་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་འབྲེད་དེ། རིའི་ཐོམ་གཉིད་རབ་
དུ་ཟབ་པ་ལས་དང་ཐེམ་སྐྱས་མེད་ཅིང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་གཤིན་རྗེའི་ཁ་ལྟ་བུའི་ནོར་དུ་ལྷུང་
བར་གྱུར་ཉོ། །དེར་ཤིང་ལོ་རྒྱུང་པ་ཟགས་པ་ནམས་ཀྱིས་འཕོལ་སྒྲངས་ཉི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པར་
མ་གྱུར་མོད་གྱི། དེ་ནི་བདག་ཅག་འཆི་བ་ཁོ་ནའོ་སྟེ་ནམ་ཐུང་ན་གྱིས་ནོན་པའི་སྒྲིང་ག་དཔག་
དུ་མེད་པ་འབྱིན་ཞིང་འདུག་གོ །

སྒྲིང་དོན་ནི། རྒྱུ་ཅུང་དང་སྐྱལ་བ་དམན་པ་དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱང་མི་ཤེས་
པ་དང་། མི་ཉན་པའི་དང་ཚུལ་བཞུག་པ་སྟེ་གོ་སྒྲོའོ། །འཇུངས་པ་ནི་མེར་སྒྲུ། ཟླ་བེན་
ཐོག་ཡོལ་སྟེ་སྒྲུ་རེ་དང་གནམ་རྒྱན་ཡང་ཟེར། རིའི་ཐོམ་ནི་རི་ཅེ། འཕོལ་སྒྲངས་ནི་འཕོལ་
སྟེན་བཞིན་ལུས་མཉེན་པར་བྱས་པ། བསྐྱེད་པ་ནི་མས་པའོ།།

རྒྱན་ནི། ༡ སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག ། ༢ མ་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན། ༣ ལ
གཉིས་ཆོས་དཔེའོ།།

དེ་ནས་ནང་པར་ནམ་ལངས་ཆེ། རུ་པོ་ནམས་ཀྱིས་གང་དུ་བཅལ་གྱང་སུ་པོ་གསུམ་
མ་རྟེན་པར། དེས་པར་རང་གི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བྲོས་མོ་སྟེ་མ་ནས། ལམ་དུ་ཞུགས་ཉི་རིངས་པ་
རིངས་པར་བྱིན་པ་དང་། ལམ་དང་ཉི་བན་ཆོ་ངའི་སྒྲུ་གསུམ་པ་ཐོས་ནས་དེར་དོང་བ་ལས། སུ་
པོ་ནམས་དེ་ལྟར་གྱུར་བ་མཐོང་ངོ། །དེའི་ཆེ་གཞོན་རྒྱ་དགོ་བ་ཅན་ཡིད་སྒྲོའོ་བར་གྱུར་ནས་ཕྱོགས་

དག་ལ་སྒྲུས་པ། གྲོགས་པོ་དག་ནི་ལྷ་རྩ་ཐོའི་རྒྱན་ལྷ་རྩ་མི་བཙན་ཞིང་ཐུར་ཁོ་ནར་རྒྱགས་
 པའི་རྒྱན་ཟླ་འདི་དག་ནི་ཅམ་འབད་ཀྱང་ལེགས་པའི་ལམ་ལ་མི་འདུག་ཅིང་། བདག་ཅག་གི་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་གིགས་བྱེད་པར་ཟད་ཅིང་། དེ་ནི་འདི་དག་གི་ཆེད་དུ་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་
 བྱེད་ཞིག །བདག་ཅག་དཀའ་བྱུང་གི་ནགས་སུ་འགོ་བར་བྱེད། །གཞོན་ནུ་མཉེས་གཤིན་
 བཟང་པོས་སྒྲུས་པ། སྤྱི་ག་པ་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག །གྲོགས་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆིག་བརྗོད་པར་མི་
 བྱེད། །རི་ལྷ་རྩ་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་
 ལྷ་རྩ་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་འང་བཅེ་བར་མི་བྱེད་པའི་དཀའ་བྱུང་གི་ནགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ལྷ་རྩ་
 དུ་ཞུགས་ནས་ཕུ་པོ་ནམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བྱེད་ཞེས་ཏེ། དེར་ཕྱིན་ནས་གྲོགས་པོ་དག་
 ཅི་ཉེས་ཞེས་སྒྲུས་པ་ན། རང་རང་གི་སྒོག་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱན་ཟླ་མ་ལྷར་གདམས་ངག་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་བྱིད་ཅག་གི་ཆིག་ལས་འགལ་བའི་ཕྱིར་མི་བཟད་པའི་གཞོན་པ་འདིར་བདག་ཅག་
 ལྷ་རྩ་རོ། །ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་ཤིག །སྒྲན་ཆད་ཟླ་མའི་བཀའ་བཞེན་དུ་བབྱིད་དོ། །ཞེས་ཕུག་
 འཛལ་ལོ། །

སྤྱིང་དོན་ནི། དམན་པའི་ངག་ལ་མ་ཉན་ན་རྗེས་སུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་
 སྐས་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་རང་རྒྱལ་དང་མི་འདྲ་བར་གཞན་དོན་ལ་སྐྱོབ་མེད་པའི་བཙོན་
 འགྲུས་ཚུལ་པ་སྟེ་ཆིག་དོན་གོ་སྒྲ། ༡ ༡ ཆོས་དཔེའོ།

དེ་ནས་གཞོན་ནུ་གསུམ་གྱིས་ཕུ་པོ་ནམས་དབུགས་ལྷ་རྩ་ནས་གཙང་རོང་དེར་རབ་དུ་
 ཞུགས་ཏེ་དོགས་གྱི་ས་ནམས་རབ་དུ་བཞོས་ཤིང་ལམ་བྱས་ནས་རྩྭ་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་ན།
 དེ་ནམས་སྒྲག་ཅིང་སྤྱོད་ནས་ཡན་ལག་འཁུམས་ཏེ་འཛིག་པར་མ་རྩས་པ་དང་། ལུས་སྐྱོབས་
 རབ་དུ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་གྱི་མཐུ་དང་མཚུངས་པ་དེ་དག་གིས་རེ་རེ་བཞེན་ཁྱུར་ནས་སྤྱིང་དུ་
 ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱན་ནམས་འགྲོགས་ནས་མདོན་པར་དགའ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ནི་ད་
 དུ་སོང་དོ། །

བསོད་ནམས་འཁྲིའི་ཤིང་ལས་གྲུབ་བྱས་པའི་འཁྲུང་མོས་བསྐྱེམས་ཤིང་སྒོ་བས་པའི་བ་
དན་ལེགས་པར་འཕྱར། །སྒྱུ་བའི་གདོས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱུལ་ངེས་འབྱུང་ལྷགས་སྒྱུད་བཏན་ཅིང་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེད་དཔོན་བཟང་། །མང་དུ་ཐོས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོར་
ཉིར་ཞུགས་ཉོན་མོངས་ཚུ་སྤྲིན་འདིགས་དང་བྲལ། །ཐར་པའི་སྒྲིང་དུ་སྦྱར་འགྲོ་བྱང་ཚུབ་ལོར་
བྱ་ལེགས་ཐོབ་བཙོན་འགྲུས་གྲུ་ཆེན་མད་དུ་བྱུང་། །

དོན་རིམ་བཞིན་པ་ནི། བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བྱས་པ་བཏན་ལ་སྒྲོ་བས་པ་མཐོ་བ།
སྒྱུ་བས་རབ་བསྐྱུལ་ངེས་འབྱུང་བཏན་ཅིང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་བར་བསྟེན་ནས་
མང་དུ་ཐོས་པས་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་ནས་མངོན་མཐོ་ཐར་པ་དང་
ངེས་ལེགས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་ལེགས་པར་འཐོབ་བྱེད་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པའོ། །གདོས་ནི་འདིར་གདོས་པ་སྟེ་སྒྱུ་
བའམ་གྲུ་ཞེས།

འདི་ལྟ་བུར་ལྷན་གཟུགས་དང་། བསྐྱུས་ཤིང་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན། དག་
དོན་གཟུགས་ཅན། མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་ཀྱང་མི་འགལ་སྟེ། རྒྱན་
གྱི་ངོས་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྱུ་འགྲོ་ནམས་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། མོངས་པ་དང་ལེ་ལོའི་
ཉིས་པ་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་སྒྱུ་བ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུལ་མ་འདེབས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་
ཅིང་། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རབ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྱུས་
བྱ་ཆེན་པོའི་བཙོན་འགྲུས་ནི་འདི་ལྟར་སྦྱལ་དུ་བྱུང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རབ་བྱེད་ལྟ་
པའོ། །(རབ་བྱེད་འདིའི་ནང་དོན་མདོར་བསྟན་པའོ།)།

༣༡། །ལེ་ཐོ་ལྷ་སྒྲུང་སྒྲུང་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཨི་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

(དུས་དེབ་གོང་མའི་འཕྲོ།)

བཞི་པ། ལོ་བཤད་དམ་ལོ་དབྱད།

༣༡། །ལོ་དབྱད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་ལོ་དབྱད་ཀྱི་གོ་དོན་མཇུག་དཔྱད་པ་སྤྱི་བཤད་པ་དང་། ལོ་དབྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟིགས་ཚུལ་ལོ། དང་པོ། ལོ་དབྱད་ཀྱི་གོ་དོན་མཇུག་དཔྱད་པ་སྤྱི་བཤད་པ་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་གོ་དོན་ནང་གསལ། ལོ་དབྱད་བཞུགས་ཀྱི། མཇུག་དཔྱད་དངོས་བཅས་སོ།།

གཅིག ལོ་དབྱད་ཀྱི་གོ་དོན་དང་མཇུག་དཔྱད་པ་སྤྱི་བཤད།

ཀ། ལོ་དབྱད་ཅེས་པ་མཁའ་གསལ་སྒྲུང་གི་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བཤད་ལོ་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཇི་སྟེད་བཅི་གཞིར་བྱས་ཐོག་ལོ་རེའི་འབྲུང་བའི་འབྲུང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདེ་སྤྱི་སྤྱི་ཚོགས་པ་མ་འོངས་སྟེན་དཔག་བཞུགས་དབྱད་བྱས་པའི་ཕྱི་རིག་པའི་ཐོན་ཐོ་ཞིག་ཡིན། ལོ་དབྱད་ཀྱི་ས་གཙང་འདིའི་ནང་ལོ་རེའི་ཕྱི་སྟོན་ཀྱི་གནས་

གཤིས་ཆ་གང་དང་། ཆར་ཞོད་ཆེ་ཆུང་། ཁ་རྒྱུང་སད་མེར་ཐན་སོགས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁམས་
ཀྱི་འགྱུར་བ་སྒྲ་མང་སྟིང་པོར་བཀོད་ཐོག །དེ་འབྲེལ་ཅི་ཤིང་། ལོ་དོག་འབྲུ་སོགས་སྟེ་
དངོས་རིགས་རྒྱས་མིན། གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདེ་སྤྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་སྡེ་སོ་
སོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་འབྲུག་རྩོད་ནད་རིགས་ཇི་འདྲ་འོང་བ། ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་
ཕྱར་དོགས་མིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོར་སྟིང་པོར་བཀོད་ཡོད་པས། རྒྱན་གཏན་ལེ་ཐོ་གཟིགས་
པ་པོས་ལོ་དཔུང་གི་ནམས་དབྱེ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་གཟིགས་ཐུབ་ན་རང་གཞན་ཡུལ་སྡེ་
སྟེའི་བདེ་ཅུར་སྤྱང་སྒྲོབས་དང་། ལྷག་པར་ས་ཁིང་འདེབས་ལས་ཀྱིས་མཚོན་ཅི་ཤིང་སྟེ་
དངོས་རིགས་ལ་རང་བྱུང་གཞོད་འཆེ་མི་འབྱུང་བའི་སྟོན་འགོག་བྱ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་དེ་བས་
ཆེ་བ་ཡོད། གཞུང་ལའི་ནང་ལོ་དཔུང་གི་ཐོག་མར་ལེ་ཐོ་སྡེལ་ལོ་གང་ཡིན་དེའི་ཐ་སྟད་
ནམ་གངས་ཁག་དང་། འབྱུང་ལོའི་སྟོག་ལུས་དབང་གྲུང་སྟེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁམས། ཟླ་གྲུང་།
གཞན་ཡང་ལོ་འཕོ་མཆམས་གང་ཡིན་གྱི་བྱེད་བྱུབ་ལུགས་སོ་སོའི་གཟུང་སྐར་སོགས་ལོ་
དཔུང་གི་བརྟག་གཞི་ནམས་གསལ་བར་བརྗོད་ཐོག །ནག་ཅིས་རིག་པ་དང་། དཀར་ཅིས་
རིག་པ་ལུགས་གཉིས་པོའི་ལོ་དཔུང་གི་འབྲས་བུ་སྟིང་པོར་བཀོད་ཡོད།

ཁ་དེ་ལོ་དཔུང་གི་བརྟག་གཞི་བརྟན་པ་ལ། དེ་ཡང་དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་
པའི་གནས་ཆད་ཀྱི་འདས་ལུས་ཅིས་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག །ལེ་ཐོ་སྡེལ་ལོའི་གནམ་ལོའི་ཐ་
སྟད། ལེགས་སྤྱར་དང་རྒྱ་སྟད། བོད་སྟད། དེ་བཞིན་འབྱུང་ལོའི་སྟོག་སོགས་དང་སྟེ་
སྤང་འབྱུང་རྟན་གངས་བཅས་བཀོད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱས་པ་གཤམ་འཁོད་རེ་འུ་མིག་ཏུ་གཟིགས།
གཞན་ཡང་བྱེད་ལོ་དང་། བྱུབ་པའི་ལོ་སྐར། ལོ་རྒྱལ་ལོ་སྟོན་སོགས་ལོ་དཔུང་གི་བརྟག་
གཞིའི་གཟུང་སྐར་ཇི་ཡིན་བཀོད་པ་འདི་ནི་ལེ་ཐོ་སྤྱིར་བ་པོས་ཅིས་རིག་པའི་ས་རིས་ཀྱི་ལམ་
ནས་བཅིས་པའི་ལོ་རེའི་འཕོ་མཆམས་ཀྱི་གཟུང་སྐར་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཞིབ་པ་ལོ་འཕོ་སོ་སོའི་
གཟུགས་རིས་བཅས་གཞུང་ལའི་སྟོག་གངས་ གན ཡས་མས་སུ་གསལ།

གདེམ་མོ་དབྱུང་གི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ། དཀར་ཅིས་ལུགས་ལ་དུས་བརྟན་མེ་ལོང་
མོགས་ཀྱི་གར་ནས་བྱུང་བའི་གཟའ་ལྔ་དང་དབྱངས་འཆར། རྒྱ་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་
གསང་བའི་ལོ་བཤད། (གཞུང་ལེའི་ནང་ཀྱི་རྒྱ་ཅིས་གསལ།) རྒྱ་ཅིས་དང་དམིགས་བཀར་
ས་ནིང་འདྲེབས་ལས་ལ་མཁོ་བའི་མོ་རྣམས་ལས་ཅིས་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ། མོ་དཔུང་གྱི་འབྲས་བུ་གཟིགས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ་ལོ་དཔུང་གཟེགས་པ་ལ་ངེས་པར་མཁོ་བའི་ཐ་སྙད་ཁག་གི་འབྲེལ་
པ་བཞད་པ་དང་ལོ་དཔུང་གི་རྣམ་དཔུ་མོ་མའི་ངོ་སྟོན་བཞད་པ་འོ།།

དང་པོ། ཡོད་པུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགྲེལ་པ་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་ལེ་ཐོ་གཟིགས་པ་པོས་
གོང་གསལ་འོ་སྟོད་བྱས་པའི་ཡོད་པུད་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ཁག་གི་འབྲས་བུའི་གོ་དོན་གསལ་ཆོགས་
བྱུང་དགོས་ན་དེ་དང་དེའི་ནང་འཁོད་པའི་དམིགས་བསལ་ཚུལ་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ཁག་ངེས་
པར་གསལ་པོ་མཆུན་དགོས། དེ་ལ་འདིར་སྐབས་སུ་ཡོད་པུད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟིགས་ཚུལ་
ལ་མཁོ་བའི་ཐ་སྙད་འགའ་འོ་སྟོད་པ་ལ།

ཀུ་གཟའ་རྒྱུ་བ་སྤྲོད་ནས་ཁྲི་དྲུ་བ། ཁ་ལོ་བ་སྤྲོད་དང་མེ་
བ་བཅུ་གཉིས་པོའི་དོས་འདོན། ཀུ་དངོས་བསྟན་འབྲས་ཐུའི་ནང་གསལ་བའི་གོ་དཀའི་
བ་སྤྲོད་འགའ་ཞིག་གི་འབྲེལ་བཤད་པའོ།

དང་པོ། གཞུང་གི་ཁྲི་བ་ལྷན་པུང་གི་དང་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་ཚུལ་བཟད་པ་ལ།

༡༥ གཟའི་ཐ་སྟོད་རྣམ་གྲངས་དང་ཁམས་བཤད་པ།

གཟའ་བདུན་ནི། ཉི་མཱི་དམར་རྩྭ་གཟུང་མ་དང་མེ་མ། བཅས་གཟའ་ཚུམས་ཀྱི་ཐོག་
མ་ནི་མ་ནས་འགོ་འདྲིན་པས་འདྲིར་ཡང་མིས་པར་གྱངས་གཅིག་གིས་གཟའ་ནི་མ་དང་།

གཉིས་པས་ཟླ་བ། གསུམ་གྱིས་མིག་དམར་སོགས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཟའ་བརྒྱད་དང་དགའི་དཔེ་བར། གོང་གི་རེས་གཟའ་བདུན་སྟེང་རྒྱ་ལྷར་བས་བརྒྱད་
དང་ཀེ་ཏུ་ལྷར་བས་དགའོ།

གཟའ་ལྷ་ནི། མིག་དམར་དང་། ལྷག་པ། སུར་བུ། པ་སངས། སྟེན་པ་བཅས་སོ།

དག་གཟའ་གསུམ། གཟའ་ལྷའི་ནི་དག་གི་དཔེ་བ་ལས་དག་པོའི་གཟའ་གསུམ་སྟེ།

ཉི་མའི་གཡས་ནས་འགྲོ་བ་ནི། མིག་མར་དང་། སུར་བུ། སྟེན་པ་བཅས་སོ།

ནི་གཟའ་གཉིས། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བ་དེ་ཡང་ཉི་མའི་གཡོན་ནས་འགྲོ་བ། པ་
སངས་དང་ལྷག་པའོ།

གཟའི་བཟོད་བཞི་ནི། གཟའ་ལྷ་སོ་སོས་སྐར་ཁྲིམ་གོ་ལར་བཟོད་པའི་ཚུལ་བཞི་སྟེ།

ལྷར་འགྲོས། (གར།) དལ་འགྲོས། (སྟོ།) འཁྲོག་འགྲོས། (རྩབ་) འབྲུང་འགྲོས། (བྱང་།)

གཟའི་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་བ། འབྲུང་ཕྱིས་དང་སྐར་ཕྱིས་ལུགས་མི་འདྲ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

༡༥ འབྲུང་ཕྱིས་ལུགས་ལ། ཉི་མ། མིག་དམར་མེ། ཟླ་བ་ལྷག་པ་ཟུ། རྒྱ་ཏུ་ནམ་

མཁའ། སུར་བུ་ཤིང་། པ་སངས་ལྷགས། སྟེན་པ་སྟེ་ཁམས་སོ།

༡༦ སྐར་ཕྱིས་ལུགས་ལ། ཉི་མ་དང་མིག་དམར་མེ་ཁམས། ཟླ་བ་དང་ལྷག་པ་ཟུ། སུར་

བུ་དང་སྐྱ་གཅན་གཉིས་རྒྱང་། པ་སངས་དང་སྟེན་པ་སྟེ་ཁམས་སྟེ་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ། ལྷ་སྐར་གྱི་ཐ་སྟོན་ནམ་གངས་དང་ཁམས་བཟོད་པ་ལ།

༡༧ ལྷ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་གྱི་ནམ་གངས་ལ་འབྲུང་ཕྱིས་ལུགས་ལ་སྟེན་དུག་དང་སྐར་ཕྱིས་

ལུགས་ལ་ཐ་སྐར་ནས་འགོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཐོག་མར་ཐ་སྟོན་

ངོས་འཛིན་སྐབས་ཐ་སྐར་ནས་བཟུང་སྟེ་བཟོད་པ་ལ།

ལྷ་སྐར་ཉི་ཤུ་ནི། ཐ་སྐར། བ་ཉི། སྟེན་དུག །སྐར་མ། མགོ་ལག །ནམས་

གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་སྐབས། ཉ་སྐར་གྱིས་བཟོད་པའི་ཟླ་བ་དེ་དང་དེ་གང་ཡིན་གསལ་བར་
ཉོགས་ཆེད་ཉ་སྐར་ནམས་བཤད་པ་ལ།

མཆུ་ནི་དང་པོ་དཔོ་གཉིས་པ། འག་པ་གསུམ་པ་ས་ག་བཞི། །སྟོན་ཁྲ་ཆུ་སྟོད་དུག་
པ་སྟེ། །མོ་བཞིན་བདུན་པ་བྲུམས་སྟོད་བཟུང་། །ཐ་སྐར་དགུ་པ་སྟོན་དུག་བཟུ།
།མཁོ་ཟླ་བཟུ་གཅིག་ཆུ་བཟུ་གཅིག །ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་མཆུ་ཟླ་ཞེས་པ་ཟླ་བ་དང་
པོ་དང་། དཔོ་ཟླ་གཉིས་པ། འག་པ་ཞེས་པ་གསུམ་པ་སོགས་རིམས་པར་བྱི་མ་ནམས་ལའང་
སྐར་རིགས། གཞན་ཡང་ཟླ་སྟོད་ཅེས་པ་ཟླ་རེའི་ཆོས་ ༡༡༡༥ བར་དང་། ཟླ་སྟོད་
ཅེས་ཆོས་ ༡༦༡༡༠ བར། ཡང་ཆོས་ ༡༡༡༠ ཟླ་སྟོད་དང་། ཆོས་ ༡༡༡༡༠ ཟླ་
དགྱིལ། ཆོས་ ༡༡༡༡༡༠ ཟླ་སྟོད་དོ།

གཉིས་པ། ལོ་དབྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟིགས་པ་ལ་མཁོ་བའི་མིང་ཆོག་འགའ་ཞིག་གི་འབྲེལ་
འཆད་པ་ལ།

ཆུ་གར་༥ དུས་བརྟན་མེ་ལོང་དང་བྲང་སྟོང་ཟླ་མའི་འབྲས་བུ་ལས། ཟླ་སྟོན་དང་རབ་
བྱུང་ལ་སོགས་པའི་ལོའི་ཐ་སྟོད་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་དེས་འབྲས་ལ་སྐབས་སུ་འདིར་ཅིས་
གཞུང་ནང་གསལ་བའི་གོ་དཀའི་ཐ་སྟོད་འགའ་ཞིག་གི་འབྲེལ་པ་སྟེང་བ་ལ།

༡ དུས་བརྟན་སྐབས།

ཨ་ཐན། ཐན་པ་ཞེས་པ་ནི་འོད་ལ་གོ་བས་འདིར་ཨ་ཐན་ཞེས་པ་ཟླ་བའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་
ཟླ་བ ༡ ༥ ༥༡ ༡༠༡ བཞི་དང་དུས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་སོས་ཀ་ལྟ་བུར་ཐན་པ་
སྟེ་ནི་མའི་གདུངས་བྱེད་ཀྱི་འཆོ་བ་འབྱུང་བའོ།

ཕྱི་ཐན། ཟླ་བའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་ཟླ་བ ༡༡ ༥༡ ༡༡༡ བཞི་དང་། དུས་ཀྱིས་དབྱེ་
ན་སྟོན་ལྟ་བུ་ནམ་སྟོད་དུས་ཀྱི་ཆ་བ།

སྐྱ་ཆུལ། འབྲུ་མང་བའི་དོན་དང་། སྐྱ་ཡམ། འབྲུ་དཀོན་པའི་དོན། ནམ་སྟོད།

ལོ་ལོ་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོན་དགུན་གཉིས་དང་། ཟླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟླ་
བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྟོན་། ཟླ་བ་ ༤ པའི་སྟོན་ ༥ ༥ ༡༠ ༡༡
ནས་སྒྲུབ་། ལོ་ལོ་དབང་དུ་བྱས་ན་དབྱར་དབྱེད་གཉིས་། ཟླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་། ཟླ་
གཉིས་པའི་སྟོན་དང་གསུམ་པ། ཟླ་ ༥ པའི་སྟོན་ ༦ ༥ ༧ ༡༡ ༡༢ པའོ།
དཀར་པོ། འབྲུའི་རིགས་།
ཞོད། ཆར་ཆུའི་རྒྱན་ནས། དྲག་ཆར་ཡུན་རིང་འབབ་པའི་ཆར་པའི་མིང་།

༡། ལོ་གཟའི་སྐབས་།

གཟན་པ། གནོད་པའམ་གཙུག་པའི་དོན། གདོལ་པ། ཉ་འཛིན་མཁན། བཞོན།
འམ་དང་ཞོ་སོགས་དཀར་ཆུ།

༢། ལོ་བདག་སྐར་འབྲས་སྐབས་།

རྟ་ཆེན། སྐར་མ་མཆུ། ལག་སྟོར། སྐར་མ་ལྟ་མཆོམས། རྟ་ཆུང་། སྐར་མ་བྲ།
ཐ། སྐར་མ་དཔོ། དམེ། བཙོག་པ། བྲ་མ། མེ་བཞི། བྲུ། ནག་པ།
ཐུ། སྐར་མ་སྐབས་། ཐ། རྒྱ་སྐར་སྐག་གི་མིང་།

༣། གཟའ་ལྟ་དང་སྟོན་བྲལ་ལོ་འཛིན་སྐབས་།

སྟོང་ཀ། དབྱར་དུས་སྟོང་གི་འབྲེལ་ཆུ་འམ་ཆུ་མིག་།

ཐུ་གོ། ཟས་ཀྱི་འཛོལ་བ་དབྱལ་བའི་དུས་སྐབས་།

དལ་འགྲོ། དལ་པོར་འགྲོ་བ་སྟེ་ཐུར་པོ་མིན་པ་གཟའ་སྟེན་པའི་མིང་གི་ནམ་གངས་།

བྲེས། ཐག་རིང་།

རྗེ་གུ རྒྱུ་མ། བྱེས་འགོ། ཐག་རིང་དུ་འགྲོད་པ།
 བྲ་པོ། བོད་ཡུལ་ས་མཐོར་སྒྲིན་པའི་འབྲུའི་རིགས་གཅིག །
 ཆ་ག ཆ་ག་པ་ཞེས་པའི་སློག་ཆགས་འབྲུ་རིགས་གཅིག་གི་མིང་།
 རྒྱ་པོ་འབྲི། རྒྱ་པོ་ཉུང་དུ་སོང་བའི་དོན།
 བི་རྩི། སྐར་མ་སྐར་མའི་མིང་གི་མངོན་བརྟུན།
 སྐམ་ནོར། གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ནོར།
 རྫོན་ནོར། དུགས་ལ་སོགས།
 ཡོན་པོ། ཀྱག་སློག་གམ་བྲང་པོ་མིན་པ།
 མི་བདག རྒྱལ་པོའི་མིང་།
 ལོ་ཞལ། ལོ་སྟོན། ལ་ཙེ། རྒྱའི་སྐད་དེ་བྱ་གཞག་གི་མིང་།

༥། དབྱངས་འཆར།

༡ རུས་སྐལ་འཁོར་ལོའི་སྐབས།

དབྱངས་འཆར་རྒྱད་ལས་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་བྱེ་བྲག་ཡུལ་སྤྱིའི་བཟང་ངན་བརྟག་གཞི།

༢ སེར་གདན་འཁོར་ལོ།

དབྱངས་འཆར་རྒྱད་ལས་བརྟན་པའི་ལས་བཞི་འཁོར་ལོ། གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོའི་བདེ་སྤྱུག་བརྟག་གཞི་སྟེ་འདིར་ཡུལ་དབྱས་དང་ལྗོ་བྲང་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བདེ་སྤྱུག་སྤྱིད་བཅས་བརྟག་བྱེད།

༣ གདུགས་འཁོར།

ཡུལ་དབྱས་དང་གར་ལྟུང་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བདེ་སྤྱུག་སྤྱིད་བརྟག་

ལེ་ཐོ་རྩ་ལྟུང་སྐད་ཀྱི་ལྟུང་སྐད་ལེ་ཐོ་ལྟུང་སྐད་

དབྱངས་འཆར་ལས་བསྐྱར་པའི་ལས་བཞི་འཁོར་ལོའི་བྱེ་བྱག་དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མཁར་
དང་། ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་(སྤྱི་མིང་ལ་བརྟག)བཅས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་བདེ་སྤྱི་བརྟག་གཞི།

ཁྱེ་ཞག

༡། མདོ་སྤེ་གསང་བའི་ལོ་བཞད་སྐབས།

སྤེ་ཟུར། སྤེ་བ་དང་སྤེ་ཟུར་མི། སྤེ་བྱ། འབྲུའི་རིགས་ཤིག

བཙོན། ཉེས་པའི་དོན།

དཀར་མོ། ལོ་ཐོག་གི་མིང་སྤེ་དཀར་མོ་རྒྱལ་བ་ཞེས་ལོ་ལོགས་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྱེ་ཞག། ཁྱེ་ཞག་གི་འབྲུ།

སྤེ་བྱ། གསར་དུ་བཅས་པའི་བྱུང་མ་གཞན་གྱི་ཁྱེ་མ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་སྤེ་བྱའི་བྱ།

བྱང་བྱང་། བྱང་བྱང་བྱ་ལུ་ཞེས་པའི་འབྲུ།

གར་གྱི་གནས་དམག། གན་པའི་མིང་།

ཞུབ་གྱི་གནས་དམག། ཆར་པའི་མིང་།

ག་རྩ་གས་དམག། དམག་དག་པོའི་དོན།

སྤེ་ཟུར། ཁང་པའི་སྤེ་ག་གི་ཁྱེ་འགྲོའི་ལམ་སྤེ་ཞེས་པ་དེའི་སྤེ། སྤེ་འདི་ཉམས་ན་

ཆར་དུས་ཐིགས་པའི་ཉེན་ཡོད།

སྤེ་ཁྱེ་ཁྱེ་གས། ཁྱེ་འགྲོར་ཁྱེ་རྒྱགས་འགྲོ་ཁྱེ་གས་པ་ཞེས་ཆར་བཟང་བའི་དོན།

ཁྱེ་ག། འབྲུར་སྤེ་གྱི་དབྱིབས་ཅན། ཁང་སྤེ་ག་གི་ཟུར་ཁྱེ་ག།

བྱང་ནས་ཁྱེ་ཁྱེ་དང་། སྤེ་འོང་བའི་བད།

རྒྱ་གར་དེ་དང་། གཟའ་ལྔ་དེ་དབྱངས་འཆར་དེ་ རྒྱ་ནག་དེ་བཅས་པའི་ལོ་
དབྱུང་དོ་སྤྱོད་མདོར་བསྟན་དང་། ས་སྒྲུང་གི་ནམ་བཞག་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།

༡ རྒྱ་གར་དེ་

རྒྱ་གར་ཞེས་འཁོད་པའི་ལོ་དབྱུང་འདིའི་ནང་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིས་རིག་སོ་སོས་
ལོ་རེའི་གཟའ་སྐར་འཕྲོ་ཚུལ་ལ་དབྱུང་པ་བྱས་པའི་སྒྲུང་དོར་ནམས་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད།

༡ གཟའ་ལྔ་དེ་

གཟའ་ལྔ་ཞེས་པའི་ལོ་དབྱུང་འདིའི་སྐབས། མིག་དམར་དང་། ལྷག་པ། སྤར་
བུ། སྟེན་པ། པ་སངས་བཅས་པའི་གཟའ་ལྔ་པོས་ལོ་རེར་སྐར་ཁྲིམ་གོ་ལར་རི་ལྷར་བཞུད་
པའི་ཚུལ་ལ་དབྱུང་དེ་སའི་གོ་ལར་གནས་པའི་མི་ཕྱགས་ཅི་ཤིང་དང་། གནམ་གཤིས་ཆ་
བྱང་། ཆར་ཞིད་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་ལ་དབྱུང་པ་ཞིག་ཡིན།

༡ དབྱངས་འཆར་དེ་

དབྱངས་འཆར་ནི་དབྱངས་འཆར་ཕྱིས་རིག་པའི་གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་བརྟག་ཐབས་
ཕྱིས་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་ནང་མེད་གདན་འཁོར་ལོ་དང་། རུས་སྒྲལ། གདུགས་
འཁོར། བན་ཚུན་ཆེན་པོ་བཅས་འཁོར་ལོ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཙམ་ལ་བརྟན་ཏེ། ཡུལ་སྤྱི་དང་།
རྒྱལ་པོ། མཁར་རྫོང་། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་བདེ་སྤྱུག་བརྟག་ཐབས་སྟོང་བསྐྱས་སུ་བཀོད་
ཡོད།

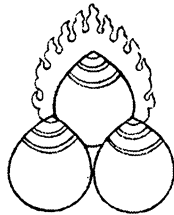
༢ རྒྱ་ནག་དེ་

རྒྱ་ནག་ཅེས་འཁོད་པའི་ལོ་དབྱུང་དེའི་ནང་ནག་ཕྱིས་རིག་པ་ལས་བསྟན་པའི་ལོ་རེའི་
འབྱུང་ལོ་དང་། སྤྱི་འཁོར། རྒྱལ་མོན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་ཡོད།

༣ རྒྱ་ནག་སྒྲུང་ཕྱིས་དེ་

ས་སྒྲུང་ནི་ནག་ཕྱིས་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བརྟག་ཐབས་ཕྱིས་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་

ཡིན། ས་གྲང་འདི་ཀྱ་པོད་དམངས་ཁྲོད་དུ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལྷག་པར་ངལ་ཚྭ་མི་དམངས་
ཀྱིས་རྒྱས་མངའ་དང་མོས་པ་ཆེར་ཡོད་པའི་ལོ་རེའི་གནམ་གཤིས་ཆར་ཚུའི་འགྱུར་ལྡོག་
དང་། མི་ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད། །སོ་ནམ་གྱི་བཟང་ངན་སོགས་འཇིག་རྟེན་འཛོམས་དང་
འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྟག་པའི་ཚིས་རིག་པ་ཞིག་ཡིན། རིག་པ་འདིས་ཕྱི་དུས་ཀྱི་འཕྲོ་
འགྱུར་གྱི་གཟེར་བཙེ་བ་གཞིར་བྱས་པའི་ཚིས་ཚུལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ནམས་དམངས་ཁྲོད་པ་
ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་བདེའི་ཕྱིར་གྲང་དང་རྩི་བོ་བཅས་པར་དཔེ་སྤྱར་ཏེ་ལེགས་ཉེས་གྲང་དོར་
ལུང་དུ་བསྟན་ཡོད།

SHERIG JOURNAL
DEPARTMENT OF EDUCATION (CTA)
GANGCHEN KYISHONG
DHARAMSALA-176215
H.P INDIA